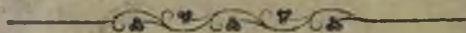

ԻԼՄԻ ՍԱՐՖԸ ՕՍՄԱՆԻ

ԷՐՄԷՆԻ ՀՈՒՐՈՒՓԱԹԸ ԻԼԷ ԵԱԶԸԼՏԸՂԸ ԻԻԶՐԷ

ԼԻՍԱՆԸ 'ՕՍՄԱՆԻՆԻՆ ՍԱՐՖԸ

ՕԼԱՐԱԳ

ՍՏԱՄՊՕԼՏԱ

Ա. Յ. ՊՅԵԱՆԱՆԸՆ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ ԹԱՊ՝ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՏՈՒՐ

= 1868 =

263
A. B. C. F. M.

LIBRARY

OF THE

MISSION TO WESTERN TURKEY

Case

III

Shelf

VIII

Nº.

363

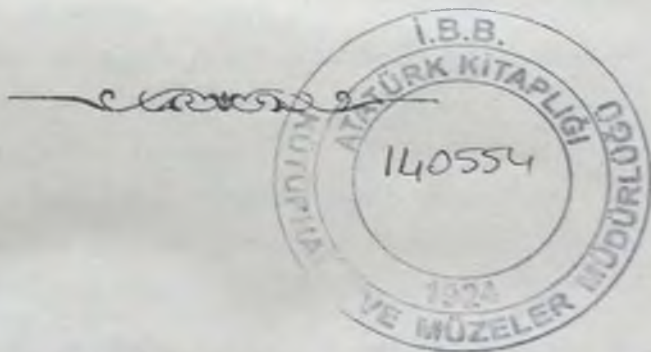

ԻԼՄԻ ՍԱՐՖԸ ՕՍՄԱՆԻ

ԷՐՄԷՆԻ ՀՈՒՐՈՒՑԱԹԸ ԻԼԷ ԵԱԶԸԼՏԸՂԸ ԻԻԶՐԷ

ԼԻՍԱՆԸ 'ՕՍՄԱՆԻՆԻՆ ՍԱՐՖԸ

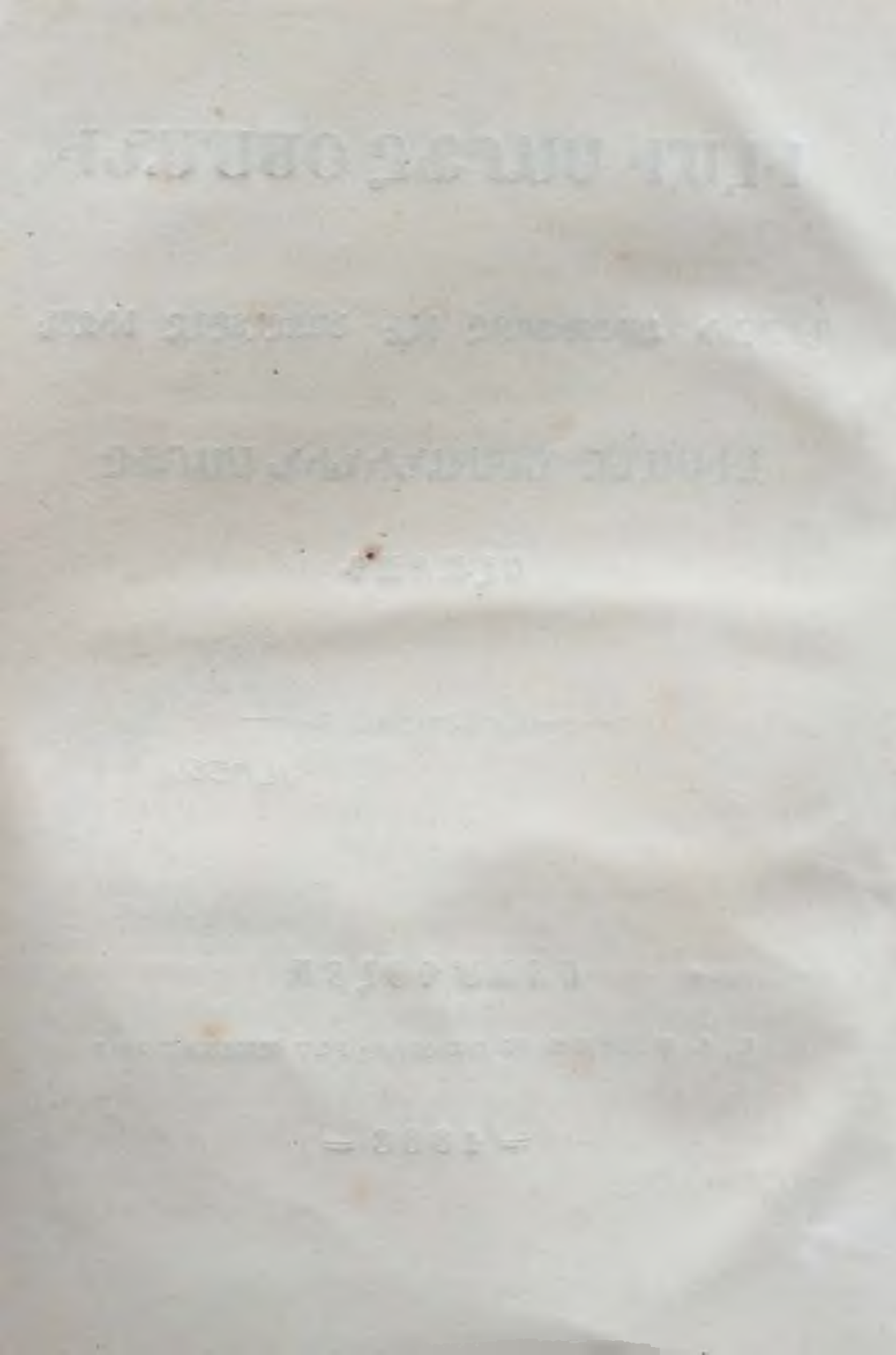
ՕԼԱՐԱԳ

ՍՏԱՄՊՕԼՏԱ

Ա. Յ. ՊՕԵՐՃԵԱՆԸՆ ԹԱՊՊԱՆԵՐԵՆՏԷ ԹԱՊՊՈԼՈՒՆՄԱՆԷ ՏՈՒՐ

= 1868 =

Տ Ի Պ Ա Ճ Է

Տիւնեանքն ելինէ ի միւս թէլիֆէսինսէն
 ԼԻՍԱՆԸ 'ՕՍԽԱՆԻ, պէյն էթ թալիպին, մէշ-
 հուր վէ մէմաուհ, վէ ֆէսահաթ ու պէլազաթ
 խուսուսունտա փէսէնախտէ օլտուղու տէրքեար
 օլուպ՝ հալ պու քի, սուհուլէթ իլէ թահսիլի
 իչիւն վէ դաւախտաթընը թա'լիմ՝ իչիւն, հէր
 նէ դատար լիսանը ֆրանսալի, վէ լիսանը ին-
 կիլիպտէ, վէ Օ'ամանլուլէր իչիւն, սա'ատէթ-
 լու ֆուսա փաշա հաղրէթլէրինին թամնիֆ
 պույուրուղու Գալէպէ 'Օ-մալէյէ թա'պիր օլու-
 նան քէսալէտէ, սարֆ ուսուլու պուլունուր ի-
 սէ տէ, պու լիսանը սէօյլէյէն Լըմէնի միլլէթի
 իչիւն, լիսանը մէղքիւրիւն դանուն վէ դաւախ-
 տինի էօյրէնմէք պապլնտա, պիր նէվ՝ իս'նէ
 պուլունմատըղընա նազարէն, վէ պա խուսուս,
 արամըղտա չէնտ նէվ ճիվան իլմէ թալիպ, վէ
 ումուրու րուհանիյէյէ րաղիպ օլարապ՝ իշպու-
 մէմալիքի մահրուսէտէ իւմիւմի պուլունան լի-
 սանը, կէրէյի կիպի, թահսիլ էթմէք խուսու-
 սունտա եարտըմա միւհթամ օլտուղունա պի-
 նայէն, մուսաննիֆի հաղիր թարաֆընտան,
 ֆուսա փաշա հաղրէթլէրինին դաւախտի 'օս-
 մանիյէսի էսաա թուլթուրմուշ օլարապ, իշպու-
 րէսալէնին թամնիֆ օլունմատընա իպթիտար
 դըլընմըշ տըր:

'ԻԼՍԻ ՍԱՐՖ տախի՝ հէր իլմին անախթարը

օլուպ՝ յուլումուն ա՛լասը օլան ՚իլմի թէֆտիր
իչիւն վէ ֆիթապի Շէրիֆին հագգընտա մա՛-
լիւ մաթը թամմէ քէսապի իչիւն , վէսիլէի էլզէմէ
օլտուղու տախի , իշպու րէսալէնին թաննիֆ
գըլընմատընա մուճիպ ի ա՛ղիմ տիր ։

Պու պապառէ իտէ , պունտուն մուգատաէմ՝
պէօյլէ պիր քիթապ պուլունմայրապ՝ պու լիտա-
նըն դա՛իտէլէրի հիչ պիր եէրաէ , քէմալը իլէ
միւնտէրիճ պուլունմայարազ , վէ պու դալաի-
տին նէ օլուպ օլմատըղը տախի՝ պիր տէրէճէ
շիւպհէ ալթընտա պուլունտուղունտան նաշի ,
իշպու րէսալէմիզտէ պիր չօգ սէհվիյաթ վէ
եանկըը տախի պուլունաճաղը պի իշթիպահ
օլուպ՝ օլ խուսուստա մաղուր թուլթուլաճա-
ղըմըզ մէ՛միւլ տիր ։

Պու տախի , տարֆա իսթի՛մալ օլունաճազ-
իսթիլըհ հագգընտա , էլսինէ էֆրէնճիլէյէ իմ-
թիսալ էթմէք լաղըմ կէլոիյինտէն , չօգ տէֆա՛
էսքի էլֆաղը թահալա , վէ եախսու եէնի մա՛-
նայա թախաիս էթմէյէ Ֆահրէ օլտուղումուկ՝
րէսալէյի միւլթալա՛ա էտէնլէրէ տէրքեար օ-
լաճաղ տըր ։

Պունուն իլէ , իշպու րէսալէ ի սաղիրէ , լի-
սանը Օսմանինին վէ հէր ՚իլմին , վէ պախու-
սուս ֆիթապը Շէրիֆին մա՛րիֆէթինտէ իզտի-
յատ պուլմալարընա պիր ճիւղի վէսիլէ օլտուն
տէյիւ , էրմէնի միլլէթինէ թաղաիմ օլուն-
մուշ տուր ։

ՖԻԶՐԻՍԹ

ՅԱԼԻՑԷ

ԿԱՐԳԱՄԱՆԷՄՈՒ	1
ԳՐԱՄԱՐ ԷՎՎԷԼ—ԻՄԼԱ	2
Հարֆ	2
Հէճէ	3
Քէլիմէ	3
ԳՐԱՄԱՐ ՍԱՆԻ—ԼՈՒՂԷԹԻ ԱՍԼԻՑԷ	6
Իսմի ա'միլ	7
Իսմի զէման վէ մէքեան	8
Իսմի ալէթ	9
Իսմի մաստարիյէթ վէ քէյֆիյէթ	10
Իսմի նիսպէթ	12
Իսմի թասպիր	13
ՊԱՊՐ ԷՎՎԷԼ—ԻՄՄ	14
Քէմիյէթ	14
Քէյֆիյէթ	15
ահվալի իսմ	15
ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ, ԷՍՄՍԻ ԹԻԻՐԳԷՅԷ	16
ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ, ԷՍՄՍԻ ՖԱՐՍԷՅԷ	20
ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ, ԷՍՄՍԻ ԱՐԱՊԷՅԷ	24
ՊԱՊՐ ՍԱՆԻ—ՍՐՖԱԹ	34
ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ, ՍՐՖԱԹԸ ԹԻԻՐԳԷՅԷ	35
ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ, ՍՐՖԱԹԸ ՖԱՐՍԷՅԷ	36
ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ, ՍՐՖԱԹԸ ԱՐԱՊԷՅԷ	42

ՍՐՖԱԹԸՆ ՏԵՕՐԹ ԴԸՍՄԸ . . .	45
էսմո ի ա'տառ . . .	49
ա'տառը ապիյէ . . .	49
ա'տառը վասֆիյէ . . .	52
ա'տառը քէսրիյէ . . .	53
ա'տառը թէվզիյէ . . .	54
ՊԱՊԸ ՍԱԼԻՍ—ՔԻՆԱՅԵԹ . . .	55
դամիր . . .	55
իամի իշարէթ . . .	55
միւսկէմաթ . . .	56
ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԵԼ, ՔԻՆԱՅԵԹԻ ԹԻՐԻՔԵՅԵ . . .	56
ՖԱՅԼԸ ՍԱՆԻ, ՔԻՆԱՅԵԹԻ ՖԱՐՍԻՅԵ . . .	70
ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ, ՔԻՆԱՅԵԹԻ Ա'ՐԱՊԵՅԵ . . .	71
ՊԱՊԸ ՐԱՊԻ—ՖԻ'ԻԼ . . .	73
ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԵԼ, ԷՖԱ'ԼԸ ԹԻՐԻՔԵՅԵ . . .	74
ՊԱՀՍԸ ԷՎՎԵԼ, ՄԱՍՏԱՐ . . .	74
լազըմ վէ միւթէատորի . . .	76
ֆի'իլի միւթէվաաթ . . .	79
ֆի'իլի միւշարէքէթ . . .	79
մա'լիւմ վէ մէճհուլ . . .	80
միւսպիթ վէ մէնֆի . . .	81
ֆի'իլի ա'մ վէ ֆի'իլի խաա . . .	82
էֆա'լը միւրէքքէպէ . . .	83
զըամը էվվէլ, իամէրաէն թէրքիպ օլուհան . . .	83
զըամը սանի, սըֆաթլարաան . . .	83
զիամը սալիա, ֆի'իլի իզթիաար . . .	84
զըամը բապի', ֆի'իլի թա'ճիլ . . .	85
զըամը խամիա, ֆի'իլի մուգարէպէ . . .	85
զըամը սաալիա, ֆի'իլի իթիմրար . . .	86

զըամը սապի՝	86
ՊԱՀՍԸ ՍԱՆԻ , ԶԱԹԸ ՖԻՒԼ	88
սուրէթ	89
զէման	90
Ֆի՛իլի ի՛անէ	92
Ֆի՛իլի թիւրքինին ուսուլու թասրիֆաթը	94
մաոոար	94
սուրէթի էմրիյէ	94
սուրէթի ինսալարիյէ	95
սուրէթի շարթիյէ	95
սուրէթի իլզամիյէ	95
սուրէթի վուճուպիյէ	96
զէմանը միւզարի	97
զէմանը հիքեայէի միւզարի	98
զէմանը հալ	98
զէմանը հիքեայէի հալ	98
զէմանը մազը ի շուհուտի	99
զէմանը հիքեայէի մազը ի շուհուտի	99
զէմանը մազը ի նադլի	99
զէմանը հիքեայէի մազը ի նադլի	99
զէմանը միւսթադպիլ	100
զէմանը հիքեայէի միւսթադպիլ	100
բիվայէթ զէմանլարը	104
օլմադ ֆի՛իլի	123
ՊԱՀՍԸ ՍԱԼԻՍ—ՖԷՐԻ ՖԻՒԼԼԷՐԻ	125
իսմի ֆի՛իլի	125
սիզա ի բապլթիյէ	126
նէվի էվլէ , սիզա ի ա՛թֆիյէ	126
նէվի սանի , սիզա ի վաաֆիյէ	127

Նէվի սալիս , սիզա ի թա'գիպիյէ .	128
Նէվի րապի' , սիզա ի ինթիհալիյէ .	128
Նէվի իսամիս , սիզա ի իսթիմրար .	129
Նէվի սատիս , սիզա ի իպթիտալիյէ .	129
Նէվի սապի' , սիզա ի թէվլիթիյէ .	129
Նէվի թամի'ն ,	130
սըֆաթը ֆի'իլիյէ	130
միւզարի	131
հալ	131
մազը ի շուհուտի	131
մազը ի նազլի	132
միւսթազպիլ	132
սըֆաթը ճիւմիլիյէ	132
ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ , ԷՖԱՂԸ ՖԱՐՍԻՅԷ	134
հասըը մաստար	134
իսմի մաստար	134
էմրի հազրր	135
սըֆաթը ֆի'իլիյէ , մա'լիւմ վէ մէճհուլ .	135
ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ , ԷՖԱՂԸ ԱՐԱՊԻՅԷ	136
մաստար	136
հասըը մաստար	136
սըֆաթը ֆի'իլիյէ , մա'լիւմ վէ մէճհուլ .	138
միւշթազզ մաստարլար	139
(1) իֆա'լ	139
(2) թէ ֆի'լ	139
(3) միւֆա'ալէ	140
(4) ինֆի'ալ	141
(5) իֆթի'ալ	142
(6) թէֆա''ուլ	142

(7) Թէֆա'ուլ	143
(8) Իֆի'լալ	144
(9) Իսթիֆա'լ	144
ՊԱՊԸ ԽԱՄԻՍ—ԷՏԷՎԱԹ	147
ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ , ԶԱՐՖ	148
լիսանը թիւրքիտէն օլան զարֆլար .	148
լիսանը ֆարսիտէն օլան զարֆլար .	152
լիսանը ա'րապիտէն օլան զարֆլար .	153
ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ , ՀԱՐՖԸ ՃԵՐՐ	153
լիսանը թիւրքիտէն օլան հուրուֆու ճէրր	154
լիսանը ֆարսիտէն օլանլար	157
լիսանը ա'րապիտէն օլանլար	158
ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ , ՀԱՐՖԸ Ա'ԹՖ	159
լիսանը թիւրքիտէն օլանլար	159
լիսանը ֆարսիտէն օլանլար	162
լիսանը ա'րապիտէն օլանլար	164
ՖԱՍԼԸ ՐԱՊԻ' , ՀՈՒՐՈՒՖՈՒ ՆԻՏԱ	164
լիսանը թիւրքիտէն օլանլար	165
լիսանը ֆարսիտէն օլանլար	165
լիսանը ա'րապիտէն օլանլար	165
ԳԸՄՄԸ ՍՍԼԻՍ ՆԱՀՎ	166
ՊԱՊԸ ԷՎՎԷԼ , ԻՍՄԼԵՐԻՆ ՊԻՐ ՊԻՐԻՆԷ ՕԼԱՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԷԹԼԵՐԻ	167
(1) միւթապագաթ , գա'իտէի թիւրքիյէ	167
գա'իտէյի ֆարսիյէ	168
(2) իզաֆէթ , գա'իտէի թիւրքիյէ	169
գա'իտէի ֆարսիյէ	171
գա'իտէի ա'րապիյէ	171

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ , ԻՍՄԼԵՐԻՆ ՍԸՖԱԹԼԱՐԱ ՕԼԱՆ	
ՄԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ	172
(1) միւթապագաթ , դա'րտէի թիւրքիյէ	172
դա'րտէի ֆարսիյէ	173
դա'րտէի ա'րապիյէ	174
(2) սըֆաթլարըն ճէրր էթմէսի . . .	176
խամի ա'տէտլէրին միւնասիպէթլէրի	178
դա'րտէի թիւրքիյէ	179
դա'րտէի ֆարսիյէ	180
դա'րտէի ա'րապիյէ	181
ՊԱՊԸ ՍԱԼԻՍ , ԻՍՄԼԵՐԻՆ ՔԻՆԱՅԵԹԷ ՕԼԱՆ	
ՄԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ	181
(1) զտմիրի իզաֆի	181
(2) իսմի իշարէթ	182
ՊԱՊԸ ՐԱՊԻ' , ՔԻՆԱՅԵԹԻՆ ՄԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ	183
ՊԱՊԸ ԽԱՄԻՍ , ՖԻՆԼԻՆ ՄԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ	184
(1) միւպթէտայա օլան	184
(2) խապէրէ օլան	186
Ֆէր'ի ֆի'րլլէրին միւնասիպէթլէրի	193
մաստար վէ իսմի ֆի'րլլինին	194
ՊԱՊԸ ՍԱՏԻՍ , ԶԱՐՖԸՆ ՄԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ	196
ՊԱՊԸ ՍԱՊԻ' , ՀԱՐՖԸ ԶԵՐՐԻՆ «	198
ՊԱՊԸ ԹԱՄԻՆ , (1) ՀԱՐՖԸ Ա'ԹՖԸՆ «	201
(2) ՀՈՒՐՈՒՖՈՒ ՆԻՏԱՆԸՆ «	203
ՊԱՊԸ ԹԱՍԻ , ՔԵԼԻՄԵԼԵՐԻՆ ՍԸՐԱՍԸ	205
ՃԻՒՄԼԵԼԵՐԻՆ ՀԱԼԼ ՕԼՈՒՆՄԱՍԸ	207

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Է Մ Ա

1 ԻՒՄԻ ՍԱՐՖ՝ պիր լիսանը տողրու սէօյլէյիպ
եաղմադ ֆէննի տիր . Իւն աւրֆը 'սամանլը
լիսանընը տողրու սէօյլէյիպ եաղմադ ֆէննի
տիր :

2 Սէօյլէյիպ եաղտըլըմըղա ճէ-ճէ վէ +էլաճ
(իմաստ) տէնիլիր . ճէ-ճէլէլէր՝ քէլիմէլէրտէն , վէ
+էլէճէլէր (բառ) տախի՝ հարֆլարտան (գիր)
միւրէ.ը.քէպ տիր :

3 Իլմի սարֆըն իւչ գըամը վար . ԻՄԼԱ , (ուղ-
ղադրութիւն) . ԼՈՒՂԵԹԻ ԱՍԼԻՅԷ , (ստուղարա-
նութիւն) վէ ՆԱՀՎ , (համաձայնութիւն) :

ԻՄԼԱ՝ քէլիմէլէրին հարֆլարտան նիճէ թէր-
քիպ օլունսուղունու թա՛րիֆ էտէր :

ԼՈՒՂԵԹԻ ԱՍԼԻՅԷ՝ քէլիմէլէրտէ ճարի օլան
թէպտիլաթը թա՛րիֆ էտէր :

ՆԱՀՎ՝ ճիւմէլէրին քէլիմէլէրտէն նիճէ
թէրքիպ օլունսուղունու թա՛րիֆ էտէր :

ԳԸՄՄԸ ԷՎՎԷԼ

ԻՄԼԱ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

4 Հարժ՝ պիր քէյֆիյէթի մախսուսէ իլէ ալըզտան չըդան սավթ տըր :

'Օտմանլը լիսանը՝ քէնտինէ մախսուս հարֆլարը օլմատըղընտան , ա'րապի եախօտ ըում եախօտ էրմէնի հարֆլարընը իսթի'մալ էտէր :

'Օտմանլը լիսանընա իսթի'մալ օլունան էրմէնի հարֆլարը , օթուղ պիր տիր . ա դ ե ղ է ը թ ժ ի լ խ կ հ ղ ճ մ յ ն շ ո չ ալ ս վ տ ը ւ փ ք օ ֆ :

5 Պունլարտան պէշ դըթմ'սընա (եա'նի , է , շ , է , օ) հարժը «ալթէ» , եախօտ հարէֆէ (ձայնաւոր) տէնիր . պաղիլէրի տէ՝ հար-«ֆ» հէճէ (քաղաձայն) թէամիյէ օլունուր :

6 Իքիշէր հարֆտան 'իպարէթ օլարադ՝ անձադ պիր սավթ վէրէն իւշ ա'տէտ հարֆը սավթի հէօքմիւնտէ օլան «ալթէյն» (երկրարբառ) վար քի՝ հէր հալտա հարֆը վահիտ կիպի իսթի'մալ օլունուր , (եա'նի էօ , է- , «- ,) : Պու վէճհ իլէ հարֆը սավթի սէքիղ ա'տէտ սայըլապիլիր :

7 Հարֆը սավթի իքի նէվ տիր , «ալթէ եախօտ Դուստ» . վէ խֆէֆ եախօտ ճադդուղ , քի , ա , ը , օ , վէ , ու սադիլ եախօտ մէպսութ օլուպ , տուտադլարը պիր միդտար ալարադ թէլէֆ-

13 Քելիմէլէր հանկը ճինա հարէքէ իլէ պաշ-
լարսա՝ ոօնկրաքի հարէքէլէր տախի օլ ճինատէն
օլմագ՝ լիսանի թիւրքինին լէթափէթի թէ-
լէֆֆիւղիւնիւն իզթիզասընտան տըր : Մէսէլա՝
պիր քելիմէնին էվլէլինտէ հարէքէի խաֆիֆէ-
պուլունտուղու հալտէ , սայըր հարէքէլէր տախի
խաֆիֆ օլմագ լաղըմ տըր . ֆադաթ էլմա , էիմէն ,
էյմա կիպի փէք նատիր քելիմէլէրտէ պու դա'ի-
տէնին խիլաֆը պուլունտուր :

Շեհ : Հալա , էիմա վէ պա'ղը սայը քելիմէլէր՝ հալէ , հալիս
կէթիրիս՝ պու դա'իտէյէ քէլամըն լէթափէթինէ խէլալ կէթի-
րէճէք տէրէճէտէ ըիսյէթ օլունմագ :

Գա'իտէյի մէղքիւրէ , իամ վէ ֆի'իլ հէյէթի
միւսթէլիֆէլէրինտէ միւսթա'մէլ օլուպ իամին
ճէմի՝ դըլընտըղընտա քէլիմէնին ախըրընա
իմթիսալէն հարէքէի սագիլէ , վէ եախօտ հա-
րէքէի խաֆիֆէ իսթի'մալ օլունտուր — ալ՝ ալլա-
բըն՝ բըլլաբ , ալլա՝ ալլաբ , ալ՝ ալլաբ , վէ էվ
էվլէր , հէիս՝ հէիսլէր , կէօ՝ կէօլէր , կէ-լ՝ կէ-լլէր ,
ալանլաբ , էիմէլլէր կիպի :

Իամ վէ ֆի'իլ թէպտիլաթընտա , դա'իտէ շու-
տուր քի , ա վէ է կէթիրիլմէտիյի հալտա , սայը
հարէքէլէրտէն — վէ ը ախըրընա ը . օ վէ —
ախըրընա — . է վէ է ախըրընա է . եօ վէ է- ա-
խըրընա է- կէթիրիլիր . ալլա՝ , բըլլաբ , ալլա-
ալլա , էվլէն , հէիսի , կէօլան , կէ-լի- , էաթիլլա , սըգ-
ալլա , ալլապա , ալանպա , կէլաի , պէլաի , կէօրաի , կէ-լ-
աի- կիպի :

14 Գէ՛ մէ շո՛ հարփլարը՝ անճագ հարէքէի
սագիլէյէ միւթթասըլ օլուր, Էր, Էր, շո՛ կիպի :
Քէ անճագ հարէքէի խափիփէյէ իթթիսալ օ-
լունուր , Էր , Էր , Էր կիպի . մէ պիր հարէ-
քէի սագիլէ իճապ էթատիյի հալտէ , պիր Է ա-
րադա վազ՝ օլունմագ լազըմ կէլիր . Էր , Է-
Էր կիպի :

15 Իամ՝ մէ ֆի՛իլ թէպտիլաթընտա , քէլիմէ-
նին ախրըրնտա Է մէ + մէ Է պուլունուպ պիր
հարէքէ՛ իլամէ օլունտուղու հալտէ , Է դատա , մէ
+ յիյէ , մէ Է տիւնէ , թէպտիլ օլունուր , ապէ՛ ա-
շէ , երէ՛ երէյէ , Էրէրէ՛ Էրէրէլլ , երէրէ՛ երէրէյէ ,
Էրէրէ՛ Էրէր կիպի : Իքի հարէքէ պիրիպիրինէ իթ-
թիսալ էթմէմէսի իշիւն՝ պիր , վազ՝ օլունուր աշ-
լէյէ , Էրէլէյէ կիպի : Ֆադաթ մէզքիւր հարփ-
լարըն էվլէլինտէ հարփը հէճէ պուլունուրսա՛
հէմ տախի Էր + մէ Է քէլիմէլէրտէ , պու գա՛իտէ
միւսթ՝ամէլ տէյիլտիր :

16 Քէլիմէլէրին հէճէլէրինին հէփիսի թէլէֆ-
ֆիւղտէ պիր գուվլէթտէ սէյլէնմէյիպ՝ էքսէ-
րէյէ պիրիսինէ զիյատէ գուվլէթ (շէշտ) մէ-
րէլիր : Պունուն գա՛իտէսի շու տուր քի՛ մատ-
տէի ասլիյէ օլան լաֆզլար՝ կերէք միւճէրրէտ
օլտուն կերէք ահվալըն պիրիսինտէ օլտուն , պու
գուվլէթ սօն հէճէյէ վէրիլիր , ապէ՛ , ապէլէր ,
ապէլէրտէն , կիւրէ՛ , կիւրէ՛ , կիւրէ՛ կիպի :

Ֆադաթ ֆի՛իլի մէնֆի մէ մէնֆիի իգթի-
տարտա , պու գուվլէթ՝ էտաթը մէնֆինին էվ-

վելինէ վերիւիր կէ՛լեա՛ի, կէ՛լեա՛ի կիպի : Հարֆը
ճէրը օլանն էլէ լաֆղը՝ վէ էտաթը թաաղիր օլանն
նա, ճէ տաթի՝ պու գուվվէթի գապուլ էթմէյիպ՝
սայր էտաթլարըն չօղունտա տաթի՝ գուվվէթ
էվվէլքի հէճէյէ վերիւիր, «ֆերէն», հա՛յա՛ն, շէ՛-
շա, է՛յէր կիպի : Լխանը ա՛րապիտէն ալընան
պիր չօղ լաֆղլար տաթի պէօյլէտիրէր, ճէ՛-եւ, շա՛-
թէհա՛ն կիպի :

ԳՐՍՄԸ ՍԱՆԻ

ԼՈՒՂԷԹԻ ՍԱԼԻՅԷ ՊԵՃԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

17 Քէլ իմէլէր պա՛ղէն պէսիթ (պարզ), եա՛նի
ղայրի միւշթաղ գտըր, Աււա՛ն, ա՛ր, էվ, շէ՛ր կիպի,
վէ պա՛ղէն միւշթաղ գ (ածանցեալ) եա՛նի
սայր պիր լաֆղտանն պա՛ղը էտաթլար (մասնիկ)
իլէ թէշքիլ օլունմուշ տուր, շէֆէլէ՛, աււա՛ն «էվլէ-
նէ-էլէ» կիպի :

18 Միւշթաղ գ օլանլարըն պէսիթ գըամընա
մատտէի սալիյէ (արմատ) աէնիր, շէֆէ՛, աւ, «էվ,
նէ-էլէ» կիպի :

19 Միւշթաղ գ օլանն իամլէր (անուն)՝ կէրէք
իամ, կէրէք սըֆաթ (ածական), կէրէք ֆի՛իլ-
աէն (բայ) թէրքիպ օլունուրլար . վէ եէտի ճինօ
օլարադ՝ իամի ա՛միլ, իամի զէման, իամի մէք-
եան, իամի ալէթ, իամի մաստարիյէթ վէ քէյ-

Ֆիյէթ , իամի նիսպէթ , վէ իամի թասդիրտէն
ի'պարէթ տիրլէր :

ԻՍՄԻ ԱՄԻՆ

20 Լիսանը թիւրքիտէն օլարադ

ԻՍՄԻ ԱՄԻՆ՝ մաստարտան եախօտ իամտէն
էճէ եախօտ ճէ 'իլավէսի իլէ օլուր : Պու՝ էտի-
ճիսի մա'նասընտա օլուպ պիր քեար իլէ իշթի-
ղալը պէյան էտէր , էնապճը , էօլճո- , ճէնէճէ , էա-
րաճը , էնապէնէ , էանէճէ , էէ-որճէ- , էէլէճէ , էաէճէ .
էա-ընա-ընէ կիպի :

21 Լիսանը ֆարսիտէ , ֆարսի եախօտ ա'րապի
լաֆղլարա էա- , կէ 'իլավէսի իլէ օլուր , էէ-նա-
էա- , էալլէ-էա- , էալլէ-էա- , էնապէ-էա- , զէրէ- կիպի :

Շէր : Լիսանի 'օամանի' թիւրքի , ֆարսի վէ ա'րապի
լիսանլարտան միւրէքքէպ օլտուղունտան , սարֆընտա , կէրէ-
քէլիմէլէրի կէրէ- գա'իտէսի խուսուսունտա պունլարը թէֆրիգ
էթմէք լաղըմ՝ կէլիր , վէ օլ վէճէ իլէ սարֆը 'օամանի իւշ
գըմմա միւնտէրիճ օլարադ՝ պիրի՝ թիւրքէ գա'վըյիտի . պիրի
'օամանլը լիսանլա գուլլանմադ իւղրէ ֆարսի գա'վըյիտի . վէ
օլ պիրի՝ 'օամանլը լիսանլա գուլլանլան ա'րապի գա'վըյիտի
պէյանընտա տըր :

22 Սայր քեար վէ էշղալ պէյանը իշիւն՝ առ-
(պէքլէյէն) , որ (գալտըրան) իամէրէ 'իլավէ
օլունուր , որէպան , ադպան , էէ-հորա- կիպի :

23 Լիսանը ա'րապիտէ իամի ա'միլ ֆէ'էլ , ֆա-
վէ ֆա-վէ զէնի իւղրէ կէլիր , էէ-էլ էէ-էլ , էէ-էլ

Իշպուհ սուրբերթի ախարդէ՝ ա՛տելմ վէ քէսրէթ
իւզրէ էտիծի տէմէք տիր, պա՛գէալ, գաւառալ, ա՛րթար,
ըխաւմ կիպի :

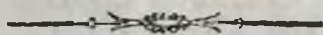
24 Լիսանը թիւրքիտէ իսիմլէրին ախրրընա
ւէ, ււէ իլլավէսի իլէ՝ իսմի մէքեան օլլուր, Դէնէէ, Էն-Լէնէ, Դուլլէ, Էնէնէ, Էլմալլէ Կիպի :

26 Դիր տախտի շար, եախօտ ախան, եախ Իսխան 'Ի
լավէսի իլէ օլուր, Կե-լ շար, Կե-լ Իսխան, ախ Կե-լ Իսխան, Պե-
շար Իսխան, Քե-լ Կե-լ Իսխան Կիպի :

27 Պիր տախի Կան էտաթը իլէ իսմի մէքեան
թէշքիլ օլունուր, Զեյթին (թուղ գօտուկլարը
էէր), Զաֆին կիպի:

28 Պիր տէ պա՛ղը լաֆզլարա խանէ լաֆզը-
նըն 'իլավէսի իլէ պիր նէվ' իսմի մէքեան-
թէշքիլ օլունուր , մէխանէ , խէնապխանէ , մէնգէլխա-
նէ կիպի :

29 Լիսանը ա՛րապիտէ իսմի զէման վէ իսմի մէ-
քեան՝ մէֆա՛լ , մէֆի՛լ վէզնի տիր . մէմէպ , մաֆաֆ ,
մէմէպ , մէրէպ , մէնգէլ , մէմէֆի՛ կիպի : Մատտէր
ապլիյէնին իքինճի հարֆը պա՛ղըլարընտա է
եախօտ . վէ պա՛ղըլարընտա է եախօտ Է. ա-
լըր , մէմէպ , մէմէլ կիպի . վէ պա՛ղէն պուն-
լարըն ախըրընա էտաթը թէէննիս (իզական
մասնիկ) տախի 'իլավէ օլունուր , մէհէմէ , մաֆպէ-
րէ (մէզարիսթան) կիպի :

ԻՍՄԻ ԱԼԷԹ

30 Լիսանը թիւրքիտէ ալ-լէ-վէ վէ շաւշա վէզն-
լէրինտէ , իսմի ալէթէր , եա՛նի ֆի՛իլէ ալէթ օլան
շէյէ տէլալէթ էտէն լաֆզլար վարտըր . անճադ
պունլար սէմա՛ի (անկանոն) օլտուգտան պաշգա
փէք նատիր տիրլէր :

31 Ֆարսիտէն ալընմըշ օլան իսմի ալէթլէր
եօգտուր :

Շերհ : Պիր շէյի եաղմըշ , եախօտ պիր շէյին եաղմըր մո-
նաւընա հաֆէ լաֆզը՝ սպըր լաֆզլար իլէ թէրքիպ օլունուպ՝ պիր
նէվ' իսմի ալէթ եափըլըր , շալմաֆ , եմէ հաֆ , շահ հաֆ կիպի :

32 Լիսանը Ա՛րապիտէն իսմի ալէթլէր տախի մէ-

Ֆ-Ն վէ ԴՖ՝-Ն վէզնի իւղրէ կէլիր, ԴՖՆ-ն, ԴՖԴ-ն
վէ Դ-ն կիպի :

ԻՍՄԻ ՄԱՍՏԱՐԻՅԷԹ ՎԷ ՔԷՅՅԻՅԷԹ

33 Լիսանը թիւրքիտէ մաստարըն հասըլը օ-
լան հալա տէլալէթ էտէն լաֆղորըր, վէ ֆի'իլ-
տէն միւշթագդ օլուպ հասըլը մաստար (բայ
անուն) տէնիլիր : Պունտա գա'իտէ՝ էտաթը
մաստարըն եէրինէ էշ, վէ ըշ կէթիրմէք տիր .
Կէ-էշ, Ե-շ ըշ կիպի :

Շեբ : Իշպու էշ էտաթը իլէ օլան շէք՝ Դ էտաթը իլէ օ-
լան իսմի մաստարտան թէֆրիդ օլունուր : Պունուն իսթի'մալը
ամէլին թարգընա չօդ պագըպ՝ օլ պիրինին՝ ամէլին օլուպ օլմա-
մասընա պագար , նիթէքիմ , Կէ-էշ էշ Դէշէլ տէնիլտիքտէ ,
թարգը տէմէք օլուպ , Կէ-էշ էշ Դէշէլ տէնիլտիքտէ , կիթմէմէսի
թօշ տուր տէմէք օլուպ :

Մէճհուլլարըն տախի հասըլը մաստարը կէ-
լիր, Կէ-էշ, Ե-շ ըշ կիպի : Էյէր էտաթը մաս-
տարըն մագըպլընտա հարէքէ պուլունուր իսէ՝
պու էտաթտան էվլէլ պիրտէ , զիյատէ դըլը-
նըր , Կէ-էշ, Ե-շ, Ե-շ, Ե-շ, Ե-շ կիպի . Ե հար-
ֆը պուլունուրտա՝ հասըլը մաստարտա տախի
Կէ-էշ թէպուլլ օլունուր , Կէ-էշ, Ե-շ, Ե-շ, Ե-շ,
Ե-շ կիպի :

34 Պա'ղէն տախի էշ, ըշ եէրինէ էշ, ըշ կէլիպ
եինէ հասըլը մաստար մա'նասընա օլուր , Ե-շ,
Ե-շ կիպի քի , Ե-շ վէ Ե-շ տէմէք տիր . վէ

պա՛ղէն պու յ իլէ օլան լաֆղլար հասըլը մաս-
տար օլմայըպ պէլքի մա՛նաի մաստարըն թաա՛լ-
լիւք էտէճէյի շէյին իամի օլարագ իաթի՛մալ
օլունուրլար , էւէ՛ , շէ՛տէ՛ կիպի :

35 Պիր տէ մաստարտան միւշթագդ օլան
իամ վար քի՛ մաստարըն հուսուլա կէթիրտիյի
իշ տիր , վէ պու մաստարը խաֆիֆ շէքլինտէ
տիր , պասա՛ , էալ՛ կիպի քի , պասըլմըշ վէ եա-
զըլմըշ շէյ տէմէք տիր : Ֆադաթ պունլար
սէմա՛ի օլուպ հէր մաստարտան կէլմէզ :

36 Սըֆաթլարտան թէրքիպ օլունուղու հալ-
տա , մաստարիյէթ վէ քէյֆիյէթ էտաթը խա-
ֆիֆլէրտէ էէ , սագիլլէրտէ լէք լաֆղը տըր , քի
սըֆաթլարըն ախըրընա կէլտիյինտէ , մաստարի-
յէթ էտաթը օլուր , կէ-դէլլէէ , ալլալէ կիպի :

37 Լիսանը ֆարսիտէ իամի մաստար՝ ֆի՛իլին
մատտէի ասլիյէսինէ էւ իլալէսի իլէ օլուր ,
դէն՝ դէնէլ , աալ՝ աալըլ , էիլալ՝ էիլալըլ կիպի :

38 Սըֆաթտան թէրքիպ օլունուղու վագթ՝ սը-
ֆաթա է իլալէսի իլէ թէշքիլ օլունուր , շաթէ
կիպի քի , շատըղ տէմէք օլուր :

39 Լիսանը ա՛րապիտէ ճէֆ՝ալ վէզնի օլուր քի ,
պա՛ղէն էտաթը թէէննիս տախի իլալէ օլու-
նուր , ճէրէճէլ կիպի :

40 Սըֆաթլարտան թէրքիպ օլունուղու հալտէ ,
էտաթը մաստարիյէթ վէ քէյֆիյէթ էի , էէի
լաֆղը սըֆաթլարըն ախըրընա կէթիրիլիր , դէ-
րադէլ , մա՛րէֆէլ , ա՛լէէյէլ , ճէրադէյէլ կիպի : Պու

տախի միւհիմմէի մալիւմէ իւղրէ էլֆազի ա՛-
րապիլէյէյէ մալսաւու օլուպ , ֆարսի վէ թիւրքի
լաֆղլարա 'իլավէ օլունմաղ . ֆաղաթ , Կերֆէն
(սիճաղլըղ) զալաթի մէշհուր օլարապ իսթի՛-
մալ օլունուր :

ԻՍՄԻ ՆԻՍՊԻԹ

41 Լիսանը թիւրքիտէ պիր իամին ախըրընա
ւի , և իլավէսի իլէ օլուր , իշմերէն , Կեօլէն , ալլէն ,
ճանլէն կիպի :

Պա՛ղը սըֆաթի մէքեանա տախի իթթիսալ
դըլըներ , Գաղլէն , Գարեյե-ի-ճեղէ-րէն կիպի :

42 Լիսանը ֆարսիտէ իամին ախըրընա ի 'իլա-
վէսի իլէ օլուր , իսֆէհանի կիպի :

43 Էտաթը շիրքէթ օլան հե՛ճ լաֆղը՝ իամլէրէ
թաղտիմ օլունարապ՝ սայր նիսպէթ պէյան է-
տէն իամլէր թէշքիլ օլունուր , հե՛շէրէ , հե՛ճին ,
հե՛ճեղլէն , հե՛շէհըն կիպի :

44 Լիսանը ա՛րապիտէ զա՛ , զի՛ , զալ՛ , սահիպ , հալ
վէ երպալ լաֆղլարընըն պիրի քէլիմէնին էվ-
վէլինէ կէթիրիլմէսի իլէ օլուր : Զա՛լ-ճէլլալ ,
շի՛ - հայալ , զալիէլ - ճէնալ , հալի՛ - բըղ , երպալը - ճէնէր
կիպի :

ԻՍՄԻ ԹՍՄՂԻՐ

43 Լիսանը թիւրքիտէ սայր իամէ ճէ+, ճէ-+ 'ի-
լալէ էտէն իամ տիր, կէ-մէ-ճէ-+ , +ի-մաւճէ, աշ-
բաւճէ կիպի : Ֆաղաթ պա'ղէն հիւսնիւ թէ-
լէֆիլիւ իշիւն իամին սօնկ հարֆը դաթ' օլու-
նուր, +եֆէ+՝ +եֆէճէ+, ե+մէ+՝ ե+մէճէ+ կիպի :

Պիր տէ պունա եշ, աշ 'իլալէ օլունասիլիւր ,
եճէ+՝ եճէյեշ, ալճէճէ՝ ալճէլաշ, Բըճէճէ՝ Բըճէլաշ
կիպի :

46 Լիսանը ֆարսիտէ շէ վէ բէ+ էտաթը թաս-
ղիւր տիր, Դիւնիւշ, Բիւսէր (օղուլ)՝ Բիւսէրբէ+, Բա-
Դիւր (անա)՝ ԲաԴիւրբէ+ կիպի :

47 Լիսանը ա'րապիտէ իամի թասղիւր ֆիւ-՛իւ
վէղնիւտէ տիր, Բիւ-ֆիւլ (օղլանճըզ) կիպի :

Գէլամը թէրքիպ էտէն քէլիմէլէր «ե+իւ շէվ՝
տիրլէր, Եա'նի, ԻՍՄ (անուն), Սըֆսթ (ածական),
Բինսիւթ (դերանուն), Ֆի'իլ (բայ), ԶԱՐՖ
(մակբայ), ՀԱՐՖԸ Ճէ'րր (նախադրութիւն),
ՀԱՐՖԸ Ա'թֆ (շաղկապ), վէ ՀԱՐՖԸ ՆԻՏԱ
(միջարկութիւն) :

Պունլարըն հէր պիւրի պիւր պոպսոս պէյսն
օլունուր :

ՊԱՊԸ ԷՎՎԷԼ

ԻՍՄ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

Մ ՈՒ Դ Ա Տ Տ Է Մ Ս.

49 Իսմ (անուն)՝ շախատան, եախօտ պիր շէյ-
տէն իսապէր վէրէն . քէլ իմէ տիր, Մահաճէր, Է-
լապ, Էանէ, սո, բուհ, Էան, ճահապէլ կիպի :

Քեպինաթտա մէվճուտ, եախօտ ա'գլ վէ
իսպալտա թէսափլուր օլունան հէր շէյին աւոր՝
իամ գապիլ ինտէն տիր, վէ իամէր հէր լիսա-
նըն էսաւոր օլուպ չօճուղլարըն իւք էօյրէնտիք-
լէրի քէլ իմէլէր պունլար տըր :

50 Իամ իքի նէվ՝ տիր, պիրիսի իամի ա'մ, (հա-
սարակ անուն) . քի իամի ճինա տախի տէնիր, ալ,
դալ, շէյլ կիպի :

Տիկէրի՝ իամի խաաս, (յատուկ անուն) . քի ա'-
լէմ՝ տախի տէնիր, Մալի-ճա, Պալար, Նէլ կիպի :

51 Իամէրտէ իւչ խասիյէթ վար տըր . էվէլէլի-
էֆէլէլ (թիւ) :

Շէրհ : (Բէճ՝ գալ տէմէր տիր) . եա'նի, պիր եախօտ պիրտէն
գիյատէ շէյ պէյան էյլէմէք, քի էվիլէլ քիտիէ, եա'նի պիր շէյ
պէյան էտէնէ Գի-ճէր (Եղակի), իքինճիսիէ, եա'նի պիրտէն
գիյատէ շէյ պէյան էտէնէ, ճի-ճի (յոգնակի) տէնիր :

52 Իսթի-ճի-էֆէլէլ (սեռ) :

(Շէրհ : Քէյ-ճի՝ նիճէ տէմէր տիր), եա'նիս, պիր շէյին մի-
դէրդէր, եախօտ (արական) երբէք, վէ մուէննէս, եախօտ (ի-

դական) արիւի , օլտուղունու թախսիս էթմէք արի՝ ԳԵԼ : ԳԵԼ : Ինէ+ , աւա , Էւլէրէ կիպի :

Պու խասսիյէթի սանիյէ՝ թիւրքի վէ ֆարսի քէլիմէլէրտէ ՚իթիպար օլունմայրպ , ա՛րապիտէ մի՛ւթէպէր արի :

33 Իւլէ-նէ-սի-սի-սի իամ թէրքիպտէ պուլունտու զու վադթտէ , քէնտիսինէ վադ՝ը օլան հիյէթլէր տիր , քի հաւ (հոլով) , եա՛նի ահաւէն է.մ տէնիր :

Պունլար պէշ գըամ օլուր քի . Բե-նէրէթ (ուղ զական) , Բե-նէրէ իւլէն (սեռական) , Բե-նէրէ-լաւն էլէն (տրական) , Բե-նէրէ-լաւն պէն (հայցական) , վէ Բե-նէրէ-լաւն Բե (բացառական) թէամիյէ օլունուր :

Շէրհ : Պազլարտան պիր ալ թընճը հաւ , (մէսէլա , Էվէր Գաւա կիպի) գապուլ օլունուր իսէսէ՝ ֆիլիէրէ մախսուս մի նասիպէթի պուլունմատղընտան , պու բէսալէտէ զիքր օլունմա ԳԵԼ տըր :

34 Ահվալի իամտէն Բե-նէրէթ հիյէթի ասիյէսի իլէ գուլլանըլան իամարքի , թէրքիպտէ միւպլ թէտա (եա՛նի սէօղիւն իպթիտասը) , եախօտ խապէր (եա՛նի միւպլթէտանըն հազգընտա օլան իֆատէ) օլուր , Նիթէքիմ՝ կէս+ Էի-տէ+ Գի-տէնիլտիրտէ , միւպլթէտա օլան կէս+ լաֆղը , վի շ- կէրէ Զի-նէրէ Գի-տէնիլտիրտէ , խապէր վազը՝ օլան իւլկէր լաֆղը կիպի :

35 Մե-նէրէ իւլէն՝ թմիլիք վէ միւնասիպէթ ի ֆատէ էտէն հիյէթ տիր , Աւաւէն էլէ , Էվէն Գաւա կիպի :

Պունլարըն արասընտա քի պէնտէ՝ Էւ-նէրէ (յատ կացուցիչ) տէնիլիր : Աւաւէն իլէ Էվէն լաֆղը՝

Գլխին (յատկացուցիչ) , վէ եւ իլէ աս Գլ-
 ւն (յատկացեալ) տէնիլիր :

36 Մեք'-ըն իւնի ֆայտէսի՝ պիր իամէ պիր
 ֆի'իլ ըսպլթ իլէ , ֆի'իլէն հարէ.քէթի տիկէր
 թարափտանն ու իամէ աօզրու զլաուղունու պէ-
 յան էթմէ.քտէն 'իպարէթ տիր , եւէ իլէ ,
 իւնի աս Գլ-ւն իլիլ :

37 Մեք'-ըն իւնի ֆայտէսի՝ պիր իամէ պիր
 ֆի'իլ ըսպլթ իլէ ֆի'իլին իշի ու իամէ աօզա-
 նըս խիթամ պուլաուղունու պէյանն էթմէ.քտէն
 'իպարէթ տիր : Գլ-ւն Եազար , եւէ կէօրտիւ
 իլիլ :

38 Մեք'-ըն Գլ-ւն ֆայտէսի՝ պիր հալ վէ հա-
 հարէ.քէթ , Եախօտ ա'մէլինն նէտէն թէֆրիգ ու
 լունու պ նէրէտէն զուհուր վէ Եախօտ նէշէթ
 էթմիլինի պէյանն էթմէ.ք տիր , Գլ-ւն Եյէ , եւ-
 Գլ-ւն չըգար , իւնի աս Գլ-ւն իլիլ :

ՅԱՍՈՐ ԻՎՎԻԼ

ԻՍՄԱԻ ԹԻԻՐԵԻՅԷ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

39 Լամաի թիւր.քիլէ՝ Գլ-ւն 'իթիպարը իլէ ի-
 թի գըամ տըր .քի , Գլ-ւն վէ Գլ-ւն 'օլուր . մէսէլա ,
 եւ , Գլ-ւն միւֆրէտ տիր :

Լամաի ճէմի՝ Լեւ վէ Լեւ տիր .քի , հէր
 միւֆրէտ քէլիմէնինն ախըրընա 'իլավէ իլէ ճէմի՝

օլուր , էվէր , աւլար , սաւար կիպի :

60 Եամաի թիւրքիյէտէ քէյֆիյէթ խապիյէթի
նէ 'իթիպար օլունմաղ :

61 ԱՀՎԱԼԻ ԻՍՄ : Սիւնէրէթ՝ տէնպիտիյի կիպի
քէլիմէնին հիյէթի ապիյէսի տիր :

62 ՄԻԻՋԱՅԸՆ ԻԼԻՅՀ : Պաճտա իղաֆէթ իքի
գըտմ , եա՛նի իղաֆէթի միւքէմմէլէ , վէ խղա
ֆէթի պէյանիյէ տիրլէր :

Եէրհ : Իշպու իղաֆէթ՝ տ'րտպի լիտաննաւ հարֆը թա'րիֆի
օլան լէ՛մ եաղըսը իլէ թէրքիպ օլունտուղու իլիւն՝ իղաֆէթի
լամիյէ տէնիլի իսէտէ՝ պու իամին թիւրքձէ իղաֆէթի խաւս
սունտա պիմա՛նա օլտուղունտան , իղաֆէթի միւքէմմէլէ թէր
ճիհ օլունմաղ տուր :

63 Իվիլէրիտի՝ միւճէրրէտին ախըրընըն սօնկ
հարէքէսինէ իմթիտալէն՝ ին , ին , ին , աւն 'իլա
վէսի իլէ թէշքիլ օլունտուր , վէ թէմիլք եա
խօտ միւնասիպէթ մա՛նալարընը 'իշար էտէր , է
վին , էօլէն , շայրն , Գալիւն կիպի :

Էյէր ախըրը քէլիմէ հարէքէ իլէ պիթէրսէ՝
պիր շ տալի զիյատէ գըլընըր , Գէրէնին , էօլէն
նէն , Գալիւնըն , Գոյոննա կիպի :

Սաւաֆղը՝ պու գա՛խտէյէ միւսթէսնա օրա
րաղ , Գոյոն կէթիրիր :

64 Իսիսիէ՝ իղաֆէթի պէյանիյէ պու տիր քի ,
միւղաֆըն իլէյհ միւղաֆըն նէվլինի պէյան է
տէր , վէ միւճէրրէտին ախըրընա պիր շէյ 'իլաֆէ
օլունմայարաղ՝ ապ սիւրէթինտէ իրատ օլու
նուր , շինար աղաճը , Գալիւննա Գոյոն , իլէն Գէճէի

կիպի քի , աղաճըն , սուլուն , վէ սլեօճէյին
նէվինի պէյան էտէր ,

Իշպու իզաֆէթի պէյանիյէ տախի միւշապէ-
հէթ պէյանը իշլուն իսթի'մալ օլունուր , նի-
թէքիմ¹ Կէֆէ-Լ Գոսպէ-Էնի ելլէ տէնիլտիքտէ ,
գուպպէ կիպի օլան կէօնիւլիւ երգմա տէմէք
օլուր :

65 Գա'նի : Պա'ղէն իզաֆէթի միւքէմմէլէնին
էտաթը օլան Է , Է գաթ' օլունուր : Խուսուսա
միւղաֆ վէ միւղաֆըն իլէյհ պիր շէյին պէյանը²
հախօտ պիր սընըֆա իամ օլտուգտա , Է , Է
գաթ' օլունուս իզաֆէթի պէյանիյէ սուրէ-
թինտէ գուլլանըլըր , Խաբահի³ աղա շայրը վէ Է-Լ
Դէվէնի կիպի քի , ֆիլ ասըլ Խաբահիմ աղան չա-
յըրը , վէ Է-Լ Էնն պէքչիսի տէմէք տիր : Պաշգա
եհրէրտէ տախի իզաֆէթի միւքէմմէլէնին է-
տաթը⁴ էյէր իպարէնին մա'նասընա պիր շիւպ-
հէ արըզ օլմոյաճաղը աշիքեար իսէ⁵ գաթ' օ-
լունմասը ճայիղ տիր . վէ պու քէյֆիյէթ էքսէ-
րիյէ իսմի մաստար վէ իսմի ֆի'իլտէ վազը⁶ օ-
լուր , նիթէքիմ⁷ Պէն պաշը Դէնն աստիլէ իլէ պերպէր
Է-Լ օլտաղա տէնիլտիքտէ , պին պաշընըն վա-
սըլ օլտուղու տէմէք տիր :

66 ՄԷՖՈՒԼՈՒՆ ԻԼԷՅՀ՝ միւճէրրէտին ախը-
րընա է , հախօտ , 'իլավէսի իլէ թէշքիլ օլու-
նուր , Էվէ , Կէօլէ , Էնն , Էյէ , Է-Լ , Է-Լ , Է-Լ ,
Է-Լ կիպի :

67 ՄԷՖՈՒԼՈՒՆ ՊԻՀ՝ միւֆրէտին ախըրընա

ի , է- , եախօտ ւ , - իլավէսի իլէ թէշքիլ օլաւ
նուր , էլէ , էշէ , էօլէ- , էէ-ղէ- , արե , շարե ,
եօլ- , Բ- - - կիպի :

Մէֆո'ւլուն իլէյն վէ մէֆո'ւլուն պիհտէ իս-
մին ախըրը հարէքէ օլուրսա՝ 13 տէ թահրիբ
օլունան գա'իտէյէ իմթիսալ օլունուր .

68 Մէֆո'իւլուն Մի՛՛ միւճէրրէտին ախըրը-
նա արն , արն 'իլավէսի իլէ թէշքիլ օլունուր ,
էլլէն , արլլէն , արարն , արալարն կիպի :

69 Ահէւէ Վեշէ-րէն շարլլէն - - - օլաֆ է-
ւէն՝ միսալլէրի՝ պէր վէճհի թէրթիպ զիրտէ
եաղըլըշ տըր :

Մէ-ֆրէ-րէն Վեշէ-րէն

(1) Միւճէրրէտ , (2) Միւզաֆըն իլէյն , (3) Մէ-
ֆո'ւլուն իլէյն , (4) Մէֆո'ւլուն պիհ , (5) Մէ-
ֆո'ւլուն միհ :

(1) Միւճէրրէտ .	էլ	սէօղ	գար	եօլ
(2) Միւզ' իլէյն .	էլին	սէօղիւն	գարըն	եօլուն
(3) Մէֆ' իլէյն .	էլէ	սէօղէ	գարա	եօլա
(4) Մէֆ' պիհ .	էլի	սէօղիւ	գարը	եօլու
(5) Մէֆ' միհ .	էլտէն	սէօղտէն	գարտան	եօլտան

Ճէ-թէ-րէն Վեշէ-րէն

(1) Մ . էլլէր	սէօղլէր	գարլար	եօլլար
(2) Մ . էլլէրին	սէօղլէրին	գարլարըն	եօլլարըն
(3) Մ . էլլէրէ	սէօղլէրէ	գարլարա	եօլլարա
(4) Մ . էլլէրի	սէօղլէրի	գարլարը	եօլլարը
(5) Մ . էլլէրտէն	սէօղլէրտէն	գարլարտան	եօլլարտան

71 Պուճտա իբի դա'իտէ վար տըր . պիրիսի՝
 զիրուճ օլուր իսէ՝ ախըրը քելիմէյէ ա՝ իլա-
 վէսի իլէ ճէմի՝ գըլընըր . հերո՝ հերոն , շէն՝ շէ-
 նան , էսէ՝ էսէն , Ռ-ըզ՝ Ռ-ըզն , շէր՝ շէրն , հար-
 հարն կիպի . ախըրը է իլէ պիթէն քելիմէլէրտէ
 իբի հարէքէ պիր եէրէ կէլմէմէք իշիւն՝ պիր
 կէ կէթիրիլիր , պէրո՝ պէրոնէլէն , հերոն՝ հերոնէլէն
 կիպի . վէ ախըրը - իլէ պիթէն քելիմէլէրտէ
 պիր , զիյաստէ գըլընըր , կէրո՝ կէրոն կիպի :
 Պա՝ղէն զիրուճ օլմայանլարըն տախի , միւսթէսնու
 օլալուդ , ա՝ իլէ ճէմ՝լէնտիրյի վար տըր . շէջ՝
 շէջն կիպի :

Շէրէ : Ֆարսի խմբէր վէ ֆի'նլէր ախըրընտա , պուլու-
 նուրսա՝ պա'ղէն պու , դաթ՝ օլունուր . բոյ՝ բո , զոյ՝ զո ,
 էս-բոյ՝ էս-բո , -յ (կէլ) - կիպի :

72 Իքլինճիսի՝ զայրի զիրուճ օլուր իսէ՝ ա-
 խըրընա ա՝ իլավէսի իլէ ճէմի՝ գըլընըր , պ-ն
 պաղն , խանէ՝ խանէն , սի'ն-ըն՝ սի'ն-ընն կիպի :

Պու ուսուլ՝ էյէրչի մա'լիւմաթ օլմագ իւզրէ
 պէյան օլունմուշ իսէ տէ , լիսանը 'օսմանինին
 ֆէսահաթը իղթիզասընճա , էտաթը թիւրքիյէ
 օլան լէր , ա՝ իլէ ճէմ՝լէնտիրմէք՝ եա'նի պաղ-
 վէ խանէն եէրինէ , պաղաւ վէ էսնէլէր տէմէք
 լաղըմ տըր :

73 Գէյֆէյէ : Լիսանը ֆարսիտէ տախի , լիսա-
 նը թիւրքիտէ օլտուղու կիպի՝ քէյֆիյէթ խա-
 սիյէթինէ իթիպար օլունմագ :

74 Ահլէլէ էսոն , առլ թիւրքի օլան քէլիմէ-

լէրին գա'իտէսի ճարի օլարագ' պաղ, խանէ, լէպա,
 «ֆէ վէ սայիր քէլիմէլէր, պալատա մուհարրէր
 վէճհ իւզրէ, պաղըն, պաղըն, պաղըն, եւայլն, է-
 տէրլէր:

Գա'իտէյի ֆարսիյէ իւզրէ ճէմ' դըլընմըյ
 քէլիմէլէր տախի պու գա'իտէյէ իմթիսալ է-
 տէրլէր, շէնան, շէնանըն, շէնանա, շէնանը կիպլի:

73

Մի-ֆրէրլէրին Դասլէրէ

(1) Մ. պաղ	խանէ	կէտա	սօֆի	ահու
(2) Մ. պաղըն	խանէնին	կէտանըն	սօֆինին	ահուանըն
(3) Մ. պաղա	խանէյէ	կէտայէ	սօֆիյէ	ահույա
(4) Մ. պաղը	խանէյի	կէտայը	սօֆիյի	ահույու
(5) Մ. պաղսան	խանէտէն	կէտատան	սօֆիտէն	ահուտան

Գա'իտէյի լի-րէյէ է-շրէ ճէմ'լէրին Դասլէրէ

(1) Մ. պաղար	խանէլէր	կէտալար	սօֆիլէր	ահուլար
(2) Մ. պաղարըն	խանէլէրին	կէտալարըն	սօֆիլէրին	ահուլարըն
(3) Մ. պաղարա	խանէլէրէ	կէտալարա	սօֆիլէրէ	ահուլարա
(4) Մ. պաղարը	խանէլէրի	կէտալարը	սօֆիլէրի	ահուլարը
(5) Մ. պաղար-
տան	խանէլէր-
տան	կէտալար-
տան	սօֆիլէր-
տան	ահուլար-
տան

Գա'իտէյի ֆարսիյէճէ ճէմ'լէրին Դասլէրէ

(1) Մ. զէնան	պէնտէկան	կէտայան	սօֆիյան	ահուան
(2) Մ. զէնանըն	պէնտէկանըն	կէտայանըն	սօֆիյանըն	ահուանըն
(3) Մ. զէնանա	պէնտէկանա	կէտայանա	սօֆիյանա	ահուանա
(4) Մ. զէնանը	պէնտէկանը	կէտայանը	սօֆիյանը	ահուանը
(5) Մ. զէնան-
տան	պէնտէկան-
տան	կէտայան-
տան	սօֆիյան-
տան	ահուան-
տան

76 Ահալալի խամոն իղափէթ՝ պա՛ղէն ֆարսի
գա՛րտէսի իւզրէ գուլլանըլըր :

Պունուն ուսուլու՝ միւղափ էփիլէլ կէլիպ վէ
միւղափըն իլէյհ սօնկրա կէլէրէք արասընա է
ալմագ տըր՝ Դէ-բալիէ պաղ կիպի , քի պաղըն ա-
ղաճը . Սէֆէ Պը-սա կիպի . քի , Պրուտանըն Սօֆիսի .
վէ Կէ-բալի ճէհան կիպի . քի , ճիհանըն կէտասը տէ-
մէք տիր : Գա՛րտէի ֆարսիսիյէ իւզրէ իղափէ-
թի միւլքէմէլէ իլէ իղափէթի պէյանիյէ՝ պիպյ-
նիհի պիր սուրէթ իլէ իաթի՛մալ օլունուր , Դէ-
բալիէ սէրվի կիպի , քի սէրվի աղաճը տէ-
մէքտիր :

77 Միւշապէհէթ պէյանը իչիւն օլան իղափէ-
թի պէյանիյէ գապիլինտէն պու իղափէթ՝ լի-
սանը օ՛սմանիտէ փէք չօղ իաթի՛մալ օլունուր՝
խալէ է Դէլ , վէ պաղ է ճէհան կիպի . քի , կէօնկիւլ
էվի , վէ ճիհան պաղը , Էա՛նի էվ կիպի օլան
կէօնկիւլ , վէ պաղ կիպի օլան ճիհան տէմէք
օլուր :

78 Պու իղափէթ՝ լիսանը թիւրքիտէ պուլունան
իղափէթի պէյանիյէյէ պէնկղէր իսէտէ՝ պունտա
միւղափ , վէ գա՛րտէի թիւրքիյէ իւզրէ միւ-
ղափըն իլէյհ թէգատուլմ էտէր : Տէր-Եթ է պա-
ղէ կիպի . քի , թիւրքէ ուսուլու իւզրէ պաղէ
աղաճը տըր :

ՖՈՒՏԸ ՍՍԼԻՍ

ԷՍՄԱԻ ԱՐԱՊԻՅԷ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

79 Պրապի լիսանընտա +էֆէէն խասիյէթինէ
'իթիպար օլունուպ' պիր իսմ' եա ֆ-ըէ++էր ,
եախօտ հա-է'նէ- օլունր :

80 Մուէննէս ի.քի նէվ' տիր .նէվէ' եվէնէ մու-
էննէսի հաղիգի տիր .քի , զիրուն օլան տիշի
իսմի տիր , շէյէտո այէլա , վէ լ-ւէթէ կիպի :

81 Նէվէ'աւէ' մուէննէսի 'իթիպարի օլունպ' պու-
տախի ի.քի գըսմ' տըր .պիրի' սէմա'ի (անկանոն)
վէ տիկէրի' գըյասի (կանոնաւոր)տիր : Սէմա'ի'
պիր գա'իտէ թահթընտա օլմայրպ' լիսանը ա'
րապիտէ մուէննէս 'իթիպար օլունան .քէլիմէ-
լէր տիր : Նկար տախի մա'տուտ օլտուղունտան'
լիսանը 'օսմանիտէ միւսթա'մէլ օլանլար պու-
րատա զի.քր օլունուր ,

շէմա ,	արդ ,	շըրա ,	էհլ ,	եէֆէ ,	շէմալ ,
այէն ,	ի-ղէ ,	էէֆ ,	ֆիւղ ,	եէթ ,	գաթէմ ,
ապ ,	խալա ,	շէֆա ,	արալ ,	թէլէվ ,	ճէհէմ ,
ճէհէննէմ ,	շաք ,	գա'րէպ ,	աւէպուրի ,	խամր ,	աշէր ,
էէն ,	շէմա ,	սէպա ,	աաա ,	ֆէրթէվ ,	ֆիլ ,
գալ ,	թէրա ,	եէմպա ,	զէհէպ ,	հարալ ,	շա'լ ,

Ֆէրէն :

Լիսանը ա'րապիտէ պա'ղէն միւղէ.ք.քէր , վէ
պա'ղէն մուէննէս գուլլանըլան

մեռի , հաւ , խորիք , սեպիւ , 'անք ,
լիսան , սեմ , սելահ , Գաղա , սիւսիւն

լաֆղլարը՝ օ՛սմանը լիսանընտա էքսերիյէ
միւղէքքէր օլարադ գուլլանըլըր . հարֆլարըն
խամէրի տախի տայմա մուէէնէս տիր , լաւէ մեհ-
բուրէ , հայէ բեմէյէ կիպի :

82 Գըյասի՛ դա՛խտէ իլէ զապթ օլունան իամ-
լէր տիրլէր , շէօյլէ քի ախրըրնտա էտաթը
թէէննէս օլան քէլիմէլէր՝ մուաննէս ա՛տտ օ-
լունուըլար , բահէլն , շաւէլն կիպի : Պու է-
տաթը թէէննիա՝ ապ լիսանը ա՛րապիտէ հա-
սուրէթինտէ եազըլըր , լաքին՝ օսմանը լիսա-
նընտա իքի թիւրլիւ իաթի՛մալ օլունուր , եա էլ
սուրէթինտէ բահէլն կիպի , եախօտ ը գաթ՝ օ-
լունուպ է սուրէթինտէ գուլլանըլըր , 'եդաբէ ,
հեմայէ կիպի :

83 'Սըապիտէ պա՛ղը ախրըլարընտա էէ օլան
քէլիմէլէի վար սըր քի , - թէլէֆֆիւղ օլունուպ
էրմէնի հարֆը իլէ - եազըլըր , վէ պու պէօյլէ
էտաթէ թէէնիա օլուր : 'Օսմանը լիսանընտա
գուլլանըլանըլար մա՛տտտ օլմաղըլա , պուրատա
զիքը ու պէյան օլունուր , Գաւա , Ֆելվա , Գաղա ,
Էդրա , հեմմա , շաւա , շէրա . վէ պա՛ղը սըֆաթ-
լար , խաւա , Էդաղա , էվէլա կիպի :

84 'Սըապիտէ ճիւմէ ճէմ՛ի միւքէսսէր տէ-
նիլէն իամլէր՝ (94) մուէննէս 'իթիպար օլունուր .
վէ միւֆրէտի մուէննէս սըֆաթ ալըրլար , լա-
քին ճէմ՛ի միւղէքքէր գըլընմըշ իամ՝ ճէմ՛ի

միւղէքքէր սըֆաթ ալմասը ուսուլտան տըր ,
հաւեմի հաւըֆա , հաւըլէիի հերֆոմի , կիպի :

85 Էամա'ի ա'րապիյէ +եմիյէն 'իթիպարը իլէ
իւչ գըսմ' օլուպ' պունլար ֆեֆէ , լեմիյէ վէ
ճէմ' տիր : Միւֆրէտ' հիյէթի ասլիյէսի տիր :

86 Թեմիյէ' իքի քիչի վէ եախօտ իքի շէյ պէ-
յանը իչիւն տիր . մէսէլա , իքի քիթապ պէ-
յանը իչիւն +լեւալէյն տէնիլիր :

Պունուն ուսուլու պունուր քի , ախըրը քէ-
լիմէյէ աւ , եախօտ էյն 'իլալէ օլունմաղլա թէս-
նիյէ գըլընըր , խալիլ' խալիլան , խալիլէյն , ֆո-լալ'
ֆո-լալան , ֆո-լալէյն , րեֆլէլ' րեֆլէլան , րեֆլէլէյն ,
քի իքի խաթթ , իքի գուլթալ , իքի տէվլէթ
տէմէք տիր . էյէր ախըրը քէլիմէ էտաթը մու-
էննէս օլան է օլուրսա' էվիլէլա Բ կէթիրիլիպ
սօնկրա աւ , էյն 'իլալէ օլունուր , ֆըլէ , ֆըլէլէյն
կիպի :

Պու մինվալ իւզրէ , ըիճալ , քէպիր , քէպի-
րէ , մէտինէ , մէղպուր , մէրգում լաֆղլարը
թէսնիյէ գըլընաընլար :

87 Ճէմ' ուսուլու' ա'րապիյէ իւզրէ իւչ գա'ի-
տէտէն օլարադ , ճէմ' ֆե-լէ+էր , ճէմ' հաւննէս աւ-
լէֆ վէ ճէմ' ֆե-էսէր թա'պիր օլունուրլար :

88 Ճէմի' միւղէքքէր սիդասը' ա'գըլ սահիպի
օլունլարա մախսուս տուր :

Ուսուլու պուն տուր քի , միւղէքքէրին շէքլի
պօղուլմայարադ' ախըրը քէլիմէյէ էն , վէ պա'
դէն էն եէրինէ , աւ 'իլալէսի իլէ օլուր , ֆե-լէլէ

Բեաւաւորն , եախօտ Բեաւաւորն , Բեաւաւորն Բեաւաւորն
կիպի :

Պու մինվալ իւզրէ մէրգում , մէղպուր , միւ-
տէրրիս , միւսլիմ , թալիպ , միւշիր լաֆղլարը
ճէմ՝ դըլընսըն :

Իշպու ճէմի՝ միւզէ.ք.քէրի սալիմ՝ սահլալի
ա՛ղլա մախսուս օլմաղըլա , Բեաւաւորն , Բեաւաւորն
տէնիլիպ՝ Բեաւաւորն , Բեաւաւորն տէնիլմէղ .
Փաղաթ միւսթէսնա օլարադ՝ «էնէ լաֆղլընըն
ճէմ՝ինտէ «էնէն , «էնէն տէնիլիր :

89 Ճէմի՝ մուէննէսի սալիմ՝ մուէննէսլէրի
մախսուս օլուպ՝ կէրէ.ք մուէննէսի դըյասի՝ վէ
կէրէ.ք մուէննէսի սէմա՛իտէ ճարի տիր . ուսու-
լու պու տուր .քի մուէննէսի դըյասինին շէ.քլի
պօղուլմայարադ , Փաղաթ ախըրընտա օլան էն ,
եախօտ է եէրինէ , աւ կէթիրիլմէյիլէ , եախօտ
մուէննէսի սէմա՛իլէրաէ՝ քէլիմէնին ախըրընտ
աւ ՛իլալէսի իլէ թէշ.քիլ օլունուր , աւեպէն՝ աւե-
պէն , պէրէ+էն՝ պէրէ+եաւն , զըա՝՝ զըա՝աւն , խայրէն՝
խայրաւն , աղ՝ աղաւն կիպի :

90 Պու ուսուլ իւզրէ տախի չօդ մաստարըլա՛ր՝
վէ ֆի՛իլէրին սայր սիղալարը՝ ֆի՛իլէրինին հա-
սըլաթընը պէյան էթմէ.ք իւզրէ , ճէմ՝ դըլը-
նըրլար , լեպպէն՝ լեպպէրաւն , լաֆղիբ՝ լաֆղիբաւն , լաֆ-
գէն՝ լաֆգէլաւն , լեպպիլ՝ լեպպիլաւն , մաֆառա՝ մաֆառ-
աւն , մալլաա՝ մալլաաաւն , մահաաւ՝ մահաաաւն , իշա՛ր՝
իշա՛րաւն , իմիւալ՝ իմիւաաւն , ինիւա՝ ինիւաաւն կիպի :

91 Ճէմի՝ միւ.քէսսէր՝ միւզէ.ք.քէրաէ վէ միւ-

էննէստէ ճարի օլուր, վէ քէլիմէնին շէքլի պօ,
ղոււմաղըլա թէշքիլ օլունուր:

Ուսուլու պու տուր քի, ֆի'իլ լաֆղը պիր
վէզն եախօա շէքլ եէրինէ թուլթուլուպ՝ ճնտա
ճարի օլան թէսպիլաթա թէշպիհ օլունարադ՝
սէլասի, եա'նի իւշ հարֆը հէճէսի օլանլար,
ղիրտէ պէյան օլունատուղու կիպի ճէմ'լէնիրլէր:

92 Ֆա'լ վէզնինտէ (եա'նի պիր հէճէլի վէ
հարէքէսի ~ եախօտէ) օլանլարըն ճէմի' ֆու'
ուլ կէլիր, շէմ' շաճաւ, քապը քոպուր, վէ էվ
մահասընտա օլան պէյն' պոպուլ կիպի:

Պու ուսուլ իւղրէ պաթն, հադգ, ֆէնն վէ
շարթ ճէմ' գըլընսընլար, հատըլաթընը պէյան
էթմէք իւղրէ:

93 Էյէր ֆա'լ վէզնինտէ օլուպ իքինճի հարֆը
հէճէսի վ, եախօա, օլուրսա՝ ճէմի' էֆա'լ վէզ
նինտէ կէլիր, «էվ» էվապ, վէ զիրտէ պուլունան
պէյն' էպէալ, վէ քալն' աքլալ կիպի:

Շէրհ: Պալնն ճէմի' քալնա կէլմէք իճապ էտէր իսէտէ՝ քէ-
նէ կէլիշ տիր, շինքի ապը գալուս օլուպ ուսուլու ա'րա-
պիյէ իւղրէ թէսպիլ օլունմնշ տուր:

94 Ֆէ'լ, ֆո'լ, ֆա'ալ, ֆո'ուլ վէզնինտէ օլան-
լարըն ճէմի' էֆալ կէլիր. խապէր՝ ապար, սըր՝ է-
րար, լոֆլ՝ ալֆալ, լարաֆ՝ էլրաֆ, ո'նգ՝ ա'նգ կիպի:

Պու ուսուլ իւղրէ թուլթիլ, շէքլ, շախս, սինն
(տիշ), պէտէն, վադֆ, սէպէպ, ճինա, լէվն
ճէմ' գըլընսընլար:

95 Ֆա'լէն վէզնինտէ օլան մուէննէս իամէրին

ճէմի՝ ֆէ՛ւլ կէլիր, պէլպէ՛ պէլպ կիպի :

96 Յի՛ւն վէզնինտէ օլան մուէննէսլէրին ճէ՛մի՝ ֆէ՛ւլ կէլիր, Նիֆէ՛ Նի՛մ կիպի :

97 Յի՛ւն վէզնինտէ օլան մուէննէսլէրին ճէ՛մի՝ ֆի՛ւլ կէլիր, բի՛ւլէ՛ բի՛ւլ կիպի :

98 Յի՛ւն վէզնինտէ օլան քէլիմէլէրին ճէմի՛՝ ֆէ՛ւլ կէլիր, բի՛ւլէ՛ բի՛ւլ կիպի :

99 Բէպա՛ի՝ Եսի՛ն տէօրթ հարֆը հէճէսի օլանլար՝ զիրտէ պէյան օլունմուշ տուրլար : Յի՛ւլ վէ ֆի՛ւլ վէզնինտէ օլանլարն ճէմի՛՝ — Էֆէ՛լ կէլիր, շի՛մն՝ Էֆէ՛ն, Էֆէ՛ն՝ Էֆէ՛ն :

Պա՛ղէն տալսի պուսլար ֆի՛ւլ կէլիր, զա՛լ զա՛լն, զա՛լն՝ զա՛լն կիպի :

Երէ՛ : Պուսլարն ա՛րպատէ հարֆը հէճէ սպըլան Էլիֆի օլմաղըլա բէպա՛ի՝ իթիպար օլունուր :

100 Յի՛ւլ վէ ֆի՛ւլ վէզնէրինին ճէմի՛՝ ֆի՛ւլ կէլիր, Էֆէ՛ն Էֆէ՛ն, Էֆէ՛ն Էֆէ՛ն կիպի :

101 Յի՛ւլ վէզնինտէ ճէմի՛՝ Էֆէ՛ն կէլիր, Էֆէ՛ն Էֆէ՛ն կիպի :

Պու վէզնէրին ալսըրընտա Էտալթը թէէննիս պուսլունտուղու վագըթ, ճէմ՛լէրի ֆի՛ւլ իւզրէ կէլիր, Էֆէ՛ն Էֆէ՛ն, Էֆէ՛ն Էֆէ՛ն, Էֆէ՛ն Էֆէ՛ն, Էֆէ՛ն Էֆէ՛ն կիպի :

102 Յի՛ւլ վէզնինտէ օլանլարն միւզէ.ք.քէր վէ մուէննիսի՝ ֆի՛ւլ վէզնի իւզրէ ճէմ՛լէնիր, Էֆէ՛ն Էֆէ՛ն, Էֆէ՛ն Էֆէ՛ն, Էֆէ՛ն Էֆէ՛ն, Էֆէ՛ն Էֆէ՛ն կիպի :

Պա՛ղէն տալսի պու Ֆո՛ւ կէլիբ , +ե-լիւյ՝
+ե-լիւաւ , +ե-աֆիւ՝ +ե-ֆֆու , ա՛լէ՛ս՝ ո՛ւլւա՛ կիպլի :

[illegible]

104 Խամլիսի՝ Էանի պէշ հարֆը օլանլարտան,
 «Է-Լ»-ն վէ Դաւան վէ Դե-Լեւոյ վէ զնկերինսէ օ-
 լանլար՝ «Է-Լ»-ին, Դաւանին, Դե-Լեւոյ վէ զնկերի Լ-Դ-
 րէ ճէմ' լէնիր :

105 Պապին ճէմի՝ Էդուար . Թան իլէ ճարն ճէմ՝
լէրի՝ Բեան վէ ճիրան կէլիր . Արդն ճէմի՝ արդն .
Ուղիքիքն ճէմի՝ Դուրյա . Գայեքն ճէմի՝ Գըյաեքն .
Բեարա յաֆգընըն ճէմի՝ Էեանեքն կէլիր :

106 Պիր խմի ար'ապի՝ գա'լտէի ա'րապիյէ
իւզրէ ճէմէնտիքտէն սօնկրա, պիր քէրրէ տա-
հա ճէմի՝ մուէննէսի սալիմ՝ սիզասի իլէ ճէմ-
լէնմէք՝ ուսուլու ա'րապիյէճէ ճայիզ օլուպ,
լիսանը թիւրքիտէ տախի գուլլանըլըր. նի-
թէքիմ՝ մասրազըն ճէմ'լինտէճէ «բէջ տէնիլտի-
յի կիպի՝ Բէբէջ-լէ տախի տէնիր. պու ուսուլ
իւզրէ լէվազիմ՝ լէվազիմաթ տէնիր :

107 ԹԵՆԷՆԷ : Իսմի ա՛րապի՝ գա՛խտեի արապիյէ
 Իւզրէ՝ ճէմէնտիքտէն սօնկրա , ախրըրնա լէր , լւր
 ՚իյամէսի իլէ լծէքրար լծիւրքճէ տախի ճէմ՝

լենտիրմէք խաթա տըր , մէսէլա , հաւելիւն վէ
էլիւնիւն տէնիլմէք ճայիղ օրնալ :

108 ճէֆ' ֆարէ : 'Արապի լափզար պա'ղէն
դա'իտէի ֆարսիյէ իւզրէ ճէմէնիւր , ա'ւնէ' ա'ւն-
ճան , ֆաւլիճ' ֆաւլաման կիալի :

Պու ուսուլ իւզրէ , միւշիւր , զապիթ , ֆէրիդ ,
ճէմ' դըլընսընլար :

109 Թէնդէն : Թիւրքի վէ ֆարսի խալէր ա'
րապճէ ճէմէնիւնմէլ իսէտէ' զալաթը մէշուր օ-
լարադ' շէֆիւլէ+եւիէ հիւսայոան խաթի'մալ օլունուր ,
վէ աւալէպուլ տախի տէնիւր :

110 Էամայի ա'րապիյէտէ տախի աւալէ խաճ'
'օսմանլը դա'իտէսի իւզրէ ճարի օլունալ' միսալ-
լարը պէր վէճճը ա'թի զիւր օլունուր :

Մի-Ֆրէսէրէն ֆաւլէրէ

(1) Մ. քիթապ	սահիֆէ	գաղա	գատը	ատու
(2) Մ. քիթապըն	սահիֆէնին	գաղանըն	գատընըն	ատունըն
(3) Մ. քիթապու	սահիֆէյէ	գաղայա	գատըյա	ատույա
(4) Մ. քիթապը	սահիֆէյի	գաղայը	գատըյը	ատույու
(5) Մ. քիթապ- տան	սահիֆէ- տան	գաղա- տան	գատը- տան	ատու- տան

Թիւրքէ ճէճ'լէրէն ֆաւլէրէ

(1) Մ. քիթապլար	սահիֆէլէր	գաղալար	գատըլար	ատուլար
(2) Մ. քիթապլա- րըն	սահիֆէլէ- րին	գաղալա- րըն	գատըլա- րըն	ատուլա- րըն
(3) Մ. քիթապլա- րա	սահիֆէլէ- րէ	գաղալա- րա	գատըլա- րա	ատուլա- րա
(4) Մ. քիթապլա- րը	սահիֆէլէ- րի	գաղալա- րը	գատըլա- րը	ատուլա- րը
(5) Մ. քիթապլար- տան	սահիֆէ- լէրտէն	գաղալար- տան	գատըլար- տան	ատու- լարտոն

የቅዱስ ጳውሎስ ልብ ወለድ

(1) Կ. մէմլէքէթէյն	(1) Կ. թիւլլթէյն
(2) Կ. մէմլէքէթէյնիւն	(2) Կ. թիւլլթէյնիւն
(3) Կ. մէմլէքէթէյնէ	(3) Կ. թիւլլթէյնէ
(4) Կ. մէմլէքէթէյնի	(4) Կ. թիւլլթէյնի
(5) Կ. մէմլէքէթէյնտէն	(3) Կ. թիւլլթէյնտէն

Ճեֆ, Դ-Հեռագրի մեկնակցին Դ-Հեռագրի

(1) Կ. միւսալլիմի	(1) Կ. միւսալլիմուհ
(2) Կ. միւսալլիմիսին	(2) Կ. միւսալլիմուհուհ
(3) Կ. միւսալլիմինէ	(3) Կ. միւսալլիմուհա
(4) Կ. միւսալլիմինի	(4) Կ. միւսալլիմուհու
(5) Կ. միւսալլիմինուհ	(5) Կ. միւսալլիմուհուհ

D'le-t', ና፡-ኔንኑት ሙሊቲናጊዮቲኒ ትሙሊሬዩ

- (1) Խ. մահալլաթ
- (2) Խ. մահալլաթըն
- (3) Խ. մահալլաթա
- (4) Խ. մահալլաթը
- (5) Խ. մահալլաթտան

ᐃᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦ

(1) Մ. քիւթիւպ	գըյասերէ	մէզըյա	մէպանի
(2) Մ. քիւթիւպիւն	գըյասերէնին	մէզըյանըն	մէպանինին
(5) Մ. քիւթիւպս	գըյասերէյէ	մէզըյոյա	մէպանիյէ
(4) Մ. քիւթիւպիւ	գըյասերէյի	մէզըյոյը	մէպանիյի
(5) Մ. քիւթիւպտէն	գըյասերէտէն	մէզըյատէն	մէպանիտէն

111 Էսմայի ա՛րապիյէտէ դա՛խտէի ֆարսիյէ
իւզրէ տախի իզաֆէթ ճարի օլարադ՝ պիր իս-
մի ա՛րապի՝ պա՛ղէն տիկէր իամի ա՛րապիյէ,
դա՛խտէի մէզքիւրէ իւզրէ, միւզաֆ օլուր . Է-
նադ է Է-Ֆէլէ, սահիֆէ է Է-Լադ, սեֆա է Գալ, ճանա՛ն
դէյն, Գադր է պէլտէ, ա՛րա- է Գէլլէն կիպի :

Պա՛ղէն իամի ա՛րապի՝ պիր իամի ֆարսիյէ
միւզաֆ օլուր, Վալլէ է շա՛, սահ է Գէմն, սեֆա է Գէլ,
ճանա է սո-խան, Գադր է Ֆէհան, ա՛րա- է ճան կիպի :

Պա՛ղը քէրրէ տէ պիր իամի ֆարսի՝ պիր իս-
մի ա՛րապիյէ միւզաֆ օլուր . Սէրէֆրադ է Գէման,
պէնդէյ է հաթի՛, Է-Գա- է Վալլէ, սո-ֆէ է Է-Լա՛, Գադ է հա-
դէդ կիպի :

Շէր : Պալատա օլտուղու կիպի, ա՛րա- է ճան տէնիլի իսէտէ,
ֆիլ ապ ատու լաֆըր ատուվլ օլտուղունտան, ատուվլի ճան
տէմէք տախի միւզքին տիր :

112 Պա՛ղէն, պիր լաֆըր ա՛րապի՝ տիկէր պիր
լաֆըր ա՛րապիյէ, Գա՛նդէն ա՛րապիյէ իւզրէ միւ-
զաֆ օլուր, օլ հալտէ միւզաֆրն իլէյհէ ա՛րա-
պիտէ հարֆը թա՛րիֆ տէնիլէն եւ իլալէ օլու-
ր, Գադ եւ Ֆէհան, Գադ եւ Է-Լալլէն, Ղէյն եւ Է-
Լա՛, Է-Լալլէն եւ Ֆալ կիպի :

Պու եւ լաֆըր տախի Է-Լ, Է, Է-Լ Եադըլմասը
ճայիզ տիր :

113 Գա՛նդէն Է-Գէ-Գէն : Օ՛սմանը լիսանը՝ թիւր-
քի վէ ֆարսի վէ ա՛րապի քէլիմէլէր իսթի՛մալ
էթտիլինտէ, դա՛խտէսի շու տուր :

Է-Է-Լ . Կէրէք թիւրքի վէ ֆարսի վէ ա՛րա-
պի լաֆըլար՝ դա՛խտէի թիւրքիյէ իւզրէ թաս-

րիֆ օլունա պիլիր, եվլեր, խանէլեր, պէյլեր կիպի :
 Իւննի . Ֆարսի վէ ա'րապի լաֆզլար՝ գա'րա-
 տէի ֆարսիյէ իւզրէ թասրիֆ օլունուր, ամմա
 թիւրքի լաֆզլար օլունմազ : Մէսէլա, Ֆերդան,
 ա'շըքան, Էսան տէնիլիպ՝ Էսէյան, Բարդյան տէ-
 նիլմէզ :

Իւլէ-ննի . 'Արապի լաֆզլար՝ գա'րտէի ա'րա-
 պիյէ իւզրէ թասրիֆ օլունուր, ամմա թիւր-
 քի վէ ֆարսի լաֆզլար օլունմազ, նէթէ-
 քիմ՝ Դաւալէի, Բաւիյան, Դասրիֆ տէնիլիպ,
 Բաւաճաճյան, Բոֆէյան տէնիլմէզ :

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ

ՍԸՖԱԹ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

114 Իսի զաֆ Եախստ ալֆալէ պիր իսմին հալ ու
 քէյֆիյէթի պէյանը իչիւն օլ իսմէ ի'լապէ օ-
 լունան լաֆզ տըր :

Օլ իսմէ մէվսուֆ տա տէնիլիր, մէսէլա՝ պէ-
 յե-+ եվ, «երեւ պարիեր, պէյալ Էսալըր ի'պարէլէ-
 րինտէ պէյե-+, «երեւ վէ պէյալ լաֆզլարը՝ սըֆաթ
 օլուպ եվ, պարիեր վէ Էսալըր իսմէրինին հալլարը-
 նը թա'րիֆ էտէր, վէ պու իսմէր մէվսուֆ
 (Եա'նի վասֆ օլունմուշ) տըր :

ဒဂုန်၊ ၁၂/၁၂/၂၀

ՍՐՋԱԹԸ ԹԻՒՐԳԻՑԷ ՊԷՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

113 Սըֆաթը թիւ քիյէ ի քի գըամ տըը , սէ-
մա'յի վէ գըյաոսի : Սէմա'յի իշխաթազ պէլլէ-
մէք իլէ զապթ օլունան քէլիմէլէր տիրլէր Կ-
շէլ , Կ-շէլ , Կ-շէլ կիպի :

416 Գրչասի՝ դա՛խտէ իլէ՛ տէլլէնիլէն՝ քէլիմէ-
լէր տիւր , շէօյլէ քի կէրէք թիւրքի , վէ կէրէք
ֆարսի , վէ եախօտ ա՛րսապի օլան խմլէրին ա-
խըրընա էտաթը նիսպէթ օլան լէ , լէ- վէ լ- ,
լէ ՚իւսպէ գըլընտըգտա սըֆաթ օլուրլար , պը-
ս-լէ , պը-լէ , +էֆլէ , +էլլէ-լէ- , զըլ- , Գ-րէ-լ-
լէլլէ , Դէրդլէ կիւպի :

117 Խամէրին ախրըրնա ճէ, շէ 'իլավէսի իլէ
միւնասիպէթ իֆատէ էտէն սըֆաթ օլուրլար՝ ա՛
բապճէ կիպի, նիթէքիմ՝ ա՛բապճէ Լէսան, եա՛նի ա՛
րապարա միւնասիպէթի օյան յիտան :

Իսմէլերին անընդհատ «իլլապէսի» իլէ թէշպլին
 իֆատէ էտէն սըֆաթ օլուր՝ էմբէհանէ կիպի, նէ-
 թէքիմ՝ էմբէհանէ շէշէք :

118 Պիր թագը՝ սըֆաթ տախի ֆի'իլլէրտէն
միւշթադդ. օլուսլ՝ ֆի'իլլէն մատտէի ապլիյէյէ
լադըմ կէլէն հարէքէ իլէ + , † 'իլալէսի իլէ
թէշքիլ օլունուր , Կէլէ + , Կէլէ † , Կէլէ † , Կէլէ † , Կէլէ † ,
Կէլէ † , Կէլէ † կիլալի :

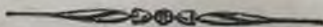
119 Սայր պիր սընըֆ տախի +ին , շէն 'իլավէսի
իլէ օլուր , +էս+ին , ասլշէն , խէշին , «ընշէն , Կի-շ-
ին , Եօրղւն կիպի :

120 Պա'ղէն տախի հասըլը մաստարա (բայ ա-
նուն) և 'իլավէսի իլէ թէշքիլ օլունուր , Ե-
շէն , Եսթըշէն , Եօրղւն , «էլին-լէ- , «էլինյէլէ
կիպի :

121 Պաշղա պիր սընըֆ տախի +ին , ին , շէն ,
շէն 'իլավէսի իլէ թէշքիլ օլունուպ' իֆրաթ մա-
նասընա շամիլ տիր . Էշինյին կիպի քի , զիյատէ
իշխտիճի տէմէք տիր :

122 Պիր տախի պունուն և Եէրինէ ճ 'իլավէսի
իլէ օլուր , Էլին , Կալին կիպի քի զիյատէ պի-
լիճի , զիյատէ տալըճը տէմէք տիր : Ֆազալթ
պունլար սէմա'ի օլուպ' հէր պիր մաստարտան
կէլմէղ :

123 Սըֆաթը թիւրքիյէտէ քէմիյէթ վէ քէյ-
ֆիյէթէ 'իթիպար օլունմայրպ' ճէմ' գըլընմա-
սը , Եախօտ մուէննէս օլաուղու Եօղ տուր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

ՍԸՖԱԹԸ ՖԱՐՍԻՅԷ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

124 Ֆարսի սըֆաթլար տախի թիւրքի սը-
ֆաթլար մազամընտա գուլլանըլըր , «իյան ճասէ ,
«իյան Կալին , «իյան Էիյան կիպի :

125 Գա'խտէի ֆարսիյէ իւզոն տախի կէլիւյ՝
մէվսուֆ սըֆաթա թէգաւտտիւմ էտէր , վէ արա-
յա էտաթը րապթ իշիւն՝ է , է- , Է , - վաղ՝ օլու-
նուր , Էնն է է-ա-կ կիպի :

126 Սըֆաթը ֆարսիյէ տախի իքի դըմա՝
եա'նի սէմա'ի վէ գըյասի տիր , սէմա'ի՝ «յան ,
-ա-րի կիպի :

127 Գա'ա-է՝ գալայիտ իլէ դապթ օլունան
լաֆղլար տըր , շէյլէ քի ախըրընա էտաթը
նիսպէթ օլան է , վէ եախստ Ֆէր , վէ Նա+ էտաթ-
լարը կիպի , 'իլավէ գըլընան իամէր՝ սըֆաթ օ-
լուր , շէր-ալէ , ֆայդէմէր , ֆէրդէմ+ քի շիրաղլը , վէ
ֆայտէլի , վէ տէրտլի տէմէք տիր :

Պու էտաթլարտան Ֆէր՝ նիսպէթ պէյանը օ-
լուպ՝ Է էէրինէ կէլիր . Նա+ իսէ՝ շէքէն եա է-
տէն մա'նասընա տըր : Նիսպէթ պէյան էտէն է
հարֆա պա'ղէն պիր տէ Ն 'իլավէ օլունուր , -
Էէշէ կիպի :

128 Թէն-ալէ : Իշպու էտաթլար՝ ա'րապի իամ-
լէրէ տախի 'իլավէ օլունուպ՝ ֆարսիճէ սըֆաթ
թէշքիլ օլունուր . լաքին թիւրքճէ իսիմլէրէ 'ի-
լավէ օլունամաղլար : Պու ճիհէթլէ Է-Էթի , վէ
Ֆերհ-մէր Ֆէր , վէ բահմա+ տէնիլիւյ՝ Էղլաճէ վէ է-
ղլմէր , վէ «էլլէ-նա+ տէնիլմէղ . ֆադաթ իամի ա'-
լէմլէր պու հէօքիւմտէն միւսթէսնա օլարաղ՝
հէր հանկը լիսանտան ալընաճշ օլուր իսէ օլ-
սուն , ախըրընա նիսպէթ պէյան էտէն է կէլէ
պիլիր , Է-Էն-ալէ , Թէն-ալէ կիպի :

Ախրըը հարէքէլի օլան իսմէ՝ է եէրինէ Վէ ՚ի-
լալէ օլունուր, Պրոսաւէ, Էրէնէվէ, Պրոսաւէ կիպի:

129 Իշ մա՛նասընա օլան Էսալ լաֆղը՝ պիր իս-
մին ախրընա ՚իլալէ օլունարադ, վասֆի թէր-
քիպի սուրէթինատ սըֆաթ թէշքիլ օլունուր,
շէվէԷսալ, Էրէնէվէ կիպի:

130 Ան պիր «Էֆ-Էն» ախրընա ՚իլալէսի իլէ
ճէ մա՛նասընը իֆատէ էտէն սըֆաթ հասըլ օ-
լուն, Էրէնէվէ, շէվէԷսալ, կիպի. Եախօտ պիր
Էսֆէ ախրընա ՚իլալէ օլունատուդտա, Էսֆէ մա-
նասընը իֆատէ էտէն պիր սըֆաթ Եափըլըր,
Էրէնէվէ (դուլ կիպի), վէ Էրէնէվէ կիպի:

Էյէր քէլիմէնին ախրընատա է պուլունուրսէ,
պիր է արայա վադ՝ օլունուր, Էրէնէվէ, վէ -
Եախօտ - պուլունուրսա՝ պիր, զէյատէ զըլը-
նըր, Էրէնէվէ, Էրէնէվէ կիպի:

131 Տէյիլ մա՛նասընա օլան Նա՝ սըֆաթլարա
թէգատտիւմ էտիպ, վէ սըղ մա՛նասընա օլան
Ն իսմէրէ թէգատտիւմ էթմէյիլէ, մէնֆի
սըֆաթլար Եափըլըր, Նախշ, Նախշալ, Էրէնէվէ,
Էրէնէվէ կիպի:

Ս Ը Ֆ Ս Թ Լ Ա Ր

132 Ֆարսիտէ վասֆի թէրքիպի տէնիլէն
լաֆղլար տալի սըֆաթ օլուպ տէօրթ զըսմ
սըրլար:

ԻՎԼԵԼԻՆԻ : Գա'իտէի ֆարսիյէ իւղըն վաղը՝
 օլան իղաֆէթի պէյանիյէլէրտէ միւղաֆըն Է
 հարֆը դաթ՝ օլունսուդտա , միւղաֆ իլէ միւ-
 ղաֆըն իլէյհին մէճմու'ի վասֆի թէրքիպի օ-
 լուր , մէսէլա , այ Էնի են-չ մա'նասընա օլան
 հա Է Էն- թէրքիպինտէ , Է դաթ՝ օլունսուդտա ,
 հաբո- սկիր քէլիմէ հիւքմիւնտէ օլուպ՝ այ են-չ
 Է տէմէք օլուր . վէ քէզա Էն- Էնի են-չ մա'ն-
 ասընա օլան Էն- Է Էն- թէրքիպինտէ , Է- Էն- օ-
 դունսուդտա , Էն- Էն-չ Էն- մա'նասընա օլուր .
 վէ պու հալտա սկիր իամէ սըֆաթ օլա սկիլիր-
 լէր , շէն Է հաբո- վէ շ- Է Էն- Էն- իսպարէլէ-
 բինտէ օլուդու կիպի :

133 ԻՎԼԵԼԻՆԻ : Գա'իտէյի ֆարսիյէճէ իղաֆէ-
 թի միւքէմիլէ սուրէթնտէ միւղաֆըն իլէյհ
 միւղաֆ իւղէրինէ թադատտիւմ օլունուպ՝
 վէ Է հարֆը դաթ՝ օլունսուդ մէճմու'ի վաս-
 ֆի թէրքիպի օլուր . նիթէքիմ՝ ֆէրմէճ Է հա ի-
 սպարէսի այն շէն մա'նասընա օլուպ՝ հա ֆէրմէճ
 իսէ՝ այ ղիյալը տէմէք օլուր . վէ սկիր իամէ սը-
 ֆաթ օլալադ՝ մէսէլա , Էն-յիմա ֆէրմէճ տէնիլիրսէ՝
 այըն ղիյասը օլան եիւղ տէմէք տիր :

134 ԻՎԼԵԼԻՆԻ : Գա'իտէյի ֆարսիյէ իւղ-
 ըն դուլլանըլան սըֆաթ՝ մէվսուֆ իւղէրինէ
 թադատիւմ օլունսուդտա , օլ սըֆաթ իլէ մէվ-
 սուֆուն մէճմու'ի՝ սկիր սըֆաթ օլուր , նիթէքիմ՝
 Է- Էն- մա'նասընա օլան շէն Էն- իսպարէ-
 սինտէ Էն- շէն տէնիլաիլի վաղըթ , գարակէօղ-

լիւ մա'նասընա վասֆի թէրքիպի օլուր . վէ
պու տախի պիր քէլիմէ հէօքմընտէ պիր իս-
մէ սըֆաթ օլուր, Լըֆլը Կէն շէն կիպի :

135 Տէօրքէն-ճէն-Կէն : Ֆարսիտէ էմրի հաղըր
(հրամայական) օլան քէլիմէլէրին մէֆու'լու
թաղաթ օլունտուդտա, մէճմու'ի վասֆի թէր-
քիպի դապիլինտէն պիր սըֆաթ օլուր, Կէն-
Կէն վէ վաթ-Կէն-ճէն կիպի քի, Երուզ կէօթէրէն վէ
վաղա' Եաղըր տէմէք օլուր : Իշպու ֆարսի
էմրի հաղըրլարըն պէլլէնմէսի' իշխաթ Կոյ-
րէնմէյէ մախսուս օլտուղուն Կէն 'Կէն-Կէն լի-
սանընտա միւսթամէլ վէ մէշուր օլանլար
պուրատա զիքր ու պէյան օլունուր .

աշը (ինճիթ),	շէշն (օթուր),
աշ (իշ),	շի-Կէն (կէօթէր),
աբ ալէր (կէթիր),	շի-ճէն, շի-ճէն (Եաղ),
աբ (զիյնէթլէ),	շի-Կէն (անկլա),
աֆէրէն (Եարաթ),	շի-Կէն (գըր),
ա (տող),	աշ (օյնաթ վէ ֆի- տա էթ),
ալէն (վուր),	աշիշ, աշիշ (պաղըշլա),
էֆլա, ֆէլա (արթըր),	աշ (Եաղըր),
էֆլա-աշ, ֆէր-աշ (վարլաթ),	աշ (տողու),
Լաշ (Եաղմա էթ),	աշիշ (պաղլա),
Լաշ (պիւք),	աշիշ (կէօթիւր վէ թաշը),
Խաշ (օղու),	աշիշ (կէօր),
Խաշ (Եէ),	աշիշ (քէս),
Խաշ (թըրմալա),	աշ (տիւզ, Եափ, էթ),
Կաշ (սիւր),	աշ (սիւրթ),
շիշ (գօ) :	

142 Թէնայի : Պու սուրէթտէ սըֆաթլար՝ եալլընը պուլունսուղլարը հալտէ , իսմէր կիպի թասրիֆ օլունուր իսէտէ՝ ա՛րապի սըֆաթլարըն ճէմ՛ինտէ եինէ մէվսուֆլարըն հալընա պագըլըր . շէօյլէ քի էյէր մէվսուֆ ա՛ղլ սահիպի միւղէ.քքէր իսէ՝ սըֆաթլար ճէմի՛ միւղէ.քքէրի սալիսմ , եախօտ ճէմի՛ միւ.քէսսէր սիղասը իլէ ճէմլէնիր , ա՛ղլէն՝ ա՛ղլէ կիպի քի , ա՛ղլէ առէմլէր տէմէ.ք տիր . վէ էյէր ա՛ղլ սահիպի մուէննէս օլուրսա՝ սըֆաթլար ճէմի՛ մուէննէս սիղասը իլէ ճէմլէնիր . հալլէն՝ կիպի քի իթլագ օլունմուշ օլան գարըլար տէմէ.ք տիր . վէ էյէր ա՛ղլ սահիպի օլմաղ իսէ՝ քէզալի.ք ճէմի՛ մուէննէս սիղասը իլէ ճէմ՛լէնիր , հալլէն՝ կիպի քի , միւշքիւլ օլան ումուր եախօտ միւշքիւլ մաստտէլէր տէմէ.ք օլուր . վէ եախօտ ճէմ՝ միւ.քէսսէր սիղասը իլէ ճէմ՛լէնիր , հալլէն՝ կիպի քի , միւհիսմ իշլէր տէմէ.ք օլուր : Ճէմի՛ միւղէ.քքէրի սալիսմ սիղասը ի.քի շէյէ մէրպութ տուր . պիրի՝ ա՛ղլ սահիպի օլմագ , տիկէրի ախըրը քէլիմէտէ է օլմամագ տըր . պու ճիհէթ իլէ սըֆաթլարըն մէվսուֆլարը ա՛ղլ սահիպի օլմատըղճա պու սիղա իլէ ճէմ՛լէն՝ մէզլէր :

143 Պունլարտան պաշգա պիր թագըմ՝ սըֆաթ վար քի , մաստարլարտան մէլիսուղ օլմուշ , վէ պու տայմա իսմի ֆա՛իլ մա՛նասընա տըր . վէ օնլար տախի սէմա՛ի օլուպ պիր դա՛րտէ

Թահթընտա տէյիլ տիր, հիւսնտէն՝ հասան, քո-
պահտան՝ քապէն, սէյաթէնտէն՝ սէյիթ կիպի :

144 Լիսանը օ՛սմանիտէ քէսրէթ իւզրէ գաւ-
լանըլան ա՛րապի սըֆաթլարտան պիրիսի՝ ֆա՛-
իլ վէզնի օլուպ՝ ճէմ՝ միւքէսսէրի ֆէ՛ւլ, էֆ՛ւլ,
ֆա՛ւլ, էֆէ՛ւլ, ֆէ՛ւլ վէզնէրի իւզրէ կէլիր +ե-
րէմ՝ +էրմ, շէրէֆ՝ էշրֆ, նաթիմ՝ նոթէմ, ապրէ՛ ա-
պրէմ, շէրէն՝ շէրէն կիպի :

145 Պունտան պաշդա լիսանը օ՛սմանիտէ
քէսրէթ իւզրէ միւսթա՛մէլ օլան փէք չօդ ա՛-
րապի սըֆաթլար վար սըր քի, ֆի՛իլլէրտէն
միւշթադդ օլաուզլարը ճիհէթլէ ռֆֆֆէ մեշ-
նագէ տէնիլիր. պունլար ֆի՛իլ պապընտա պէ-
յան օլունաճագ սըրլար :

146 Նիսպէթ պէյան էտէն ի իլէ սըֆաթ օ-
լան քէլիմէլրտէ տախի գա՛իտէյի միւթապա-
գաթա ըիյայէթ լազըմ՝ տըր, լիսանը ա՛րապէ, քա՛ն-
թէ աբապէ, +իւսապէ ֆաբէ, +իւսապէ ֆաբէյէ, իւթիլլէ
էճնէյէ, էլիէյէ էճնէյէ կիպի . հաթթա պա՛ղէն
մէվսուֆ գաթ՝ օլունուպ՝ եալնըզ սըֆաթ իս-
թի՛մալ օլունտուգտա պիլէ՝ իշպու մութապա-
գաթ լազըմ՝ տըր . քաթիլլէյէ, իւրիճէյէ, հալլէյէ կի-
պի քի, ահաբա ապիլլէյէ, ահաբա իւրիճէյէ, ահա-
բա հալլէյէ տէմէք տիր . վէ Ռաբիթի ալէմէյէ, Ռաբիթի
սէյֆէյէ, Ռաբիթի քալէմէյէ կիպի քի Ռաբիթի +իւպարը ա՛-
լէմէյէ, Ռաբիթի ապերայի սէյֆէյէ, Ռաբիթի բեճալը քալէ-
մէյէ տէմէք օլուր, վէ Ռաբիթի հաբիլլէյէ կիպի քի,
Ռաբիթի ֆալիլլէյէ հաբիլլէյէ տէմէք տիր . վէ պա՛ղէն

իշպուռ մէվսուֆի պիւլթիւն ունուտուլուպ եալը-
նըզ սըֆաթ պիր շէյէ իամ օլուր, Մահմադէյէ
կիպի .քի , ապընտա Սեֆէյէ Մահմադէյէ տէ-
մէք տիր :

147 Նիսպէթի ա'րապիյէ պէյան էտէն ի'
թիւրքի վէ ֆարսի լաֆղլարա 'իլապէ օլունա-
մազ . մէսէլա , «էհէյէ տէնիլիր , լաքին օգէյէ վէ
Բէրէյէ տէնիլմէզ , ֆաղաթ հահէյէ վէ Ֆէրէյէ զալա-
թը մէշհուր օլարազ միւսթամ'մէլ տիր :

148 ԳԱՅՏԷՅԻ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ : Պա'ղէն մէվ-
սուֆլար գաթ' օլունուպ եալընըզ սըֆաթլար
գուլլանըլըր . վէ պու հալտէ իամէրտէ ճարի
օլան գա'իտէլէր ա'լէլ ումում օլ սըֆաթլարտա
տալսի ճարի տիրլէր . իէ-շէլ «էվէլէր' շէր+թէլէր «էվէլ-
Ֆէլ , պէշրէյէ պագմալ , պէ+եսառէ իէօզլէթէլ , ա'լէ
հագուլ գո-ր , ճի-հհալէ 'իլիպար օլաշհազ , հէր գոլ-
շահրէյէ իլէ «ապէլ օլ-ր , ճիւմէլէրլ'նտէ պուլու-
նան սըֆաթլար կիպի :

ՍԸՖԱԹ ՏԷՕՐԹ ԳԸՍՄ ՏԸՐ

149 Էվէլէթի : Սըֆ-Բը աւէյէ գիւր , սէպգաթ է-
տէն միսալլէր կիպի :

150 Ի+թիսի : Սըֆ-Բը իֆր-Բէյէ օլուպ' մա'նաթ
վասֆընըն շիտտէթ վէ գուվվէթ իւզրէ օլմա-
սընը իֆատէ էտէր : Թիւրքճէտէ պուլուն է-

տաթը՝ քէ, շէ, շէյապէ վէ շայն լափղլարը տըր :
 Պու էտաթլար՝ կէրէք թիւրքի վէ կէրէք ա՛-
 րապի վէ ֆարսի օլան սըֆաթլարա ՚իլավէ օ-
 լունուր , վէ տա՛յմա սըֆաթլատան էվիվէլ դօ-
 նուլուր . քէ, «յա», շէ կէ-շէլ , շէյապէ Կէրէքիմիս ,
 շայն շալ՝ կիպի :

151 Սայր էտաթը իֆրաթիյէ վար տըր քի ,
 (եա՛նի քէ, բէ) , սըֆաթըն ախըրընա իլավէսի
 իլէ սըֆաթը իֆրաթիյէ թէշքիլ օլունուր , կէ-
 շէլէք , ալալէրէ կիպի :

152 Պիր տաթի պիր թաղըմ՝ պի մա՛նա հէ-
 ճէլէք՝ սըֆաթըն իլք հէճէսինէ իմթիսալ էտէ-
 րէք՝ թաղտիմ՝ օլունմաղըլա սըֆաթը իֆրա-
 թիյէ թէշքիլ օլունուր . ա՛ քէ , Կա Կաղըն , Կա-
 Կաղըն , «յ» «յա» կիպի :

153 Ի-շէ-շէ-ա-ա-ա Սէֆ-Մը Լափղլէյէ օլուպ՝ մա՛-
 նայր վաֆընըն դա՛ֆ վէ դըլլէթ իւղրէ օլմա-
 սընը իֆատէ էտէր : Ախըրընա ճէ , ճա էտաթը
 ՚իլավէ դըլլընմաղըլա պու սըֆաթլար թէշքիլ
 օլունուր . Խաֆէֆէ վէ աղընա կիպի քի , ալը աղ
 Խաֆէֆ վէ ալը աղ աղըն տէմէք օլուր :

154 Տեօրդի-նճէ-ա-ա Սէֆ-Մը Լափղլէյէ տիր քի ,
 տիկէրէ նիսպէթ իլէ պիր շէյին ֆաղիլէթինի
 պէյան էթմէք իշիւն , լիսանը թիւրքիտէ էտա-
 թը թափղիլ օլան էն , Կաա լափղլարը իլէ գուլ-
 լանըլան սըֆաթլար տըրլար :

Պու էտաթլար տաթի թիւրքի վէ ա՛րապի
 վէ ֆարսի քէլիմէլէրէ մանղում՝ օլուրլար , էն

կեղեղ, Կահա կեղեղ, Էն շէֆէ, Կահա շէֆէ, Էն Կեղեղ, Կահա Կեղեղ Կեղեղ Կիպի: Պա՛ղէն տախի է տախի թափզիլ գաթ՝ օլունուր. նիթէ. քիմ՝ Կահա կեղեղ Կեղեղ տէնիլտքտէ, Կահա կեղեղ Կեղեղ տէնիլտքտէ օլունուր:

155 Պարսէթէ էտաթը թափզիլ օլան Բէր լափզը տախի գուլլանըլըր, Կէհ՝ Կէհ Բէր, Կէհ՝ Կէհ Բէր Կիպի:

Պու էտաթ քէլիմէնին ախըրընա գուլլանըլըր, Ֆադաթ Եալընըղ ապը Ֆարսի վէ ա՛րապի օլան քէլիմէյէ ՚իլավէ օլունուալ՝ ապը թիւը. քի օլան քէլիմէյէ ՚իլավէ օլունամաղ. մէսէլա, Կալ Բէր, Կալ Բէր տէնիլիպ՝ Կէհ Բէր վէ Կեղեղ Բէր տէնիլմէղ:

Իշպու Բէր էտաթը տախի էտաթը թափզիլ օլարագ՝ գուլլանըլտըրը Կիպի՝ սըֆաթը իֆրաթիյէ մագամընտա տախի գուլլանըլըր, մէսէլա, Կալ Բէր տէնիլտքտէ, Կահա Եհ-Կէհ մա՛նապը իֆատէ օլունտուղու Կիպի՝ Կէհ Եհ-Կէհ մա՛նապընտա տախի իսթի՛մալ օլունուր:

Պա՛ղէն պու Բէրէ Էն ՚իլավէ օլունարագ գուլլանըլըր, Կալ Բէրէ Կիպի:

156 Ա՛րապիտէ Կեղ Է Բաֆէլ քէլիմէյէ պիր չէյ զամմ՝ օլունամապը իլէ օլմայըպ՝ քէլիմէնին թէպտիլաթը իլէ վագըր՝ օլունուր:

Պունուն ուսուլու պու քի, Ֆա՛լ վէղնինտէ օլան Է՛ֆալ Կէլիլ, Կէրէհ՝ Կէրէհ, Կէպէր՝ Կէպէր, Գալ՝ Կէլ Կիպի:

157 Պունլար գա՛խտէյի ա՛րապիյէ իւզրէ Կէ-

լինճէ ետքե՛ք Էննա՛ս վէ ա՛գժա եւ ա՛գժաւ՛ վէ գա՛րտէյի
Փարսիյէ իւզրէ կէլլինճէ՛ ետքե՛քնա՛ս վէ ա՛գժայի ա՛գ-
ժաւ՛ վէ գա՛րտէյի թիւրքիյէ իւզրէ կէլլինճէ՛,
նա՛սն ետքե՛քի վէ ա՛գժաւնն ա՛գժաւնն տէնիր :

158 Սիղայի թափզիլիյէնին մուէննէսի ե իլէ
օլմայըպ՝ սլէլքի ֆա՛րսի սիղասը տըր, նիթէքիմ՝
ա՛լանն մուէննէսինտէ ա՛լէյա տէնիլիր . վէ ահա՛սն՝
հիւսէնա : Իշպու ֆա՛րսի սիղասը՝ լիսանը 'օտմա-
նիտէ փէք նատիր գուլլանըլարդընտան, թափ-
զիլ սիղալարընն մուէննէսի էքսէրիյէ լիսանը
'օտմանիտէ գուլլանըլամազ . մէսէլա, Էհէ՛ք օլան
ֆա՛րս վէ ա՛գժա օլան բէլայէն տէնիլէրէք գա՛րտէյի
թիւրքիյէճէ կէլիր : Գա՛րտէյի փարսիյէճէ է-
հէմ՝ լափզը՝ մէվատէ, վէ ագժա լափզը՝ բի-
վայէթէ սըֆաթ գըլընամազ :

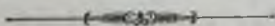
159 Պու սիղայի թափզիլիյէ պա՛ղէն ճէմ՝
մագամընտա տախի գուլլանըլըր . միւֆրէտ
մագամընտա ետքե՛քի նապա՛ս տէնիլիպ՝ ճէմ՝ մա-
գամընտա ետքե՛քի նապա՛ս Կըր տախի տէնիր :

Պու սըֆաթլար ճէմի՝ միւղէքքէրի սալիմ
սիղասը իլէ ճէմ՝ լէնիպ՝ մէսէլա, ետքե՛քն . վէ ճէ-
մի՝ միւքէսսէր սիղասը իլէ ճէմ՝ լէնիպ ա՛գժալի
տէնիլիր :

Երէ : Պու սիղա իւզրէ կէլիպ՝ քէնտիսինտէ թափզիլ մա՛-
նասը օլմայան պիր թագըմ՝ սըֆաթըլ ապիյէլէր վար տըր քի, օն-
լարըն տախի ախրընա էտաթը թէէննիս (ե) կէլէմէյիպ՝ մուէն-
նէպէրի - իլէ օլուր, ահա՛րէ հա՛րէ կիպի . լաքին օնլար ահա՛-
րէ վէ ահա՛րէ վէգնի իւզրէ ճէմ՝ լէնիպլէր :

ԼՍՄԱ Ի Ա՛ՏԱՏ (Թուական ածական)

- 160 Խամի ա՛տէսլէր , եա՛նի սոյըլարըն աա-
լարը՝ սըֆաթ մագամընտա տախի կէլօիքլէրի
ճիհէթլէ, իշպու պասպէ ՚իլսովէ գըլընմըշ տըր :
161 Լամաի մէղըիւրէ տէօրթ գըամ տըր :

ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԷԼ

Պու աւելիք օլուպ՝ նէֆսի ա՛տէսլէրին խամ-
լէրի տիր , վէ պիրտէն պինէ գատէր , իւշ
մէրթէպէ ՚իթիպար օլունուպ՝ ահա , եա՛նի
պիրլէր . աւրա , եա՛նի օնլար . ճյա , եա՛նի
եխզլէր :

Ա՛ՏԱՏԸ ԱՍԼԻՅԷ Ի ԹԻԻՐԻՅԷ

162 Ահա՛ պիրտէն սօգուզա գատար օլան
սոյըլար տըր , քի պէր , էէ , է-շ , Գէօրն , պէշ , աւնը ,
եէթ , «էէշ , Գօգուշ տուր :

՚Աւրա՛ օնտան սօգսանա գատար օլան ա՛-
տէսլէր տիր , քի ծ , եէրթ , օլուշ , Գըրթ , էլէ ,
աւնըշ , եէթիշ , «էսէն , Գօգու տըր . անճագ պուն-
լար լասի ա՛շրաթ օլուպ՝ հէր պիրինին ախը-

լընա ահատըն պիրինի 'իլավէ իլէ, սայրլար
թէվէլլիւտ էտէր, մ շէր, մ էի, մ է-ւ իլա ա-
խըրըյհի. երբի շէր, երբի էի, երբի է-ւ վէ նի-
հայէթինէ պուսըար կիպի:

Մէյ-ն՝ եիւզտէն տօգուզ եիւզէ գատար օլան
սայրլար տըր, քի էվիէլքիսինտէ եիւզ լաֆղը
գուլլանըլըպ՝ պագիսինին էվիէլինէ ահատտան
պիրինի 'իլավէ իլէ խթի'մալ օլունուր, էի էի-ւ,
է-ւ էի-ւ, վէ թա Դոգուզ էի-ւէ գատար պէօյլէ
սայրլըր. վէ արա եէրտէ օլան սայրլար՝ միյաթ-
տան հէր պիրինին ախըրընա ահատ վէ ա'շ-
րաթ 'իլավէ օլունարագ գուլլանըլըր, էի-ւ շէր,
էի-ւ էի, էի-ւ է-ւ կիպի, վէ պէօյլէ նիհայէթէ
գատար. էի-ւ երբի շէր, վէ պէօյլէ նիհայէթի-
նէ. էի էի-ւ մ էի վէ նիհայէթինէ պէօյլէ՝ թա
տօգուզ եիւզ տօգուսն տօգուզա գատար սա-
յրլըպ՝ ա'տէտ ի պին տէրէճէսինէ կէլիպ՝ տօ-
գուզ եիւզ տօգուսն տօգուզուն եօգարըսնա
ա-ւ-ճ տէնիլիր:

Պունտա տախի իւշ մէրթէպէյէ 'իթիպար
օլունուր, եա'նի՝ ահաթի ա-ւ-ճ, ա'շրաթի ա-ւ-ճ, Է-
յ-նի ա-ւ-ճ տէնիլիր. ահատի ուլուֆ՝ պէնդէն Դ-
է-ւ շէրէ գատար, ա'շրաթի ուլուֆ՝ մ պէնդէն
Դոգուզ շէրէ գատար, միյաթի ուլուֆ՝ էի-ւ պէնդէն
Դոգուզ էի-ւ պէնդէն գատար. վէ պու մէրթէպէլէ-
րին հէր պիրինտէ տիկէր իւշ մէրթէպէլէր 'ի-
լավէ օլունուր, մէսէլա պին շէր, պին մ շէր, պին
էի-ւ շէր կիպի սայրլըր. վէ ուլուֆուն ահատ

մէրթէպէսի՝ ա՛շրաթընա , վէ աշրաթը մէրթէ-
պէսի՝ միյաթընա մանզում օլուր , օն պէր պէն ,
եւ-զ օն պէր պէն կիպի :

163 Միյաթի ուլուֆտա եւ-+ թա՛պիրի տախի
գուլլանըլարադ , պէր եւ-+՝ եա՛նի եւ-զ պէն ,
ի-+ եւ-+՝ եա՛նի ի-+ եւ-զ պէն , թա նիհայէթինէ
գատար պէօյլէ սայըլա պիլիր իսէ տէ , եիւ-ը
թա՛պիրի եալընըզ մալիյէ իսթիլահը օլուպ՝
ֆէննի հիսասպ վէ հէնտիսէ էսհասպը պէյնինտէ
գուլլանըլմադ :

164 Պու մէրթէպէլէրին իլէրիսինէ քեր-է տէ-
նիլէրէք՝ օն քէրրէ եիւզ պինտէն պաշլայըպ ի-
լէրիսի պէօյլէ քէրրէ ՚իլավէսի իլէ սայըլըր ի-
սէ տէ , օն քէրրէ եիւզ պինէ լիսանը էֆրէն-
հիտէն ալընան ֆէժն լաֆղը գուլլանըլըպ՝ ա-
հատ , վէ ա՛շրաթ , վէ միյաթ ՚իլավէսի իլէ ք-
է-զ եւ-զ քօֆ-առ քօֆ-ազ ֆէժնա գատար սու-
յըլըր :

165 Ա՛տատը աւլէ ի ֆար-էյէ-թէն լիսանը օ՛տնա-
նիտէ նատիր օլարադ՝ գուլլանըլան ահատ տըր ,
եւ-+ , քո- , սէհ , շըր , եախօտ շհ-աբ , ֆէն-զ , շէ-զ ,
հէֆը , հէշը , Նէ-հ : եիւզ մա՛նասընա օլան աա-՝ վի
պին մա՛նասընա օլան հէշը լաֆղլարը՝ էքսէրի-
յէ գուլլանըլըր , աա- պաբ , հէշը քէրրէ կիպի :

166 Ա՛տատը աւլէ ի ա՛րապէյէ քա-է քէզալի-
լիսանը օ՛սմանիտէ փէք նատիր գուլլանըլըր .
ահատը պունկար տըր՝ ահաթ , իսնան , սէլա- , էրդ-
ի-սէ , պիլիէ , ապա- , լի-էն-է , լի-սա :

Ա՛շըաթի տախի պուճար տըր՝ ա՛շրա , աշրին ,
 աշրին , երաշին , խաշին , աշրին , աշրին ,
 աշրին : Եկու մա՛նասընա զա՛ վէ պին մա՛նա-
 սընա եւ՛ զուլլանըլըր :

Ահատըն ճէմի՛՝ ահադ , ա՛շրանըն ճէմի՛՝ աշրա ,
 միանըն ճէմի՛՝ զաշր , ելֆին ճէմի՛՝ աշրա վէ
 աշր կէլի :

ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ

167 Ա՛ՏԱՏԸ ՎԱՍՖԻՅԷ տիր քի սըֆաթ մա-
 դամընտա գուլլանըլան սայըլար տըր : Թիւրք-
 ճէ էամա ի ա՛տատտան հէր պիրինին ախըրը-
 նա ինճի ՚իլավէսի իլէ ա՛տէտի վասֆի օլուր ,
 ալբինճի , իննճի , իւլ-ննճի- կիպի :

Շերհ : Ապը ա՛րապի օլան իպիտա իլէ եւէէլ քէլիմէլէրինին
 ախըրընա ի լաֆըլ ՚իլավէ օլունարագ՝ ալբինճի մադամընտա իս-
 թի՛մալ օլունուպ՝ իպիտա , եւէէլէլ տէնիր :

Իլ լաֆըլ տախի պիրինճի մա՛նասընտա օլարագ՝ պու գա-
 պիտէն տիր . իլ ապադէ կիպի :

168 Ֆարսի ա՛տատը վասֆիյէ՛ լիսանը օ՛տմա-
 նիաէ միւսթա՛մէլ տէյիլ տիր :

169 Ա՛րապէ ա՛րապը վասֆիյէսի՛ էքսէրիյէ օնա դա-
 տար իսթի՛մալ օլունուպ՝ եւէէլ , աշրա , աշրա ,
 աշր , խաշր , ապադ , ապադ , խաշր , խաշր , ա՛շր տէ-
 նիլիլ . վէ պուճար լիսանը օ՛տմանիտէ իքի
 սուրէթէ գուլլանըլըր : Եվէլէլէսի՛ ախըրըլըր-

հառաւ , ետխօտ էն 'իլապէսի իլէ օլուր . նէթէ. քիմ' ելլէլէլ , «անէյէն» , վէ նիհայէթինէ գատար , տէնիլիլիլ : իսկնէն' մէվաուֆու իլէ պէրապէր գուլլա- նըլըր , պապլէ ելլէլէլ պապլէ «անէ կիպի :

Պու սուրէթտէ էյէր մէվաուֆ մուէննէս օլուրտա՝ պու ա'տատար վաաֆիյէ տախի մուէն- նէս գըլընըր : իվիլէլ լաֆղընըն մուէննէսի «լա օլուպ» պագիսի է իլէ մուէննէս գըլընըր , «անէ- յէ» , «ալէ» կիպի :

ԳԼՍՄԸ ՍԱԼԻՍ

170 Ա՛ՏԱՏԸ ՔԵՍԻՐԻՅԷ տիր , քի պիր ա՛- տէտին գըամը մուա'յէնինի պէյան էտէր , ե- ռը՛ , է-լըէ պէր , տէօրէտէ պէր կիպի , վէ նիհա- յէթի ա'տատա գատար պէօյլէ իսթի'մալ օ- լունուր :

171 Պա-լը-գ լաֆղը տախի՝ պու գապիլտէն օլարագ՝ միւրէքքէպ ա'տէտէրտէ գուլլանը- լըպ՝ վէ ե-լը՛ մա'նասընա տըր . նիթէ. քիմ'՝ պէշ պա-լը-գ , պէշ վէ ե-լը՛ տէմէ. ք տիր :

172 Ֆարսիտէն եպընըղ եարըմ՝ մա'նասընա օլան նի՛ գուլլանըլըր :

173 Ա՛րապիտէն շը-ֆ՝ եա'նի եարըմ . պա'ղը եէրլէրտէ ի-լի թէլէֆֆիւղ օլունան «ի-լ» եա'նի իւշտէ պիր . բո-պ՝՝ եա'նի տէօրթտէ պիր :

Դիւալէսի իլէ, եախօտ ախրըը քէլիմէ հարէքէ
իլէ պիթէրսէ՝ շէր Դիւալէսի իլէ ա՛տէտ ի թէվ-
դէյէ թէշքիլ օլունուր, պէրէր, էէշէր կիպի:

175 Պիր ա՛տէտ՝ պիր դաչ սայըտան իպարէթ
օլուրսա՝ իշպու էտաթը թէվդէյէ եր, ա, շէր՝
պինլէր, եա եիւղլէր, վէ պիրլէր դաչ օլտուղու-
նու պէյան էտէն ա՛տէտէ իթթիսալ գըլընըր.
Պէշ-շ պէշէր պէ՝, ծաբ պէ՝ ԴէօրԴէր էի-շ Միշշ պէրէր
կիպի:

176 Ֆարսիտէն եալընըզ պիրէր պիրէր մա՛-
հասընա՝ էէաշ, էէաշ գուլլանըլըր:

177 Ա՛րապինին ա՛տատը թէվդէյէյէսի միւս-
թա՛մէլ տէյիլ տիր:

ՊԱՊԸ ՍԱԼԻՍ

ՔԻՆԱՅԷԹ ՊԵՑԱՆԸՆՑԱ ՏԸՐ

178 Քինայէթ՝ իամ օլմայարադ պիր շախս, եա-
խօտ պիր շէյի իշա՛ր էտէն քէլիմէլէր տիրլէր:
Պունլար իւչ թազըմ՝ օլուպ՝ շաֆր (էական),
Էաֆ իշուրէն (ցուցական), վէ Դապնէմաթ (հարցա-
կան) տըր:

179 Չաֆր՝ իամին եերինի թուլթան լաֆըլար
տըր, պէն, պէն կիպի:

180 Իաֆ իշուրէն՝ քէնտիլէրինտէն պիր շախսը

եախօտ պիր շէյի իշարեթ էտէն լաֆղլար տըր ,
պիւ , շէ կիպի :

181 Մի-պհե-հա-միւ պհե-միւ եա'նի կիզլի օլտու-
ղու հալտա պիր շախար , եախօտ պիր շէյի իշար
էտէն քէլիմէլէր տիրլէր , քի , քի կիպի :

ՅԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

ԲԻՆԱՅԵԹԻ ԹԻԻՐԲԻՅԵ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

182 Ասըլ թիւրքիտէ զամիրլէր իւ-չ նէվ' օ-
լուպ' զաիբի շախի (անձնական) , զաիբի էլ-ֆէ , զաիբի
վա-ֆէ (ստացական) տըր :

Պունըարըն պիրիսի' քէլիմէ շէքլինտէ օլուպ'
ի.քիսի էտաթ շէքլինտէ օլարադ' քէլիմէլէրին
տիրլընա 'իլալէ օլունուր , վէ պունըար է-պի-
ի-ֆէ , վէ է-պի-ի վա-ֆէ թա'պիր օլունա պիլիլի :

183 ԶԱՄԻՐԻ ՇԱԽՍԻ' զաթ կէօսթէրէն զամիր-
լէր տիր :

Պունըարտա շախի-յէի (դէմք) խասիյէթի ճարի
օլուպ' եա սէօյլէյէն , եա տինկլէյէն , վէ եախօտ
սէօյլէնէն օլուր : Սէօյլէյէնէ' Բի-լէ-է-լէ-լէ (առա-
ջին) , տինկլէյէնէ' Բի-լէ-լէ-լէ (երկրորդ) , վէ
սէօյլէնէնէ' շախ (երրորդ) թա'պիր օլունուր :

Պու մինվալ իւզըէ զամիրի միւթէ.քէլիմ'
պէն , զամիրի միւթաթէպ' «էն» , զամիրի զայպ' ,

եախօտ պիր շէյի իշարէթ էտէն լաֆղլար տըր ,
պիւ , շի կիպի :

181 Մի-պէհ-մի-միւպհէմ եա'նի կիզլի օլտու-
ղու հալտա պիր շախսը , եախօտ պիր շէյի իշար
էտէն քէլիմէլէր տիրլէր , +ի , նէ կիպի :

ՖԱՍԼԸ ԻՎՎԷԼ

ՔԻՆԱՅԵԹԻ ԹԻԻՐՔԻՅԵ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

182 Ասըլ թիւրքիտէ զամիրլէր իւշ նէվ' օ-
լուպ' շաֆէի շաֆէ (անձնական) , շաֆէի էշաֆէ , շաֆէի
էշաֆէ (ստացական) տըր :

Պունլարըն պիրիսի' քէլիմէ շէքլինտէ օլուպ'
իքիսի էտաթ շէքլինտէ օլարադ' քէլիմէլէրին
տիւրընա իլալէ օլունուր , վէ պունլար էպի-
իշաֆէ , վէ էպի-իշաֆէ թա'պիր օլունա պիլիբ :

183 ՋԱՄԻՐԻ ՇԱԽՍԻ՝ զաթ կէօսթէրէն զամիր-
լէր տիր :

Պունլարտա շաֆէի (դէմք) խասիյէթի ճարի
օլուպ' եա սէյլէյէն , եա տինկլէյէն , վէ եախօտ
սէյլէնէն օլուր : Սէյլէյէնէ' Դի-նէ+էլէ' (առա-
ջին) , տինկլէյէնէ' Դի-նէ+էլէ' (երկրորդ) , վէ
սէյլէնէնէ' շայ (երրորդ) թա'պիր օլունուր :

Պու մինլալ իւզընէ զամիրի միւթէքէլիմ'
պէն , զամիրի մուխաթէպ' «ն» , զամիրի զայպ' ,

եախօտ օլ տուր . վէ ճէմ'լէր միւթէքէլլիմ' ալէ, մուխաթէպ' «էլ, զայպ' ծաւր օլուր :

184 Խամլէրտէ օլան ահվալը համն զամիրլէրտէ տախի ճարի օլուպ' միւճէրրէտ օլտուղու վա- դըթ, պիր շէյ 'իլավէ օլունմայարագ' ալէ, «էն, օ եախօտ օլ, ալէ, «էլ, ծաւր տէնիլիր :

185 Միւզաֆըն իլէյհատէ միւթէքէլլիմին՝ միւֆ- րէտ վէ ճէմ'ինտէ ախըրընա ի՛ 'իլավէ օլու- նուր, ալէնէ, ալէնէ կիպի :

Հայպին միւֆրէտինտէ ծաւ, վէ ճէմ'ինտէ ծ- ւրըն տէնիր :

186 Միւթէքէլլէմին մէֆո'ւլուն իլէյհինտէ աան, «ան գուլլանըլըր :

187 Մէֆո'ւլուն պիհտէ, խամլէրտէ օլտուղու միսիլլու, ախըրըլարընա ի 'իլավէ օլունուր ֆա- գաթ զամիրի զայպին միւֆրէտինտէ լաֆղ թէ- զայուր օլունարագ' պա'գէն աւ, վէ մէֆուլուն իլէյհտէ աան լաֆղը գուլլանըլըր :

Ծեհ : Արապի հարֆուր իլէ եազըլարըր հալտէ, իշպու շէրտէ եազըլըպ' ծա իսթի'մալ օլունմագ :

188 Մէֆուլու միհտէ զայպտէ Կան էտաթըն- տան էվիլէլ տախի պիր ի վազ' օլունուր, ծաան կիպի :

189 Թէնալէն : Պա'ղէն շի'րտէ, զէրուրէթի վէզն սէպէպինտէն, աան, «ան, ծա եէրինէ՝ ա- ղէ, «անէ, «անէ իսթի'մալ օլունուր, ֆագաթ նէսրտէ պիր վէճ իլէ ճայիզ տէյիլ տիր :

190 Պիշ, «իշ՝ զաթէն ճէմ՝ օլտուգլարը հալ-
աէ, թա՛ղիմ իչիւն ախրընա թէքրար էտաթը
ճէմ՝ օլան լէր գուլանըլըսլ՝ աշլէր, «իշլէր տէ-
նիլիր :

191 Թասհիլի զապթ իչիւն՝ զամիրլէրին ահ-
վալը համս պուրատա պէր վէճհի թէրթիպ պէ-
յան օլունուր :

(1) Մ. պէն	սէն	օ, օլ	պիզ	սիզ
(2) Մ. պէնիմ	սէնին	օնուն (անըն)	պիզիմ	սիզին
(3) Մ. պանա	սանա	օնա (անա)	պիզէ	սիզէ
(4) Մ. պէնի	սէնի	օնու (անը)	պիզի	սիզի
(5) Մ. պէնտէն	սէնտէն	օնտան (անտէն)	պիզտէն	սիզտէն

օնլար, օնլարըն, (անլարըն), օնլարա, (անլարտ), օնլարր,
(տնկարը), օնլարտան, (անլարտան) :

192 ԶԱՄԻՐԻ ԻԶԱՖԻ՝ միւզաֆլարա՛լլապէ գը-
լընան էտաթլար տիր քի, նիսպէթ վէ թէմիք
մա՛նալարընը իշար էտէրլէր :

Պունլար՝ շախսիյէթ խուսուսունտա իւշ գըսմ՝
դարագ՝ միւֆրէտի միւթէքէլլիմ՝ իճ, իճ, ըճ,
աճ. վէ ճէմ՝ի միւթէքէլլիմ՝ իֆշ, իֆշ-շ, ըճշ,
աճշ-շ կէլիր . վէ էվէճ, ալլէճ, էվէֆշ, ալլէճշ կիպի :

Էյէր ախրըր քէլլիմէ հարէքէ օլուրսա՛ պուն-
լար՝ ճ, վէ ֆշ կէլիր :

193 Միւֆրէտի մուխաթէսլ՝ ին, ին, ըն, աճ;
վէ ճէմ՝ի մուխաթէսլ՝ ինիշ, ինիշ-շ, ընշ, աճշ-շ,
եախստ շիշ, շշ կէլիր, աէվէնիշ, ալլէնիշ-շ կիպի :

194 Միւֆրէտի զայսլ՝ ի, ի, ը, ա, վէ եախստ

ախրըը քելիմէ հարէքէ օլուրսա՝ փ, փ-, փ-
կէլիր, փեւդը, փեւալարը, փէ, փէլէրէ, փաշէ-
փ, փափ-փ կիպի :

Փագաթ փ- լափզը՝ կէօյա փ- եազըլմը
որը՝ փ իլավէսի իլէ օլմայուպ, փ-յոմ, փ-յոմ,
փ- կէլիր :

195 Պէր վէ հէփ լափզլարը՝ պու զամիրի իզա-
փիյի թէքարլայըպ՝ րէրէ, հէփ հէրինէ պա՛ղէն
րէրէ-է, հէփ-է կէլիրէր :

196 Ճէ՛՛ն շոյ՝ լէրէ, լալ տըր, լաքին ուսուլու
թիւրքիյէ իւզրէ ճէմ՝ լէնմիշ իամլէրին ախը-
րընսա իքի լէ պուլունմամասը իչիւն՝ է, շ, գուլ-
լանըլըր. Փագաթ ուսուլու ա՛րապիյէ իւզրէ
ճէմ՝ գըլընմը իամլէրտէ, վէ ֆի՛իլլէրին պա՛ղը
սիզալարընտա, վէ իւմիւմէն պիր նէվ՝ շիւպհէ
օլմատըղը եէրլէրտէ, լէրէ, լալ իսթի՛մալ օլու-
նուր. պաշլարըն պապալարը, պաշլարըն էմբաֆլարը, (եա՛-
նի) այրը այրը հէր պաղըն տէօրթ թարաֆը, վէ
փէլէլէրէ կիպի :

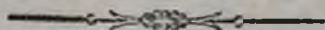
197 Պու խուսուստա իամլէր՝ զամիրի զայա
հէօքմիւնտէ օլտուղունտան՝ միւզաֆըն իլէյհ
իամ՝ օլտուղտա տախի միւզաֆա իլավէ օլունան
չամիրի իզաֆի՛ ի օլուր, իճանըն եախստ իճալարըն
փեւդը, պաշարըն էօլլէ-փ, էֆէնդէնէն փայէ-է կիպի :

198 Էյէր միւզաֆ թիւրքէ ճէմ՝ լէնմիշ օլուր-
սա՝ զամիրի իզաֆիլէր էտաթը ճէմ՝ տէն սօնկըտ
կէթիրիլիր, փեւալարըն, փեւալարըն, փեւալարը, փ-

Բապտիստական, Կաթոլիկական և Եկեղեցական կրօնականները :

199 իշխող միջազգային տարի ահապա համաճարի օլուպ՝ միւսերէն հալի՝ զի.բր օլունան միսալլարտա կէօսթերիլտիյի կիպի տիր. սայրլարը դա՛րտէ իւզրէ թէչ.քիլ օլունուր, ֆազաթ զայս սուրէթինին ախրըը հարէ.քէ օլտուղունտան՝ ի.քի հարէ.քէ պիր եէրէ կէլմէմէ.ք իշիւն՝ պիր և վաղ՝ օլունուր. վէ մէֆո՛ւլուն միհտէ տալիս պու և պուլունուր, եվինին, եվինէ, պաշէմինի, պաշէմինի, Կաթոլիկական, Եկեղեցական կրօնականները :

Պալատէ մուհարրէր դա՛րտէ իւզրէ (* 15), քէլիմէնին ախրըընտա ք, եալսուտ + պուլունուրսա՝ պունլար՝ շայ, վէ եալսուտ յէյէ թէպտիլ օլունուր, Բոֆրաթ՝ Բոֆրաղըն, Բոֆրաղընը, Եօրտէ, Եօրտէյինիլ կրօնականները :

ՉԱՄԻՐԻ ԻՉԱՖԻՆԻՆ ՄԻՍԱԼԼԱՐԸ

200 Միւսերէն, Միւզաֆըն իլէյհ, Մէֆո՛ւլուն իլէյհ, Մէֆո՛ւլուն պիհ, Մէֆո՛ւլուն միհ :

	Մի-Ֆրէրի Դի-Բէ-Էլէհ			
քիթապըմ	քիթապըմին	ա	ը	տան

	Մի-Ֆրէրի Դի-Բէ-Էլէհ			
քիթապըն	քիթապընին	ա	ը	տան

	Մի-Ֆրէրի շայ			
քիթապը	քիթապընին	հա	նը	նտան

ՃԵՏ'Է ԴԵԼԵԿԱԼԵՏ

քիթ ապրմըդ	քիթ ապրմըդըն	ա	ը	տան
------------	--------------	---	---	-----

ՃԵՏ'Է ԴԵԼԵԿԱԼԵՏ

քիթ ապրնըդ	քիթ ապրնըդըն	ա	ը	տան
------------	--------------	---	---	-----

ՃԵՏ'Է ՂԱԿԱԿ

քիթ ապլարը	քիթ ապլարընըն	նա	նը	նտան
------------	---------------	----	----	------

էմրիմ	էմրիմն	է	ի	տէն
էմրին	էմրինն	է	ի	տէն
էմրի	էմրինն	նէ	նի	նտէն

էմրիմիդ	էմրիմիդն	է	ի	տէն
էմրինիդ	էմրինիդն	է	ի	տէն
էմրլէրի	էմրլէրինն	նէ	նի	նտէն

խանէմ	խանէմն	է	ի	տէն
խանէն	խանէնն	է	ի	տէն
խանէսի	խանէսինն	է	ի	նտէն

խանէմիդ	խանէմիդն	է	ի	տէն
խանէնիդ	խանէնիդն	է	ի	տէն
խանէլէրի	խանէլէրինն	նէ	նի	նտէն

օտամ	օտամըն	ա	ը	տան
օտան	օտանըն	ա	ը	տան
օտասը	օտասընըն	ա	ը	տան

օտալարմ	օտալարմըն	մա	մը	մտան
օտալարըն	օտալարընըն	նա	նը	նտան
օտալարը	օտալարընըն	ա	ը	տան

Պու մինչև իւզրէ Կերի, Գագու, Կեֆու, Կվէ-
Կել, Կաւլէնիւ, Կաւլար, Կաւլիւրիւ Թասարիֆ օ.
յունա :

201 Գա՛նիւն : Պա՛ղէն մէջո՛ւլուն պի՛հ էտաթը
 օլան է՝ գաթ՝ օլունուր , նէթէքիմ՝ պէնի՛ հալը
 էաման , վէ էֆէտընէ վերէշան էլիւի տէնիլտիքտէ , հալը
 վէ էֆէտընէ տէմէք օլուր . վէ Մեմլէ իգալըն վէ
 էօրէնի մեղիւ էլիւի տէնիլտիքտէ՝ իգալըն վէ էօ
 լիւնի տէմէք օլուր . վէ ա՛լէմի շէմէնի ալիւլէ ,
 վէ էյալըն շէմէնի փարըն պիւլէն տէնիլտիքտէ , շէմ
 էնի վէ փարըն տէմէք տիր :

Շէրհ : Իշպու շէքլ էսքի քիթապլարտա չօգ գուլլանըլըր Ի-
մէտէ՝ շիմտի չօգճա շիբտէ միւսթա՛մէլ տիր :

202 Գա'նդէ : Էքսերիյէ միւզաֆըն իլէյհ օլան
զամիրի միւթէքէլլիմ՝ վէ զամիրի միւթաթէպ՝
դաթ՝ օլունուպ՝ ֆադաթ զամիրի իզաֆիլէր ի-
լէ իզթիֆա օլունուր : Նիթէքիմ՝ պէնիս՝ Էթուլլա,
«էնի» Էթուլլա մագամընտա՝ Էթուլլա, Էթուլլա տէ-
նիլիր, վէ պա՛ղէն զամիրի շախսիլէր իպդա օ-
լունարապ՝ զամիր իզաֆիլէր դաթ՝ օլունուպ՝
պէնիս՝ Էվ, պէղիս՝ Էվ, «էնի» Էվ տէնիլիր :

203 Սպյր լիսանլարտա օլտուղու կիպի՝ լիսանը
օ՛ւմաննիտէ տախի թա՛ղիմ իչիւն միւֆրէա
մագամընտա ճէմ՛ի գուլլանըլըր . մէսէլա , «է-
նէրինտէ՝ «իլ . օ եէրինտէ՝ ծըլաբ , «այէնդէ տէնիլէ-
ճէք եէրտէ՝ «այէնիդէ տէնիլիւր . զայպ սուրէթի-
նին միւֆրէտի եէրինէ՝ ճէմ՛ի գուլլանըլըպ՝ մէ-
սէլա , «այէնիդէ տէնիլէճէք եէրտէ՝ «այէլէրէնդէ , վէ

էրինէ զանապեղէն տէնիլէճէք եւրտէ՝ երէկէնէ տէնիլիր :

204 Հաքէղա թա՛ղիմ իշիւն միւխաթէպ մաւաւմընտա զայո սուրէթի գուլլանըլըր , նիթէքիմ՝ «էնն» ապէնաթ տէնիլէճէք եւրտէ՝ եֆէնաթիւն ապէնաթ տէնիլիր , վէ եախօտ իֆն սախի ճէմ՝ լէնիպ՝ եֆէնաթիւն ապէնաթ տէնիլիր , վէ եախօտ զամիրի իզաֆի ի զայպ տախի լէր իլէ իսթի՛մալ օլունուպ՝ եֆէնաթիւն ապէնաթ տէնիլիր :

205 ԶԱՄԻՐԻ ՎԱՍՖԻ՝ սըֆաթ մա՛նասընա շամիլ օլան + էտաթը սըր : իշպու էտաթը՝ զամիրի միւզաֆըն իլէյհ օլան զամիրի շախաիլէրին , եախօտ իսմէրին ախըրընա ՚իլավէ օլունուպ՝ պէնի + , «էնն» + , զուռն + , պէղի + , «իլն» + , զուրըն + , եֆէնաթիւն + , եֆէնաթիւնէն + տէնիլիր , վէ ախըրընա լէր ՚իլավէսի իլէ ճէմ՝ տախի օլուր . պէնի + էլէր , «էնն» + էլէր կիպի :

206 իշպու միսալլար միւճէրրէտ հալը օլուպ՝ զամիրի իզաֆէ պապընտա պէյան օլունտուղու կիպի՝ ահվալը համըր գա՛խտէ իւզըէ թասըրիֆ օլունուր . պէնի + , պէնի + էնն , պէնի + էնն , պէնի + էնն , պէնի + էնաթէն կիպի : Սէնն + , զուռն + , պէղի + , «իլն» + , զուրըն + , եֆէնաթիւն + , եֆէնաթիւնէն + , պէր վէճհի մուհարրէր թասըրիֆ օլունա :

207 Զամիրի շախաիլէրին եախօտ իսմէրին ախըրընա + կէլտիքտէ , պու զամիրի վասֆի տախի ՚իլավէ օլունա պիլիր , պէնաթ + , «էնաթ» + , էլաթ + , պաղնէթ + կիպի :

208 Իշպու սուրէթ թասրիֆ օլունուպ՝ իամ՝
կիպի գուլլանըլըր, եախօտ սըֆաթ կիպի իամի
վասֆ էտէր, ֆէդէրդէ+ի մալե-մալե, ամարըֆու+ի ալ-
է, պէնդէ+ի էլէէ, էլէմդէ+ի ֆըլըն կիպի :

209 Պու մինվալ իւզրէ տախի պոանան է, շա-
նան է, պոանա է, շանա է, պոանըլըն է, շանա-
ըն է, պոանարա է, շանարա է աէնիլիր, վէ
պունըար տախի ահվալը համա ՚իթիպարը իյէ
թասրիֆ օլունուր :

210 ԻՍՄԻ ԻՇԱՐԷթ (յույսկան գերանուն)՝
ասլ թիւրքիտէ պո վէ շա լաֆղարը օլունպ՝
ճէմ՝լէրինտէ պոանալ վէ շանալ աէնիլիր :

Պունըարտա տախի ահվալի համա ճարի օ-
լունպ՝ միւճէրրէտ հալընտա գիքը օլունաուլու
կիպի գուլլանըլըր, վէ ահվալը համա զամիրի
իզաֆէնին զայպ սուրէթի կիպի օլարապ՝ պո-
նան, պոնա, պոանա, պոանաան, շանան, շանա, շա-
նա, շանաան կիպի :

211 Օ, վէ եախօտ զլաֆղը տախի՝ իամի իշա-
րէթ օլարապ՝ գուլլանըլըր, նիթէքիմ՝ ֆարըրա+ի
բաղա օ պէօյէ+ ալանա պաֆ աէնիլաիքտէ, օ լաֆղը
իամի իշարէթ օլուր օ ուզաղըդ նիսպէթի իյէ՝
պո վէ շա եաղըն իշխան, վէ օ ուզաղ իշխան
գուլլանըլըր լաքին պո վէ շա պէյնինտէ ֆարդ
օլարապ, պո՝ եաղընտա, վէ շա՝ օնա նիսպէթլէ
ուզաղտա իսթիմալ օլունաուլունտան, պո՝
եաղըն, վէ շա՝ վատաթ, վէ օ ուզաղ իշխան
օլմուշ տուր :

212 Իշու լափղը՝ պու դասլիլտէն իսէտէ՝ եալընըղ դուլլանըլմայըպ՝ իսիէրէ սըփաթ մադաւմինտա վէ եսլընըղ միւճէրըէտ օլարադ՝ խթի՝ մալ օլունուր , Իշու՝ «էնէր կիպի :

Շեք : Էրալէ Բաճէ տէնիլէն ել լափղը՝ լիսանը ա՛րապիտէ միւսթաւմէլ օլարադ՝ մա՛լիւմ՝ եախօտ մէղքիւր օլմուշ իսմին եվմէլինէ կէթիւրիւր , ել դէշի , ել Էիւաղ , ել Էրաթաթիւ կիպի : Պազաթ ֆարսի վէ թիւրքիստէ պունուն էմմալի պուլունմայըպ՝ ֆարսիտէ ա դուլլանըլըր իսէ տէ՝ լիսանը օ՛մմանիտէ , օ՛ վէ օլ դուլլանըլըր , օ ել կիպի :

Պունուն ա՛քսինէ օլարադ՝ ա՛րապիտէ պիր Էրալէ Բէնէլէ մա՛լիւմ՝ օլմայանկար իչիւն դուլլանըլըր , լաքին լիսանը օ՛մմանիտէ օնուն եէրինէ դէր լափղը վաղ՝ օլունուր , դէր աթէ՛ վէլէ կիպի :

213 Իսմի իշարէթ գասլիլինտէն Է օ լափղը վար .քի , թասըլիֆ օլունուսլ՝ Է ճնւն , Է ճնա , Է ճնու , Է ճնաւն կէլիւր վէ քէզա ճէմ՝ ինտէ , նիլթէ.քիւմ՝ օլ աթէ՛ Է ճնւն էվի Էանդը , օլ աթէ՛ Է ճնւն աթէ՛ ճնւրդուն ՚իպարէլէրի կիպի . լաքին թիւր.քի գա՛իտէսի իւզըէ , աթէ՛ ճնւրդուն աթէ՛ տէմէ.ք էվլա տըր , վէ խթի՛մալը նատէրաթտուն տըր :

214 ԻՍՄԻ Թէճրիճ տէնիլէն՝ Էնդէ լափղը տըր .քի , Էնդու տախի եազըլըր , վէ պու դասլիլտէն սայըլըսլ պաշգասը գարըլմայարադ՝ պիր շախսըն իշարը իչիւն դուլլանըլըր , վէ դամիրի իպաֆիլէր ՚իլավէ օլունարադ , Էնդէ՛ , Էնդին , Էնդին վէ Էնդուն , վէ ճէմ՝ ինտէ Էնդինէլ եա Էնդուն , Էնդինէլ եա Էնդունէլ , Էնդինէլ եա Էնդուլ տէնիլիւր :

Պոռնիւրտա տախի ահվալի համ ճարի օլուպ՝
գա'իտէի մալիւմէսի իւզըէ թասրիֆ օլունուր :

243 Պա'զէն թէէքիտ իչիւն իսմի թէճրիտ
թէքրարլանըպ , +էնդէ +էնդէմէ , +էնդէ +էնդէնէ , +էնդէ
+էնդէյէ վէ +էնդէ +էնդէնէնէ , +էնդէ +էնդէնդէնէ , +էնդէ
+էնդէնդէնէ վէ +էնդէ +էնդէնէնէնէ տէնիլիր :

246 Իշար օլունան շախս հագգընտա պիր
թիւրլիւ շէքք ու շիւպհէ միւմքիւն օլմատըզը
հալտա , զամիրի իզաֆի օլմագսըզըն իսթի'մալը
ճայիզ տիր , նիթէքիմ՝ +էնդէ կէլէնէմ , +էնդէ կէլէնէնէնէ
դէնէ , +էնդէ կէօրդէմ + կիպի :

247 Պա'զէն տախի սըֆաթ մագամընտա գուլ-
լանըլըր , +էնդէ պապամ , +էնդէ խանէլէրէ կիպի :

248 ՄիիՊՀիՄԱթ (հարցական)՝ պէյան օլու-
նան զաթ եախստ շէյ հագգընտա պիր միգտար
մա'լիւմաթսըզլըգ օլտուղու հալտա , գուլլանը-
լան լաֆզլար տըր , վէ եա իսիֆհամ , եա'նի
պուալ իչիւն , եա իպհամ , եա'նի շիւպհէ ա'րզը
իչիւն գուլլանըլըր : Բի՛մ կէլէնէ , վէ +ի՛մ օլմա-սա օլ-
մա-ն կիպի :

249 Բի՛մ լաֆզլա՝ իսթիֆհամ , եա'նի պիր շախսը
թա'յին էթմէյէրէք ումուլմէն պէյան իչիւն
գուլլանըլըր , վէ ա'գլ սահիպլինէ մախսուս
տուր : Մէսէլա , իսթիֆհամ մագամընտա , +ի՛մ
էլդի պաշուս , վէ պաշուս էրէն +ի՛մ դիւր , վէ իպհամ
մագամընտա , +ի՛մ օլմա-իս օլտուն տէնիլիր : Ա-
խըրընա էր 'իլավէսի իլէ ճէմ՝ օլուպ՝ +ի՛մէր տէ-
նիլիր վէ պունտա տախի ահվալի համ ճարի

սլուպ՝ միւսներէն հալը զիքը օլունան միսալ-
լարտա օլտուղու կիպի տիր , վէ սայր ահվալը՝
գա'իտէ ի մալիւմէսի իւզրէ թասրիֆ օլու-
նուր :

220 Պա'զէն զամիրի իզաֆի 'իլավէ օլունուպ՝
պէնէ +իֆ , պէնէ +իֆ , ծառն +իֆ , պէնէ +իֆիշ ,
պէնէ +իֆիշ , ծառն +իֆ տէնիլիր , քի պիր խու-
սուսուն ինքեարը մագամընտա կէլիր . նիթէ-
քիւմ՝ պէնէ պէնէ պաշտ +իսէս եօթ Գուր , վէ պէնէ
պէնէ պաշտ +իսէսիշ եօթ Գուր մագամլարընտա պէ-
նէ պէնէ պաշտ +իֆ լար Գուր , պէնէ պէնէ պաշտ
+իֆիշ լար Գուր տէնիլիր :

221 Պա'զէն տախի պու զամիրի իզաֆիլէր 'ի-
լավէ օլտուղու հալտէ , պա'շտ մանասընա կէլիր ,
լաքին օլ վազըթ միւսներէն օլարագ դուլլա-
նըլըր , վէ միւզաֆըն իլէյհին ճէմ'ի օլմասը
լազըմ օլուր , պէնէ +իֆիշ շէյլէ ելիտ վէ +իֆիշ
պէնէ ելիտ տէնիլտիքտէ՝ պա'շտ տէմէք տիր ,
վէ ծառն +իֆի կէլի , +իֆի կէլիտ տէնիլիրսէ՝ պա-
շտ տէմէք տիր :

222 Նէ լաֆզը՝ ա'գլ սահիպինին զայրիսինտէ
կէրէք իսթիֆհամ՝ կէրէք իպհամ իշիւն դուլ-
լանըլըր . իսթիֆհամ մագամընտա՝նէ՝ օլտուր , իպ-
համ մագամընտա՝նէ օլտուր իս օլտուր կիպի :

Պու տախի ախըրընա լէր 'իլավէսի իլէ ճէմ՝
օլուր , նէլէր կիպի . վէ կէրէք միւֆրէտինտէ
կէրէք ճէմ'ինտէ ահվալը համս ճարի օլուր :

(1) Միւճէրրէտ , (2) Միւղափըն իլէյհ , (3) Մէֆո'ւլուն իլէյհ , (4) Մէֆո'ւլուն սլիհ , (5) Մէֆո'ւլուն միհ :

նէ	նէլէր	նէնին	նէլէրին	նէյէ
նէլէրէ	նէյի	նէլէրի	նէսէն	նէլէրտէն

Չամիրի իղափիլէր 'իլալէ օլունուպ' նէմ, նէն , նէսի , նէմիզ , նէնիզ , նէլէրի օլուր , վէ պէշլէ թասրիֆ օլունուր . —

նէմ	նէմին	նէմէ	նէմի	նէմտէն
նէն	նէնին	նէնէ	նէնի	նէնտէն
նէսի	նէսինին	նէսինէ	նէսինի	նէսինտէն
նէմիզ	նէմիզին	նէմիզէ	նէմիզի	նէմիզտէն
նէնիզ	նէնիզին	նէնիզէ	նէնիզի	նէնիզտէն
նէլէրի	նէլէրինին	նէլէրինէ	նէլէրինի	նէլէրինտէն

223 իշպու նէ լաֆղը՝ քինայէթ մագամրնտա
հալընըղ գուլլանըլըպ' սըֆաթ մագամրնտա
տախի գուլլանըլըր . նէ^օ էադէր , նէ^օ սաաւ , նէ^օ շէ-
տէլ կիպի :

224 Մէֆո'ւլուն իլէյհ նէյէ պա'ղէն նիչիւն
մա'նասընա գուլլանըլըր , վէ պու նէշէն լաֆղը
տախի՝ ֆիլ սալ նէ իչիւն օլուպ , է գաթ' օ-
լունմուշ տուր :

225 Նաւլ իշպու նէ լաֆղընըն էա գաթ' օլու-
նուպ' Նաւլ քէլիմէսինէ միւթթասըլ գըլընա-
րադ թէշքիլ օլունուր , քի պիր շէյին խուսու-
սունու իսթիֆհամ , եախստ իպհամ իչիւն գուլ-

լանըլըր . նիթէքիմ^ա իսթիֆհամ մագամընտա՝
 նաւըլ էլ Կէր Կո , վէ իպհամ մագամընտա՝ նաւըլ
 օլոնըլ Կէր Կո տէնիլիլ :

226 Նէշէ՝ նասըլ մա՝նասընտա իսէ տէ՝ պա՝ղէն
 սըֆաթ մագամընտա գուլլանըլըպ , գա՝չ մա՝
 նասընա կէլիլ , նէշէ Կէր Կո , նէշէ Կէր Կո , նէշէ Կէր Կո
 կիպի :

227 Իշպու Նէ լաֆղը տախի՝ Գաթըլ քէլիմէսի
 նէ թաղաթիմ օլունարաղ , Նէ Գաթըլ տէնիլիպ , պիլը
 շէյին միգտարընը իսթիֆհամ եախօտ իպհամ
 մագամընտա իսթի՝մալ օլունուր :

228 Գանդը (հանկը) լաֆղը՝ կէրէք ա՝ղլ սահիլ
 պինէ վէ կէրէք ա՝ղլ սահիպինին զայրիսինէ իս
 թիֆհամ եախօտ իպհամ իշիւն գուլլանըլըր .
 ֆաղաթ տախիմ միւֆրէտ տիլ , վէ պիլը միգտար
 մալիւմաթ քէսպ օլունմուշ , իքի եա զիյատէ
 շէյլէրին սարասընտա պիլինի թէֆրիգ իշիւն
 գուլլանըլըր . Կէ՛ վէ Նէ լաֆղըլը իսէ՝ հիշ պիլը
 մալիւմաթ օլմատըղը հալտէ իսթի՝մալ օլու
 նուր . նիթէքիմ^ա Գանդը Կո , վէ Գանդը Կո Կո տէ
 նիլիլ : Պունա տախի զամիրի իղաֆինին ճէմ՝
 սուրէթլէրի իլրավէ օլունուր , Կէլի՛ Գանդըլըլ , Կէլի՛
 Գանդըլըլ , Կէլի՛ Գանդըլըլ տէնիլիլ : վէ պու սու
 ըթիտէ ճէմ՝ լէնիպ՝ Գանդըլըլըլ , Գանդըլըլըլ , Գան
 ըլըլըլ տէնիլէ պիլիլ , վէ ահվալը համա գա՝խտէի
 մալիւմէսի իւզրէ թասըիֆ օլունուր :

Պու լաֆղ՝ եալընըղ գուլլանըլմայըպ պիլ իս
 մէ սըֆաթ մագամընտա վաղը՝ օլունըլ , եախօտ

զամիրի իզաֆի կէթիւրիւր :

229 Գաւ լաֆզը՝ էտաթը իսթիֆհամ, եախօտ իպհամ իշիւն, քէզալիք տայմա միւֆրէտ օլու լադ գուլլանըլըր : Գաւ +էնէ կէւթ, վէ Գաւ օլուր էն օլուրն կիպի, վէ ախըրընա զամիրի իզաֆի զամին՝ օլունարագ՝ գա'իտէի մալիւմէսի իւզրէ թասրիֆ օլունուր, անճագ պու տախի ճէմ'սու ըէթլէրինէ մախսուս տուր :

230 Օ Գաւ, վէ պո-Գաւ, վէ շո-Գաւ լաֆզ լարը՝ միգտար իշիւն գուլլանըլըպ, մէսէլա, Գաւ մալի-մալիւն էօք, վէ պո-Գաւ ա'գիւն էնէն վէ շո-Գաւ հիւնէրէ վար էսէ Գէ տէնիլիւր :

234 Խալէ լաֆզը՝ քէսրէթ մագամընտա միւս թա'մէլ օլուպ՝ Խալէ մալի-մալիւն Գըր տէնիլիւր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

ԳԻՆՄՅԷԹԻ ՖԱՐՍԻՅԷ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՅԸՐ

232 Ֆարսի զամիրլէր՝ լիսանը օ'սմանիտէ ապրա գուլլանըլմազլար :

233 Խամի իշարէթլէր՝ եագընտա՝ Է, ուզագտա՝ ան օլուպ՝ պունկար պա'զէն իպարէի ֆարսիյէ արատընտա կէլիւր, պաթէլէն, պաթէլէն կիպի քի, պաթէլէն սնիլա, վէ անթէն սնիլա տէմէք օլուր :

234 Միւպհէմաթը ֆարսիյէտէն, +էնթէ՛ մա'նա

սընա խօր գուլլանըլըլայ՝ բէյէ խօր տէնիլաիքատէ ,
 +էնրէ բէյէ տէմէք տիր . վէ պա'ղէն թէէքիա
 մագամընտա թէքրարլանըլայ՝ խօր պէ խօր տէնիլիր :

233 Զէ լաֆզը՝ նէ մա'նասընա օլուպ՝ պա'ղէն
 իպարէի ֆարսիյէ արասընտա գուլլանըլըր ,
 հէր չէ պա'ր ապա'ր կիպի քի, հէր նէ օլուրա օլուրա տէ-
 մէք տիր : վէ չէ կէծնէ՝ Նաւըլմա'նասընա օլուպ՝
 տա'ղէն միւթթասըլ օլարադ չէկէծնէ տախի հա-
 գըլըր :

236 Զէ լաֆզը՝ գաչ մա'նասընա տըր , լաքին
 լիսանը օ'սմանիտէ իսթիֆհամ՝ մագամընտա
 գուլլանըլմայրայ՝ եալընըլ իպհամ՝ մագամընտա
 կէլիր , չէնր րէֆէ կիպի , վէ պա'ղէն հէր չէնր տէ-
 նիլիր քի , հէր նէ քա'րա տէմէք տիր , վէ չէնր ա-
 օ գատար մա'նասընտա իսթի'մալ օլունուր :

237 Հէր լաֆզը՝ պու գապիլտէն օլարադ , տա-
 խիլ օլտուղու իսմին իֆրատընը պէյան էտէր ,
 հէր պէր ապա'ր կիպի :

ՅԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

ՔԻՆԱՅԵԹԻ ԱՐԱՊԻՅԵ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

238 Ա՛րապի զամիրլէրտէն ֆադաթ զամիրի
 շախսինին զայպլէրի՝ պա'ղէն թէրքիպի ա՛րապի
 էսնասընտա գուլլանըլըր . միւֆրէտի միւղէքէր-
 տէ՝ հ , միւֆրէտի միւէննէստէ՝ հ , թէսնիյէտէ՝

հիմա, ճէմ'ի միւղէքքէրտէ՝ հիմա, ճէմ'ի մուէն-
նէստէ՝ հիմնէ :

Պունլար էքսէրիյէ իշարէն, վէ եա իմա օլուն-
մուշ մա'նասընա օլան զ-շար, վէ մաճա քէլիմէլէ-
րինին ախըրընտա իւյ լափզընա մանզում՝ օլա-
րազ կէլիր, նիթէքիմ՝ զիքր օլունան զամիրլէ-
րին մէրճա'ի, եա'նի եօզարըտա զիքր օլունան
պիր շախս միւղէքքէր իսէ՝ զ-շարնիւյն, վէ մուէն-
նէս իսէ՝ զ-շարնիւյն, վէ իքի շախս միւղէքքէր,
եախօտ մուէննէս իսէ՝ զ-շարնիւյն, վէ իքի-
տէն զիյատէ միւղէքքէր շախսլար իսէ՝ զ-շարնի-
ւյն, վէ իքիտէն զիյատէ մուէննէս շախսլար
իսէ՝ զ-շարնիւյն, տէնիր : Լաքին լիսանը օ'ս-
մանիտէ հիմնէ լափզը՝ միւսթա'մէլ օլմատըրն-
տան, վէ ճէմ'լէր՝ մուէննէս հիւքմիւնտէն թու-
թուլտուղունտան, օնուն եէրինէ հա գուլլանը-
լըպ, մէսէլա, «լաւին զ-շարնիւյն տէնիր :

239 Ա'րապէ իսի իշարէնիւրնիւրն զա լափզը՝ օ'սման-
լը լիսանընտա միւսթա'մէլ իսէ տէ՝ պու սախի
եալընըզ գուլլանըլմայըպ՝ պանդան «միւր մա'նա-
սընա պ'պէլա, վէ շունուն կիպի մա'նասընա՝ հաթէլա,
վէ օնուն կիպի մա'նասընա «պէլէ» լափզլարը
գուլլանըլըր :

240 Իամի թէճըրտ օլան զ-ւ վէ նէֆ քէլի-
մէլէրի գուլլանըլըպ՝ ֆէլան պանդան պէղլա, եա-
խօտ պէնէֆ եաթըր տէնիր, քի «միւր եաթըր պէ-
նէ» տիր :

ՊԱՊԸ ԲԱՊԻ՝

ՖԻՒԼ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

241 Ֆի՛լի՛ւ՝ պիւր հալ հիսս , եախօտ հարէքէթ
պէյանն էտէն քէլիմէ տիր , օլմֆ , րոյմֆ , էլիֆ ,
էսֆ կիպի :

Ֆի՛լի՛նն ի.քի խոսիէթի իւմլումլէ վար , պիւ-
րի՝ վասֆ օլունմուշ զաթա մանսուպ օլմադ , ուն-
իւլիֆ , էվ էսիֆ կիպի :

Տիկէրի՛ զէմանա մէրպուլթ օլմադ , էսիֆ ,
էսիֆ , էսիֆ կիպի :

242 Պու միւնասիպէթլէ ֆի՛լի՛ մաստար (անե-
րեւոյթ եղանակ) , զաթը ֆի՛լի՛ , վէ ֆէրի՛ ֆի՛լի՛
օլարադ , իւշ գըսմ տըր :

243 Մաստար՝ պիւր մէվսուֆ զաթ եախօտ պիւր
զէմանա մէրպուլթ օլմայըպ՝ պիւր հալ հիսս , եա-
խօտ հարէքէթ պէյանն էտէր , օլմֆ , արմֆ ,
էսիֆ , ֆլմֆ , էլիֆ , էսիֆ կիպի : Պու տախի
խամ գապիլինտէն օլուպ՝ օնտա ճարի օլան
թէպտիլաթ պունտա տախի ճարի տիր :

244 Ֆի՛լի՛նն մաստէ ի ասլիյէսի , եա՛նի պէ-
սիթ գըսմը՝ էտաթը մաստար ֆէ , ֆֆ գաթ՝ օ-
լունմադըլա մա՛լիւմ օլուր , ֆլմֆ՝ ֆլմ , արմֆ՝ արմ ,
էսիֆ՝ էսի կիպի :

245 Զաթը ֆի՛լի՛ զաթա մանսուպ վէ զէմանա
մէրպուլթ օլարադ՝ պիւր իշէ , վէ եախօտ պիւր

հալ ու քէյֆելյէթէ տէլալէթ էտէր , երբ , երբ
 րէ կիպի :

246 Ֆէրի' ֆի'իլ՝ օլ շէքլ տիր քի, ղաթա ման
 տուլ օլուլ՝ զաթը ֆի'իլ տէրէճէսինսէ զէմանս
 մէրպուլթ օլմատըղը հալտէ , պիր իշէ վէ եախօտ
 պիր հալ ու քէյֆելյէթէ տէլալէթ էտէր , երբ ,
 երբ , երբ կիպի :

ՖԱՍԼԸ ԻՎՎԻԼ

ԷՖԱ՛ԼԻ ԹԻՒՐԳԻՅԵ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

247 Պու տախի իւշ պահաա , եա'նի մատար ,
 ղաթը ֆի'իլ , վէ Ֆէրի' ֆի'իլէ շամիլ տիր :

ՊԱՀՍԸ ԻՎՎԻԼ

ՄԱՍՏԱՐ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

248 Լխանը թիւրքիտէ մատար իքի զըմ
 օլուլ՝ պիրինին տիրը՝ Ռէ , վէ տիկէրինին ա
 իրը՝ Ռէ իլէ կէլիր , Էհմէ , Գըրմէ կիպի :

Պունտա գա'իտէ պու տուր քի , հարէքէյի
 խաֆիֆէ , եախօտ մագպուղէ իլէ գուլլանըլան
 մատարըլըն տիրը՝ Ռէ օլուր , Էհմէ , Էիլմէ ,
 Էօֆմէ , Էշէմէ կիպի : Պունտա Ռաֆիֆ տէ
 նիր :

249 Հարեքէյի սաղ-իլէ , եա'նի մէպսութէ իլէ
դուլլանըլան մաստարըն տխրըր՝ մաֆ օլուր , աֆ-
մաֆ , օսանմաֆ , օգոմաֆ , ըսանմաֆ կիպի . պունա մա-
դարըն «աֆէլ տէնիր : Մաստարըն իշպու իքի գըս-
մը՝ մասդարըն աւէ թէսմիյէ օլունուր :

250 Պու մաստարըն ասլի՝ հէր հալտա իամ գա-
պիլինտէն օլարադ՝ իւշ շէքլտէ կէլիր . պիրի՝
պալատա եազըլսըղը կիպի :

251 Իքինճիսի՝ մաստարըն խաֆիֆէ՝ լէ+ , վէ սա-
գիլէ՝ լըէ , 'իլավէ օլունուպ՝ մաստարըն լնէեթի տէ-
նիր , +եմե+լէ+ , գըմաֆլըէ՝ կիպի :

252 Իւշիւնճիւսիւ՝ թախֆիֆ իշիւն էտաթը
մաստարըլարըն + եախսոմ ֆ ի գաթ՝ օլունուպ՝
մաստարըն լախֆիֆ տէնիլիր , +եմե , գըմա կիպի :

253 Իշպու ալթը գըսմտան հիշ պիրի ճէմ՝
լէնմէզ : Պունըլարա , պիայնիհա իամ կիպի , ահ-
վալը համա ճարի օլուպ՝ ֆ վէ + հարֆը սու-
լունտուղու հալտէ , * Կինճիյէ իմթիսալ էտէր :

254 Միւղաֆըն իլէյհտէ մաստարըն ասլիլէր
միւսթա՝մէլ օլմայըպ՝ պու հալ մաստարըն խա-
ֆիֆէ , վէ մաստարըն թէէքիտիյէ մախսուս տուր ,
նիթէքիմ՝ +եմեյն , +եմե+լէյն տէնիլիպ՝ +եմեյն
տէնիլմէզ :

255 Միււլարըն պո- ճէպիլտէ պեր վէճի լնէլնիպ պէ-
յան օլունուր :

Միւճէրրէտ , Միւղաֆըն իլէյհ , Մէֆո՝ւլուն իլէյհ ,
Մէֆուլուն պիհ , Մէֆո՝ւլուն միհ :

քէամէք		մէյէ	մէյի	տէն
քէամէքլիք	լիյին	լիյէ	լիյի	լիքտէն
քէամէ	մէնսին	մէյէ	մէյի	մէտէն
գըրմագ		մագա	մաղը	մագտան
գըրմագլըգ	լըղն	լըղա	լըղը	լըգտան
գըրմա	մանըն	մայա	մայը	մագտան

իշպու մաստարլար՝ զամիրի իզաֆիլէրի ալըսո՛ւ
Միսալլարը պուրասա պէր վէճհի թէրթիպ
պէյան օլունուր :

խֆիֆի Ռեհեթի	խֆիֆի Ռաֆիֆի	աֆիլի Ռեհեթի	աֆիլի Ռաֆիֆի
քէամէքլիմ	քէամէմ	գըրմագլըղմ	գըրմամ
քէամէքլիին	քէամէն	գըրմագլըղն	գըրման
քէամէքլիի	քէամէսի	գըրմագլըղը	գըրմասը
քէամէքլիլիմիզ	քէամէլիզ	գըրմագլըղմիզ	գըրմամիզ
քէամէքլիլինիզ	քէամէնիզ	գըրմագլըղնիզ	գըրմանիզ
քէամէքլիքէրի	քէամէլէրի	գըրմագլըղլարը	գըրմալարը

236 իշպու ճէտվէլոէ զիքր օլունան միսալ-
լար՝ միւճէրրէս հալը օլուպ՝ ահվալը համար
տախի գա'իաէյի մալիւմէսի իւզրէ թասրիֆ օ-
լունուր, +եմեմէ, +եմեմէ, +եմեմէ, +եմեմէն կիպի :

237 Նեպէլի Ֆէլիլի իւէ հասար ի+ի գըմադըր, քի-
ւալը (չէղոք) վէ միւլէա'րի (ներգործական) տիր :

238 Էյէր մաստարըն մա'հասը՝ ֆա'իլին հալը
օլուպ զայրիյէ տօգանմազ իսէ՝ ւալը տէնիլիլը,
եւմեմ, աշոմեմ, կիլմե+ կիպի :

Լաղըմլար՝ մէֆո'ւլուն պիհ ալմայըս՝ ֆագաթ
պա'զէն մէֆո'ւլուն իլէյհ ալըրլար, մեմեպէ կիլ-
մե+ կիպի :

259 Էյէր մաստարըն մա՛նասը՝ ֆա՛խլին պիր
իշի օլուպ՝ զայրիյէ տախի տօգանըր իսէ՝ Բե-
լեա՛րդի, (եա՛նի հէօքմիւ կէչէր) տէնիլիր, +եա՛նէ,
Եազմա՛ց կիպի, քի պունլար քէսէն վէ եազան ա-
տէմին իշի օլուպ՝ քէսիլէն վէ եազըլան շէյէ
թէ՛ալլիւզ էթմէքլէ, Բե-լեա՛րդի տիրէր ։

260 Միւթէա՛տտիէր մէֆո՛ւլուն պիհ ալըպ՝
պա՛ղէն պիր տէ մէֆո՛ւլուն իլէյհ տախի իլապէ
էտէր, վէ պունա Բե-լեա՛րդիի +եա՛ն տէնիլիր,
Մե+նո-պո- եֆէնդիյէ Եազմա՛ց, +եազը իօճայա Վերձե+
կիպի ։

261 Էյէր անճազ մէֆո՛ւլուն պիհ ալըր-
սա՝ Բե-լեա՛րդիյէ Նադըա տէնիլիր, +եա՛նէ, Գըրմա՛ց
կիպի ։

262 Միւթէա՛տտի իքի գըամ տըր՝ պիրի՝ Ե-
մի՛, վէ տիկէրի՝ Գըյա՛ն տիր. Մեմա՛ն՝ զաթընտա
միւթէա՛տտի պուլունան քէլիմէլէր տիր, Եազմա՛ց,
հէլիլիւզ, +եա՛նէ, Գըրմա՛ց կիպի ։

263 Միւթէա՛տտիի Գըյա՛ն՝ միտտէի ապիւ-
յէյէ էտաթը թա՛տիյէ իլապէսի իլէ միւթէա՛տ-
տի գըլընան մաստարլար տըր ։ Էտաթը թա՛-
տիյէ՝ Դիւր, Դըր լաֆիլը իլէ Բ հարֆը օլուպ, պուն-
տա գա՛խտէ՝ մաստէ ի ապիւյէ պիր հէճէլի օլ-
մայըպ, ախըրը քէլիմէ ք, եախօտ պիր հարէքէ
օլուրսա՝ Բ իլապէ էթմէք տիր. Կարաբլեմա՛ց, Եալեթ-
Դե+, Գընալեմա՛ց, Էրիլիւզ, Կո-նալեմա՛ց կիպի. ճիւմլէ
սայր քէյֆիյէթլէրտէ, Դիւր, Դըր իլապէ օլունուր,
Եադըրմա՛ց, Էլիլիւզ, Կո-րո-րմա՛ց, Եադըրմա՛ց կիպի ։

[illegible][illegible]

267 Միւթէա՛տախի .քեամիլը՝ կէրէք զաթընտա
օլսուն , կէրէք էտաթը թա՛տիյէ ՚իլապէսի իլէ
.քեամիլ օլսուն , պիր էտաթ թա՛տիյէ տահա ՚ի-
լապէ էտիպ՝ իշին պիր վասըթա իլէ իծրա օլուն
տուղունու իշա՛ր էյլէր , ձերեհ՝ ձերդերեհ , եզլանագ՝
եզլանագ , գետերբեհ , շենեկերբեհ , հեղտերբեհ , գոռ-
գոռերբեհ , բռնակորբեհ , երեսերբեհ , ուսու-

«Էժէնդրոնէ՛ , «Էյէ-ւշէ՛ , «Էյէ-ւշէ-բէ՛ , Գճմամբ՝ Գճմ
 Կո-բամբ՝ , «Էյէւշէ՛ , «Էյէւշէ-շոյնէ՛ **կիպի** :

272 **Պալատէ մուհարրէր մաստարլարըն պիր**
սայըր քէյֆիյէթի՝ ՄԱՂԻՄ (ներգործական)
վէ ՄէճճՈՒԼ (կրաւորական) օլմագլըղը սար :

Մա'լիւմ (Փա'լիւի պիլինմիւշ)՝ իշլէյէնէ նիւ-
պէթ օլունուր, Էսթէ, Գըլմաճ կիպի, քի. քէսէն վէ
Գըրան առէմէ նիսպէթ օլունուր:

273 ՄԵՃՀՈՒԼ (Փա՛նկի ալիլինմէմիշ)՝ իշլէնէնէ նիսպէթ օլունուր, +եւիւեւ, Գըրըմէ կիպի, քի. քէ. սիլէն. վէ գըրըլան շէյէ նիսպէթ օլունուր .

Օնուէն գա'խտէսի՝ մա'լիւմիւն մաստէի աւ-
լիւէսինէ իճապ էթալիյի կիպի, էւ, է-ւ, ււ, -ւ
'իլավէ էթմէք աիւր, +ե-սիւ, +ե-իւլի, գըրմի, գըրլմի,
սեօյի, սեօյիւլի, սօյմի, սօյուլմի կիպի :

274 Գաղաթ, ախրըը քելիմէ և, եախսոմ հա-
րէքէ օլուրսա՝ Դ իլալէ օլուհուր, լէյնօկ՝ լէյ-
նէնօկ, աբամօկ՝ աբանմօկ, աշլմօկ՝ աշլնմօկ, օգոմօկ՝
օգանմօկ, ալէլէկ՝ ալէլնմօկ, ադուլմօկ՝ ադուլնմօկ կիպի:

273 Երևթալա'աթաան եզկնե' եզկնեւե' , կե
 ղնե' կեղնեւե' , վե միւշաբե,բեթան Կոյե-շե'
 Կոյե-շեւե' , Եօդե-շե' Եօդե-շեւե' , եզկնեւեւե' ,
 Կոյե-շեւեւե' Կիսի :

Շեհր : Միւթալա'աթըն, զէ պու Ն իլէ օլան մէճճուլուն սու-
րէթլէրի' պիւ պիրիսէ պէնդէր օլուպ' դարիսէ իլէ ֆարդ օլու-
նուր, շէջլէ քի էյէր ֆէ'լէ' րապթ օլունուր իսէ' միւթալա'աթ,
զէ էյէր ֆէ'ֆէ' -լա րապթ օլունուր իսէ' մէճճուլ օլուր :

276 Միւսթէանա օլարադ՝ էյլէմէ+ լաֆղընըն
մէճհուլունտա օլմէ մաստարընա 2 իլալէսի

իլէ շուանագ տէնիր : Տեօք , իմեօք , գոմագ վէ շուանագ լափզլարընն մէճհուլունտա դա'իտէ իւզրէ , Կեօք , իմեօք , գոմագ վէ շուանագ տէնիր տիյի կիպի՝ պիրտէ և զիյատէ իլէ , Կեօք , իմեօք , գոմագ տէնիր :

Գա'իտէի մալիւմէ իւզրէ (* 13) ի՝ Կ Ե Թէպտիլ օլունուր , Նիթէքիմ՝ լէյնեօք , Կապըլմագ , շուանագ , իւլեօք , կիօք , Կեօք տէնիր :

Պիլեօք եւ իւլե Կոփանագ մա'նասընա օլան եիմեք լափզընն մէճհուլու իսէ՝ եիմեք կէլիր :

ՄԱՍՏԱՐԼԱՐ՝ ՄԻԽՍՊԻԹ (ստորասական) ՎԷ ՄԵՆՖԻ
(բացասական) ՕԼՈՒՐԼԱՐ

277 Մեօք լէյնեօք , քէնտիսինէ լալըն մա'նասը պուլունան մաստար տըր , զիք օլունան միսալլար կիպի :

278 Մեօք լէյնեօք , քէնտիսինէ եօքլագ մա'նասը կէլէն մաստար տըր : Պունտա դա'իտէ՝ հէր մաստարըն մատտէի ասլիյէսինէ Ռ՝ Եալսոտ Տա՝ իլալէ Եթմէք տիր , եիմեք՝ եիմեք , Եօքագ՝ Եօքագ , եյլեօք՝ եյլեօք կիպի :

279 Մէնփի դալիլինտէն տալի Ռեփէ Ե Եփէ Կա՝ քէնտիսինտէ իգթիտարըն Եօգլուղունու պէյան էտէն ֆի'իլ տիր , Կեօք կիպի :

Գա'իտէսի՝ մաստարը մէնֆինին էտալթը մէն-
ֆիաինտէն էվիլէլ պիր է, եախօտ « կէթիրմէ,ը
տիր, էլէմէմէ, էպէմէմէ, էաֆմամֆ, էաֆմամֆ, շա-
մամֆ, էաֆլլամամֆ կիպի :

Գա'իտէի մալիւմէ իւղրէ, էյէր մատտէի առ-
լիյէնին ախըրը պիր հարէքէ օլուրսա՝ պիր յ
արայա վաղ՝ օլունուր, «էօլէմէ, «էօլէյէմէմէ, «-
լլամամֆ՝ աղլլամամֆ կիպի :

280 Պէր մինվալը մուհարրէր, իշպու մաստար-
լար զիրտէքի ճէտվէտէ պէյան գըլընըր :

	Բե-ալի	Բե-ֆէ	Բե-ֆէ է իֆէիտուր
Բե-մէս'պի է Բե-մէն	պազմադ	պազմամադ	պազմամադ
ֆէնէլէ Բե-մալալ	պազընմադ	պազընմամադ	պազընմամա- մադ
ֆէնէլէ Բե-լարէտէլ	պազըշմադ	պազըշմամադ	պազըշմամա- մադ
Բե-մէս'պի է Բե-մէն	պազտըրմադ	պազտըրմամադ	պազտըրմամա- մադ
	պազընտըր- մադ	պազընտըրմա- մադ	պազընտըրա- մամադ
	պազըշտըր- մադ	պազըշտըրմա- մադ	պազըշտըրա- մամադ
Բե-ճհալար	պազըլմադ	պազըլմամադ	պազըլմամա- մադ
	պազընըլմադ	պազընըլմամադ	պազընըլմամա- մադ
	պազըշըլմադ	պազըշըլմամադ	պազըշըլմամա- մադ
	պազտըրըլ- մադ	պազտըրըլմա- մադ	պազտըրըլա- մամադ
	պազընտըրըլ- մադ	պազընտըրըլմա- մադ	պազընտըրըլ- լամամադ
	պազըշտըրըլ- մադ	պազըշտըրըլմա- մադ	պազըշտըրըլա- մամադ

281 Մա'նա ճիհէթի իլէ տախի մաստարլար
իքի գըսմ տըր, պիրի՝ ֆի'իլի էա, տիկէրի՝ ֆի'
իլի «՝ճ տըր :

Ֆի'իլի խառ՝ մախսուս պիր իշ , վէ եախսուս
մախսուս պիր քէյֆիյէթ պէյան էտէն լաֆղ-
լար տըր , +էսմէ+ , Գըլմոֆ , պէօյէսմէ+ , ույոսմոֆ կիպի :

282 Ֆի'իլի ա'մ՝ մախսուս պիր իշ , վէ եախսուս
մախսուս պիր քէյֆիյէթ պէյան էթմէյիպ՝ պէլ-
քի ճէմի՝ իֆա'լա վէ ճէմի՝ ահվալա շամիլ օ-
լան մա'նայը իֆատէ էտէն լաֆղլար տըր :
Պուսլար՝ էմմէ+ , էյլէմմէ+ , Գըլմոֆ , Եսֆմոֆ վէ օլմոֆ
լաֆղլարը օլուպ՝ օլմոֆ՝ լաղըմ , վէ սայըլէրի՝ միւ-
թէա'տտի հիւքմիւնաէ տիր :

283 Լաֆղ ճիհէթի իլէ տախի մաստարլար իքի
գըամ տըր , քի պէսիմ վէ Բարէսէս տիր : Պէսիմ
Եօգարտա կէչէն միսալլար կիպի , Բարէսէս՝ պէշ
գըամ տըր :

284 Գըսմէ էվլէն իսիմէրին ախըրընա , հարէքէ-
յի ախիրէսի խաֆիֆ օլտուղու հալտա , լէ , վէ
սաղիլ օլտուղու հալտա՝ լա զամմ օլունմաղըլա
մատտէյի ապիյէ հասըլ օլուպ՝ պատէհու է-
տաթը մաստար Բէ+ , վէ եախսուս մոֆ 'իլալէսի իլէ
թէշքիլ օլունան մաստարլար տըր : Պու մաստար-
լար տախի տայմա միւթէա'տտի տիրլէր էյերլէմմէ+ ,
Գամըլլամմ , կէճէլլէմմէ+ , Գորընլլամմ , պաշլլամմ , Գու-
մոֆլլամմ կիպի : Մէճհուլլարընտա՝ էյերլէմմէ+ , Գամ-
ըլլամմ , կէճէլլէմմէ+ , Գորընլլամմ , պաշլլամմ , Գու-
մոֆլլամմ աէնիլիր :

285 Գըսմէ սանի՝ սըֆաթլարա լէն , լան եախսուս լէն ,
լէն զամմ օլունտուղտան սոնկրա՝ մաստարը խա-
ֆիֆ եախսուս մաստարը սաղիլ էտաթը 'իլալէ-

սի իլէ թէշքիլ օլունան մաստարլար օլունալ՝ լէն իլէ օլանլար՝ լաղըմ, վէ լէն իլէ օլանլար՝ միւթէ ա'տաի օլուրլար, եւշէլէնեւէ վէ Ռաւլըլանմաթ, եւշէլէնեւէ վէ Ռաւլըլանմաթ, իիթիարլանմաթ, ղէնկէնլէնեւէ կիպի :

Պա'ղէն ն եէրինէ՝ շ կէթիրիլիր, եւշէլէնեւէ վէ Ռաւլըլանմաթ կիպի :

286 իշպու ի.քի գըամտան լէն վէ լան իլէ օլանլար՝ լաղըմ, եախօտ միւթալաաթ հէօքմիւնտէ օլարադ, Խէր, Խըր իլէ միւթէ ա'տաի գըլընըր, Ռաւլըլանմաթ, Գաւաւլէլէնիթիթեւէ, շէ-գէլէնիթիթեւէ կիպի : Պա'ղըսը տաիի մէճհուլ գըլընըր, պաշլանմաթ, Գաւաւլէլանմաթ կիպի : Մատտէի ապլիյէնին ախըրը հարէքէ օլուրսա՝ շ 'իլավէ օլունուալ՝ միւթէ ա'տաի գըլմադ իշիւն՝ Ռ կէթիրիլիր, Գըւլմաթ՝ Գըւլմաթ, Խիթիլէ՝ Խիթիլմեւէ կիպի :

287 Գըւսը աւլէ՝ ֆէ'նէ իթիթիթի Խըր, քի սիր մաստարըն մատտէի ապլիյէսինէ, ե, ա 'իլավէ օլունատուգտան սօնկրա, Խիլմէ մաստարը իլէ թէշքիլ օլունարադ՝ թէշքիլ օլունուր, Կեա Խիլմէ, եաղա Խիլմէ կիպի, քի քէսմէյէ միւգթէսիր վէ եաղմաղա միւգթէսիր օլմադ տէմէք տիր : Գա'խտէի մալիւմէ իւզըէ (* 13), իճապ էտէն եէրէ՝, վէ Խվա'ղ օլունուր, Կեյլէնեւէ՝ Կեյլէյէ Խիլմէ, Խըւամաթ՝ Խըւամա Խիլմէ, երէնեւէ՝ երէյէ Խիլմէ, օգումաթ՝ օգույա Խիլմէ, երէ Խիլմէ, երէտէ Խիլմէ, իշիթէ Խիլմէ, երէ Խիլմէ կիպի :

ԳԸՍՄԸ ԲԱՊԻ՝

288 ՖԻ՛ԻԼԻ ԹԱ՛ՃԻԼ տիր քի՝ մատտէյի ապլի-
յէյէ է, ը ՚իլալէ օլունտուդտան սօնկրա, վերեւ
մաստարը իլէ թէր.քիս օլունարագ՝ թէշ.քիլ օ-
լունուր, +եւ վերեւ, եւ շէ վերեւ կիպլի: Պունուն
մա՛նասը՝ իշին ա՛ճէլէթէն իճրա օլունտուդու-
նու պէյան էթմէք տիր:

Պունտա տախի իճապ էտէն եերլէրէ՝ յ, վէ ք
վա՛ղ օլունուր, «եյլէյէ վերեւ, աբայլ վերեւ, «ե-
յլէյէ, «եյլէթի վերեւ, եթ վերեւ կիպլի:

ԳԸՍՄԸ ԽԱՄԻՍ

289 ՖԻ՛ԻԼԻ ՄՈՒԳԱՐԷՊԷ տիր քի, մատտէյի
ապլիյէյէ՝ է, « ՚իլալէ օլունտուդտան սօնկրա,
եւ շէ մաստարը իլէ թէր.քիս օլունարագ թէշ-
քիլ օլունուր, քիշէ եւ շէ կիպլի. վէ մա՛նա-
սը՝ աղ դալտը քի մատտէի ապլիյէնին իճրա-
սը օլա, տէմէք տիր, եօլէ եւ շէ կիպլի:

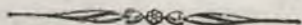
Շէր: Պու ֆի՛լ շիմտիրի վէ կէլէճէք վաղթ իշին իս-
թի՛մալ օլունմայրա՝ անճագ կէշիշ վաղթ իշին գուլանըր,
«եւ եւ շէ, «եւ եւ շէ կիպլի:

ԳԸՍՄԸ ՍԱՏԻՍ

290 Ֆի'իլի իՍԹԻՄԻՐԱՐ տիր քի, մատտէի առ-
լիյէյէ՝է, « իլլավէ օլունտուդտան սօնկրա, Կէւ-
Ֆէ+ մատտարը իլէ թէրքիպ օլունարապ եափը-
լըր, երէ ԿէւՖէ կիպի: Պունուն մա'նասը՝ կէչմիշ
ղէմանտա ֆի'իլին միւրիւր վէ ա'տէթ իւղրէ
վուգու'ունա տէլալէթ էյլէմէք տիր, երէ Կէւ-
Ֆէ՛է, երէ ԿէւՖէ՛ն, երէ ԿէւՖէ, երէ ԿէւՖէ՛ն, երէ
ԿէւՖէ՛ն-էն, երէ ԿէւՖէ՛ն տիր:

Իշպու ֆի'իլ տախի միւղարի վէ մաղը զէման-
լարընա մախսուս օլուպ, հաղըր, եախստ կէլէ-
ճէք վաղթա իսթի'մալ օլունմաղ:

Շէր: Չէրէ մատտարընն մա'տաէի ապիյէսինէ « իլլավէ
օլունտուդտան սօնկրա, ԿէւՖէ+ մատտարընն կէչմիշ վաղթընն
սիղասը իլէ թէրքիպ օլունտուդտա անրղըն վուգու'ու իֆատէ
օլունուր, նիթէքիմ՝ չէր Կէւթ տէնիլիւր, քի «սուլն Կէւթ տէ-
մէք տիր:

ԳԸՍՄԸ ՍԱՊԻ

291 Իամ եախստ սըֆաթ իլէ պիր մատտա-
րը պէսիթաէն թէրքիպ օլունան մատտար-
լար տըր: Պունլարըն լաղըմ, եա միւթթէա'տ-
տի, վէ մա'լիւմ, եա մէճհուլ օլմալարը՝ միւթէ-
ղամիլն օլտուգլարը մատտարը պէսիթաէ ի-
թիպար օլունուր, վէ պունլար իքի նէվ՝ տիր:

292 Նեվէ եվէն՝ իամ եախօտ սըֆաթ իլէ էֆօ՛ւն
խաաէնէն պիրիսինտէն թէրքիպ օլան մաստար
լար տըր , աճ պումաֆ , աճ Գաւմաֆ , ալեշ Եաֆմաֆ ,
շաֆէն օլուրմաֆ , զէյա զերօկ , մահղան օլուրմաֆ կիպի :

293 Նեվէ՝ առն՝ իամ եախօտ սըֆաթ իլէ էֆօ՛ւն
ա՛մէնէն պիրիսինտէն թէրքիպ օլան մաստարլար
տըր , Եարպը՝ էլմօկ , Եարալը էլմօկ , Նազ էյէնօկ , Կե
րէ՝ Գըւմաֆ , Վարուր Գըւմաֆ կիպի :

294 Էլմօկ , էյէնօկ , Գըւմաֆ ֆի՛լլէրի՝ Էքսէրիյէ
իամի մաստար եախօտ սըֆաթ իլէ թէրքիպ օ
լունուր , Եարպը՝ էլմօկ , Եարալը էլմօկ , Նազ էյէնօկ ,
Կերէ՝ Գըւմաֆ , Վարուր Գըւմաֆ կիպի :

Շերհ : իամի մաստար՝ պիր էլէն իամի օլարադ լիսանը թիւր
քիտէ վէ լիսանը ֆարսիտէ մոխսուս պիր էտաթը մաստար Եօգ
տուր , Եարպը՝ , Նազ , Էլըմ՝ կիպի :

Մէճհուլարը օլան Երէլէկ , օլուրմաֆ , Գըւմաֆ լաֆղարը
տախի պու վէճ իլէ գուլանըլըր :

295 Եաֆմաֆ լաֆղը՝ տայմա իամէր իլէ թէրքիպ
օլունուպ՝ իամի մաստար իլէ եախօտ սըֆաթլար
իլէ թէրքիպ օլունմազ , Էվ Եաֆմաֆ , Խառն Եաֆմաֆ ,
Կէյն Եաֆմաֆ կիպի . մէճհուլունտա , Էվ Եաֆըւմաֆ ,
Կէլլան Եաֆըւմաֆ , Կէյն Եաֆըւմաֆ տէնիլիր :

296 Օլմաֆ լաֆղը՝ Էքսէրիյէ սըֆաթլար իլէ վէ
պա՛ղէն իամէր իլէ թէրքիպ օլունուպ՝ իամի
մաստարլար իլէ թէրքիպ օլունմազ , Նիթէքիմ՝
Եօլ օլմաֆ , Կէպէպ օլմաֆ , Կէնէշ օլմաֆ , Ղազ օլմաֆ տէ
նիլիր . լաքին Եարպը՝ օլմաֆ , Էլըմաֆ օլմաֆ , Եալեհն
օլմաֆ տէնիլմէզ :

297 Պոպուրմա՛ք լաֆզը՝ ֆիլ աորլ էմի էթմէք մա՛նասընա իֆա՛լը խասսէտէն իսէտէ՝ պա՛ղէն թա՛ղիս մագամընտա եալընըղ էմի մա՛նասընա գուլլանըլըս՝ պու սուրէթտէ իֆա՛լը ա՛մ մէտէն օլուր . վէ իսմի մաստարլար եախօտ սըֆաթլարըլա թէրքիպ օլունուր . լալլէֆ պոպուրմա՛ք , մէճնան պոպուրմա՛ք կիպի :

298 Պուլանմա՛ք լաֆզը տախի՝ ֆիլ աորլ պուլ մագ մաստարընըն մէճհուլու իսէ տէ՝ պա՛ղէն իֆա՛լը ա՛մմէտէն օլարագ , օլմա՛ք մա՛նասընա գուլլանըլըր , հազը պուլանմա՛ք կիպի :

ՊԱՀՍԸ ՍԱՆԻ

ՋԱԹԸ ՖԻՒԼ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

299 Ֆի՛լին քէմիյէթ վէ շախսիյէթ խասիյէթլէրինտէն պաշգա՝ Սուրէ՛ն (եղանակ) խասիյէթի վարքի՝ իշին իճրասընըն թարզընա մանսուպ , վէ Ջէմա՛ն (ժամանակ) խասիյէթի վարքի , իճրասընըն վաղթընա մէրպուլթ օլուր , նիթէքիս՝ սուրէթ խասիյէթինտէ , էմիէ , էմիէլէ , էմիէ , վէ զէման խասիյէթինտէ , էրէյցը , էրէճէ , տէնիլիր :

Շերհ : Պու սուրէթ վէ զէման լաֆզարը իշին՝ սարֆը ա՛րապիտէ սիղա լաֆզը իթթիմալ օլունուր իսէ տէ՝ սայր լիսան-

լարն սարֆընա ույմագ իչիւն, պունլարը թէֆրիգ էթմէք իճապ էթտիլինտէն՝ պու եւրտէ սուրէթ վէ զէման գուլանըպ՝ սիլալ լաֆը (* 585) տէ զեքր օլունան շէքլէ թախսիս օլունմուշտուր:

Ս Ո Ւ Ր Է Թ

300 Ալթը գըսմ տըր . Մասար (աներեւոյթ) , Սուրէնի եֆէյէ (հրամայական) , Սուրէնի էիպարէյէ (սահմանական) , Սուրէնի շարնէյէ (ստորագրական) , Սուրէնի էլշաֆէյէ , Սուրէնի լաճուսէյէ (պարտաւորական) :

301 Մասար՝ պալատա թարիֆ օլունան հիյէթլէր օլուպ՝ իսմ գապիլինտէն տիր :

302 Սուրէնի եֆէյէ՝ մա՛նաի մաստարընըն իճրաւորնը միւթէքէլլիմին սայր պիր քիմէսնէյէ թէքլիֆ , եախօտ թէնպլիհ էթմէսինէ տէլալէթ էտէն սուրէթ տիր , կէն , կէլ , էննն , եափսն կիպի :

303 Սուրէնի էիպարէյէ՝ մա՛նաի մաստարընըն վուգու՛ունու խապէր էտէն սուրէթ տիր , էրտի , էրտեր , էնֆէլ , եաֆէլ , կիպի :

304 Սուրէնի շարնէյէ՝ ֆի՛իլին մէզմունունու տիկէր պիր ճիւմլէնին մէզմունունա շարթ գըլմագտան յալարէթ օլան սուրէթ տիր , կէրտէլ , ալլալ կիպի :

Շերհ : Շարթ՝ պիր քէլամա տիկէր պիր քէլամը բապթ էթմէքտէն յալարէթ օլուպ՝ էվլէլքիսինէ՝ ճիմէյէ շարնէյէ տէնիլիր քի , շարթ սուրէթլէրինին պիրիսի օլուպ՝ իքինճիսինէ՝ ճիմէյէ ճիւլէյէ տէնիլիր , մէսէլա , Որոհոյա կէրտէլ էնն , շէֆա պալալ :

... տենիլտեքտե, Եթեր Իսէն՝ ճիւղէյի շարթիյէ, վէ պաշարան
ճիւղէյի ճեղատիյէ օլուր :

305 Մարեմի ելլապէ՝ մա'նաի մաստարընըն վու-
ղու'ուու միւթէքէլլիմին իլթիզամ վէ իլթի-
մաս էթտիյինէ տէլալէթ էտէն սուրէթ տիր ,
էպէյէմ, էպէսըն, էպէլէմ կիպի :

306 Մարեմի վաճապէ՝ պիր իշի իշլէմէք իշիւն
Փա'իլէ լուղուամ կէօլթէրէն սուրէթ տիր , էթիլէ
կիպի :

Զ Ի Մ Ա Ն

307 Օն դըսմ տըր , Մեղաբէ , Հէեայէի Գե-
ղաբէ , Հալ , (ներկայ) , Հէեայէի հալ (անկատար) ,
Մաղըն շահապի (կատարեալ) , Հէեայէի Ֆաղըն շա-
հապի , Մաղըն Նաթիլ (յարակատար) , Հէեայէի Ֆաղըն
Նաթիլ (գերակատար) , Մեմաթալիլ (ապառնի) , Հէ-
եայէի Գեմաթալիլ (տնցեալ ապառնի) :

308 Մեղաբէ՝ շիմտիքի վաղթ իլէ կէլէճէք
ղամանա շամիլ օլան զէմանը ումումիյէ տէլա-
լէթ էտէն զէման տըր , էպեր , էպէր կիպի :

Պու սէպէպտէն , հիքեայէտէ վէ ըրվայէթտէ
փէք չօգ իսթի'մալ օլունուր :

Պա'զէն տէլամ վէ իսթիմրար մա'նասընը ի-
շա'ր էտէր :

Իշպու միւղարիտէ միւղթիտանըն մէրամ վէ
մաղսէտ մա'նասը պուլունտուղունտան՝ վա'տ

մազամընտա տախի գուլլանըլըր , կեդերէ՛ կիպի ,
միւսթագպիլ իսէ՝ եալընըղ օլաճագ շէյի իշա՛ր
էտիպ՝ վա՛տ մէրամը իլէ գուլլանըլմաղ :

309 Հիւսէյէ ի Ֆիշարէ՝ միւղարինին մէզմուճու
նուն կէչմիշ վագթտա վուգո՛ւ պուլտուղունու
պէյան էտէն զէման տըր , երէր էրէ , եւթու ըրը
կիպի :

340 Հաւ՝ շիմոիքի վագթա տէլալէթ էտէն զէ
ման տըր , եւթայօր , երէյօր կիպի :

341 Հիւսէյէ ի հաւ հալ զէմանընըն մէզմունու
նուն կէչմիշ վագթտա վուգո՛ւ պուլմագտա օլ
տուղունու պէյան էտէն զէման տըր , երէյօր ու
պոս , եւթայօր ուպոս կիպի :

342 Մաղը՝ ա՛րապճէ կելիշ մա՛նասընա օլուպ ,
մաղը զէմանլարը վուգու՛ու թէքմիլ օլմուշ
քէյֆիյէթի իշա՛ր էտէր՝ ելիւթ , ելիւշ , եւթու ,
եւթուշ կիպի :

343 Մաղը ի շահուրէ՝ միւթէքէլլիմին րէյ էլ
ա՛յն կէօրտիւյիւնիւ , վէ ետխօտ կէօրմիւշ կիպի
պիլտիյինի խապէր վէրէն զէման տըր , ելիւթ ,
եւթուշ կիպի :

344 Հիւսէյէ մաղը ի շահուրէ՝ մաղը ի շուհուտի
նին մէզմունունուն օնսան էվվէլ կէչմիշ պիւր
վագթտա վուգու՛ունու պէյան էտէն զէման
տըր , ելիւթ էրէ , եւթու ըրը կիպի :

345 Մաղը ի Նաբէ՝ միւթէքէլլիմին սէմա՛ իլէ
պիլտիյինի պէյան էտէն զէման տըր , ելիւթ ,
եւթուշ կիպի :

Շէրհ : Իշպու շէքլ՝ սըֆաթի ֆի'իլիյէ տախի օլարադ՝ հէր վէճհ իլէ պու սէմա՝ իլէ պիլինմէք մո'նապընա շամիլ օլմադ , մէսէլա , լա֊օր Էէլիւ տէնիլտիքտէ , ըհյ էլ ա'յն օլմասաղը տէրքեար իսէտէ՝ Էէլիւ Դիւ տէնիլտիյի վազլթ , կէլմիշ սըֆաթ կիպի վափօր լաֆզընա խապէր օլմուշ օլուր , վէ սէմա՝ իլէ օլուպ օլմասաղը մէճհուլ տուր :

316 Հիւեայէ ի հաղը ի նա֊լէ՝ մաղը ի նազլինին մէզմուհունուն կէչմիշ վազլթտա վուդու'ունու պէյան էտէն զէման տըր , էլիւ իտի , էա֊օրը ըրը կիպի :

317 Միւսիւսիւն կէլէճէք վազլթա տէլալէթ էտէն զէման տըր . էրէճէ , էա֊օրը կիպի :

318 Հիւեայէ ի ֆիւսիւսիւն միւսլթազլիլ զէմանընըն մէզմուհունուն կէչմիշ պիր վազլթտան սօնկրա վուդու՝ պուլաճաղընը պէյան էտէն զէման տըր , էրէճէ իտի , էա֊օրը ըրը կիպի :

Ֆի'իլի 'իւնէ

319 Խապէրլէրէ 'իլալէ օլունան ֆի'իլ օլուպ՝ խապէրի միւսլթիտայա ըապլթ էտէրէք իրիսինի պիր ճիւսլէ էտէր : Պէն էա֊լիւսի է֊ , աէն էա֊լիւսի է֊ , օ էա֊լիւսի Դիւ , պիշ էա֊լիւսի է֊ , աէշ էա֊լիւսի է֊ , Էալիսա էա֊լիւսի է֊ , օնլար էա֊լիւսի Դիւլէր , վէ էֆէնիւսի ա'ֆիլ Դիւ , էֆէնիւսի ա'ֆիլ Դիւլէր կիպի :

Պունուն թասրիֆաթը՝ ֆի'իլլէրին էքսէրիսինէ տախի 'իլալէ օլունուպ՝ ֆա'իլլէրին շալսաի

յէթինի վէ քէմիյէթինի պէյան էտէրլէր ,
նիթէքիմ֊ ֆի'իլ պէյանընտա անկլաշըլաճադ
տըր :

320 Գըյասի ֆի'իլլէրին թասրիֆաթընա պաշ-
լամատան՝ իշպու զայրի Գըյաս ֆի'իլին թաս-
րիֆաթը պէյան օլունուպ զիրտէ եաղըլմըշ
տըր :

321 Ֆի'իլի ի'անէնին մաստարը օլմայըպ՝ եա-
լընըղ սուրէթի իսպարիյէտէն՝ հալ , մաղըլլէրի ,
վէ հիքեայէյի մաղը զէմանլարը իլէ՝ սուրէթի
շարթիյէտէն՝ հալ , վէ հիքեայէի հալ , վէ ֆէրի'
ֆի'իլտէն՝ սիղաի իսթիմրարը վէ սիղաի սըլա
եախօտ ճիւմլէիյէ իսթի'մալ օլունուր :

322

ՍՈՒՐԷԹԻ ԻՍՊԱՐԻՅԷ

ՀԱԼ

իմ , սին , տիր , իլ , սինիլ , տիրլէր :

Մաղլ է շահապէ

իտիմ , իտին , իտի , իտիք , իտինիլ , իտիլէր ,

Մաղլ է շահլէ

իմիլիմ , իմիլսին , իմիլ , իմիլիլ , իմիլսինիլ , իմիլլէր ,

Հիւսիսային հասցէն է հարկը

իմիշ իտիմ,
իմիշ իտիք,

իմիշ իտին,
իմիշ իտինիզ,

իմիշ իտի
իմիշ իտիլէր,

ՍՈՒՐԷԹԻ Ի ՇԱՐԹԻՅԷ

ՀԱԼ

իսէմ, իսէն, իսէ, իսէք, իսէնիզ, իսէլէր,

Հիւսիսային հասցէն է հալ

իսէյիտիմ,
իսէյիտիք,

իսէյիտին,
իսէյիտինիզ,

իսէյիտի,
իսէյիտիլէր :

Սեղն է իմիշիւր

իքէն

Սեղն է հալ (հալսում ճիւղէիյէ)

իտիք

323 Գի'իլի թիւրքինին ուսումը թասրիֆաթը
զիրտէ պէյան օլունուր :

324 Մասաթ մատուցի ասլիյէյէ՝ օնուն հարէ-
քէսի խաֆիֆ հալսում սազիլ օլտուղունա կէօ-
րէ՝ Դէ, հաթ 'իլավէսի իլէ օլուր, ել Դէ, եւս հաթ
կիլալի :

325 Սահիբէնի երէյէ՝ շախսիյէթ խուսուսունտա
իքի նէվ՝ տիր քի, երէն հալսում, վէ երէն շախստէ
նիլիր :

326 Էսէի հաղարձ մուսաթէպէ թէքլիֆ էթմէսի-
նէ տէրալէթ էտէն սուրէթ տիր : Պունուն
դա'խաէսի մաստէի ապլիյէ էմրի հաղըրըն միւֆ-
րէտի օլուպ՝ Էնէլ, Էնէլ 'իլալէսի իլէ ճէմ'լէնիր ,
Էտէնէլ, Էտէնէլ կիպի : վէ պա'ղէն Էն , Էն 'իլա-
վէսի իլէ ճէմ' օլուր , Էտէն , Էտէն կիպի : Անճազ-
տիրըր հարէքէ օլան մաստէլէրտէ , էտաթը
ճէմ'տէն էվիլէլ , զիյատէ գըլընըր . Էտէնէնէլ ,
Էտէնէլ , Էտէնէլ , օրոյոյնէլ վէ էյլէնէն , Էտէն ,
Էտէն կիպի : Ճէմ'ի մէնֆիլէր տախի պու-
գապիլտէն տիր , Էտէն , Էտէն , Էտէնէնէլ , Էտէնէլ
կիպի :

327 Էսէի զայո՝ մա'նաի մաստարընըն իճրասընը
միւթէքէլլիմին զայստէ օլանա թէքլիֆ էթմէ-
սինէ տէրալէթ էտէն գըմ' տըր : Ուսուլու թաս-
րիֆի՝ մաստէի ապլիյէյէ Էն , Էն 'իլալէ օլուն-
տուգտա՝ միւֆրէտ , վէ Էն , Էն իլէ՝ ճէմ' օ-
լուր , Էտէն , Էտէն , Էտէնէլ , Էտէնէլ կիպի :

328 Սուրէնի Էտէնէնէն դա'խաէսի պուտուր քի ,
մաստէի ապլիյէյէ պիր թէպալիլաթ վագը՝ օլ-
մայարագ՝ զէման պէյան էտէն էտաթլար օնա
'իլալէ օլունուր , Էն , Էտէն , Էտէն , Էտէնէն կիպի :

329 Սուրէնի Էտէնէնէն դա'խաէսի պուտուր քի ,
մաստէի ապլիյէյէ՝ Էն , Էն , Էտէն սուրէթի
իսպարիյէնին զէմանլարընա ֆի'իլի ի'անէնէն
սուրէթի շարթիյէսի 'իլալէ օլունուր , Էտէն , Էտէ-
ն , Էտէն Էն , Էտէն Էն կիպի :

330 Սուրէնի Էտէնէնէն դա'խաէսի պուտուր քի ,

մատտէի ապիլիյէյէ՝ է եախօտ ~ 'իլալէսի իլէ
եէնի պիր մատտէ ի ապիլիյէ թէշքիլ օլունուպ՝
ղէմանլարը ֆի'իլի ի'անէնին ղէմանլարը իլէ օ
լուր, եթէյէ, եթէյէ, եթէյէ, կիպի: վէ գա'իտէ
իւղրէ (* 15) լէշէյէ, ալայ, օթայ կիպի: Չօդ
քէրրէ պու ղէման՝ տուա մէվգի'ինտէ գուլլա
նըլըր, Ալլահ Գեւազէ՛ էյէյէ կիպի քի, էյէ-ն տէ
մէք օլուր:

331 Սալէնէ ղեհա-պէյէնէ գա'իտէսի՝ էտաթը
մատտարըն +, եախօտ է ի գաթ՝ օլունուպ՝ է, և
'իլալէսի իլէ եէնի մատտէի ապիլիյէ թէշքիլ օ
լունուպ՝ ղէմանլարը ֆի'իլի ի'անէնին ղէմանլա
րը իլէ օլուր, եթէյէյէ, եթէյէ, ալայ կիպի:

332 Պու տախի կերէ+ լաֆղընըն 'իլալէսի իլէ
էտա օլունա պիլիլը, նիթէքիմ՝ եթէյէ կերէ+ տէ
նիլտիքտէ, եթէյէ տէմէք տիր:

333 Սայր պիր շէքլ իլէ տախի պու մա'նա
իֆատէ օլունուպ, սուրէթի շարթիյէնին հալ
ղէմանընըն թասրիֆաթընա կերէ+ լաֆղընըն ի
լալէսի իլէ թէշքիլ օլունուր, եթէյէ կերէ+, եթէյէ
կերէ+, եթէ կերէ+ կիպի:

334 Հէր ղէմանըն շէքլի ապիլիսի՝ միւֆրէտի
ղայպի օլուպ՝ սայր թասրիֆաթը, (մաղըի շու
հուտի ղէմանընտան պաշգա) ֆի'իլի ի'անէնին
հալ ղէմանը իլէ, հէքեայէ ղէմանլարը իսէ՝ մա
ղը ի շուհուտի ղէմանը 'իլալէսի իլէ օլուր:
Պու սէպէպտէն, զիրտէ հէր ղէմանըն միւֆ
րէտի ղայպինին հասըլ օլտուղու թա'րիֆ օ

լունմասը իքթիֆա էտէր :

335 Սուրէթի իսպարիյէնին զէմանըարընըն ուսուլու թասրիֆաթը : Մէ-շարէնէն գա'իտէսի՝ միւսպիթէրտէ մատտէ ի ասլիյէյէ՝ ր իլէ մազըպընա իմթիսալ էտէն հարէքէ 'իլավէսի իլէ զայպէն միւֆրէտի օլուր, «էվէր, ետէր կիպի :

336 Պու իմթիսալըն գա'իտէսի շու տուր.քի, (1) մատտէի ասլիյէ պիր հէճէլի օլան քէլիմէլէրտէ, ր տէն էվլէլ խաֆիֆլէրտէ է, վէ սազիլլէրտէ « թէգատտիւմ էտէր, «էվէր, կէրէր, «օրա, «ըգա կիպի : Պու գա'իտէյէ միւսթէմնա օլարազ, պէլէտ, կէլէտ, էօլէտ, կէօրօէտ, պէնօէտ, էէնօէտ, վէրօէտ, էէրօէտ, օլմա, պո-լմա, պրա-մա, օա-լմա, «անմա, վարմա, վո-րմա, րո-րմա՝ իքի հէճէլի ֆի'իլլէրէ իմթիսալ էտէր :

(2) Մատտէի ասլիյէ՝ պիր հէճէտէն զիյատէ օլուրսա՝ խաֆիֆլէրտէ՝ է, է-, վէ սազիլլէրտէ՝ ը, «-՝ ր տէն էվլէլ թէգատտիւմ էտէր, երէրէր, էօթի-շէ-ր, ետէրըր, վո-րո-շո-ր կիպի :

(3) Ախըրը հարէքէ օլուրսա՝ անճազ ր 'իլավէ օլունուր, երէր, արա, օգո-ր կիպի :

337 Մաստարը մէնֆինին մատտէ ի ասլիյէսի՝ նէ, պիլա իմթիսնա շ 'իլավէսի իլէ՝ միւֆրէտի զայպ, վէ լէր իլէ՝ ճէմի՝ զայպ օլուր :

Սայր թասրիֆաթը միւղարիի միւսպիթ կիպի տիր, «էվէղլէ, «էվէղլէն, «էվէղ, «էվէղլէղ, «էվէղլէնէղ, «էվէղլէր կիպի :

Իշթէ միւղարի մէնֆինին ասըլ գա'իտէսի

պուլ տուր , լաքին էքսերիյէ սուրէթի թաս-
րիֆտէ եաղըլտըը իւզըն , միւթէքէլլիմին
միւֆրէտ վէ ճէմ'ինտէ միւզարիի մէնֆի է-
տաթը օլան շ գաթ' օլունուպ' միւֆրէտի ի-
հէրինէ անճադ յ կէլիպ' վէ ճէմ'տէ շ եհերինէ
յ 'իլավէ օլունուր' նիթէքիմ' «էվէշ իս եհերինէ»
«էվէս , էքսերիյէ «էվէշէշ եհերինէ» «էվէշէշ :

338 Հիւեայէի Գա'իտէսի' միւզարինին
միւֆրէտի զայպ հիյէթինէ ֆի'իլի ի'անէնին
մաղը ի շուհուտիսի թասրիֆաթը 'իլավէ օլու-
նարագ' թէշքիլ օլունուր . երէր իրի , երգար ըրը
կիպի :

339 Հաւն ուսուլու գա'իտէսի' թասրիֆի մատ-
տէի ապիյէնին ախըրընա իմթիսալ էտէն պիր
հարէքէ կէօթիլըրիւլտիւքտէն սօնկրա , յօր 'իլա-
վէսի իլէ միւֆրէտի զայպ օլուր , երէյօր , երգ-
ար , երէյօրը , երգարը կիպի :

Գա'իտէի իմթիսալ' միւզարի սլէնտինտէ պէ-
յան օլունտուղու կիպի տիր , «էվէր' «էվէյօր , «օ-
րար' «օրար , պարար' պարար , կէւէր' կէւէյօր , կէ-
րէր' կէրէյօր , «արարըր' «արարըյօր կիպի :

Մատտէի ապիյէնին ախըրը հարէքէլի օլան
եհըլէրտէ , 'իլավէ օլունան հարէքէտէն էվվէլ
պիր տէ յ զիյատէ գըլընըր , ալլայար կիպի ,
լաքին էքսերիէ պու է , եախօտ - գաթ' օլու-
նուր , ալլայօր , «էվէյօր կիպի :

340 Հիւեայէ ի հաւն ուսուլու թասրիֆի հալ
պէմանընա ֆի'իլի ի'անէնին մաղը ի շուհուտի-

լաւ,) երբեք իսկն, երբեք իսկ, երբեք իսկ, երբեք իսկնիչ,
երբեք իսկնիչ կիպի :

349 Շէտէն առնին զա'խտէսի՝ մատտէի տպիյէ
ախրըրնա ֆի'իլի ի'անէնին հալ զէմանը, թախ
ֆի'ֆ օլարապ, թասարիֆաթը 'իլապէսի իլէ օլուր,
էլէսէ, (էսէսա,) էլէսէ, էլէսէ, էլէսէնիչ, էլէ-
սէնիչ կիպի :

Շէտէ : Պաշտարըն մա'նատա ֆարդը վար ըսա՝ էվվէլքիսի՝
ա'տէթ իւղը, էախտ իսթիմար մա'նատընա շամիլ օլուպ, է-
քինճիսի՝ պիր տէֆա օլան իշէ պաղար, ֆաղաթ իսթիմալու-
էր վաղթ պունա բիս'յէթ օլունապ :

350 Հիւսէյէ ֆաշալէն զա'խտէսի՝ շէքլի էվվէլ-
տէ միւզարի ի իսպարիյէյէ, վէ շէքլի սանիտէ
մատտէ ի ապիյէյէ, ֆի'իլի ի'անէնին մաղի ի
շարթի զէմանընըն թասարիֆաթը 'իլապէսի իլէ
օլուր, երբեքէյէրիս, երբեքէյէրիս • էլէսէյէրիս, էլէսէյէրիս,
էլէսէյէրի կիպի :

Շէտէ : Նշար- էտէրսէյիսի շէքլ՝ ֆիլ վաղի՝ իսթիմալ օլուն-
մաղ իսէ տէ՝ շէքլի մէնֆիսի միւսթա'մէլ աիր, էլէսէյէրիս
կիպի :

351 Հալ զէմանընըն զա'խտէսի՝ հալը իսպարի
ախրըրնա ֆի'իլի ի'անէնին հալը շարթինին
թասարիֆաթընը 'իլապէ էթմէք աիր, երբեյօրոսաւ,
էսէյօրոսաւ, երբեյօր ոսաւ, երբեյօր ոսաւ կիպի :

352 Հիւսէյէ է հալըն զա'խտէսի՝ հալը իսպարի
ախրըրնա ֆի'իլի ի'անէնին մաղը ի շուհուտի ի
շարթինին թասարիֆաթընը 'իլապէ էթմէք աիր,
երբեյօրապըր, երբեյօրապըր, երբեյօրապըր կիպի :

353 Մալէ է շահապինն զա'խտէսի՝ մաղը ի շու-

հուտի ի շարթիսինի 'իլավէ էթմէք տիր երե-
թե՛ Եւեյեթէ՛ կիպի :

ՍՈՒՐԵԹԻ ԻԼՋԱՄԻՅԵՆԻՆ ԶԵՄԱՆԼԱՐԸ
ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

358 Հաւըն դա'իտէսի՝ մատտէի ապիլէյէ ե
եախօտ - 'իլավէսի իլէ միւֆրէտի թէշքիլ օ-
լունուպ՝ զայպ աախի՝ սայր թասրիֆաթ ֆի'իլի
ի'անէնին հալ զէմանընըն թասրիֆաթը իլէ հա-
սըլ օլուր, երե, ե-գ, երեյե, երե-ն, երեյեշ, երե-նէշ
կիպի: Անճաղ ճէմի՝ միւթէքէլլիմինտէ էքսէրիյէ,
եշ,շշ եէրինէ լէ, լէ կէլիր, Էրեւլէ, ե-գ-լէ կի-
պի, վէ ֆի'իլի մէնֆինին հալ զէմանը թախ-
ֆիֆ օլունուպ՝ պա'զէն թէքէլլիմտէ թախֆիֆ
օլունարազ, երեյեյե եէրինէ՝ երեյե օլուր, ե-գ-
եյե, ե-գ-այը կիպի :

359 Հեւեյեի հաւըն դա'իտէսի՝ մատտէի ապիլ-
յէյէ ե, - 'իլավէ օլտուգտան սօնկրա, ֆի'իլի
ի'անէնին մաղը ի շուհուտի կէթիրմէք տիր,
երե երե, ե-գ-այըրը, երեյեթն, երեյեթ, երեյեթ+,
երեյեթնէշ, երեյեթնէր կիպի :

ՍՈՒՐԵԹԻ ՎՈՒՃՈՒՊԻՅԵՆԻՆ ԶԵՄԱՆԼԱՐԸ
ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

360 Պու սուրէթտէ հալ, վէ հիքեայէ ի հալ, վէ
ֆի'իլի վուճուպի շարթի պուլունուպ՝ օնուն

մախառու մաստէի ապրիլէսինէ ֆի'իլի ի'անէ-
նին հալ վէ մաղը ի շուհուտի, վէ հալը շարթի,
վէ հի.քեայէյի հալ զէմանլարընըն թասըրիֆաթը
'իլապէսի իլէ օլուր , եմեւէյէմ , եմեւէյէն , եմեւէ-
տէր , եմեւէ իտէմ , եմեւէ իտէն , եմեւէ իտէ , եմեւէ ի-
տէմ , եմեւէ իտէն , եմեւէ իտէ կլալի :

361 ՄՈՒՀԻՄՄԷ : Ճիւղէ հի.քեայէ զէմանլարընըն
եէրինէ՝ պիր տէ ըրվայէթ զէմանլարը թէր.քիպ
օլունուր .քի, պէսիթին մէզմունունու նազլ թա-
րիգի իլէ պէյսն էթմէ.քտէն իպարէթ տիր :

Չէմանլարը՝ բէվայէնի միւլլէ , բէվայէնի հալ , բէ-
վայէնի մաղը ի նաթլէ , բէվայէնի միւլլէ , բէվայէնի
միւլլէ վաճառէյէ , բէվայէնի միւլլէ իլապէսի տիր :

Ուսուլու թասըրիֆի՝ հի.քեայէ զէմանլարընըն
ֆի'իլի ի'անէնին մաղը ի շուհուտինին եէրինէ՝
մաղը ի նազլինին 'իլապէսի տիր , ետէր իտէմ ,
ետէյեր միւլլէմ , եմեւէ իտէմ , ետէմէ+ իտէմ , եմեւէ-
նիտէմ , ետէյիտէմ :

362 ՄԱՍՏԱՐԸ ԽԱՖԻՖԻՆ, ՄԻԻՍՊԻԹ ՎԷ ՄԵՆՖԻՍԻ
ՊԻՐ ԵԷՐՏԷ ՕԼԱՐԱԳ ՍՈՒՐԷԹԻ ԹԱՍՐԻՖԻ ՏԻՐ :

Իտէ հաղը

մէվ

մէվմէ

մէվինիզ

մէվմէյինիզ

Ի՞նչի շարք

սէվսին

սէվսինլէր

սէվմէսին

սէվմէսինլէր

363 ՍՈՒՐԵԹԻ ԻՒՊԱՐԻՅԵՆԻՆ ԶԷՄԱՆԼԱՐԸՆԸՆ
ԹԱՍՐԻՖԱԹԸ

Մի-շարի

սէվէրիմ

սէվէրսին

սէվէր

սէվէրիզ

սէվէրսինիզ

սէվէրլէր

սէվմէմ

սէվմէզսին

սէվմէզ

սէվմէյիզ

սէվմէզսինիզ

սէվմէզլէր

Հիւսիսի Դիւշարի

սէվէր իտիմ

սէվէր իտին

սէվէր իտի

սէվէր իտիք

սէվէր իտինիզ

սէվէր իտիլէր

սէվմէզ իտիմ

սէվմէզ իտին

սէվմէզ իտի

սէվմէզ իտիք

սէվմէզ իտինիզ

սէվմէզ իտիլէր

Հաւ

սէվէյօրում

սէվէյօրսուհ

սէվէյօր

սէվէյօրուզ

սէվէյօրսուհուզ

սէվէյօրլար

սէվմէյօրում

սէվմէյօրսուհ

սէվմէյօր

սէվմէյօրուզ

սէվմէյօրսուհուզ

սէվմէյօրլար

Հիւեայե ի հաւ

սէվէյօրուտում	սէվէյօրուտուն	սէվէյօրուտու
սէվէյօրուտուգ	սէվէյօրուտունուգ	սէվէյօրուտու [լար
սէվմէյօրուտում	սէվ մէյօրուտուն	սէվմէյօրուտու
սէվմէյօրուտուգ	սէվմէյօրուտունուգ	սէվմէյօրու- [տուլար

Մաւլէ շահապէ

սէվտիմ	սէվտին	սէվտի
սէվտիք	սէվտինիգ	սէվտիլէր
սէվմէտիմ	սէվմէտին	սէվմէտի
սէվմէտիք	սէվմէտինիգ	սէվմէտիլէր

Հիւեայե ի հաւլէ շահապէ

սէվտիմ իտի	սէվտին իտի	սէվտի իտի
սէվտիք իտի	սէվտինիգ իտի	սէվտիլէր իտի
սէվմէտիմ իտի	սէվմէտին իտի	սէվմէտի իտի
սէվմէտիք իտի	սէվմէտինիգ իտի	սէվմէտիլէր իտի

Մաւլէ շահլէ

սէվմիշիմ	սէվմիշսին	սէվմիշ
սէվմիշիգ	սէվմիշսինիգ	սէվմիշլէր
սէվմէմիշիմ	սէվմէմիշսին	սէվմէմիշ տիր
սէվմէմիշիգ	սէվմէմիշսինիգ	սէվմէմիշլէր

Հիւսիսային Եւրոպայի Նախնիք

սէվմիշիտիմ	սէվմիշիտին	սէվմիշիտի
սէվմիշիտիք	սէվմիշիտինիզ	սէվմիշիտիւէր
սէվմէմիշիտիմ	սէվմէմիշիտին	սէվմէմիշիտի
սէվմէմիշիտիք	սէվմէմիշիտինիզ	սէվմէմիշիտիւէր

Միւսիւսիք

սէվէճէյիմ	սէվէճէքսին	սէվէճէքտի
սէվէճէյիզ	սէվէճէքսինիզ	սէվէճէքլէր տիւր
սէվմէյէճէյիմ	սէվմէյէճէքսին	սէվմէյէճէք տիւր
սէվմէյէճէյիզ	սէվմէյէճէքսինիզ	սէվմէյէճէքլէրտիւր

Հիւսիսային Եւրոպայի Նախնիք

սէվէճէք իտիմ	սէվէճէք իտին	սէվէճէք իտի
սէվէճէք իտիք	սէվէճէք իտինիզ	սէվէճէք իտիւէր
սէվմէյէճէք իտիմ	սէվմէյէճէք իտին	սէվմէյէճէք իտի
սէվմէյէճէք իտիք	սէվմէյէճէք իտի- [նիզ	սէվմէյէճէք իտի- [լէր

364 ՍՈՒՐԵԹԻ ՇԱՐԹԻՑԵՆԻՆ ՋԵՄԱՆԼԱՐԸՆԸՆ
ԹԱՍՐԻՖԱԹԸ

Միւսիւսիք, շիւսիք Եւրոպայի

սէվէր իսէմ	սէվէր իսէն	սէվէր իսէ
սէվէր իսէք	սէվէր իսէնիզ	սէվէր իսէլէր

սէվմէզ իսէմ	սէվմէզ իսէն	սէվմէզ իսէ
սէվմէզ իսէք	սէվմէզ իսէնիզ	սէվմէզ իսէլէր

Մի-շարի , շէ+ւն առնէ

սէվսէմ	սէվսէն	սէվսէ
սէվսէք	սէվսէնիզ	սէվսէլէր
սէվմէզսէմ	սէվմէզսէն	սէվմէզսէ
սէվմէզսէք	սէվմէզսէնիզ	սէվմէզսէլէր

Հիւեայն է զի-շարի , շէ+ւն ելլել

սէվէրսէյիտիմ	սէվէրսէյիտին	սէվէրսէյիտի
սէվէրսէյիտիք	սէվէրսէյիտինիզ	սէվէրսէյիտիլէր
սէվմէզիսէյիտիմ	սէվմէզիսէյիտին	սէվմէզիսէյիտի
սէվմէզիսէյիտիք	սէվմէզիսէյիտինիզ	սէվմէզիսէյիտիլէր

[նիզ

Շիւնն առնէ

սէվսէյիտիմ	սէվսէյիտին	սէվսէյիտի
սէվսէյիտիք	սէվսէյիտինիզ	սէվսէյիտիլէր
սէվմէզսէյիտիմ	սէվմէզսէյիտին	սէվմէզսէյիտի
սէվմէզսէյիտիք	սէվմէզսէյիտինիզ	սէվմէզսէյիտիլէր

Հաւ

սէվէյօր իսէմ	սէվէյօր իսէն	սէվէյօր իսէ
սէվէյօր իսէք	սէվէյօր իսէնիզ	սէվէյօր իսէլէր
սէվմէյօր իսէմ	սէվմէյօր իսէն	սէվմէյօր իսէ
սէվմէյօր իսէք	սէվմէյօր իսէնիզ	սէվմէյօր իսէլէր

Б.П.П.

-վտավհով Նվրիչո -վտավհով Նվրիչո ժվտավհով Նվրիչո
 վտավհով Նվրիչո դվտավհով Նվրիչո րվտավհով Նվրիչո

११५०० ११५०० ११५००

ժհլհոյ Նվըհրիհո	հվղհոյ Նվըհրիհո	ժհոյ Նվըհրիհո
հոյ Նվըհրիհո	ղհոյ Նվըհրիհո	ըհոյ Նվըհրիհո
ժհլհոյ Նվըհո	հվղհոյ Նվըհո	ժհոյ Նվըհո
հոյ Նվըհո	ղհոյ Նվըհո	ըհոյ Նվըհո

၂၇၂၈၃ ၂၇၂၈၃

Հում վառվ վառի հո Հում վառվ ոչվառի հո Հում վառվ յավառի հո

$\frac{d}{dt} \int_{\Omega} u^2 dx = -2 \int_{\Omega} u \Delta u dx$

հով մշկաչրիչո	հով հովաչրիչո	հով ժվաչրիչո
հով վաչրիչո	հով դվաչրիչո	հով յվաչրիչո
հով մշկաթիչո	հով հովաթիչո	հով ժվաթիչո
հով վաթիչո	հով դվաթիչո	հով յվաթիչո

 $\int_0^{\infty} e^{-\lambda t} f(t) dt = \frac{f(0)}{\lambda}$
$$h\bar{d}n,$$

Հմտամոմօհչրիչո Հմտմհտամոմօհչրիչո հմտմհտամոմօհչրիչո
 Դտմհտամոմօհչրիչո Դմտմհտամոմօհչրիչո յմտմհտոմօհչրիչո

$$dmT]$$

**-մամբումբիչո նմամբումբիչո խմամբո մոհիչո
մամբումբիչո դմամբումբիչո բմամբո մոհիչո**

7m 1 76-7+72

սէվմէմիշխանցիտիմ սէվմէմիշխանցի- սէմէմիշխանցիտի
 [տին
 սէվմէմիշխանցիտիք սէվմէմիշխանցի- սէվմէմիշ խանցի-
 [տինիդ [տիւէր

ՄԻՆԻՄԻՆԻՆ

սէվէճէք խանմ սէվէճէք խանն սէվէճէք խան
 սէվէճէք խանք սէվէճէք խանիդ սէվէճէք խանլէր
 սէվմէյէճէք խանմ սէվմէյէճէք խանն սէվմէյէճէք խան
 սէվմէյէճէք խանք սէվմէյէճէք խանիդ սէվմէյէճէք խ-
 [անլէր

ՀԻՆԻՆԻՆ ԴԻՆԻՆԻՆ

սէվէճէք խանցի- սէվէճէք խանցի- սէվէճէք խանցիտի
 [տիմ
 [տին
 սէվէճէք խանցի- սէվէճէք խանցի- սէվէճէք խանցիտի-
 [տիք [տինիդ [լէր
 սէվմէյէճէք խան- սէվմէյէճէք խան- սէվմէյէճէք խան-
 [յիտիմ [յիտին [յիտի
 սէվմէյէճէք խան- սէվմէյէճէք խան- սէվմէյէճէք խան-
 [յիտիք [յիտինիդ [յիտիլէր

ՅԵՆՆ ՍՈՒՐԵԹԻ ԻԼՋԱՄԻՅԵՆԻՆ ԶԷՄԱՆԼԱՐՈՆՈՆ
 ԹԱՍՐԻՅԱԹՐ

ՀԵՆ

սէվէյիմ սէվէ սին սէվէ
 սէվէլիմ սէվէ սինիդ սէվէլէր
 սէվմէյէյիմ սէվմէյէ սին սէվմէյէ
 սէվմէյէլիմ սէվմէյէ սինիդ սէվմէյէլէր

Հիւսիսային հաւ

սէ վէյլաթիմ	սէ վէյլաթին	սէ վէյլաթի
սէ վէյլաթիք	սէ վէյլաթինիդ	սէ վէյլաթիլէր
սէ վմէյէյլաթիմ	սէ վմէյէյլաթին	սէ վմէյէյլաթի
սէ վմէյէյլաթիք	սէ վմէյէյլաթինիդ	սէ վմէյէյլաթիլէր

366 ՍՈՒՐԻԹԻ ՎՈՒՃՈՒՊԻՅԵՆԻՆ ԶԷՄԱՆԼԱՐԸՆԸՆ
ԹԱՍՐԻՖԱԹԸ

Հաւ

սէ վմէլիյիմ	սէ վմէլիսին	սէ վմէլի
սէ վմէլիյիդ	սէ վմէլիսինիդ	սէ վմէլի տիրլէր
սէ վմէմէլիյիմ	սէ վմէմէլիսին	սէ վմէմէլի տիր
սէ վմէմէլիյիդ	սէ վմէմէլիսինիդ	սէ վմէմէլի տիրլէր

Հիւսիսային հաւ

սէ վմէլի իսիմ	սէ վմէլի իսին	սէ վմէլի իսի
սէ վմէլի իսիք	սէ վմէլի իսինիդ	սէ վմէլի իսիլէր
սէ վմէմէլի իսիմ	սէ վմէմէլի իսին	սէ վմէմէլի իսի
սէ վմէմէլի իսիք	սէ վմէմէլի իսինիդ	սէ վմէմէլի իսիլէր

Ֆի'նէ Ժոհաննէ շաբի

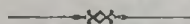
Հաւ

սէ վմէլի իսէմ	սէ վմէլի իսէն	սէ վմէլի իսէ
սէ վմէլի իսէք	սէ վմէլի իսէնիդ	սէ վմէլի իսէլէր

սէվմէմէլի իսէմ սէվմէմէլի իսէն սէվմէմէլի իսէ
սէվմէմէլի իսէք սէվմէմէլի իսէնիզ սէվմէմէլի իսէլէր

Հիւեայե ի հաւ

սէվմէլի իսէյի- սէվմէլի իսէյիտին սէվմէլի իսէյիտի
[տիմ
սէվմէլի իսէյի- սէվմէլի իսէյիտի- սէվմէլի իսէյիտի-
[տիք [նիզ [լէր
սէվմէմէլի իսէ- սէվմէմէլի իսէ- սէվմէմէլի իսէ-
[յիտիմ [յիտին [յիտի
սէվմէմէլի իսէ- սէվմէմէլի իսէ- սէվմէմէլի իսէյի-
[յիտիք [յիտինիզ [տիլէր

367 ՄԱՍՏԱՐԸ ՍԱԳԻԼԻՆ ՄԻԻՍՊԻԹ ՎԷ ՄԷՆՖԻՍԻ ,
ՊԻՐ ԵԼՐՏԷ ՕԼԱՐԱԳ, ՍՈՒՐԵԹԻ ԹԱՄՐԻՖԻ

Լիբի հազը

հազ հազընըզ
հազմա հազմայընըզ

Ընդի շայ

հազըն հազընլար
հազմաըն հազմաընլար

368 ՍՈՒՐԵԹԻ ԻՍՊԱՐԻՅԷՆԻՆ ԶԷՄԱՆԼԱԲԸՆՈՂՆ
ԹԱՍՐԻՖԱԹԸ

ՄԷ-ԸՐԷ

հազարըմ	հազարսըն	հազար
հազարըզ	հազարսընըզ	հազարլար
հազմամ	հազմազսըն	հազմազ
հազմայրզ	հազմազսընըզ	հազմազլար

ՀԷԷ-ՅԷ Է Գ-ԸՐԷ

հազար ըտըմ	հազար ըտըն	հազար ըտլ
հազար ըտըզ	հազար ըտընըզ	հազար ըտղլար
հազմազ ըտըմ	հազմազ ըտըն	հազմազ ըտլ
հազմազ ըտըզ	հազմազ ըտընըզ	հազմազ ըտըլար

Հ-Լ

հազայօրում	հազայօրսուն	հազայօր
հազայօրուզ	հազայօրսունըզ	հազայօրլար
հազմայօրում	հազմայօրսուն	հազմայօր
հազմայօրուզ	հազմայօրսուն [նուզ	հազմայօրլար

ՀԷԷ-ՅԷ Է Կ-Լ

հազայօրուտում	հազայօրուտուն	հազայօրուտլ
հազայօրուտուզ	հազայօրուտուն [նուզ	հազայօրուտլար

Եւ ազմայօրու
[տում

Եւ ազմայօրու
[տուգ

Եւ ազմայօրուտուն Եւ ազմայօրուտու

Եւ ազմայօրուտու Եւ ազմայօր ուտու
[նուգ [լար

Մալ է շահութի

Եւ ազատմ

Եւ ազատգ

Եւ ազմատում

Եւ ազմատըգ

Եւ ազտն

Եւ ազտնըգ

Եւ ազմատն

Եւ ազմատնըգ

Եւ ազտը

Եւ ազտըլար

Եւ ազմատը

Եւ ազմատըլար

Հիւսիս է մալ է շահութի

Եւ ազտում ըտը

Եւ ազտըգ ըտը

Եւ ազմատում ըտը

Եւ ազմատըգ ըտը

Եւ ազտն ըտը

Եւ ազտնըգ ըտը

Եւ ազմատն ըտը

Եւ ազմատնըգ ըտը

Եւ ազտը ըտը

Եւ ազտըլար ըտը

Եւ ազմատը ըտը

Եւ ազմատըլար ըտը

Մալ է շահ է

Եւ ազմըն ըտը

Եւ ազմընըգ

Եւ ազմամընըմ

Եւ ազմամընըգ

Եւ ազմընսն

Եւ ազմընսնըգ

Եւ ազմամընսն

Եւ ազմամընսնըգ

Եւ ազմըն տըր

Եւ ազմընտըրլար

Եւ ազմամըն

Եւ ազմամըն տըրլար

Հիւսիս է մալ է շահ է

Եւ ազմըն ըտըմ

Եւ ազմըն ըտըգ

Եւ ազմամըն ըտըմ

Եւ ազմամըն ըտըգ

Եւ ազմըն ըտըն

Եւ ազմըն ըտընըգ

Եւ ազմամըն ըտըն

Եւ ազմամըն ըտընըգ

Եւ ազմըն ըտը

Եւ ազմըն ըտըլար

Եւ ազմամըն ըտը

Եւ ազմամըն ըտըլար

ՄԻՆԻԳԻԼ

հազանադրմ	հազանադ սըն	հազանագ
հազանադրդ	հազանագ սընըդ	հազանագ լար
հազմայանադրմ	հազմայանագ սըն	հազմայանագ
հազմայանադրդ	հազմայանագ ~ [սընըդ	հազմայանագ լար

ՀԵԿԵ Է ՌԻՆԻԳԻԼ

հազանադրտրմ	հազանադրտըն	հազանադրտը
հազանադրտըդ	հազանադրտընըդ	հազանադրտը լար
հազմայանագ ~ [րտրմ	հազմայանագ ~ [րտըն	հազմայանագ ըտը
հազմայանագ ~ [րտրդ	հազմայանագ ~ [րտընըդ	հազմայանագ ~ [րտը լար

369 ՍՈՒՐԵԹԻ ՇԱՐԹԻՅԵՆԻՆ ՋԵՄԱՆԼԱՐԸՆԸՆ
ԹԱՍՐԻՖԱԹԸ

ՄԻՆԻԳԻԼ, ՀԵԿԵ ԷԼԷԼ

հազար իսէմ	հազար իսէն	հազար իսէ
հազար իսէք	հազար իսէնիդ	հազար իսէլէր
հազմադ իսէմ	հազմադ իսէն	հազմադ իսէ
հազմադ իսէք	հազմադ իսէնիդ	հազմադ իսէլէր

Շէ+ւէ առէ

հազսամ	հազսան	հազսա
հազսագ	հազսանըղ	հազսալար
հազմազսամ	հազմազսան	հազմազսա
հազմազսագ	հազմազսանըղ	հազմազսալար

Հէ+ւյէ է Դ-ւրէ , շէ+ւէ էվէւ

հազարսայրտում	հազարսայրտոն	հազարսայրտը
հազարսայրտըգ	հազարսայրտոնըղ	հազարսայրտըլար
հազմազսայրտում	հազմազսայրտոն	հազմազսայրտը
հազմազսայրտըգ	հազմազսայրտոնը	հազմազսայրտըլար

[նըղ

[լար

Շէ+ւէ առէ

հազսայրտում	հազսայրտոն	հազսայրտը
հազսայրտըգ	հազսայրտոնըղ	հազսայրտըլար
հազմազսայրտում	հազմազսայրտոն	հազմազսայրտը
հազմազսայրտըգ	հազմազսայրտոնը	հազմազսայրտըլար

[նըղ

[լար

Հ-ւ

հազայօր իսէմ	հազայօր իսէն	հազայօր իսէ
հազայօր իսէք	հազայօր իսէնիղ	հազայօր իսէլէր
հազմայօր իսէմ	հազմայօր իսէն	հազմայօր իսէ
հազմայօր իսէք	հազմայօր իսէնիղ	հազմայօր իսէլէր

Հիւեայե է հաւ

հաղայօրսայր-	հաղայօրսայրտըն	հաղայօրսայրսր
[տըմ		
հաղայօրսայր-	հաղայօրսայրտը-	հաղայօր սայրտը-
[տըզ	[նըզ	[լար
հաղմայօրսայր-	հաղմայօրսայր-	հաղմայօրսայրսր
[տըմ	[տըն	
հաղմայօրսայր-	հաղմայօրսայր-	հաղմայօրսայր-
[տըզ	[տընըզ	[տըլար

Մաւը է շահադէ

հաղտըմ իսէ	հաղտըն իսէ	հաղտը իսէ
հաղտըզ իսէ	հաղտընըզ իսէ	հաղտըլար իսէ
հաղմատըմ իսէ	հաղմատըն իսէ	հաղմատը իսէ
հաղմատըզ իսէ	հաղմատընըզ իսէ	հաղմատըլար իսէ

Մաւը է շահլէ

հաղմըն իսէմ	հաղմըն իսէն	հաղմըն իսէ
հաղմըն իսէք	հաղմըն իսէնիզ	հաղմըն իսէլէր
հաղմամըն իսէմ	հաղմամըն իսէն	հաղմամըն իսէ
հաղմամըն իսէք	հաղմամըն իսէնիզ	հաղմամըն իսէլէր

Հիւեայե է մաւը է շահլէ

հաղմըն ըսայր-	հաղմըն ըսայրտըն	հաղմըն ըսայրսր
[տըմ		
հաղմըն ըսայր-	հաղմըն ըսայրտը-	հաղմըն ըսայրտը-
[տըզ	[տընըզ	տըլար

հազմայալըմ	հազմայասըն	հազմայա
հազմայալըմ	հազմայասընըզ	հազմայալար

Հիւսիսային հաւ

հազայըտըմ	հազայըտըն	հազայըտը
հազայըտըզ	հազայըտընըզ	հազայըտըլար
հազմայայըտըմ	հազմայայըտըն	հազմայայըտը
հազմայայըտըզ	հազմայայըտընըզ	հազմայայըտըլար

371 ՍՈՒՐԵԹԻ ՎՈՒՃՈՒՊԻՅԷՆԻՆ ԶԷՄԱՆԼԱՐԸՆԸՆ
ԹԱՍՐԻՖԱԹԸ

Հաւ

հազմալըյըմ	հազմալըտըն	հազմալը
հազմալըյըզ	հազմալըտընըզ	հազմալըտըլար
հազմամալըյըմ	հազմամալըտըն	հազմամալը
հազմամալըյըզ	հազմամալըտընըզ	հազմամալըտըլար

Հիւսիսային հաւ

հազմալը ըտըմ	հազմալը ըտըն	հազմալը ըտը
հազմալը ըտըզ	հազմալը ըտընըզ	հազմալը ըտըլար
հազմամալըյըմ [տըմ]	հազմամալըյըտըն	հազմամալըյըտը
հազմամալըյըզ [տըզ]	հազմամալըյըտընըզ	հազմամալըյըտըլար

Ֆե'նէ Է-հ-ա-դէ Է Է-ր-ի-է

Հ-Լ

Եազմալը իսէմ Եազմալը իսէն Եազմալը իսէ
 Եազմալը իսէք Եազմալը իսէնիդ Եազմալը իսէլէր
 Եազմամալը իսէմԵազմամալը իսէն Եազմամալը իսէ
 Եազմամալը ի- Եազմամալը իսէ- Եազմամալը իսէ-
 [սէք [նիդ Էր

Հէ+ե-յէ Կ-Լ

Եազմալը իսէյի- Եազմալը իսէյի- Եազմալը իսէյի-
 [տիմ [տին [տի
 Եազմալը իսէյի- Եազմալը իսէյի- Եազմալը իսէյի-
 [տիք [տինիդ [տիլէր
 Եազմամալը ի- Եազմամալը իսէ- Եազմամալը իսէ-
 [սէյիտիմ [յիտին [յիտի
 Եազմամալը ի- Եազմամալը իսէ- Եազմամալը իսէ-
 [սէյիտիք [յիտինիդ [յիտիլէր

372 ՄԱՍՏԱՐ ԽԱՖԻՖԻՆ ՄԻԻՍՊԻԹԻՆՏԵՆ ՄԵԷԻՈՒԶ
 ՕԼԱՆ ՐԻՎԱՑԵԹ ՖԻ'ԻԼԼԷՐԻՆԻՆ ՍՈՒՐԵԹԻ
 ԹԱՍՐԻՖԻ

Րիվայէի Դ-Է-ր-ի-է

Սէվէր իմիշիմ Սէվէր իմիշսին Սէվէր իմիշ
 Սէվէր իմիշիդ Սէվէր իմիշսինիդ Սէվէր իմիշլէր

ՐԻՎԱՅԵՆԻ ԿԱԼ

սէվէյօր ումուս սէվէյօր ումուս սէվէյօր ումուս
 [չուսմ [սուսն
 սէվէյօր ումուս սէվէյօր ումուս սէվէյօր ումուս
 [չուսզ [սուսնուսզ [լար

ՐԻՎԱՅԵՆԻ ԺԱՂԸ Ի ՆԱԳԼԵ

սէվմիշ իմիշիմ սէվմիշ իմիշսին սէվմիշիմիշ

ՐԻՎԱՅԵՆԻ ԴԻՄԻՏԻՍ

սէվէճէյիմիշիմ սէվէճէյիմիշսին սէվէճէյիմիշ

ՐԻՎԱՅԵՆԻ ՄԱՐԵՆԻ ԵԼՆԱԿԵ

սէվէյիմիշիմ սէվէյիմիշսին սէվէյիմիշ

ՐԻՎԱՅԵՆԻ ՄԱՐԵՆԻ ՎԱՃԱՊԵՅԵ

սէվմէլիյիմիշիմ սէվմէլիյիմիշսին սէվմէլիյիմիշ

373 Իշպուս ըիվայէթ ֆի'իլէրինին սագիլէրի տախի՝ հիշ ֆարգսըզ պուս սուրէթլէ թասրիֆ օլունմաղըլա, օնլարըն այրըճա սուրէթի թասրիֆի պէյան օլունմամըշ տըր :

374 Իշպուս սուրէթլէրին վէ զէմանլարըն էքսէրիսի՝ ֆի'իլի մա'լիւմտէ կէլտիյի կիպի, ֆի'իլի մէճհուլտա տախի կէլիւր, էփէլլէր, էփէլլէլ կիպի, վէ մէնֆիտէն պաշգա պիւր տէ մէնֆի իլթիտար եափըլըր, էփէթէթի, էփէթէթը կիպի. լաքին թասրիֆաթը հէր վէճհ իլէ ֆարգսըզ օլտուղունտան այրը վէրիլմէմիշ տիր :

375 Գաթի : Ֆի'իլէրին ճիւմլէ միւրէքքէսպ

դէմանդարձնտա , ֆի'իլի ի'անէ այրը եաղըլըպ' ի'ոի , ի'ոշ , ի'ոէ կէլիր ի'ոէ սէ , միւթթասըլ եաղըլըպ' ուլիր քէլիմէ հէօքմիւնտէ կէլմէսի տախի ճայիլ տիր : 0 հալտա , հարէքէլէրին մութապաղաթընա ըիա'յէթ էթմէք կէրէք , նիթէլքիմ^ա եաղար իսէմ^ա եաղարըսամ , եաղմալ իսէմ^ա եաղմալըսամ , եաղար իսէմ^ա եաղարըսամ , եաղարըլ իսէմ^ա եաղարըլըսամ , կէօրոյի-սէ , վէ (* 15) տէ օլան դա'իտէ միւճէպինճէ , սէվէճէյիմ , եափաճաղըմ , սէվէճէյիսէմ , եափաճաղըսամ , կէօրէյիմ , եափայըմ կիպի :

376 Գա'իոի : Մաղըլ ի նաղլի , միւղարի , հալվէ միւսթաղպիլին^ա կէրէք հիքեայէ , վէ կէրէք ըիվայէթ , վէ կէրէք շարթ սուրէթլէրինին էմրի դայպլէրինտէ , էտաթը ճէմ' օլան վէ'ասըլ ֆի'իլէ 'իլավէսի տախի ճայիլ օլուս' մէսէլա , սէվ-թիւէր ի'ոի , սէվերլեր ի'ոի , սէվէյօրլար ըրը , սէվէճէլէր ի'ոի . վէ քէղա , սէվթիւլէր ի'ոշ , սէվերլեր ի'ոշ , սէվէյօրլար ըրը , սէվէճէլէր ի'ոշ . վէ քէղա , սէվթիւլէր ի'ոէ , սէվերլեր ի'ոէ , սէվէյօրլար ըսա , սէվէճէլէր ի'ոէ տէնիլմէք ճայիլ օլուր :

377 Պոսնլար տախի պա'ղէն թախֆիֆ օլուսուր , մէսէլա , սէվթիւլէրոի , սէվերլերոի , սէվէյօրլարո , սէվէճէլէրոի , սէվթիւլէրոի , սէվերլերոի , սէվէյօրլարո , սէվէճէլէրոի , սէվթիւլէրոի , սէվերլերոի , սէվէյօրլարո , սէվէճէլէրոի տէնիլիր :

378 Ֆի'իլի իլղամնըն հիքեայէ վէ ըիվայէթ դէմանդարը պա'ղէն շարթ մաղամնտա իսթի' մաղ օլունուրլար , նիթէլքիմ^ա էյեր Պրոսայա է'ոի

էրին՝ լսէ Գեորգիոսի կեօրեւելեան, վէ՛ եյեր Գեորգիոսաւոր
 արեւմտեան երեւելիէն՝ լսէ Փայեթի կեօրեմեյեթիէն՝ տէնիլ-
 տիւրտէ, կեօրեյեթի վէ՛ երեւելիէն՝ զէմանլարը կիպի :
 Պառնար պա՛ղէն արզու պէյանը իշիւն տախի
 գուլլանըլըր . եւաշի վաշի իւէ օրո՛մալա շաւաշա-
 րը, վէ՛ եւաշի լաւանլար պառնա իշիւն թէրքիպ-
 լէրինտէ օլան շաւաշալարը վէ՛ պառնա իշիւն զէ-
 մանլարը կիպի :

379 Սուրէթի շարթիյէնին միւղարինին շէր-
 լի սանիսի տախի՛ թէմէննա եախօտ արզու մա՛-
 նասընտա գուլլանըլըր , ա՛ն պառնա Գեորգիոս-
 Կեօրեմեյեթի թէրքիպինտէ օլան կեօրեմեյեթի լաֆը կիպի :

380 Պա՛ղէն թա՛ղիմ իշիւն՝ էմր մաղամընտա
 գուլլանըլըր , նիթէքիմ՝ շաւաշալար եւաշի
 մաղամընտա՛ եւաշի, վէ՛ եֆէնիթի շաւաշալար
 լաւանլար պառնա մաղամընտա պառնա տէնիլ-
 տիյի կիպի :

381 ՕԼՄՅԳ Ֆի՛իլի : Ֆի՛իլի ի՛անէ մաղա-
 մընտա օլարագ՝ Եւաշի , հալ , հալ ի հալ վէ՛
 Եւաշի զէմանլարընտա Ֆի՛իլի ի՛անէնին թա-
 րիֆաթը եէրինէ օլարագ՝ Ֆի՛իլինին թառիֆաթը
 կէլմէսի ճայիլ տիր : Ֆաղաթ մա՛նա ճիհէթի
 իլէ ֆարգըլը օլարագ՝ Ֆի՛իլի ի՛անէ պիր թէպ-
 տիլաթ , եա՛նի՛ պիր հալտան զայրի հալա կէլ-
 մէսինի իշա՛ր էտէր , նիթէքիմ՝ եւաշի ի՛ տէնիլ-
 տիւրտէ հալ իֆատէ օլունուպ՝ եւաշի օլարագ՝ տէ-
 նիլտիյի հալտա , տէյիլիտիմ՝ վէ՛ թէպտիլաթ
 վաղը՝ օլունալ՝ շիմաթի քեաթիպ իմ տէմէք տիր :

Կազար օլմագ Կազմըն օլմագ,
Կազար օլ վէ Կազար օլուն, Կազմըն օլ վէ Կազմըն օլուն, Կազանագ օլ վէ Կազանագ
[օլուն]

Կազար օլուր	Կազմըն օլուր	Կազանագ օլուր
Կազար օլույօր	Կազմըն օլույօր	Կազանագ օլույօր
Կազար օլտու	Կազմըն օլտու	Կազանագ օլտու
Կազար օլմուչ	Կազմըն օլմուչ	Կազանագ օլմուչ
Կազար օլանագ	Կազմըն օլանագ	Կազանագ օլանագ
Կազար օլուրսա	Կազմըն օլուրսա	Կազանագ օլուրսա
Կազար օլսա	Կազմըն օլսա	Կազանագ օլսա
Կազար օլույօրուսա	Կազմըն օլույօրուսա	Կազանագ օլույօրուսա
Կազար օլտույուսա	Կազմըն օլտույուսա	Կազանագ օլտույուսա
Կազար օլմուչուսա	Կազմըն օլմուչուսա	Կազանագ օլմուչուսա
Կազար օլանաղըսա	Կազմըն օլանաղըսա	Կազանագ օլանաղըսա
Կազար օլա	Կազմըն օլա	Կազանագ օլա
Կազար օլայըտը	Կազմըն օլայըտը	Կազանագ օլայըտը
Կազար օլմալը	Կազմըն օլմալը	Կազանագ օլմալը
Կազար օլմալըյըտը	Կազմըն օլմալըյըտը	Կազանագ օլմալըյըտը

Իշպու Քի'իլի միւրէքքէպին հիքեայէ վէ ըր-
վայէթ զէմանլարը տախի, վէ միւսպիթ վէ մէն-
ֆիսի վար քի՝ օլմագ ֆի'իլինին թասրիֆաթը-
նա մէրպութ տուր :

ՊԱՀՍԸ ՍԱԼԻՍ

ՖԵՐԻ՝ ՖԻ՝ԻԼ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

383 Ֆերի՝ ֆի'իլէր՝ էֆէ ֆէ'իլէ, «իւլէ բաղնէյէ վէ
բէլէ ֆէ'իլէյէտէն իպարէթ օլուպ՝ պունլարտան—

ԻՍՄԻ ՖԻ՝ԻԼԻ՝ մատտէի ապիյէյէ՝ կէչմիշ ի-
շիւն րիտ, րէք, վէ միւսթագպիլ իշիւն՝ էճէ, —
հագ իլավէսի իլէ օլուր, «էվրէի, էպուրէ, «էվէճէ, —
էպաճագ կիպի :

Իշպու սիղա մաստար մա՛նասընա տըր, «էվ-
թ, էպա կիպի. անճագ ա՛յնի իլէ մաստար մա՛-
նասընա օլմայըպ՝ պէլքի պա՛յիտ օլարագ, օլ ֆի'ի-
լին թահգիգ վուգու՛ունու իֆատէ էտէր, վէ
էվվէլքիսինտէ իսէ՝ ատէթ եախօտ իսթիմրար
իւզրէ օլմանըն մա՛նասը վար, «էվրէյէ մա՛լէ-միւր, —
էպաճագը մէհուլ րուր կիպի, քի «էվիշ օլուր, վէ
էպաճագ օլուր տէմէք օլուր : Իշպու իսմի ֆի'ի-
լի մաստարըն իճրասընըն վուգու՛ունա պագըպ՝
թարղընը իֆատէ էթտիյի եօգ տուր, նիթէ-
քիմ՝ օլուր րուր վար տէնիլտիքատէ՝ վուգու՛ուն ի-

շատրո, վէ օճա-բաւը բահաւի արք տէնիլտի.քաւէ՝ թար-
պը իշա'ր օլունուր :

384 Իամլէր կիպի ահվալը համատա թասրիֆ
օլունուրլար , ֆազաթ ճէմ՝ գըլընմասը եօդ
աուր : Ախըրլարընա տախի զամիրի իզաֆի 'ի-
յաւիէ օլունուր , վէ օնլար տախի գա'րտէյի մա'
յիւմէսի իւզըէ ահվալը համատէ թասրիֆ օլու-
նուալ՝ ճէմի՝ զայալ զամիրինտէն պաշղա , զամիրի
թղաֆիլէրտէն էվիլէլ +՝ յէ, վէ Գ՝ ղա թէպտիլ օ-
լունուր , աւլտէյի , եալլըլը , ելիտէյիֆը , եաֆալլընը
փիպի : Պու, պէր վէճհի մուհարրէր , մաստարը
պէսիթլէրտէ ճարի օլտուղու կիպի՝ մաստարը
միւրէ.ք.քէպլէրտէ տախի ճարի օլուր , խաւալան-
արըլը , Գաւլըլանարըլը , եալա պիտէյի , եալլէրտիւլէրի ,
մէմաւն օլտուղու , եալլըլ օլտու-գլըլը կիպի :

385 ԲԱՊԹ ՍԻՂԱԼԱՐԸ՝ մէզմունլարը տիկէր
ճիւմլէնին մէզմունունա մէրպուլթ օլտրադ , գուլ-
լանըլան սիզալար տըր :

Պունլար սէ.քիզ նէվ՝ տիր :

386 Նէվէ՝ էվէլ՝ աիլա է ա'լիֆէ տիր քի , մաստէի
ասպլիյէյէ էա , էալ , ըա , աա , 'իլավէսի իլէ հասըլ օ-
լունուալ՝ զէմանլարըն էտաթլարընը թէ.քրար էթ-
մէյէրէ.ք ի.քի ֆի'իլի պիր պիրինէ բապթ իլէ ,
քէլամա հիւսիւն վէրմէ.ք իչիւն՝ իսթի'մալ օ-
լունուր , վէ պու սիզա ի ա'լթիլէնին ախըրըն-
տա պուլընան զէման էախօտ իամի ֆի'իլի՝
հանիը վազթա տէլալթ շտէրսէ՝ օնտա տախի
ալ վազթ ի'թիպար օլունուր . Մէսէլա , Կէլա

կէրտի տէնիլտիքէ՝ կէտէ վէ կէրտի տէմէք օլուպ՝
սլուրատա կէլիպ՝ մազը ի շուհուտի նէվի՝նտէն
օլուր . վէ կէլպ կէրէ տէնիլտիքտէ՝ կէլէր վէ կէրէ
մա՝նասընա օլուպ , կէլիպ՝ միւզարի օլուր . վէ
կէլպ կէրէճէ տէնիլտիքտէ՝ կէլէճէ վէ կէրէճէ տէ-
մէք օլարագ , կէլիպ՝ միւսթագպիլ օլուր :

Զաթը ֆի՛իլէ մէրպութ օլտուղու վագթ
օլ ֆի՛լին զէմանը իլէ պիր տէ հարֆը ա՛թֆ
վէ մա՝նասը շամիլ տիր , եւլլա պէնէրէ կի-
պի , քի եազտը վէ պիթիրտի տէմէք տիր . լա-
քին միւսթիտանըն թէպտիլ օլունտուղու , վէ
պա՛ղէն ախըրընա սայր հարֆը ա՛թֆ վա՛ղ օ-
լունուր , Ռէշիւ օլա՛նա՝ ֆա՛ն հէր ֆի՛նտէն կէլէր
տէնիլտիլի կիպի :

Շէրհ : Յէմէք ֆի՛իլնին սիղաի ա՛թֆյէսի՝ րէյիւ օլարագ ,
թախֆիֆ իլէ րէյիւ օլուր , վէ սու հալտէ մէրամ՝ վէ մագսէտ ի-
շա՛րը իլին՝ պիր ճիւմէնին ախըրընա վա՛ղ օլունուր . քա-
րալա՛նա՝ րէյիւ կէլի տէնիլտիլի կիպի :

387 Նէվէ առնէ՝ սիղա ի վա՛ֆէյէ րէր քի , իճրա ի ֆի՛իլ
վագթընտա , ֆա՛իլին պուլունտուղու հալը վասֆ
էտէն սիղա տըր : Մատտէի ապիլէյէ՝ խաֆիֆ-
լէրտէ՝ երէ , վէ սագիլլէրտէ՝ առնէ իլապէսի իլէ
օլուր , սէյլէյերէ կէրտի , օրոյաւա՛ն կէտէ կիպի քի՝
կիթմէք վէ կէլմէք էսնասընտա . կիտէն վէ կէ-
լէնին հալընը վասֆ էտէր :

Իշպու սիղա՝ պիր ա՛մէլին պէրապէրինտէ
վա՛ղը օլան զայրի պիր ա՛մէլի պէյան էտէր , վէ
հէր նէ գատար պա՛ղէն պէյլէ գուլլանըլըր

Իսէտէ՛ պէյաճն էթտիլի ֆիլ աաըլ օլ պիրէ վէսիլէ
Օլմազ : Նիթէքիմ՝ Կէշնէրէ՛ Խօհալէ Էթրէլէր Կիպի :

Իշպուռ սիղա ի վասֆիյէ տալսի՝ սիղա ի ա'թ-
ֆիյէ մաղամընտա, օնուն մուքէրրէր օլմայըպ՝
լիսանըն հիւսնիւ իչիւն իսթի'մալը ճայիզ տիր,
կէտիւ էշէնէ կէօրէրէ՝ կէտի կիպի:

388 ՆԵՎԷ՝ ասէս՝ արգա Ե Ռա՛գիպիյէ տիր. քի, մատառէի
ասլիյէյէ, խաֆիֆլէրտէ՝ Եճէ, վէ սագիլլէրտէ՝ ըճաֆ
՛իլավէսի իլէ հասըլ օլունարագ՝ շարթ վա՛գը
օլուր, վէ ճէզա օլտճագ ֆի՛իլ ա՛գըպէթէն վա՛գը
օլաճարդընա տէյալէթ էտէր :

Անճադ պու սիղա տայմա զայպ մադամընտա
դուլլանըլըր, կէլճէ, օլաճադ կիպի: Նիթէքիմ՝
ֆերմանըլ լաւ օլաճադ մա'լէմ օլա է կիպի, քի լաւ
օլաճա տէմէք տիր, վէ ետըմար էսէլճէ, շէրըլ
կիպի քի, քէսիլտիյի անտէ տէմէք տիր:

Շեհհ: Իշպու սիղանըն իսթի'մալը նասիր օլուպ՝ պունեուն
մո'նասընա սիղաի ինթիհհայե էքսէրիյէ դուլլանրլըր:

389 Նեվէ՛ րապէ՛՝ «եղա է ԷնԷհա-էյէ տիր.քի, մատտէի
ասլիյէյէ Էնճէ էտաթը Ի՛լալէսի իլէ օլուպ՝ պիր
խուսուսուն նիհայէթ պուլմասընա տէլալէթ
էտէր, «էվէնճէ, Էալլէնճա կիպի: Պու հալտա էքսէ-
րիյէ պունա էտաթը ինթիհա օլան, յ էրէ+, յե
գադար լաֆղլարը ՚իլալէ օլունուր, «էվէնճէյէրէ+, վէ
«էվէնճէյէ գադար կիպի: Ֆադաթ պիր ՚իպարէտէ
պու սիղա մուքէրրէր օլուրսա՝ պէյնլէրինտէ վէ
լաֆղը պուլունուպ, յէրէ+, Էախստ յե գադար սօնկ-
ըաքինէ վա՛ղ օլունուր՝, հէլա+ օլա-նճա վէ Էա-Էի-

Էօրնէն-լէննէյէ Գառար, Ի-ղերնէ Բաշ Ռոբըլուր կիպի:

390 Պու սիղա Ի ինթիհաիյէ՝ սիղա Ի Թա՛գի-
պիյէ մագամընտա տախի գուլլանըլըր, նի-
թէքիմ՝ Էֆէնդէ աեօլէ պաշլայընճա՝ հեր Էն լաբըրոյը
Էնդէ տէնիլտիյի կիպի. վէ պէօյլէ Թա՛գիպիյէ
մա՛նասընա օլտուղու հալտէ, միւթէքէլլիմ՝ վէ
միւսաթէպ մագամընտա տախի գուլլանըլըր,
նիթէքիմ՝ պէն օնուրուճա՝ օ Գալէրոյ կէնդէ, վէ աէն
Էօյլէյնճէ՝ պիզէ զայրէ աեօլ Գալմար տէնիլտիյի կիպի:

391 Նէվէ՝ Իսի-Էն՝ Էիլա Է Էմիհար տիր քի, միւղա-
րի սըֆաթը ֆի՛իլիյէյէ (* 398) ֆի՛իլի Ի՛ա-
նէնին ԷԷն սիղասընըն ՚իլավէսի իլէ օլուր, վէ
օլ ֆի՛իլին տէվամ իւզըրէ իճրասընա տէլալէթ
էտէր, Էվէր ԷԷն, Էրէր ԷԷն, Էգար ԷԷն կիպի:
Նիթէքիմ՝ պէն աէնէ Էվէր ԷԷն՝ Էն պէնէ ֆէնա պէ-
րիւրն, քի սէվտիյիմ հալտէ տէմէք տիր:

392 Նէվէ՝ Էսպի-Է՝ Էիլա Է Էպիհարնէ տիր քի, մատ-
տէի ապիյէյէ Էլէ, ալը ՚իլավէսի իլէ օլուպ՝ օլ
ֆի՛իլին իպթիտաի վուգու՛ունտան Թէքէլլիմ
ղէմանընա տէք, տիկէր պիր ֆի՛իլին ալէտ տէ-
վամ վազը՝ օլտուղունու իֆատէ էտէր, վէ էք-
սէրիյէ պունուն ախըրընա՝ Գան պերու լաֆղը ՚ի-
լավէ օլունուր, նիթէքիմ՝ Գերսէ պաշլայըլտան պէ-
րու պէր կէն զա՛, Էմիհարնէ տէնիլտիյի կիպի:

393 Նէվէ՝ Էսպի՝ Էիլա Է Էմիհարնէ տիր քի, սիղա Ի
սըլայա (* 403) ճէ, ճա ՚իլավէսի իլէ օլուպ՝ շարթ
վազը՝ օլուր. վէ մէզմունու հէր նէ վագթ վա-
զը՝ օլսա՝ մէզմունի ճէզանըն տախի պէ հէր

հալ վազը՝ օլոճաղընը պէյան էտէր , պէն սանս
նասի-հոյ էի-թի-ճէ , սէն էի-ճէնէյ-բո-ան , վէ սէն Գէրսէ շա-
լըշորէճճ , սէնի հէր +էս «էլէր ճիւմէլէրինտէ օլան
էի-թի-ճէ , վէ շալըշորէճճ սիղալարը կիպի :

394 Պու գապիլոէն տախի մատտէի ապիլէյէ
է , « իլավէ օլունուպ՝ վէ թէշքիլ օլունան սիղա
միւքէրէր օլարադ՝ պու մա՛նա իֆատտէ օլու-
նուր , էի-թի էի-թի էօրու-լու- : պախա պախա օսանդէ կիպի :

395 Նէվէ՝ Ռաֆն՝ էտաթը մատտարըն ախըրընա ,
էն , ըն իլավէսի իլէ օլուր , վէ պիր շէյին սէպէ-
պի եախօտ վէսիլէնին պէյանը իչիւն՝ իսթի՛մալ
օլունուր , «էվէյին , էազմաղըն կիպի , նիթէքիմ՝
պապա՛մ էէվէյին՝ Գաբնադաշմ էիթի-թի տէնիլիր , քի կէլ-
տիյի սէպէպտէն տէմէք տիր :

ՍԵՓՈՒՆ ՖԷ՛ՆԷՅԷ (Ընդունելութիւն)

396 Պունլար՝ ֆի՛իլլէրտէն միւշթագդ եախօտ
թէրքիպ օլունուպ , ֆի՛իլին հէօքմիւ վար իսէ
տէ՛ սըֆաթ մադամընտա պիր իա՛ վասֆ էտէր-
լէր՝ եախօտ իամ կիպի իսթի՛մալ օլունուպ՝ ա-
խըրլարընա ևէր իլավէսի իլէ ճէմէնիլլէր . օլան՝
օլանլար , «էվէն՝ «էվէնլէր , «էվէնէն՝ «էվէնէնլէր կիպի ,
վէ ահվալը համա իլէ թասրիֆ օլունուր , «էվէ-
նին , «էվէնէ կիպի :

397 Պունլար ոլթը նէվ՝ տիր , Մէ-շաբէ , Հաւ ,
Մաղէ է շա-հո-թի , Մաղէ է Նադէ , Մէ-ախադէլ , վէ
ՍԵՓՈՒՆ ճէ-մէլէյէ :

398 Մէ-լաբէ՝ մատտէի ապիւյէյէ , միւղարի պէն-
տինտէ թա՛րիֆ օլունտուլու կիպի (* 336) , ի-
ճապ էտէն հարէ.քէ իլէ՝ Ե իլապէսի իլէ օլուր ,
վէ վազթը իւմիւմիյէ շամիլ օլուպ՝ սահիպի ա-
մէլ , եախօտ մէճհուլտա՝ մաղհէրի ա՛մէլ պէյան
էտէր , Եափաբ , սեվէր , Եաղլաբ , սեվէլէր կիպի :

Պունտա իսթիմիար , տէվամ Եախօտ ա՛տէթ
է.քսէրիյէ իշա՛ր օլունուր , լաքին պա՛ղէն հալ
կիպի գուլլանըլըր :

399 Հա՛ւ մատտէ ի ապիւյէյէ Էն , առ իլապէսի
իլէ օլուր , վէ շիմտի.քի վազթա շամիլ օլուպ՝
մա՛լիւմտա՝ սահիպէ ա՛մէլ , վէ մէճհուլտա՝ մաղհէր
Է ա՛մէլ պէյան էտէր , սեվէն , Եաղան , սեվէլէն , Եաղլ-
լան կիպի :

Հա՛ւ շիմտի.քի վազթա շամիլ օլուր իսէ տէ՝
պա՛ղէն վազթը իւմիւմիյէ տէլալէթ էտէր , Եաբ-
դան , Եափան կիպի :

Մա՛լիւմտէն կէթիւրիլմիշ օլանա՝ Էափ Ֆա՛լ ,
մէճհուլտան կէթիւրիլմիշ օլանա՝ Էափ Ֆա՛լ տէ-
նիլիւր , Եաղան , Եաղլլան կիպի , վէ (* 43 տէ) օլան
դաի՛տէյէ իմթիտալէն , սեյլէյէն , աբայան , Էրէյէն ,
օփայան , սեվէյէն , սեվէլէյէն , օփա՛նմայան կիպի :

400 Մաղա՛ Է շա՛հա-աբէ՝ սիպա ի սըլանըն շէ.քլին-
տէ (* 403) օլարադ , աբէ , աբէ իլապէսի իլէ
թէշքիլ օլունուր , վէ մա՛նտաբ՝ մէճհուլտա մաղը
Է նադլիտէն ֆարգլը օլմայըպ՝ նատիրէն գուլ-
լանըլըր : Սիղա ի սըլատան , վէ սըֆաթը ճիւմ-
լէիյէտէն տախմա սըֆաթ կիպի վաղ՝ օլունուպ՝

զամիրի իզաֆի ալմատըղընտան թէֆրիգ օլու-
նուր, իշէտէլէտէտ Կէր շէ կիպի: Իշպու սիղանըն
մա'լիւմտէ պիր զայրի գըյաս իսթի'մալը օ-
լուպ' պու հալտէ մէճհուլ մա'նասընա շամիլ
տիր: Կէտէտ շէտէ, (կէօյա պիլինմիշ) կիպի:

401 Մալ է Նադէ մատտէի ապլիյէյէ Ֆէ, Ֆէ
'իլապէսի իլէ օլուպ' կէշմիշ զէմանա շամիլ օլա-
րագ' իշին թէքմիլինի պէյան էտէր, Նիթէքիմ'
Կէլէշ Կէտէ շէ, քի պուրատա սըֆաթ վագի'
օլուր, Կոնն Եալըշ շէ տէնիլիր, քի պուրատա
իսմ կիպի կէլիր: Զամիրի իզաֆիլէր տախի
պունա իթթիսալ գըլընըլ, Կէտէլէ, Կէտէլէ, Կէտէլէ
Կէտէլէ կիպի:

402 Մէ-Մադիլէ մատտէի ապլիյէյէ Կէտէ, Կէտէ,
'իլապէսի իլէ օլուպ' կէլէճէք զէմանա շամիլ օ-
լարագ' իշին օլաճաղընը պէյան էտէր, Նիթէքիմ'
Կէլէճէտ Կէտէ, վէ' Կոնն Եալըշ Կէտէ Կէտէ տէնիլիր,
քի պունտա իսմ կիպի կէլիր:

Պունուն տախի' մաղը շուհուտիտէ օլտու-
ղու կիպի' զայրի գըյաս պիր իսթի'մալը օլուպ'
մէճհուլ մա'նասընա շամիլ տիր, Կէտէտ Կոն, Կոն-
շէտէճէտ շէ կիպի:

Կէտէ: Սէլ' պիթիշմէք, ուլաշմագ մա'նասընա օլուպ' պու
սիղա ֆա'իլէ ըիճու' էտիպ' մէֆուլա մէրպութ օլտուղունտան, պու
իսմ մինասիպէթտէն օլուպ' իշպու սիղատա պիլթիւն պիր ճիւմլէ
մէվճիւտ պուլունտուղունտան. սիղա ի ճիւմլէյէ տախի տէմէք
ճայիլ տիր:

403 Իսմի ֆի'իլինին շէքլինտէ, Կէտէ է Կէտէ թա'
պիր օլունան պիր Կէտէլէ ճէ-ճէլէյէ տախի վար քի:

մատտէի աղիւյէյէ , րիւ , րիւ 'իլավէսի իլէ օ-
լուր , Կէսրիւ , Եւսրիւ կիսլի : Պու՝ սըֆաթ մա-
գամընտա գուլլանըլլալ , պիր ճիւմէ պիր մէվ-
սուֆա սըֆաթ վազը՝ օլմուշ օլտա՝ հէր 'նէ մա՝
նայը իֆատէ էտէր իսէ , պու տախի օլ թէր.քի-
պին իճմալընը իֆատէ էտէր , կիւսիյէն Եւրի կե-
րիւն մի տէնիլտի.քաէ , օլ Եւրի կե-օրիւն մի Կիւսի
Եւսի կիւսիլ Եւրի տէմէ.ք օլուր . վէ օնլալըն Գուլ-
լալըն Եւրի մի-սէվլէպէյի մի-լալա՝ Եւրի մի տէնիլտի.ք-
աէ , օ մի-սէվլէպէյի մի-լալա՝ Եւրի մի Կիւսի , օնլալ Գուլ-
լալըն Եւրի տէմէ.ք օլուր . վէ սէնի կիւսիյէն Եւր
Կիւսի Եւսի Եւր , վէ Եւսի-Եւսի Եւսի Եւսի Եւսի Եւսի
տէնիլտի.քաէ , օ Եւր Կիւսի սէն օրայա կիւսիյէն , վէ օ Եւսի
Կիւսի սէն Եւսի-Եւսի տէմէ.ք օլուր :

404 Իշպու սըֆաթը ճիւմէիյէ՝ հէր վէճի իլէ
սըֆաթ կիսլի պիր իսմի վասֆ էտէր իսէ տէ՝
հէր հալտա պիր մէրճա՝յա պազար , Եւսի ֆա՝իլի
օլուպ մա՝նասը օլ ֆա՝իլէ րէճու՝ էտէր , վէ օլ
սէպէպաէն ախըրընա զամիրի իզաֆիլէրաէն
պիրիսինին 'իլավէսի լաղըմ կէլիր , Եւսի-Եւսի Եւսի ,
Եւսի-Եւսի Եւսի , Կիւսի Եւսի կիսլի : Պուլլարտա
Եւսի-Եւսի , Եւսի-Եւսի , Կիւսի լաֆըլլարը՝ Եւսի , Եւսի վէ
Կիւսի լաֆըլլարընը վասֆ էթտի.քաէն պաշգա՝ պիր
տէ Եւսի , Եւսի , Կիւսի առէմի իշա՝ր էտէրլէր :

405 Պա՝ղէն տախի , մէֆու՝լուն պիհ պէրապէր
կէթիրիլէրէ.ք , ալէթի վասֆ էթմէ.ք իշիւն գուլ-
լանըլլը , Կիւսի Կիւսի-Կիւսի պըլալ , Եւսի Կիւսի-Կիւսի
Եւսի-Կիւսի կիսլի :

406 Պա՛ղէն տախի մէվսուֆ՝ իհմալ օլունուպ՝
խամ կիպի իսթի՛մալ օլունուր , եափաղըմ էվ էյի ,
անին եափաղըմ էյի տէյէլ , վէ ճեմէ եափաղըմն կեօրտի-
կիպի , քի եափաղըմն էվ վէ եափաղըմն շէյլէրի
տէմէք տիր :

407 Պու սըֆաթ՝ մա՛լիւմտէն վէ մէհհուլտէն
տախի օլուր , խայն օլունուրում ախէ , ֆէլ-ն օլունուր-
ում շաֆ կիպի :

408 Իշպու սըֆաթը ճիւմլէլէյէնին միւսթադ-
պիլ զէմանը տախի վար տըր , վէ մադի ի շու-
հուտի գուլլանըլտըլը կիպի իսթի՛մալ օլու-
նուր , կէտէճէյէ էէր , եաղաճաղըմ մեթուսայ կիպի :

ՖԱՍԼԸ ՍՍՆԻ

ԷՖԱՍՆԸ ՖԱՐՍԻՅԷ ՊԷՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

409 Ֆարսինին աւրլ մաստարլարը՝ լիսանը օ՛ս-
մանիտէ միւսթա՛մէլ օլմայըպ՝ անճադ հասըլը
մաստարլարը գուլլանըլըր , քի ֆարսի էմրի հա-
ղըրլարըն տխըրընտա , եա՛նի մաստէի ապիլէյէ
պիր շ իլէ , լաղըմ կէլէն հարէքէ յիւսթիսի իլէ
օլուր , տանըլ (պիլկի) , բէվէլ (կիսիլ) , պէնէլ (կէօ-
րիւլ) կիպի :

410 Խամի մաստարլարը տախի գուլլանըլըր ,
եղում , վէ բէֆուր կիպի քի , կէտէլ կէմէլ վէ էէ-

ձեռն-ը տե՛մէք տիր : Պու՛նլարըն իքիսի տախի
ահվալը համատէ սայիր խմէր կիպի թասրի՛ֆ
օլունուրար , բէլէլէն , Կա՛նըն , բէ՛ճն-ընըն կիպի :

411 Զ-նը Ֆէ'իււերոն տախի , եալընըզ էմրի հա-
ղըրլարը՝ վասֆի թէրքիպինին թէշքիլ իշխն՝
գուլանըլըր . նիթէքիմ , սըֆաթ պապընտա
պէյան օլունտու :

412 Փէրէ' Ֆէ'իււերոն տախի խմի ֆա'իլէ-
րի խթի'մալ օլունուր :

Պու՛նլար՝ մատտէ ի աղիյէյէ ա՛ն եախօտ էնա՛ն
'իլափէսի իլէ օլուր , Կէ՛ն Կէ՛ն (կէլէն) , բէ՛ճ բէ՛-
ճա՛ն (կիտէն) , Է-Ֆէ' Է-Ֆէ'ա՛ն (տիւզէն) , Բէր՝ Բէրա՛ն
(գօրգան) , վէ Կաբէնաթէ (թութան) , բէ՛ճաթէ (կի-
տէն) , Էնէնաթէ (օգույուճու) , առէնաթէ (չալըճը)
կիպի :

413 Պա'ղէն խմի մէֆո'ւլլարը տախի խթի'՝
մալ օլունուր , պու տա մատտարըն ախըրընտա
օլան Ն գաթ' օլունուպ' է 'իլափէսի իլէ օլուր ,
բէ՛նաթէն՝ բէ՛նաթէ (կէլմիշ) , Էաաթէն՝ Էաաթէ (եարալան-
մըշ) , Գէնէնաթէ (պէյէնիլէն) , Կէ՛ն (պաղլան-
մըշ) , շէ՛ն (գըրըզ) կիպի :

414 Պա'ղէն ֆարսի խմի մէֆո'ւլլարը իլէ տա-
խի , վասֆի թէրքիպի թէշքիլ օլունուր , Կէ՛ն
Կէ՛ն կիպի , քի Գա՛նէ իւրէ տե՛մէք տիր :

415 խմի մէֆո'ւլլարը իլէ մաղը ի նաղլիլէրի
պէյնինտէ ֆարգ Եօգ տուր , վէ լիսանը օ'ամա-
նիտէ մաղը ի նաղլի մա'նասընա տախի խթի'՝
մալ օլունուպ' պա'ղէն օնլար իլէ վասֆի թէր-

քիպի թէշքիլ օլունուր , նիթէքիմ՝ բոլոր
տէնիլիր քի, եիշ Կիւրիշ վէ եիշ Կիւրիշ
օլուր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

ԷՖԱ՛ՍԼԸ Ա՛ՐԱՊԻՅԷ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

416 Ա՛րապի մաստարլար՝ լիսանը օ՛սմանիտէ
փէք չօդ իսթի՛մալ օլունուր , շէօյլէ քի իսմի մաս-
տար մազամընտա թութուլուլ՝ ելմէ , էյլէօէ ,
Գըլմէ ֆի՛իլլէրի իլէ թէքքիպ օլունարադ՝ դուլ-
լանըլըրլար , Կէրէ՛մ ելմէ , ինայէլմ ելմէ , Գապուլ Գըլ-
մէ կիպի , վէ թա՛ղիմ մազամընտա պապարմաթ
ֆի՛իլի իլէ թէքքիպ օլունուրլար , իհասն պապարմաթ
կիպի :

417 Պու միւրէքքէպ մաստարլար տախի՛ սայիր
մէսատըրի թիւքքիյէ կիպի թասրիֆ օլունարադ՝
աւսուլու սապըգա իւզըէ , թիւքքի զաթը ֆի՛իլ-
լէք թէշքիլ օլունուր :

418 Հասըլը մաստար տախի իսթի՛մալ օլու-
նուրլար , նիթէքիմ՝ Խոնանըն շո- իֆաթէսինէ պաթ , թէք-
քիպինտէ օլան իֆաթէ լաֆըը կիպի :

419 Պու սուրէթտէ սայր էսմաի ա՛րապիյէ
կիպի՝ ահվալը համատէ թասրիֆ օլունուրլար :
վէ պա՛ղէն մաստարը ապը մազամընտա պիւր
սայր ֆի՛իլ իլէ թէքքիպ օլունմայարադ դուլլա-
նըլըր , նիթէքիմ՝ պոնոն իֆաթէ Դոմէլն Դէյիլ Դիւ ի՛-

պարէսինտէ օլան իֆարէ լաֆղը կիպի, քի իֆատէ
էթմէք միւմքիւն տէյիլ տէմէք տիր :

Շէրհ : Պոլ պապոտա իլաֆէթ տախի սիւմքիւն օլուպէ Էքսէր/յէ
միւմթա'մէլ տիր , պոստա իֆարէ-ի կիպի :

420 Հասըլը մաստարլարըն պաղըլարը՝ իսմի
ֆա'իլ մա'նասընա օլուր , լէհա՝ օլուր կիպի , քի
հա՝ օլուր տէմէք տիր . վէ սախօտ իսմի մէֆու'լ
մա'նասընա օլուր , լէհա'իլ օլուր կիպի , քի հա'իլ
օլուր տէմէք տիր : Սնճադ իսմի ֆա'իլ եախօտ
իսմի մէֆու'լ մա'նասընա կէլմէլէրի՝ սէմա'ի օլ
լուպէ հէր մաստար շէյլէ իսթի'մալ օլունամադ :

421 Լիսանը օ'սմանիտէ միւմթա'մէլ վէ մէշ
հուր օլան մաստարլար՝ զիրտէ եաղլան վէզն
լէր վէ հմալի տիր .

հա'իլ ,	Ֆիւսի ,	շօլլ ,	լեւապ ,
աղլար ,	սէլա՝ ,	հըյոմ ,	սոսալ ,
սոսալալ ,	հապալ ,	սոս'ալ ,	շաւա ,
հըրման ,	իսսարման ,	լա՝ալման ,	լա՝ալմէլ ,
լէֆա'ալ ,	նոսարմէլ ,	աղլալմէլ ,	սոս'արմէլ ,
ալի րայէլ ,	սոսալալմէլ ,	սէրհալմէլ ,	սոսալմէլ :

422 Պոլնլար՝ մէսատըր ա'սլիյէ օլուպէ պա'ղը
լարընըն ախըրլարընա օլան լիլար՝ էտաթը թէ
էննիս տիր . վէ ճիւմէսինին մաստէի ասլիյէսի
իւշ հարֆտան 'իպարէթ տիր , (Պաղ *23 , Շէրհ) :

423 Արապի մաստարլարտան պաղա , ֆէրի'
ֆի'իլլէր՝ լիսանը օ'սմանիտէ գոլլանըլլալ՝ զաթը
ֆի'իլլէր գոլլանըլլալ : Պոլ էճիլտէն մաստար

յար իլէ պէրապէր ֆէրի՝ ֆի՛ղլէրի պէյան էթմէր միւնասիպ կէօրիւմիւշ աիւր ։

424 Սիֆաթը ֆի՛ղլիյէլէրի՝ մա՛լիւմ վէ մէճհուլ օլուպ՝ իսֆի ֆա՛իլ վէ իսֆի ֆէֆա՛ւտուր , վէ պունլար փէր չօդ խաթի՛մալ օլունուր ։

425 Մէսաարը ապիյէնին խամի ֆա՛ղլէրի՝ էքսէրիյէ ֆա՛լլ վէզնինստէ կէլիւր , +իւսալէի իլէ՝ +եւիէպ , շալի՝ շալիի , +եւֆի՝ +եւֆիւր , շաւաւ՝ շահիւր , իսարու կիպի ։ Էյէր իքիննի հարֆը Վ , եալսուտ է օլուրսա՝ գաթ՝ օլունուր , Գալլ իլէ՝ Գալլ , Ֆալ իլէ՝ Ֆալ կիպի . վէ էյէր հարֆը ախրըր Վ օլուրսա՝ էյ է թէպոխլ օլունուր , շալլ իլէ՝ շալի կիպի . վէ էյէր իքիննի վէ իւշիւննիւ հարֆլարը պիւր ճինստէն օլուրսա՝ թէշտիտ օլունուրլար , Դեւլէի իլէ՝ Դաւլ կիպի ։

426 Պունլարըն մուէննէս կէլմէլէրի տալսի՝ ճալիլ աիւր , շալիիէ , +եւիէպէ , +եւֆիւրէ կիպի ։

427 Իսֆի ֆէֆա՛ւլար՝ մէֆու՛լ վէզնի իւզրէ կէլիւր , Բեւիսապ , Բելլաւ , Բեւիսաւ , Ֆալպուլի . վէ մուէննէսի՝ Բեւիսապէ , Բելլաւ-Բէ կիպի ։ Էյէր իքիննի հարֆը Վ օլուրսա՝ գաթ՝ օլունուր , Գալլ իլէ՝ Ֆալաւ կիպի , վէ էյէր է օլուրսա , պա՛ղէն ու գաթ՝ օլունուր , Բալ իլէ՝ Բալի կիպի . վէ պա՛ղէն գալըր , Դեյն՝ Դեւիսան , Դոյն՝ Ֆոյսապ կիպի . վէ էյէր ախրըր Վ օլուրսա՝ իքի Վ եաղըլըր , Բեդու՛լլ կիպի . վէ է Խա , օլուրսա՝ ու գաթ՝ օլունուպ՝ է գալըր , Դիպիէնէն՝ Բեդի կիպի ։

հարփրնտան սօնկրա է 'իլավէսիլիէ օլուպ' Բա-
նի, Բեպիլ, Բահի, Բաքի, Բեֆի կիպի:

Պու տախի էքսերիյէ լազըմլարը միւթէա'տ-
տի գըլար, Ֆեհէ էթմէք' անկլամաք, Բեֆի էթ-
մէք' անկլամաք կիպի: Պա'զէն ախըրընա է-
տաթը թէէննիս է հախօտ էն 'իլավէ օլունուր,
Բեպիլ, Բեպիլ կիպի: Վէ իւչիւննիւ հարփը է,
հա --, հախօտ -- օլան մատտէլէր սայմա պու-
նու կէթիրիպ արայա պիր, տախի վազ' օլու-
նուր, անֆէլէտէն' Բահիէ, ըղտան' Բեպիլ, պե-
րտան' Բեպիլ, Բալիէն' Բալիէ կիպի:

Մատտէի ապիէնին իքիննի վէ իւչիւննի-
հարփլարը պիր ճինստէն օլուրսա' պու հիյէթտէ
իքիննի հարփըն հարէքէսի պիրիննի հարփա
վէրիլիպ' իքիննի վէ իւչիւննիւ հարփլար իթ-
թիսալ գըլընըր' նիթէքիմ' Բահտան Բեֆի օլուպ'
է 'իլավէ օլունտուգտա, է' Բյա վէրիլիւր, վէ
պէլէր պէրապէր հազըլըր' Բեֆի կիպի:

432 Պու վէզնին իամի ֆա'իլի' Բեֆի'է կէլիւր,
(հա'նի իքիննի հարփը թէքըարլանըր), Բե-
ֆի, Բեպիլ, Բեպիլ, Բեպիլ. վէ մուէննէս Բեպի-
լէր, Բեպիլ կիպի:

Իամի մէֆուլու 'Բեֆի'է կէլիւր, Բեպիլ, Բե-
պիլ, Բեպիլ կիպի:

433 Իւչիւննի' Բեֆի'է վէզնի տիր քի, մատտէի
ապիլէնին էվիլէքի հարփընտան էվիլէ Բե-, վէ
սօնկրա --, վէ ախըրընա էտաթը թէէննիս 'իլա-
վէսիլիէ օլուպ' էլամ' Բեպիլ, պահ' Բեպիլ,

հետը՝ հեռադէլէ, +իմաստ՝ հեռախելիցէ կիպի :

Պուռնուն ֆա՛յտէսի՝ միւշարէքէթ մա՛նասընը
իֆատէ էթմէք օլուպ՝ թիւրքճէ լէշէր վէ լաշմա՛թ
վէզնինտէ օլանլարիլէ պիր տիր , հա՛վլաշմա՛թ մա՛-
նասընա հա՛հալէլէ կիպի : Էյէր մատտէի տալի-
յէնին ախըրը և, եախօտ = օլուրսա՝ միւֆա՛պլէ
վէզնինտէ = կէլիր, ճեղատան՝ հեռադէլէ, սեֆատան՝ հե-
ռաֆալէ կիպի քի , ասլընտան հեռադէլէ տիր . վէ էյէր
իքինճի վէ իւշիւնճիւ հարֆլարը պիր ճինս-
տէն օլուրսա՝ իթթիսալ գըլընըրլար , հեռադէլէ
կիպի :

434 Պա՛ղէն ֆի՛ղի միւշարէքէթ օլարագ-
ֆէ՛ւլ վէզնի գուլլանըլըր , հա՛հալէլէ մա՛նասընա
հըմալ , հեռադէլէ եէրինէ ճիւղ կիպի :

435 Պու վէզնին իամի ֆա՛ղի՛ հեֆա՛լէ կէլիր ,
հեռադէլէ , հեռադէլէ , հեռա՛նիդ , հա՛հալէլէ կիպի :

Իամի մէֆո՛ւլու միւսթա՛մէլ տէյիլ տիր :

436 Տէրդէնճէ՛ն էնֆիւ՛լ վէզնի տիր քի , մատտէի
տալիյէնին էվլէլինէ էն , վէ իքինճի հարֆըն-
տան սօնկրա = զիյատէսի իլէ օլուպ՝ տայիմա
միւթապա՛սթ , եախօտ մէճհուլ մա՛նասընա օլա-
րագ՝ գուլլանըլըր , հա՛հալէ մա՛նասընա +հա՛ր իլէ՝
հըշմա՛թ մա՛նասընա էն+հա՛ր , վէ ճեղատէն՝ էնճիլապ ,
հա՛հա՛ էնդիսա՛ կիպի :

437 Պու վէզնին իամի ֆա՛ղի՛ հեֆա՛լէ կէլիր ,
հեռադէլէ , հեռա՛նիլապ , հեռա՛նիլապ կիպի : Իքինճի վէ
իւշիւնճիւ հարֆլարը պիր օլուրսա՝ իամի ֆա՛ղի-
տա օնլար իթթիսալ գըլընըր , էն+հա՛հա՛տան՝ հեռա՛

եւոր , ինչնմամբսն՝ Բեռնէմ կիպի :

438 Պէշնճէ՝ իֆնէ՝ աւ վէզնի տիր քի , մատտէի աւ
լիյէնին էվվէլինէ է , վէ էվվէլքի հարփընտան
սօնկրա ը , վէ իքլինճի հարփընտան սօնկրա ա՝ ի
լավէսի իլէ օլուր , է՝օլը՝ է՝նէշը , լաշմ՝ էլնէշմ ,
ֆախը՝ էֆնէնա , զարա՝ իշնէրա , հէմմէն՝ էննէմա , Նա
շը՝ էննէշը , հաճէն՝ էննէյա , էէմֆէ՝ էէննէֆա կիպի :

Պու տախի էքսէրիյէ միւթավատաթ եախստ
լազըմ մա՝նապընա տըր . Նափլամա՝ մա՝նապընա ճէ՝
իլէ՝ Նափլամա՝ մա՝նապընա էննէմա՝ կիպի . պա՝
վէն պու մատտէլէրաէ ը՝ Կէնէ թէպալիլ օլու
նուր , զէվճ՝ էշնէլմա , զաշա՝ էշնէյա կիպի : վէ էյէր
մատտէի աւլիյէնին էվվէլի վ՝ եախստ ա օլուրսա՝
Էյէ թէպալիլ օլունուր , վէմտէն՝ էննէնա , զաւտան
էննէնա կիպի :

439 Պու վէզնին իսմի ֆա՝իլի՝ Բեֆնէլ կէլիլ ,
Բեքնէէա , Բեճնէնէ՝ , Բեւնէշմ , Բեֆնէնիլ , Բեհնէնիլ ,
Բեքնէալի , Բեհնէալի կիպի :

Իսմի մէֆու՝լ՝ Բեֆնէլ կէլիլ , Բեւնէշմ , Բեւնէ
նէմ , Բեհնէնա , Բեքնէա կիպի :

Իքլինճի վէ իւշիւնճիւ հարփընա պիր ճինա
տէն օլուրսա՝ օնլար իթթսալ գըլընըր . մատտէի
աւլիյէնին իքլինճի հարփը վ եախստ է օլուրգտա ,
Իսմի ֆա՝իլ իլէ իսմի մէֆու՝լ սիշալարը պիր տիր ,
Բեհնէմ , Բեշնէա , վէ էննէարտան՝ Բեհնէա կիպի , քի
պու տախի հէմ՝ իսմի ֆա՝իլ վէ հէմաէ իսմի
մէֆու՝լ օլուր , էշնէնա տան՝ Բեշնէա կիպի :

440 Աւնէնէ՝ Նէֆա՝ աւ վէզնի տիր քի՝ էվվէլինէ

Եւ զիյառէ գըլընարապ, վէ իւքինճի հարֆը միւքէրըէր եաղըլըպ՝ « եախօտ է- հարէքէսի վերիլէրէք՝ օլուր, Բենեղդէ-լ, Բեաւլէ-ն, Բեհեղդէ-ր, Բեվէտէ-լ, Բեճէմի- , Բեղեվէ-ճ, Բեաւվէ-ր կիպի :

Պունուն ֆայտէսի՝ Թէֆի՛լ վէղնինի միւթաւ վա՛ւթ, եախօտ լաղըմ գըլմապ տըր, նիթէքիմ՝ Եյրէմի- , մա՛նասընա Բա՛ւի իլէ՛ Եյրէմի- , մա՛նասընա Բեա՛ւլէ-մ, Վեգայետէն՝ Բեվէգէ կիպի :

441 Պունուն իամի ֆա՛իլի՝ Բե-Բեֆա՛նէ կէլիւր, Բե-Բեհեղդէր, Բե-Բեաւլէն, Բե-Բենեղդէլ, Բե-Բեհեղդէ, Բե-Բեղեւտէր : իամի մէֆու՛լու՝ միւթաւմէլ տէյիլ :

442 Եւֆնճէսի՛ Բեֆա՛ւ վէղնի տիր քի, մատտէի տալիյէնին էվիլէլի հարֆընտան էվիլէլ Բե, վէ սօնկրա « զիյառէսի իլէ, « եախօտ է- իւքինճի հարֆտան սօնկրա կէթէրմէսի իլէ օլուր : Թեհ- շէ-լ, Բա՛ղի-մ, Բեղայէ-ր, Բա՛ւլէ-ն, Բեղաւլէ, Բեւաւլէ կիպի :

Պունուն ֆայտէսի՝ Բե-Զարէտէն պէյանը օլմապ տըր, Վարա-ճա՛ մա՛նասընա Բեղարա-պ կիպի, լաւքին պա՛ղէն միւթաւվա՛ւթ եախօտ լաղըմ օլուր :

Ախըրընտա Վ եախօտ է օլանլար՝ պիա՛յնիհի Թէֆա՛ուլ (եա՛նի ալթընճը վէղն) կիպի գուլլանըլըրլար, Բեղաւլէ վէ Բեաւվէ կիպի : Էյէր իւքինճի վէ իւլիւնճիւ հարֆլար պիր ճինատէն օլուրտա՝ Թէչտիտ օլունուր, Ղարտան՝ Բեղարա կիպի :

443 Պունուն իամի ֆա՛իլի՝ Բե-Բեֆա՛նէ կէլիւր, Բե-Բեճէհէլ, Բե-Բեա՛ղի-մ, Բե-Բեղայէ-ր, Բե-Բեղարայէր, Բե-Բե-

նահի, Գեօրգի, Վենիզապտան՝ Տեփեզապ կիպի:

Իսմի մէֆու՛լու՝ Գեփե՛ճ՝ կէլիր, Գեփե՛սապ կիպի:

444 Սեփեղնե՛ն՝ Եփե՛լու վեղնի տիր քի, Եվվէլինէ ջ՝ վէ ախըրընա ա, վէ հարփը ախըր ճինսինտէն տիկէր հարփ իլավէսի իլէ օլուր, «եզ» իւլէպապ, աւփը՝ ինփերա, Եփէր՝ իփէրա կիպի:

Պունլար տայմա լազըմ՝ օլարադ դուլլանըլըր. Եյեւեփ մա՛նասընա իվանտան օլան իվանէ կիպի:

445 Պունուն իսմի մէֆու՛լու՝ Տեփե՛ճ՝ կէլիր, Եփեղեր, Տեփե՛րա, Տեփե՛ր կիպի:

446 Տեփեղնե՛ն՝ Եփե՛լու վեղնի տիր քի, Եվ վէլինէ ինէ, վէ իքինճի հարփընտան սօնկրա ա իլավէսի իլէ օլուր, ինէփուլ, ինէնլափ, ինէնլափ, ինէնլափ, ինէնլափ, ինէնլափ, ինէնլափ, ինէնլափ, ինէնլափ, ինէնլափ կիպի:

Պունուն փայտէսի՝ Եքսերիյէ սուալ վէ թալապ մա՛նասընը իփատէ Եթմէք իլին տիր, իսպապ ինէնլափ մա՛նասընա՝ ինէնլափ կիպի: Պա՛գէն սուալ եախօտ թալապ մա՛նասը օլմայըպ՝ պիր իշ եախօտ հալ ու քէյփիյէթ միւթալաթ մա՛նասը իլէ իփատէ Ետէր, ինէ՛ճալ, ինէփուլ, ինէնլափ կիպի:

Եյէր մատտէի ապլիյէնին Եվվէլի Վ օլուրսա՝ Եյէ թէպաիլ օլունուրլար: Վանապտան՝ ինէնլափ կիպի, վէ իքինճի հարփը Վ եախօտ ի օլուրսա՝ իփա՛լ վեղնի կիպի պունտա տախի Վ, եա ի գա՛թ օլունուալ՝ ախըրի քէլիմէյէ Ետաթը

թէէննիս կէթիրիլիւր՝ էսէնֆապէ կիպի :

447 Պունուն իամի ֆա'իլի՝ Տէսէնֆէ'լ կէլիւր ,
 Տէսէնֆապէլ , Տէսէնֆապէն , Տէսէնֆապէր , Տէսէնֆապէս կիպի :
 իամի մէֆու'լու՝ Տէսէնֆէ'լ կէլիւր , Տէսէնֆապէն ,
 Տէսէնֆապէս , Տէսէնֆապէր , Տէսէնֆապէս կիպի :

Շէր : Իֆա'լ , Էֆա'ալ , Էֆէն'ալ , վէ Էսէնֆա'լ վէզնիւրինտէ
 հարֆիւ տիրոր -- , և , Էսէնֆա Է օլտուդտա , գա'իտէի ա'րապիյէ
 իւզրէ պա թէպտիլ օլունուր , Էֆա'ալ , Էֆէն'ալ , Էսէնֆա , վէ
 Էսէնֆա'ալ Էֆա'ալ կիպի :

448 Զիրր օլունան պու տօգուդ վէզնի միւշ-
 թադդ պուլունուր իսէ տէ՝ հէր մատտէ իսթէ-
 նիլէն վէզն իւզրէ գուլլանըլմադ , մէսէլա , ա'լ-
 Էսէնֆա'ալ Էսէնֆա'ալ միւշթադդ օլունալ' Էսէնֆա'ալ գուլլանըլ-
 մադ , վէ Էսէնֆա'ալ Էսէնֆա'ալ կէլիպ' Էսէնֆա'ալ կէլմէդ :

449 Իշպու վէզնիւր սուհուլէթ իլէ զապլթ օլուն-
 սուն տէյիլ՝ զիլտէրի ճէտվէլտէ պէյան օլուն-
 մուշ տուր :

ասլի	Տասապ	Էսէն ֆա'լ	Էսէն Գէֆա'ալ
1) Էֆա'լ	զապլթ	զապլթ	մազպուլթ
2) Թէֆի'լ	իլտալ	միւրսիլ	միւրսէլ
3) միւֆա'ալ	թադտիր	մուգատտիր	մուգատտէր
4) Էսէնֆա'ալ	միւճատէլէ	միւճատիլ	
5) Էսէնֆա'ալ	Էսէնֆա'ալ	միւճատիլ	
6) Թէֆա'ուլ	իլթիլտալ	միւճթադիլ	միւճթադիլ
7) Թէֆա'ուլ	Թէսապլիլ	միւճթէսապլիլ	
8) Էֆիլալ	Թա'ադիլ	միւճթա'ադիլ	միւճթա'ադիլ
9) Իսթ Էֆա'լ	Իսթիլտալ	միւճթա'ադիլ	միւճթա'ադիլ

450 Լիսանը օ'մանիտէ՝ կէրէք մատտարը ասլի՝
 կէրէք պու վէզնիւրին ճիւմլէսի՝ թիւրքի Էսէն ,

էյլեօք, Բըլմօք, Կոյոյոբմօք, վէ օլմօք ֆի'իլլէրի իլէ
միւրէ.ք.քէպ օլուպ՝ սայր ֆի'իլլէրին սուրէթ վէ
ղէմանլարը իլէ թասրիֆ օլունապիլիրէր, զըհոյ
եմօք, իրիալ եմօք, լեպրիլ Բըլմօք, լահալն Կոյոյոբմօք,
ֆեմօք ելէ եյլեօք, իֆլէիսար եմօք, ինլիզար եմօք, լեֆիւ
իէր եյլեօք, լեմօհեմ եմօք, իսմիտար եմօք, իսիտ
էյլեօք Կիլպի:

434 Պու սօղուղ վէղնին պա'ղըլարընտա Վ իլէ
ի, վէ եախսուտ = պուլունմագ հասէպի իլէ, թէպ
տիլ օլունաուղըլարընտա, իսմի ֆա'իլ իլէ իսմի
մէֆուլլարընըն տալի հէյէթլէրի թէղայուր օ
լունմաղըլա, օնլար իշիւն իշպու ճէտվէլ վա'ղ
օլունմուշ տուր:

Դասար	Իսի ֆու'իլ	Իսի մեֆու'իլ
Իճապ	մուճիպ	մուճէպ
Իֆատէ	միւֆիտ	միւֆատ
Իֆթա	միւֆիթի	միւֆիթէ
Իման	միւմին	միւմէն
Ինչա	միւնչի	միւնչա
Թէսնիյէ	միւսէննի	միւսէննա
միւքեաֆաթ	միւքեաֆի	միւքեաֆէ
Իգթիզա	միւգթաղի	միւգթաղէ
Թէմէննա	միւթէմէննի	միւթէմէննա
Թէմատի	միւթէմատի	միւթէմատէ
Իսթիֆատէ	միւսթէֆիտ	միւսթէֆատ
Իսթիմանա	միւսթէմնի	միւսթէմնա

432 Իշպու իսմի ֆա'իլ իլէ իսմի մէֆուլլարըն
տարըլարընա էտաթը թէէննիս իլավէսի իլէ մու

էննէս օլուրլար , շէնէ , ի-Ֆէրէ , ի-Բաֆէլէ
կիպի :

453 Պունկար տախի՝ ճէմի՝ միւղէ.ք.քէր սալիմ՝
վէ ճէմի՝ մուէննէսի սալիմ սըղասը իլէ ճէմէ-
նիրլէր . վէ ֆ՝ալ վէզնինտէ օլան իամի ֆա՛իլ-
լէր՝ ֆա՛ալ, ֆա՛ալ, վէ ֆա՛ալ վէզնլէրի իւղրէ
տախի ճէմ՛լէնիրլէր, քէալէ իլէ քէալ, վէ հառի
իլէ հէառ, վէ Բալէդ իլէ Բալադ կիպի . վէ Է.ք.
սէրիյէ մուէննէսի ֆէվա՛ն իւղրէ ճէմ՛լէնիր , հա-
ռիսէ՝ հալառիս , կիպի :

454 Իամի ֆա՛իլլէր վէ իամի մէֆու՛լլար տախի՝
սայըր սըֆաթլար կիպի , Էրֆէ , Էյլէֆէ , Գըլաֆ ,
պոյո-բաֆ վէ Ելաֆ ֆի՛իլլէրի իլէ միւրէ.ք.քէս օ-
լապիլիլլէր , Նայէլ Էրֆէ , Բառա՛ն Էյլէֆէ , ի-Բէ-
ֆէ Գըլաֆ , Բառա՛ն պոյո-բաֆ , ի-Բէ-Ֆէր Ելաֆ ,
կիպի :

ՊԱՊԸ ԽԱՄԻՍ

ԷՏԵՎԱԹ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

455 Էտէվաթ (Բառնի) քէլիմէլլէրի՝ վէ Եախսա
ճիւմլէլլէրի՝ պիրի պիրինէ ըապլթ էտէն , վէ Եա-
խսա մա՛նալարլնա մախսուսիյէթ վէրէն լաֆղ-
լար տըր :

Պունկար տէօրլթ գըսմա թազսիմ օլունուպ՝
ՋԱՐՓ (Բալէպ), ՀԱՐՓԸ ՃԵՐՐ (Նախադրո-լիսն),

ՀԱՐՓԸ Ա՛ԹՓ (շաղկապ), ՎԷ ՀԱՐՓԸ ՆԻՏԱ (յայտարար-
կութիւն) թէամիցէ օրունուր :

ՅԱՍԸ ԷՎՎԷԼ

ՋԱՐՖ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

436 Զարֆ՝ ֆի՛լի, սըֆաթ, սայըր զարֆըն վազթ, մէքեան, ՎԷ սայր խուսուսաթը պէյան էտէն ըլիմէ տիր, եֆէ կիթաթի, հէշաշ կէլաթի, էվէլ կէլաթի, կիպի :

ԼԻՍԱՆԸ ԹԻԻԲԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

437 Պունլարըն պիր թագըմը՝ գըլյասի օլարադ՝
«էմ»՝ օլանլարըն էքսէրիսի զիրտէ պէյան օլու-
նուր :

շէմպէ	ղէմանը հալ պէյանը,
պէան	կէչմիշ կիւն,
եարըն	կէլէճէք կիւն,
պէճէն	պու կէչմիշ ան,
պըլպըր	կէչէն սէնէ,
կիւն-պիւն	կիւն օլտուղու վազթա, ՎԷ
էրէն	կիւնիւն իլք սաաթլարընա տէլալէթ
	էաթալ,
հաշան	ղէմանը սուալ իշիւն գուլանըլըր :

Ենե՛ ետխօտ ինե՛, իշին մի քերքեր օլունսու,
դունս իֆատէ հախպ՝

հանդէ	}	մահալը սուալ իշինն՝
հանէ, հանէ		
եօյլէ	}	Թարզ պէյանը իշինն գուլանըլըր :
պէօյլէ		
շէօյլէ		
գէ+ վէ		
շէ	}	միգտար քէսրէթինի պէյան ,
հաշ		
հաշ		
պէր-պէր	}	միւշարէքէթ պէյանը իշինն գուլա- նըլըր , վէ
հաշ		
շէ	}	Թարզը սուալ հտէր :
շէ		

Իւլլէն՝ հտաթը թաստըգ , նիթէքիմ՝ պէր-պէր
իշինն օ սուալըն ճէվապընսու , Իւլլէն տէնիլտի.ք-
տէ , կիթտիմ տէմէք օլուր :

Եօ՛ հտաթը նէֆի օլարագ՝ նէֆի վէ բէտտ է-
տէր :

Նէ՛ հտաթը նէֆի օլուպ՝ միւքերքեր օլա-
րագ՝ իքի քէյֆիլէթլէրին հէր պիրիսինի նէֆի
հտէր , Նէ կէտէ , Նէ կէրէ կիպի :

Հէ՛ նէֆիլէրի թէէքիտ իշինն գուլանըլըր :
Տէկէ՛ հտաթը նէֆի տիր :

Իշնէ՛ հտաթը թէնպիհ տիր քի , միւթէքէլի-
մին իֆատէ հտէճէյի շէյէ միւխաթիպին տիգ-
դաթ էյլէմէսի իշինն թէնպիհ վէ իլթար հտէր ,
Իշնէ պագ , Իշնէ պէօյլէ տիր կիպի :

Մէ լաֆզը՝ Էր-Էր Ինիճհա՛ տըր քի սիւալ մա-
դամընսու գուլանըլըր , Շ- կէրէ-նէն Խաշ Զ Դըր

կիպի . ֆի'իլլէրէ 'իլավէ օլունուդ տա , էկէր
ֆի'իլի ի'անէ իլէ թէրքիպ օլան զէման օլուրսա՝
պու Ֆ' ֆի'իլի ի'անէյէ թէգատտիւմ էտէր , եօղ
իսէ ֆի'իլին ա'գապընա կէլիր , եաղարհըն վէ եաղ
արն հը կիպի :

Եւ լաֆզը՝ էտաթը թէէքիտ տիր քի, ճիւմլէ
լէրին ախըրընա կէլիպ՝ մաղմունլարընը թէէքիտ
էտէր , կէլէճէտէն եւ կիպի , քի մուհադդադ կէ
լէճէքսին տէմէք օլուր :

Իսթի'ճալ մաղամընտա պա'ղէն էմրի հաղըր
լարըն ախըրընա ինի 'իլավէ օլունուր , կէլնի
կիպի քի , շիմտի կէլ տէմէք տիր :

458 Սըֆուլարն էտէրի'տի պիր թէպտիլաթ օլմա
յարադ՝ զարֆ մաղամընտա իսթի'մալ օլունուր ,
էյէ կէլիտ , կէլէլ օլունուր կիպի : Նիթէքիմ՝

իւնի ալի եւլալ ինչ ալի կէ
պէյլէ գուլլանըլըր :

459 Պա'զը իսմլէր տախի պու մաղուլէ իսթի'
մալ օլունուր , ալա կէլտի՝ կիպի : Նիթէքիմ՝

պու կէն	դուրա (քի պու արա)
էլլէլէլէ կէն	շուրա (քի շու արա)
օլ պիր կէն	օրա (քի օ արա տէմէք տիր .)
էրնէ	էօլի
ապալա	արֆա
ախլա	իլէրի
կէճէ	թերուն
էօթարը	թէլարը
աշաղը եախտա աշաղա	պիրի
նէրէ (քի նէ եէր)	կէրէ պէյլէ գուլլանըլըր :

Շէրհ : Իշպու- իամէրին էքսէրիսի տախի՝ մէֆուլուն իւէյճ ,
 եախօտ մէֆուլուն միհ հալընա վա՛ղ օլունուպ՝ զարֆ մադամընտա
 գուլլանըլըր , Էօգուրըյ- Կէ՛ն , ալ-գրան Կէլի Կիպի :

460 Զարֆը մէքեան մադամընտա պիր իամիլէ
 հարֆը ճէրր օլան րէ վէ րէն լաֆղլարընտան՝ պիր
 թէրքիպ հափըլըր , Եէրրէ , Վէլիէպրէ , Գօնադր- ,
 Էվրէն Կիպի :

Հաքէզա , զարֆը զէման պու մինվալ իւզրէ
 եափըլըր , Կէնրէ , յոյո , Ելլո . վէ պու հարֆը
 ճէրր պրադըլարադ տախի՝ տէնիլտիյի Կիպի ,
 իամ եալընըզ գուլլանըլըր , Էիլ- Կէն , Կո- Կէն
 Կէնրէ Կիպի :

461 Գըյաու օլանըր իւչ տիւր :

Էվլէլէլի- իամէրէ ճէ ՚իլավէսի իլէ օլուր քի ,
 ճիհէթ պէյան էտէր , Նիթէքիմ՝ պու՝ Բալ-Բալճէ
 Է-Էլի- րէր , եա՛նի մալիւմաթ ճիհէթի իլէ տէ-
 մէք տիր :

Իքի իամ պիրի պիրինէ իզաֆէթ էթտիքտէ ,
 իշպու ճէ էտաթը սօնկրաքինէ իթթիսալ գըլըն-
 տըգտա , (պիր տէն արայա վա՛ղ օլունարադ՝)
 զարֆ մադամընտա իսթիմալ օլունան պիր
 թէրքիպ թէշքիլ օլունուր՝ Կարֆ Գալի-Կէն , Մարի-
 Կան Բահրէրէ Վէնէպի- ճէ , Ֆի՛լիքն Կալի-ճէ Կիպի :

Պու ճէ էտաթը տախի՝ պա՛ղէն միւզարի սը-
 ֆաթը ֆի՛լիյէնին ախըրընա ՚իլավէ օլունուպ՝
 անտէն սօնկրա պիր տէն Կէն լաֆղը կէթիրիլ-
 տիքտէ , թէշպիհ մա՛նսաընը իֆատէ էտէն զարֆ
 եափըլըր , Նիթէքիմ՝ Էրէրճէ-Կէն տէնիլիր քի , Է-
 տէր Կիպի տէմէք օլուր :

462 ճեւեյն լափղը՝ խամէրէ վէ քինայեթլէրէ
'իլալէ օլունաուդաա , թէշպիհ վէ նիսպէթ մա՝
նասընը իփատէ էտէն զարփ ետիլըլըր , պէնճէլէյն ,
պոնճէլայըն , «ըղըճըլայըն» կիպի :

463 իսթնճէն՝ խամի զէմանէ էն , էն եա լէյն , լայն
'իլալէսի իլէ օլուր , կէնդէ-պէն , եօլէյն , «պա-
լայըն» , կէճէլէյն կիպի :

464 իսթնճէն՝ խամի մաստարըն ախըրընա տախի
սէն , «ըղըն» 'իլալէսի իլէ օլան թէրքիպ՝ զարփ
մադամընաա գուլլանըլըր , էլիսթէն , էսթմէնըլըն
կիպի :

ԼԻՍԱՆԸ ՖԱՐՍԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

465 Պէլէ՝ խմքեան եախօտ իհթիմալ պէյանը
Բէ+ եալընըղ
հէմն եալընըղ , պէօյէ , տախմա մա՝նասընա
հէնդ-լ ֆի'իլի միւսպիթ իլէ եադըն վադթտա
վուդու'ունա տէլալէթ էտիպ տայմա
մա՝նասընա . ֆի'իլի մէնֆի իլէ օլ վադ-
թա տէք վուդու'ունուն զայրիսինի
պէյան էտէր :

հէթէլէ տախմա

կէմն պա՝ղէն

պարէ պիր տէֆա , վէ

հէրթէլ ֆի'իլի մէնֆի իլէ աուլա մա՝նասընա տըր :

ԼԻՍԱՆԸ ԱՐԱՊԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

466 Պէւէ՝ էփլէթ մա՛նասընա գուլանըլըպ՝
 Եօդ. եէրինէ սուպըն նէֆի վէ ըէտա
 էթմէսի իչիւն ,
 Զիչ եէրինէ էտաթը թէէքիտ ,
 Զիմաի մա՛նասընա ,
 Ել եօճ սլու կիւն մա՛նասընա օլուպ՝
 Ելլէթ, Ելլէթիտէ էտաթը թասարդ. տըր :

467 Գըյասի օլարադ՝ պիր չօդ ա՛րապի զարֆ-
 լար վար քի, ախըրը քէլիմէյէ «, Եախօտ ա՛ն ՚ի-
 լավէսի իլէ օլուր , Կոգիւն , Եադիգիւն , Եվլէլա ,
 Եվլէլան , Կանիա , Կանլա , Ֆարադա , Կանիան ,
 Կիլլէթիւն , Կիլլէթիւն , Կիլլէթիւն , Կիլլէթիւն ,
 Կիլլէթիւն , Կիլլէթիւն , Կիլլէթիւն , Կիլլէթիւն :

ՖԱՍԻԸ ՍԱՆԻ

ՀԱՐՅԸ ՃԷՐՐ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

468 ՀԱՐՅԸ ՃԷՐՐ՝ Փի՛լին վուդու՛ու հալ , մէ-
 քեան , վադըթ , սէպէպ վէ սայը քէյֆլէթ-
 լէրինի պէյան էտէն քէլիմէ տիր :

ԼԻՍԱՆՈՂ ԹԻԻՐԻՏԻՏԵՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

469 Ի-ւրէ, Ի-ւրէնէ, Էտաթը իսթի'լա տըր քի, պիր շէյին իւսթիւ տէմէք մա'նասընը իշա'ր էտէրլէր:

Իշա'ն Էտա'թը թա'լիլ տիր քի, պիր հէօք միւն 'իլլէթի (Եա'նի սէպէպի) օլան շէյին ա խըրընա 'իլալէ օլունուր, նիթէքիմ ֆէլան մասլա հալը բէնա Էլէն կէլաթ տէնիլտիքտէ, միւթէքէլ իմին կէլմէսինին սէպէպի' ըրճա օլաուղունու իֆատէ էտէր:

Իլէ' միւսահէպէթ վէ իսթի'անէ Էտաթը տըր քի, 'իլալէ օլունաուղու իամ իլէ պիր շէյին պէրապէր օլոուղունու իֆատէ էթտիքտէ, միւսահէպէթ մա'նասընա օլուր, Խոճա Էլէ շէֆաթ կիպի' քի խօճա իլէ պէրապէր օլոուղունու իֆատէ էտէր:

Պու սուրէթտէ, պա'ղէն թէէքիտ իշիւն' պէլէ լաֆղը կէթիրիլիր Խոճա Էլէ պէլէ կիպի քի, խօճա իլէ պէրապէր տէմէք օլուր:

Վասիթա վէ ալէթ մա'նասընը իֆատէ էթտիքտէ, իսթի'անէ մա'նասընա օլուպ' մէսէլա, ալաթ Էլէ Էաթի տէնիլտիքտէ, պըչադ վասիթասը իլէ քէստիմ տէմէք օլուպ' իսթի'անէ իշիւն օլ մուշ օլուր. վէ պա'ղէն իպթիտասընտա օլան Է գաթ' օլունուր, նիթէքիմ Գալէս Էլէ Եէրինտէ' Գալէսէ տէնիլիր:

Լիսանը օ՛սմանիտէ գուլըսնըլան ա՛րապի
հարֆը ա՛թֆ Վէ եէրինէ՝ Լիսանը թիւրքի էւէ
լաֆզընը իսթի՛մալ էտէր, ալա էւէ Գուլըսնը պէյնէն
աէ կիպի :

Մաստարլարա ՚իլավէ օլունտուգտա, պա՛ղէն
+ վէ Գ՝ Եյէ վէ Ղա թէպտիլ օլունուր, Եւէյէնէ,
Եւգուլըլա կիպի :

Պա՛ղէն պու էւէ լաֆզը՝ իսմէ իթթի՛սալ
էթտիքտէ, մագըպլը սագիլ օլտուղու հալտէ,
գա՛րտէի մա՛լլամէ իւզրէ սագիլէ թէպտիլ
օլունուր, ալաէնէ կիպի . վէ Եյէր թէգատ
տիւմ էտէն լաֆզըն ախըրը հարէքէ օլուրսա՛
պիր տէ , ՚իլավէ օլունուր, Եւէյէնէ, ալալալա
կիպի :

Պէրէ՝ պու տախի էտաթը միւսահիպէթ տիր :
Ամմա էքսէրիյէ սէպէպիյէթ մա՛նասընա գուլ
լանըլըր, Եւէյէ պէրէ, Եւգուլըլա կիպի :

Զա՛ Էտաթը զայէթ տիր քի, պիր հէօքմիւն
նիհայէթ պուլտուղու շէյին էվվէլինէ կէթիրի
լիր, վէ օլ հալտէ ախըրընա է եախսու = ՚իլավէ
օլունտուգտան սօնկրա, (Կէ+) վէ եախսու (Կէյէն)
լաֆզլարը կէլիր, շա՛ պաղպաղապէ, եախսու պաղ
պաղա պէյնէն տէնիլտիյի կիպի . վէ Էքսէրիյէ շա՛
լաֆզը կէթիրիլմէյէրէք՝ պունլար իլէ իգթիֆա
օլունուլ, մէսէլա պաղպաղապէ, վէ պաղպաղա պէյնէն
տէնիլիր . պա՛ղէն տախի պունլարըն եէրինէ՝ Գու
լըսնը լաֆզը կէթիրիլիր, Պաղպաղա Գաղա կիպի :

Տէն՝ Էտաթը պէյան օլուլա՝ ախըր քէլի-

մէյէ 'իլլավէ օլունուր . Պրոսպերան կէլի : Եւ

Տէ՛ կտաթը զարֆ օլունս , սլու տախի քէ-
լիմէնին ախրընա կէլի , Պրոսպերան կէլի : Եւ

Սէ՛ կտաթը նէֆի օլունս՝ անճաղ խմէր վէ
մաստարլարա 'իլլավէ օլունուր , վէ մաստարլարա
'իլլավէ օլունուր . Եւ ախրընա է՛ կէլի , Եւ

Կէ՛ կտաթը թէշալի՛ օլարադ՝ պիր շէյին
քէնտինին 'իլլավէ օլունուր . Եւ շէյին օլ-
ունուր իֆատէ կտէր , նիթէ . Եւ շէյին է՛
կէլի . Եւ շէյին է՛ կէլի , ինճույա պէնդէր տէմէ . Եւ
վէ պա՛ղէն վաղըթ մա՛նասընա օլունս՝ խմի
ֆի՛լիյէ իլլավէ օլունուր . Եւ իթէ . Եւ շէյին
կէլի . Եւ շէյին տէնիլի . Եւ շէյին կէլի . Եւ
զըթտա տէր հալ պէն կիթաթ տէմէ . Եւ
լուր :

Եւ շէյին վէ կէլի՝ միւնասիպէթ պէյանը տըր :
Եւ շէյին , Եւ շէյին միւթթատըր կաղըրըպ՝ զէման
կախատ թարղ պէյան կտէր , Եւ շէյին (կաղ-
տըրը վաղթ) կիպի :

Պա՛ղէն լաֆըդ՝ պա՛ղէն իսթիանա մաղամընտա
կէլի . Եւ պիր հէօքիւմտէն միւթթատէն օլան
շէյին 'իլլավէ օլունուր , Եւ շէյին պա՛ղէն պիր
կիթմէ կիպի . Եւ հիշ պիր կէլի կիթմէ , իլլա
մէ . Եւ թէ կիթ տէմէ . Եւ օլունս . Եւ պա՛ղէն պա՛ղ-
գա կէլինտէ , Եւ շէյին կէլի . Եւ շէյին մա՛նաս
թիւր . Եւ շէյին օլան կէլի տախի գուլլանըր .

պէնդին զայրի, անդին մօտ կիպի :

Տօղրու-

ճարշը

եօթի

պերի

Էանա

թիշարը

Էշերի

Էլերի

հերի

Էագըն

աղագ

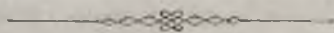
Էրագ

Էան

աղագ եախօտ աղաղը՝ մահալիյէթ պէյանը Է-
շիւն օլուպ՝

Էվէլ, ագրէժ, մագաթէժ,

մանլը, մաաթիեր, զէման վէ մահալիյէթ պէյանը,
վէ աշ, շէյաթէ, միգտար պէյանը Էշիւն օլուր-
լար : Պուշլարտան ագրէժ, մագաթէժ վէ մաաթի-
եր լաֆղլարը՝ լիսանը ա'րսապիտէն տիր :

ԼԻՍԱՆԸ ՖԱՐՍԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

470 Պեր՝ Էշեր՝ մա'նասընա տըր . պեր մագրէշայի
շալ կիպի . քի մուգթէշայի հալ Էւզրէ տէմէք
օլուր :

Պէրոյ՝ իշխան մա'նասընա տըր , պէրոյի իւր
կիպի :

Պա՛ իլէ մա'նասընա տըր , առ զիսկ կիպի :

Պէ՛ մէֆո'ւլըն իլէյճ էտաթը , նիթէքիմ՝ պէ-
նի-ն , քի առա տէմէք տիր . վէ պա'ղէն ինչ մա'
նասընա , պէնաթի ի ին-առ , քի պիտիլլա՛ տէմէք
տիր : Պա'ղէն ըս՝ էտաթը ինթիհա օլարագ՝ զամմ
օլունուր , ըս պէ սապահ տէնիլիր , քի սապահատէք
տէմէք օլուր :

Ին՝ պէն մա'նասընա տըր , եղ պէն առ զառ կիպի :

Տէր՝ պէ մա'նասընա տըր , պէրհալ կիպի :

Առ վէ ինչ էտաթը թէշպիհ տիր , զառառ ,
վէ զահլէշ կիպի :

Նեղո՛ մահալիյէթ պէյանը իշխան տիր :

ԼԻՍԱՆԸ ԱՐԱՊԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

471 Ա՛լ (իւզըէ)՝ ա՛լէլ ա՛ճէլէ (եա'նի ա՛լա էլ
ա՛ճէլէ) , վէ լէ էճլ (իշխան) լէէճլ էլ հառաթիթ :

Իլ՝ էտաթը ինթիհա , իլէլա՛ն (եա'նի իլա էլան) :

Մի՛ն՝ պէն , պէն էլ գապիմ :

Ֆի՛ն՝ պէ , ֆիլ լաթի՛ , եա'նի ֆի էլ վաղի՛ :

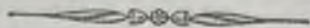
Պէ՛ իլէ մա'նասընա տըր , պէ հաթիթ կիպի :

Ա՛լն՝ պէն , ա՛ն աղայի զէճլա :

Պիլա՛ զիլ մա'նասընա , պիլա իսիհան :

Մի՛նդայի՛ զիլ , մի՛նդայի իսիհան կիպի :

Քե՛ն էտալծը թէշպին տիր , բէշէն կիպի .քի ,
կէնէշ կէպի տէմէ.ը օլուր , վէ տալը՝ .քէ էլ շէմս
կիպի տիր :

30.01.9 00.11.0

ՀԱՐՑԸ Ա՛ԹՖ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

472 Հարֆը ա'թֆ՝ իքի քէլիմէ եախօտ իքի
ճիւմէ պիրի պիրինէ ըապլթ էտէն լաֆղ տըր :

ՀԻՄԱՆԸ ԹԻՒՐԲԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

473 Իհրե՛ էտաթը թափսիլ տիր քի, մապա-
տընտաքի ճիւմէնին մագըզլընտաքի ճիւմէյի
թափսիլ էտէճէյինի իֆատէ էտէր:

Քե՛ն հտալթը ըսալթ տըր .քի , պիր ճիւմէնին
մազմունունու պիր շէյէ ըսալթ հտէր , նիթէ.քիմ՝
օ + է Կե-ն կելիշ եպէ կե-ղել արե՛հ Կե-ն իւրի.քոն ,
+ լաֆղը՝ կելմիշ իտի ճիւմէսինի զամիրի զա-
յիպէ սըֆաթ օրմագ իւղրէ , ըսալթ հտէր : Պա՛-
ղէն +է՛ պունուն եէրինէ գուլլանըլըր :

Շէջլէ Ի՝ պօւնտան թէրքիպ օլունուպ՝ պիր
ճիւմլէնին ճէզասընա տէլալէթ հտէր . շէջլէ Ի՝
պոռ Կաթի պէնթէ օլտոռ տէնիլտիլի կիպլի :

Տ-ԷԷ լաֆդր՝ Ի. քի շէյի պիւր հէօքիւմտէ թէշ.

Քե՛ն էտաթը թէչպիհ տիր , +եչէն կիպի քի ,
 Կե՛նէչ Կե՛նէ տէմէք օլուր , վէ ասլը՝ քէ էլ շէմն
 կիպի տիր :

ՖԱՄԸ ՍԱԼԻՍ

ՀԱՐՅԸ Ա՛ԹՅ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

472 Հարֆը ա՛թֆ՝ Իքի քէլիմէ եալսօտ Իքի
 ճիւմէ պիրի պիրինէ ըապթ էտէն լաֆղ տըր :

ԼԻՍԱՆԸ ԹԻԻՐԲԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

473 Իսթէ՛ էտաթը թաֆսիլ տիր քի , մապա-
 տընտաքի ճիւմէնին մագըպընտաքի ճիւմէյի
 թաֆսիլ էտէճէյինի իֆատէ էտէր :

Քե՛ն էտաթը ըապթ տըր քի , պիր ճիւմէնին
 մագմունունու պիր շէյէ ըապթ էտէր , նիթէքիմ՝
 • +է Դե՛ն Կէլթէ Իթէ Կե՛զէ Խթէ՛ Դե՛ տէնիլտիքտէ ,
 +է լաֆղը՝ Կէլմիշ Խտի ճիւմէսինի զամիրի զա-
 յիպէ սըֆաթ օլմագ Իւղրէ , ըապթ էտէր : Պա՛-
 ղէն +է՛ պունուն եէրինէ գուլլանըլըր :

Շէյլէ +է՛ պունտան թէրքիպ օլունուպ՝ պիր
 ճիւմէնին ճէզասընա տէլալէթ էտէր . շէյլէ +է
 Դե՛ Դաթի պիթիշ օլուր՝ տէնիլտիյի կիպի :

Տե՛ն լաֆղը՝ Իքի շէյի պիր հէօքիւմտէ թէչ-

րիք էտէր, յէն կէլոյն, օ Կաթի կէլոյն կիպի. վէ
էքսէրիյէ թախփիֆ օլունարազ, օ Կա կէլոյն տէ-
նիլիր:

Ենէ լափզը՝ ճիւմէյի ճեղայիյէնին էվլէլինէ
էքսէրիյէ իլապէ օլունուր, նիթէքիմ՝ ղէ Գոսոս-
էլոյն էնէ, Ենէ ա՛ջլընըն էսօր էտէրնէ տէնիլիր:

Պէլէ լափզը՝ պա՛ղէն Կաթի վէ Կէ Ետէրնէ
կէթիրիլիր, ղէ Գոսոսոս-օլուն պէլէ՝ սիշ ա՛ջլ
էտէրնէնիլ կիպի:

Եսօր՝ թէրէտալուն մեզամընտա գուլլանը-
լըր, Եազար Եաթօր օգոսր կիպի. վէ պա՛ղէն միւ-
խափփիֆ օլարազ՝ Եազար Եա օգոսր տէնիլիր. վէ
պա՛ղէն սիշյէ մախափփիֆ օլաուզու հալտէ,
միւքէրրէր օլարազ գուլլանըլըր, Եա շէյլէ Եա
պէյլէ կիպի. անճազ պու սուրէթտէ Եքսէրիյէ
էվլէլքիսի մախափփիֆ, իքինճիսի հալի իւզրէ
գուլլանըլըր, Եա Կիւսապըն Ենէլէ՝ Եյլէ, Եաթօր ագ-
շէնէնէ վէր կիպի:

Անճազ լափզը՝ Ետաթը հասր տըր քի, պիր
հէօքմիւն պիր շէյէ մահսուր օլաուզունու ի-
փատէ Ետէր, նիթէքիմ՝ անճազ յէն կէլոյն տէնիլ-
տիքտէ, փիլան կէլմէտի՝ անճազ պէն մա՛նա-
սընա օլուպ՝ իպարէլի յէն լափզընա ինհիսար
էտէր. վէ անճազ Սիւսպօլ կիւսիտէ տէնիլտիքտէ,
սայր Եէրէ կիթմէտիք, անճազ Սթամպօլ կիթ-
տիք մա՛նասընտա օլուպ՝ Սթամպօլ լափզընա
միւնհասըր տըր. վէ ղէ սիշլէտէ, անճազ պիր շէյ անիլ-
լընապը տէնիլտիքտէ՝ չօղ շէյ անիլաշըլմալը ըտը՝

անճադ պիր շէյ անկլաշըմատը տէմէք օլուպ՝
անճադ լափղընտան պիր շէյին անկլաշըմատը
ղընա միւնհատըր օլուր :

Եօիսս՝ Եօ ին տէն մուխափփիփ պիր լափղ
օլուպ՝ մազըպընըն մապատընտան միւսթէսնա
օլտուղունու իշա՛ր էտէր, նիթէքիմ՝ պու սէօղիւ՝
«Էն պէյէնճըյօրտան Եօիսս սպէրէ Բահնէն էտէր, տէնի-
լիր քի, պու սէօղիւ հէր քէս թահսին էտէր,
իլլա սէն պէյէնմէյօրտուն տէմէք օլուր : Պա՛-
պէն իսթիտրաք մադամընտա կէլիր, լաքին ան-
ճադ լափղընըն ա՛քսինէ օլարադ՝ պունուն
մապատը օնուն մազըպըլը վէ օնուն մապատը
պունուն մազըպըլը հէօքմիւնտէ օլուր, նիթէ-
քիմ՝ «Էն Էվլէլէն Կէլին Եօիսս պէն սան կիտէճէք
իտիմ, տէնիլիպ՝ Եա՛նի սէն կէլմէյէ իտին պէն
տանա կիտէճէք իտիմ՝ տէմէք օլարադ՝ պէն սան
կիտէճէք իտիմ, անճադ սէն Էվլէլէն կէլտին
մա՛նատընա օլուր : վէ պա՛ղէն իսթիֆհամ մա-
դամընտա Եաթուս մա՛նատընա կէլիր, Կէլի Դ
Եօիսս ԿէլիԷթի Դ կիպի :

Նէնէէ՛ լափղը տախի՝ թէշպիհ վէ թէմսիլ
էտաթը տըր . անճադ ճիւմէլէրին Էվլէլինէ
տախիլ օլուր :

Սանի լափղը տախի՝ պէյլէ էտաթը թէշպիհ
օլարադ կէլիր :

Կէրէ՛ էտաթը թէֆրիդ օլարադ՝ Էքսերիյէ
միւքէրրէր գուլլանըլըր . Կէրէ՛ պէն Կէրէ՛ «Էն կիպի :

Ին լափղը հէր նէ գատար հարֆը ճէրր տա-

յըլըր իսէ տէ՝ ասըլ լիսանը թիւրքիտէ ա՛րա-
պիտէն ալընան ձէ եհրինի թութուպ՝ մա՛նասը
պու հալտա ձէ լաֆզընըն մա՛նասընտան պիր
վէճհ իլէ ֆարգըլ տէյիլ տիր, նիթէքիմ՝ պէյաշ
իւէ աշահ, փեդէքիմ իւէ է+է գարընդաշ ձէ ասի զապիմ
իւլուիւէր կիպի:

ԼԻՍՍՆԸ ՖԱՐՍԻՏԷՆ ՕԼՍՆԼԱՐ

474 վէ եախօտ ձէ՝ էտաթը ա՛թֆ օլարագ՝
ճիւմէլէրի վէ քէլիմէլէրի պէնտ էտիպ՝ թիւրքի
ֆարսի եախօտ ա՛րապի քէլիմէլէրի ըապթ է-
տէր, նիթէքիմ՝ +եաշըր վէ գալէմ, +եաշըր վէ- գա-
լէմ, խանէ վէ իեւշան, խանէ վէ- իեւշան, Կաշա վէ
ֆէլէշ, Կաշա վէ- ֆէլէշ տէնիլիր:

Ու- էտաթը ա՛թֆ՝ անճագ ֆարսի վէ ա՛րապի
քէլիմէլէր մապէյնինտէ գուլլանըլըպ՝ պիրի պի-
րինէ միւշապիհ, եախօտ պիր սընըֆտան օլան-
լարը ըապթ էտէր, խանէ ու- իեւշան, Կաշա ու- իեաշ,
լաշֆ ու- ինայէլ, ա՛րշ ու- ֆերշ, ֆէհմ ու- իարա+ կիպի:

Միւիւր՝ էտաթը իսթիսնա օլարագ՝ գուլլա-
նըլըր:

Կիւշա լաֆզը սանքի մա՛նասընտա իսթի՛մալ
օլունուր:

Իկէր լաֆզը՝ հարֆը շարթ օլարագ գուլլանը-
լըպ՝ ճիւմէլի շարթիյէլէրին իւզէրինէ վազ՝
տախիլ օլունուր, Իկէր Պըրապէ իկէր իւն, շէֆ

պաշտօնը կիպի. ֆազաթ պիր ճիւմէնին ա'տմի վուգո'ու տէրքեար օլտուղու հալտա, պիր տէ չէ 'իլապէ օլունուպ էկերէ տէնիլիր, էկերէ Պրա-սայա կէմրի՛մ էսէ, շէֆա պաշտօնը կիպի. վէ պա'ղէն պունուն եէրինէ հէր չէ քաար լաֆղը գուլլա-նըլըր:

կերէ տախի պու գապիլտէն տիր:

Մէպարաթ՝ օլմայա քի մա'նասընտա օլուպ՝ պիր խաֆիլ վէ ինթինասպ պէյանը իչիւն գուլլանըլըր, Վէպարաթի Վիֆէնիլիր օլաւը կիպի:

Թաթի՝ էտաթը ինթիհա տըր:

Փէս՝ իմտի մա'նասընտա տըր:

Հէս՝ պու տախի իքի շէյի պիր հէօքիւմտէ թէշրիգ էտէր, անճագ միւքէրըէր օլունարագ գուլլանըլըր, հէս էաղըր հէս օֆուրա կիպի. վէ պա'ղէն իքինճիսինին ախըրընա աէ կէթիրիլիր, հէս եաղտըր հէսաէ օգուտու կիպի. կէրէք աթիի, վէ կէրէք աէ պա'ղէն գէմանը շարթիլէրէ 'իլա-վէ օլունուպ՝ մաղմունի շարթըն վուգու'ու թագ-տիրինտէ պիլէ՝ ճէղանըն ա'տմի վուգու'ու օլ-տուղունու իֆատէ էտէր, սանա Վիֆէնի էպի՛մ էսէ-աէ՝ աէն աշալլա-թ էիֆէպի կիպի:

Չէրս՝ վէ շէրաթի } էտաթը թա'լիլ օլարագ՝ պիր

Չէնս՝ վէ շէնսթի } սէպէպ իրատ էթմէք իչիւն

գուլլանըլըր:

ԼԻՍԱՆԸ ԱՐԱՊԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

475 Վէ՛ հտաթը անթփ օլարագ գուլլանըլըր,
 եհմէք վէ իշմէք կիպի:

Իլլա՛ հտաթը իսթիսնա,

Ֆեհմէ՛ հտաթը հասըր,

Ահմէ՛ հտաթը իսթիտըրաք,

Լաշմէ՛ հտաթը իսթիտըրաք,

Մահմադէ՛ հտաթը շարթ օլարագ՝ ֆիլ տալ ի-
 պարէի անրապիլէ օլուպ՝ լիսանի օ՛սմանիտէ՝
 ճիւղիլէ շարթիլէ իւզըրէ տախիլ օլուր:

Հահրէ՛ հտաթը ինթիհա տըր:

Պէնա պէրէն՝ պէօլէ օլարագ անպան մահմադընա օլա-
 րագ՝ հտաթը ինթիհա օլուր:

Վէ՛ իլլա՛ էօհա մագամընտա գուլլանըլըր՝
 Դերէն ալլըն՝ վէ իլլա Բեհթեր էշթերսին կիպի:

Իսհէ՛ հտաթը թէֆսիր օլարագ գուլլանըլըր:

ՖԱՍԼԻ ՐԱՊԻ՛

ՀՈՒՐՈՒՖՈՒ ՆԻՏԱ ՀԱԳԳԸՆՏԱ ՏԸՐ

476 Հուրուֆու նիտա՛ պիր խիթապ, վէ եախօտ
 գալպին հարէքէթինի պէյան էտէն լաֆղլար
 տըր:

ԼԻՍԱՆԸ ԹԻՒՐԳԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

477 Ա՝ քելիմէնին էվվելինէ տախիլ օլուր ,
 «...լանը՝ կիպի . վէ հկէր քելիմէնին էվվելի հա-
 րէքէ օլուր իսէ՝ պիր տէ , զիյատտէ գըլընըր ,
 է՛յ էֆէնի՛ կիպի :

Հա՛ պու տախի էտաթը թէնպիհ տիր քի ,
 «... օրաւընը պէն «անա առլապայը՝ կիպի :

Հայրէ՛ էտաթը նիտա օլուպ՝ իսթի՛մալ մադա-
 մընտա իսթի՛մալ օլունուր , հայրէ՛ կիպի :

Ա՛ն էտաթը թէհասսիւր :

Վա՛ն , էյվա՛ն էտաթը թէէսսիւֆ . էալըք տախի
 էտաթը թէէսսիւֆ մադամընտա գուլլանըլըր :

Օ՛ն էտաթը թէլէզզիւզ .

Օֆ՛ էտաթը իզթիրապ սըր :

Է՛ն էթիշիր մադամընտա թէլէֆֆիւզ օլու-
 նուր :

ԼԻՍԱՆԸ ՖԱՐՍԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

478 Նիտա մադամընտա , քելիմէնին ախըրընա՝
 « կէթիրիլիր «աէլա , կիպի քի , էյ «աէլ տէմէք տիր :
 Աֆէնէ՛ն էտաթը թահսին տիր :

ԼԻՍԱՆԸ ԱՐԱՊԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

479 Հա՛ն հարֆը իսթիանա վէ նէֆի տիր :

ԳԸՍՄԸ ՍՈՒԽՍ

ՆԱՀՎ (համաձայնութիւն) ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

480 Պիր ճիւղէ՝ քելիմէլէրտէն իսլարէթ օլուպ՝ մուխաթէպէ թէքմիլ մա՛նա վէրէն սէօղ տիւր : Ին ագալլի պիր իամ իլէ պիր ֆի՛իլտէն թէքքիպ օլունուր , եվ եանդը կիպի : Սըֆաթ իսթի՛ մալ օլունտուգտա , իամ վէ սըֆաթ իլէ պէրապէր պիր ֆի՛իլ պուլունուպ՝ թէքքիլ օլունան ճիւղէ իւչ քելիմէտէն իսլարէթ օլուր , եվ իսսըճաֆ որը կիպի :

481 Ճիւղէյի պաշլայան լաֆղա՝ Ֆապլէրա , վէ օլ միւպթէտա հազդընտա իֆատէ օլունանա՝ իսպէր տէնիլիր :

Պու սէօղլէրտէ քէլամ՝ եվ լաֆղընտան պաշլայըպ էվ՝ Ֆապլէրա օլուր , վէ եանդը վէ իսսըճաֆ որը իսպէր օլուր :

482 Ճիւղէլէրէ միւպթէտայը վասֆէտէն , եալսօտ խապէրի վասֆէտէն , վէ սայը քէյֆիյէթլէրի պէյան էտէն լաֆղլար իլավէ օլունուր , կիւլէլ եվ եանդը , եվ ֆէթ իսսըճաֆ որը , եվ որեւէ եանդը կիպի :

483 Պունտան պաշղա , էքի եա զիյատէ պէսիթ ճիւղէլէր , պիրիպիրինէ նիսպէթ էտիպ՝ պիր միւրէքքէպ ճիւղէ թէրթիպ էտէր , ֆաշա կէլերէ՝ ուն կեդերէ՛ կիպի :

Իշպու քելիմէլէրին վէ ճիւղէլէրին պիրիպի-

ըինէ օլան միւսնասիպէթինի թա'րիֆէտէն գըամա՝
շահլ տէնիլիր :

ՊԱՊԸ ԷՎՎԷԼ

ԻՍՄԼԵՐԻՆ ՊԻՐԻ ՊԻՐԻՆԷ ՕԼԱՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԷԹԻ

(1) ՄԻԻԹԱՊԱԳԱԹ

ԳԱ'ԻՏԷՅԻ ԹԻԻՐԳԻՅԷ

484 Ի.քի իսմ՝ պիր շախս եախստ պիր շէյ պէ-
յան էթտիքլէրի հալտա , ի.քինճիսի՝ ահվալըն
հանկըսընտա օլուրսա օլտուն , էվլէլ.քիսի՝ Դ-ճեր-
բէր հալընտա տըր , իաշա էֆէնդիշէն Կեօրդէ- , Ս-բ-
էն էֆէնդիշէ Կեօր կիպի :

485 Իսմի խաս ախըրընա էքսէրիյէ շա՝ լաֆզը
գուլլանըլըպ՝ պիր իսմի ճինա իլլապէ օլունուր ,
Հասան շա՝ Էթմէ , Իպրահիմ շա՝ շախ , Պէշ շա՝ շէհր
կիպի :

486 Պիր շէյին միգտարընը , եախստ եափըլտըղը
մատտէյի պէյան էտէն իսմ՝ միւսէրըէտ հալընտա
թաղտիմ օլունուր , պիր օգգու Բ-շ , էթէ աա՝Բւլէթ
Էօլ , պիր լեգա էթմէ , պիր էթէ պաղլապ , պիր էնդուլէ
լէն , Կէթ-շ էթմէ , Կեօր Գաթիմ , աղա Գաթ կիպի :

487 Սայը պէյան էթմէք պապընտա , էքսէրիյէ
Էթմէ , Բա , Գըլա , Գաթ , Կաթ , Կաթ լաֆզլարընըն

պիրի՝ սայրտան սօնկրա ՚իլավէ օլունուր , էէ
նէֆեր էօլնու , էէ-ղ բառ ֆօյուն , զն ֆարէ լիօֆ , պէշ ա՛րեա
է+ձէ+ կիպի :

488 Պու մինվալ իւզրէ տախի , վազթըն միւ
րիւրիւնիւ պէյան էթմէ.ք իչիւն՝ իամէր միւ
ճէրրէտ հալընտա վա՛ղ օլունուր , պէշ կէն պէ-ր ,
ն «էնէ , էէրֆ կէն էվէէ (քի պունտան էվվէլ տէ-
մէ.ք տիր) , պէր «էնէ «ձնկրա կիպի :

ԳԱ՛ՐՏԷՅԻ ՖԱՐՄԱՅԷ

489 Պիր շախս պէյան էտէն իամէրէ , թա՛ղիմ՝
իչիւն՝ ճէնապ , հաղքէն , լաֆղլարը թաղտիմ՝ օլու-
նուպ՝ աբայա է վաղ՝ օլունուր , հաղքէնի Ալլա
ճէնապէ հաֆֆ , հաղքէնի Մոսս կիպի :

490 Պիրի պիրինէ միւշապէհէթի օլան , վէ եա-
խատ պիր սընըֆը պէյան էտէն ի.քի իամ՝ (վէ
մաստար տախի) , էտաթը բապթ ու իլէ պիրի
պիրինէ պաղլանըր , էէշն ու էէ-ղար , հաֆ ու սիֆա ,
պէյան ու լաֆպիճ , լա-նիֆ ու է՛նայէն , լա-ն ու աբղ կի-
պի : Պու գաի՛տէ ֆարսի վէ ա՛րապի լաֆղ-
լարա մախսուս օլուպ՝ թիւր.քի լաֆղլարա միւս-
թա՛մէլ տէյիլ տիր . հէմ տախի միւշապէհէթի
օլմատըղը հալտա , պիր վէճհ իլէ միւնասիպ տէ-
յիլ տիր :

491 Մո-հէհէ : Լիսանը օ՛սմանինին թէր.քի-
պինտէ , գա՛լաէի թիւր.քիյէ իւզրէ , կէրէ.ք

թիւրքի, կէրէք, ֆարսի կէրէք ա'րապի լաֆղ-
լար վազը՝ օլմասը՝ վէ գա'խտէի ֆարսիյէ իւզըէ՝
ֆարսի վէ ա'րապի լաֆղլար՝ վէ գա'խտէ ի ա'-
րապիյէ իւզըէ՝ անճագ ա'րապի լաֆղլար վա'զը
օլմասը՝ իւմիւմի գա'խտէ տիր։

(2) ԻԶԱՖԵԹ

ԳԱ'ԻՏԵՅԻ ԹԻԻՐՔԻՅԷ

492 Իզաֆէթ՝ պէյան օլունտուղու կիպի (*62),
ի.քի ճինա տիր. իզաֆէթի միւքէմմէլէ, վէ ի-
զաֆէթի պէյանիյէ։

493 Իզաֆէթի Դ-է-հէ-է : Միւզաֆըն իլէյհ՝ օլա-
ճագ իսմ թէմլիք եախօտ նիսպէթ էտէնին ատը
օլուպ՝ մա'լիւմ օլմուշ տախի օլտուղունտա, միւ-
քէմմէլէ օլմասը լազըմ կէլիր, էվէն Կաճ, քի մա'-
լիւմ պիր էվ տէմէք, Կաշէնէն պէ-հէ-է, քի մա'-
լիւմ պիր պաղչէ տէմէք տիր։

494 Պու իզաֆէթտէ, իւշ եա զիյատէ իսմ պի-
րիպիրինէ թէ'ալլուգ էտէր իսէ՝ պիրիսինին է-
էտաթը գաթ՝ օլունմասը ճայիզ տիր, Գաշանըն
օլունմա Կաշան եէրինէ՝ Գաշ օլունմա Կաշան, վէ
Գաշանըն էնիշէսի օլուն կիպի։

495 Պա'ղէն աա'խի միւզաֆըն իլէյհ եէրինէ՝
մէֆո'լլուն միհին ճէմի՝ վազ՝ օլունտուպ՝ միւզաֆ
օլ հալտա պիր գաշ զաթլարըն արտսընտան

Թէփրիզ ու Թէվլի՝ օլունուր , շու ելլեբոն պերի ,
 Դեճէն ալաբըման Ֆէլան էֆենդիներէ կիպլի :

496 Իլաֆէնի պէյանէյէ : Միւղափըն իլէյհ միւղ-
 զափըն նէվլինի Թէփրիզ էտէրսէ՝ իզաֆէթի
 պէյանիյէ օլմասը լազըմ՝ կէլիր , պաշէ պէճիսի
 կիպլի քի, պու նէվ՝ պէքճի տէմէք . Դաշ Կէշիսի,
 Եապան Եօրսէյի , Գաթէշահ Ֆերմանը կիպլի :

497 Իշպու իզաֆէթ՝ սըֆաթ կիպլի վասֆ է-
 տէր , վէ պա՛ղէն օնուն Եէրինէ սըֆաթ կէթի-
 ղիլիր , նիթէքիմ՝ Գաթէշահ Ֆերմանը , վասաի-
 շահանի Ֆերման , վէ Սւլան Բերհաթի , մէրհամէ-
 թի իլահիյէ տէմէք տիր :

498 Շէհրլէր , ըրմագլար , տէնիղլէր վէ սայր
 մահալլարըն իամէրի՝ պու իզաֆէթ իլէ պէյան
 օլունուր , Խնիկներա Դեճէնէնի , Փարիշ շէրի , Նիւ
 ըրմանը , Սեհ Էօրֆէշի կիպլի :

499 Պիր միւղափա իքի Եա զիյատէ միւղա-
 փըն իլէյհ՝ Եախօտ պիր միւղափըն իլէյհէ իքի
 Եա զիյատէ միւղափ Թէ՛ալլուգ էթմէք միւմ-
 քին տիր , վէ օլ հալոտ իզաֆէթ ալամէթի՝ ա-
 խըրընա վէրիլիր , Եօր ու շէփէնի պաթաը , Բոշ է-
 լէ պէպերնի Դաթը , վէ սահրանըն Բոշ ու Դըլը , Բոշ-
 Դաթ իլէ բէնիկ կիպլի :

500 Միւղափ միւփրէա օլաուղու կիպլի , ճէմի՝
 տախի օլապիլիր , Պէյլէր պէյի , Պաշլար պաշը կիպլի :

ԴԱ՛ԻՏԷՅԻ ՖԱՐՄԻՅԷ

301 Պունտա իզաֆէթ պիր գըամ օլուպ միւզաֆ թէգատտիւմ էտէր, վէ արայա է վազ՝ օլունուր, փաթէշահ է շէֆէ, փայ է Լեփէ, պէնդէ է խեփա կիպի.քի, Կեփէնիւն փաթէշահ, Լեփէնիւն պաշա, Ալլահն Գուլ-տէմէք, վէ Կեփէնէ է Պէշ, Նէնդէ է Թուհա, Էսհապ է սէյֆ կիպի.քի, Պէշ շէնդէ, Թուհա շէշաշ, Գըլլէճ սահիպէրէ տէմէք տիր:

302 Իշպուլ իզաֆէթ՝ ֆարսի վէ ա՛րապի լաֆզլարա մախսուս օլուպ՝ թիւրքի լաֆզլար՝ պու իզաֆէթտէ միւզաֆ Էա միւզաֆըն իլէյճ օլմասը ճայիզ տէյիլ տիր, Մեսէլա, Կամ է էլ, շէֆէլէ է զապէն, Կէլէէ՛ էլ տէնիլմէզ:

303 Շէրհ: Կա՛ն վէ ֆէթլա՝ ա՛սըլ ա՛րապիտէ օլտուղու կիպի, - իլէ թէլէֆֆիւզ օլունուր իսէ տէ՝ ֆարսի գա՛րտէսի իւզըն միւզաֆ վազը՝ օլտուգտա, ֆարսի ուսուլու իւզըն տախի թէլէֆֆիւզ օլունա պիլիպ՝ մէսէլա, Կա՛ն է պէյն վէ ֆէթլա է Կ-ֆէն տէնիլմէզ կիպի՝ Կա՛ն է պէյն վէ ֆէթլէյն Կ-ֆէն տախի տէնիլէ պիլի:

ԴԱ՛ԻՏԷՅԻ Ա՛ՐԱՊԻՅԷ

304 Պու իզաֆէթ՝ օ՛սմանլը լիսանընտա նա տիրէն գուլլանըլըր իսէ տէ՝ ա՛րապի լաֆզլար պէյնինտէ ճայիզ օլուպ՝ միւզաֆ թէգատտիւմ էտէր, վէ արայա էլ լաֆզը վազ՝ օլունուր, - Կը-

դէն եւ ետ, ահիւ եւ ա'գլ, պէն եւ ա' կիպի քի, մատ-
տէնին սօնու, ա'գլ սահիպի, վէ սուլարըն էվի
տէմէք տիր:

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ

ԻՍՄԷԼԻՆ ՍՐՃԱԹԼԱՐԱ ՕԼԱՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԷԹԻ

(1) ՄԻԻԹԱՊԱԳԱԹ

ԳԱ՛ԻՏԷՅԻ ԹԻԻՐԲԻՅԷ

303 Սըֆաթ՝ մէվսուֆա թէգատտիւմ էտէր,
վէ մէվսուֆուն հալընա միւթապագաթ էթ-
մէյիպ՝ հէր հալտա հիյէթի ապիյէսինտէ գա-
լըր, կե-շէլ էվ, կե-շէլ էվէր, կե-շէլ էվէ, կե-շէլ
էպիւն, կե-շէլ զէնն կիպի:

306 Կէրէք սըֆաթ կէրէք մէվսուֆ՝ պու գաի՝
տէ իւզրէ լիսանը թիւրքի, եախստ ֆարսի, եա-
խստ ա'րապիտէն օլմասը ճայիզ տիր, կե-շէլ
շէֆէնէ, կե-շէլ կե-շէն, կե-շէլ քասր, ա'շէն քօնաք,
ա'շէն քէվէն, ա'շէն շահ կիպի:

307 Սըֆաթ՝ խապէր տախի վագի՝ օլա պիլիր,
վէ օլ հալտա տախի կէրէք թիւրքի, կէրէք
ա'րապի օլսուն, պիր նէվ՝ միւթապագաթա բիա-
յէթ օլունմազ, նիթէքիմ՝ պու քէվէն ա'շէն քէր
տէնիլիպ՝ ա'շէն քէր տէնիլմէզ:

508 Պիր դաչ սըփաթ պիր մէվսուֆա թէ'ալլ
լուգ էթտիյի հալտա , քիթապէթտէ էքսէրիյէ
օլ սըփաթլարըն արասընտա հարֆը ա'թֆ զէ
վազ' օլունուր , ֆազաթ թէքէլլիւմտէ , վէ պա'
ղէն քիթապէթտէ պու դա'իտէյէ ըրալէթ օլուն
մազ , կէ-ղէլ զէ էթէյլէ զէ մահմադ ջճո-գ , էսխսու
կէ-ղէլ , էթէյլէ , մահմադ ջճո-գ տէնիլիր :

ԳԱ'ԻՏԷ Ի ՖԱՐՍԻՅԷ

509 Մէվսուֆ' սըփաթա թէգատտիւմ էտիպ'
սըփաթտա դա'իտէի թիւրքիյէ կիպի քէյֆիյէթէ
պիր միւթապազաթ լաղըմ կէլմէյիպ' արայա է
վազ' օլունուր , պու տախի ֆարսի վէ ա'րապի
լաֆղլարա մախսուս տուր , էանէի Դէլէ-լա , Վալէ
շու-լէ-տար , հաֆիտէ Դեպարէտ , Դեյլէի շէրէն , զէննէ
կիպի :

510 Մէվսուֆլար' դա'իտէի ֆարսիյէ իւզրէ
ճէմ'լէնտիքտէ , սըփաթլարըն ճէմ'լէնմէպի տա
խի լաղըմ կէլիր , Դերթէմն է Դէլ-Վերան , պէնթէկէան է
Դերհասէլն ճէյան կիպի :

511 Պիր դաչ սըփաթ պիր մէվսուֆա թէա'լլ
լուգ էթտիքտէ' պիր հարֆը ա'թֆ արայա վազ'
օլունուր , զէնն է էթէյլ վէ Դէլ Դէ-լա կիպի :

ԳԱ՛ՒՏԷ Ի Ա՛ՐԱՊԻՅԷ

Յ42 Գա՛խտէի ֆարսիյէ իւղըէ մէվսուֆ՝ սըֆաթա թէգատտիւմ՝ էտէր, վէ գա՛խտէի ա՛րապիյէ իւղըէ, կէրէք +էֆէյէ, կէրէք +էֆէյէ խուսուսուսուս, միւթսպաղաթ լազըմ կէլիր. եա՛նի մէվսուֆ միւղէքքէր իսէ՝ սըֆաթըն տախի միւղէքքէր օլմասը, վէ էկէր մուէննէս իսէ՝ սըֆաթըն տախի մուէննէս գըլընմասը, վէ քէղա մէվսուֆ թէսնիյէ իսէ՝ սըֆաթըն տախի թէսնիյէ, վէ ճէմի՛ իսէ՝ ճէմի՛ կէթիրիլմէսի լազըմ տըր, իւլէ Է Կասան, իւլէ Է Կասան, Բէ՛ւլլէֆէյէ Բերէուֆէյէ վէ Բէ՛ւլլէֆէյէ Է Բերէուֆէյէ կիպի :

ՃԷՄ՛ԼԷՐԻՆ ՀԱԳԴԸՆՏԱ

Յ43 Իշպու միւթսպաղաթըն գա՛խտէսի պուտուր քի՝ (1) մէվսուֆ՝ ճէմի՛ միւղէքքէրի սալիմ՝ օլտուգտա՝ սըֆաթ ճէմի՛ միւղէքքէրի սալիմ, Բէ՛ւլլէֆէյէ Է Բերէուֆէյէ, եախստ՝ ճէմի՛ միւղէսսէր, Բէ՛ւլլէֆէյէ Է Ֆէխամ, օլուր :

(2) Էկէր ճէֆ՝ Բուէննէսի սալիմ օլուր իսէ՝ սըֆաթ՝ ճէմի՛ մուէննէսի սալիմ, Բէ՛ւլլէֆէյէ Է Բերէուֆէյէ, եախստ միւթրէտի մուէննէս օլուր, Բէ՛ւլլէֆէյէ Է կիպի :

(3) Էկէր ճէֆ՝ Բէ՛ւլլէֆէյէ օլուր իսէ՝ (ա) ա՛ղէ

սահիպինին իսմի օլտուդատա , սըֆաթ՝ ճէմի՝ միւ-
ղէքքէրի սալիմ՝ ա՛լէմ է ա՛գէլէն , եախօտ ճէմի՝
միւքէստէր , լէ-+էլա է ֆիւաճ , եախօտ միւֆրէտի
մուէննէս , էլէա՛ն է Ֆէլէ-րէ , օլուր :

(բ) Ա՛ղլ սահիպինին իսմի օլմասըղը հալտա ,
սըֆաթ՝ էքսէրիյէ միւֆրէտի մուէննէս օլուր ,
աճո-րո- մահէմէ , Ֆէլադը Ֆէլէ-լէ , Ֆա-էլէ շէլէա
կիպի :

Յ14 իշպու գաի՛տէ ի ա՛րապիյէ՝ ա՛րապի լաֆղ-
լարա մախսուս օլուպ՝ թիւրքի գա՛իտէսինճէ
սըֆաթ թէգատտիւմ էթտիյի հալտա , միւթա-
պագաթ ճայիղ տէյիլ , նիթէքիմ՝ էրապէյէ Ֆէ-ղէյէ
տէնիլիպ՝ Ֆէ-ղէյէ էրապէ տէնիլմէզ , վէ Ֆա-լէ-պէճ
էֆէ-աւր վէ Ֆէլէ-լ Ֆապէլ տէնիլիպ՝ միւսթագիմէ
էֆքեար , միւշքիւլէ մէսսյիլ տէնիլմէզ :

Յ15 Սըֆաթ՝ իսմ էէրինէ հալընըզ վազ՝ օլու-
նուրսա՝ մուէննէս կէթիրիլմէսի ճայիղտիր , նի-
թէքիմ՝ Ֆէլէ-րէ , Ֆէլա-րէ զիքր օլունմուշ խա-
թուն իշիւն :

Յ16 Պու գա՛իտէյէ խիլաֆէն՝ տէվլէթէ ման-
սուպ օլան մահալլէրին խիմլէրինտէ զալաթը
մէշհուր օլարագ , լոֆէանէ է ա՛րէ , խա-լէ-անէ է ա՛-
րէ , վէ էմսալի գուլլանըլըր :

Յ17 Պա՛ղէն տախի շէֆլէ+ է Ֆէլէ-ր , Ֆա-իւլէ+ է
Ֆէլէ-ր հաղըլըր իսէտէ՝ ասըլ ֆէսահաթը թիւր-
քիյէ պունա մանի՝ օլտուղունտան , Ֆէլէ-ր շէֆլ-
լէ+ վէ Ֆէլէ-ր Ֆա-իւլէ+ տէնմէք էվլա տըր :

[illegible]

524 Մարտի 1-ին հալ ու քեյֆէթ վասֆէտէն սը-
ֆաթ օլարագ, նէ լաֆղը իլէ թէր. քիպ օլտուդ-
տան սօնկրա օլ հալա մալի. ք օլան շախսը մէ-
ֆուլուն իլէյհէ ճէրը էտէր, նէ հո-միւն ճըհ-
ճիւլէ կիպի:

522 Սըքաթը Թաֆզիլիյէլէր տախի՝ մէֆու՝
լուհ միհ ճէրը էտէր, պուսսէն պուսս էյէ պիք,
պիւնիւն պիւն պուսսս սզլուսէ պուսս կիպի. վէ էտաթը
Թաֆզիլ պըրագըլըպ՝ սէն պէն էյէ, պըսսսլուսս պուսս
լիհ, պիւլի պիւն պիւնիւս, սֆլ լուսսս պիւլիւս պիւն
պիւնիւս կիպի:

Պա՛ղէն մաստաւը պու մագաւմտա կէթիւիկէ-
լէք՝ մէնֆի ի իգլթիտար մա՛նասընտա տըր ,
գրաւի մասը պաւն Գրաւաւ կիւլի :

523 Պա'ղէն սըֆաթ՝ պիր ճիւմէ վասիթասը
իլէ մէֆու'լուն միհտէն այրըլըր, վէ օլ հալտա
մէֆո'ւլուն միհ ագապինճէ էսէ լաֆզը վազ՝ օ-
լունուր, ճառն լաֆըրընը էշէմ-եհ-տէն էսէ՝ +էն-տէնէ
իւթըմ-տէն արհա ալա արըր տէնյոտիյի կիպի :

324 Հարէքէթ վէ գալպ էֆ.քեարը մա'նասընա
չամիլ օլան սըֆաթլար՝ օլ հարէքէթ վէ էֆ-
քեարըն նէ'չաթ էթտիլի մահալը պէյան էտէն
լաֆղը՝ մէֆու'լուն միհ հալընա ճէրը էտէր,
պոստոնն նա'չէ, ընտան ճիմոտն, պէնդէն բաղէ կիպի:

525 Պա՛ղէն տախի՛ պու սըֆաթլար օլ էֆրեա-
րըն նէթիճէ պուլաճաղը մահալին իամինի մէ-
ֆուլուն իլէյհէ ճէրը էտէր, օն բաշէ, պան-
գիւն կիպի :

ՖԱՍԻԸ ՍԱՆԻ

ԻՍՄԻ Ա՛ՏԵՏԼԵՐԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

ԳԱ՛ԻՏԷՅԻ ԹԻԻՐԳԻՅԷ

526 Իամի ա՛տէտ՝ թէա՛լլուգ էթտիյի իամէ
թէգատտիւմ էտիպ՝ օլ իամ տախմա միւֆրէտ
գալըր, էէ շէֆէ, էէ-շ շէր-շ կիպի : Էկէր պիր-
լէր, եիւզլէր, պինլէր գուլլանըլըր իսէ՛ պին-
լէրտէն պաշլայըպ արայա հարֆը ա՛թֆ վաղ՝
օլունմայարագ՝ պիրի պիրինէ իթթիսալ օլու-
նուր, օն պին պէշ էի-շ էլլէ պիր շէր-շ կիպի :

527 Էկէր իամի վասֆ էտէն սըֆաթլար պու-
լունուր իսէ՛ իամի ա՛տէտ օնլարա թէգատտիւմ
էտէր, պէշ պէշալ վէ սէֆէլ ֆօյն կիպի :

528 Պա՛ղէն իամի ա՛տէտ՝ իամ մագամընտա
թութուլուպ իզաֆէթտէ գուլլանըլըր. միւզա-
ֆըն իլէյհ տախի միւֆրէտ եախօտ ճէմի՛ օլտ
պիլիւր, վէ օլ զէման թէվզիյիյէ մա՛նասընտա

տըր , օրանըն էա օրաւարն էտիտի , ադեմէն էա ադեմէն-
րնդդ Կիպի :

529 Ա'տատը ապիյէ վէ ա'տատը քէսրիյէ-
տէն ի'պարէթ պիր սայը օլուրսա՝ ա'տատը առ-
լիյէյէ վէ եախօա էւէ 'իլավէ օլունուր , էտի վէ
դեր բո-դ' , է-շ էւէ էտի տե-ւ Կիպի . վէ ա'տատը
քէսրի թիւրքէ օլուրսա՝ դեր լափզընըն միւղա-
փըն իլէյհի 'իլավէ օլունուր , դէշ էւէ դերն տե-տէ-
տէ է-շէ- Կիպի :

530 Թարիխ պէյանը իշիւն ա'տատը թէվղի՝
յիյէ գուլլանըլմայըս ա'տատը ապիյէ իսթի՝
մալ օլունուր , 1868 տէնէ Կիպի :

534 Հաքէզա , Կիւնիւն սա'աթընը պէյան էթ-
մէք իշիւն՝ ա'տատը ապիյէ գուլլանըլըր , ֆա-
գաթ սա'աթ լափզընա թէախիսիւր էտէր , մէ-
սէլա՝ սա'աթ դէշ օլուր , սա'աթ դէշդէ Կիպի :

ԳԱ՛ԻՏԷՅԻ ՖԱՐՍԻՅԷ

532 Պու՝ հէր վէճհ իլէ դա'իտէյի թիւրքիյէ-
յէ իսթիսալ էտէր : Փագաթ իսմի ա'տէա պիր
դաշ ճինատէն 'իպարէթ օլուրսա՝ արայա հար-
փը ա'թփ վազ՝ օլունուր , հէշդէ վէ- սա'աթ վէ- էտի
Կիպի :

ԳԱ՛ԻՏԷՅԻ Ա՛ՐԱՊԻՅԷ

533 Մէփսուֆ օլան իսմ թէգաստտիւմ էտիպ՝
 իսմի ա՛տէտ իքիտէն զիյատէ օլուրսա՝ ճէմ՝
 գըլընըր, վէ իսմի ա՛տէտտէ միւթասպագաթա
 ըիայէթ օլունուր, եղլա ի «եղաս», ճէվանիպի երպա՛ս,
 աճլալը հասն կիպի:

534 Իքի շէյ պէյան էթմէք իշիւն՝ ինն, ինն
 գուլլանըլմայըպ՝ իսմ թէսնիյէ գըլընըր, գոլնու
 պէյն, ճէպնիլէյն կիպի:

535 Էկէր իսմի վասֆ էտէն սըֆաթլար օլուր
 սա՝ իսմի ա՛տէտ օնլարա թէգաստտիւմ էտէր.
 աճլալը հասն ճէլլիւրէ, ագալէ՛ ի «եպա՛ն» ի մա՛լի-մէ կիպի:

536 Իսմի ա՛տէտ պիր գաշ ճինսատէն ՚իպարէթ
 օլուրսա՝ պիրլէր թէգաստտիւմ էտիպ, արայա վէ
 վազ՝ օլունուր, ինն վէ իսմէն վէ ճէլլէյն վէ էլֆ
 կիպի:

ՊԱՊԸ ՍԱԼԻՍ

ԻՍՄԼԷՐԻՆ ՔԻՆԱՅԷԹԷ ՕԼԱՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԷԹԼԷՐԻ

(1) ՋԱՄԻՐԻ ԻՋԱՅԻ

537 Իշպու էտաթլար՝ կէրէք միւֆրէտ վէ կէ-

բէք ճէմ՝ գըլընմըշ խամէրէ՝ իլալէ օլունուր ,
 եփե , եփէրէ՛ , եփէրէ՛ն իլալի :

338 Միւֆաստալ եաղըլորդլարը հալտա , պիր
 տէ միւզաֆըն իլէյհ կէթիրիլիր . զամիրի իզաֆի
 միւթէքէլլիմ իտէ՝ միւզաֆըն իլէյհ՝ միւթէքէլ-
 լիմ , մուխաթէպ իտէ՝ միւզաֆըն իլէյհ , մուխա-
 թէպ վէ զայպ իտէ՝ զամիրի զայպ , վէ եախօտ
 պիր իամ կէթիրիլիր , պէնէ՛ եփէ , պէնէ՛ եփէ , բու-
 եախօտ եփէնպէնէն եփէ : Ֆադաթ պու զամիրի
 շախաիլէր պա՛ղէն իհմալ օլունուր , եփէ , եփէ ,
 եփէ , եփէն իլալի :

339 Պու զամիրի իզաֆիլէրին իթթիսալ օլուն-
 տուղլարը խամէր տախի՝ միւզաֆըն իլէյհ գը-
 լընմաը ճայիզ տիր , պէնէ՛ եփէն պա՛ղ իլալի , քի
 եփէն միւզաֆըն իլէյհ օլուպ՝ օնա նիսպէթէն
 պա՛ղ միւզաֆ օլուր . վէ թէքրար միւզաֆըն ի-
 լէյհ օլմաը տախի միւմքիւն տիր , եփէն պա՛ղն
 պա՛ղ իլալի :

340 իպարէ ի թիւրքիյէտէ զամիրի իզաֆի՝ եա-
 լընըլ իամէ իթթիսալ էտէր իտէ տէ՝ իպարէի
 ֆարսիյէտէ պիր քէլլիմէ հէօքմիւնտէ օլտու-
 զունտան , զամիրի իզաֆի քէլլիմէի ախըրէյէ իթ-
 թիսալ էտէր , իւլլէ շէրէֆէրէ , աա՛պէնի պաթիլէն ,
 փէրէի փըհո-սո-սո , փաշանըն պէրիթի փաշէ-րէն , լ-
 ֆո- Բայէնի , եօր ու իքալը իլալի :

341 Չամիրի զայպլէրին պիր մէրճա՛ի օլմապ ,
 եա՛նի օլ զամիրին իշա՛ր էթաիլի շախսըն , եա-
 խօտ շէյին մուզատտէմա զիքրի սէպդաթ էթ-

մէսի լազըմ տըր. ֆազաթ պա'ղը քերրէ մէր-
ճա'սըղ խաթի'մալ օլունուպ' զաթրէ ֆապնէ՛մ տէ-
նիկիր, նիթէ.քիմ' նառնէյէն օ Գո-ր + Նի'ճէն Գա-
պըրնը պիւնէն, վէ մապնաթ օլ Գո-ր + Նի-նէր վէ
մարիթէնէ սա, երէնէն, վէ ճնլարն + վէճաւը եօթ Գո-ր,
պէր էշէ եարամաղլար, ճիւմէլէրինտէ վա'ղը օլան
օ վէ օլ վէ ճնլար զամիրլէրի կիպի:

Շերհ: Խշպու խաթիլահ թէքէլ իւմտէ միւսթա'մէլ իսէտէ,
էքսերիյէ քիթապէթտէ գուլլանըլմաղ:

342 Ա'րապի զամիրի շախաիլէր' խաղէրէ թէ'ալ-
լուգ էթտիքլէրինտէ, խաղէր' եւա ա'րապի ու-
սուլ իւզրէ ճէմ'լէնիր, եւա միւֆրէտի միւճէր-
րէտ գալարաղ' զամիրի շախաինին միւֆրէտ վէ
թէմնիյէ վէ ճէմ' օլաուզունա նազարէն, պիր
եախօտ զկյաստէ շախս պէյան օլունուր, ղէվաթը
ֆաշարն էլէյն, էֆէնդէն ֆաշարն էլէյնէ՛մ, էֆէնդէն է
ֆաշարն էլէյնէ՛մ, ֆաշա է ֆաշարն էլէյնէ՛մ կիպի:

(2) ԻՍՄԻ ԻՇԱՐԻՇ

343 Խամի իշարէթ' սըֆաթ մադամընտա գուլ-
լանըլտըղը հալտա, տախմա միւֆրէտի միւճէր-
րէտ օլուպ' սայր սըֆաթլար վէ խամի ա'-
տէտլէրէ թէգաուտիւմ' էտէր, պո- էվ, պո- էվ-
լէրէ, պո- էն-զէլ ֆըղ, օլ էն-տէտ էվ, պո- պէշ էլա
կիպի:

344 Քինայէթ մագամընտա գուլլանըլտըղլարը հալտա , իսի էշարէնլէրն տայմա մուգատտէմա զիքը օլունմուշ , եախստ մա'լիւմ պիր միւշարըն իլէյհի օլուր , անճագ պա'ղը քէրրէ զամիրի միւպհէմ մագամընտա միւշարըն իլէյհսիզ գուլլանըլըր , նիթէքիւմ՝ խոստի մեղէնարէ ա'դէն պո-
րո-ր + է սանա սեյլէնի էրիմ , վէ շահա + է սեյլէրիմ
դէնլէ ճիւմլէլէրինտէ օլան պո- վէ շա- լաֆղլարը
կիպի :

345 (3) Իսի լէճըիտ սըֆաթ մագամընտա գուլլանըլտըղը հալտա , իսմի իշարէթ կիպի պիր թէպ-
տիլաթ վագը՝ օլմայըպ՝ միւֆրէտ ի միւճէրրէտ
օլուպ՝ սայր վասֆ էտէն քէլիմլէրէ թէգատ-
տիւմ էտէր , +էնդի էվէ , +էնդի էվլէրէ , +էնդի պապամ ,
+էնդի պէյի-+ պաղլէնլէ կիպի :

346 Պիր տախի իսմ մագամընտա կէլիպ՝ զա-
միրի իզաֆի ալըր , վէ միւզաֆըն իլէյհ օլուպ՝
միւզաֆ զայպ սուրէթլինտէ կէլմէսի տախի ճա-
յիզ աիր , +էնդիէնն մալը օլմայան շէյ ալմ կիպի :

ՊԱՊԸ ՐԱՊԻ՝

ՔԻՆՍՅԵԹԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

347 Զամիրի շախսիլէրտէն , միւթէքէլլիւմ վէ
միւխաթէպ վէ զայպ սուրէթլէրի միւպթէտա

օլտուղու հալտա , էքսերկյէ դաթ' օլունուր ,
կէլէ՛հ , կէլէն , կէլէ կիպի : Պուլունտուղլարը
հալտա , թէէքիտ վէ թէֆրիդ մա'նասընա շամիկ
տիր , «էն կէլէն , օ կէլէ կիպի :

348 Պունկարըն եէրինէ քիթապէթտէ էքսերկյէ
Ֆէլէ-բ , Ֆէլլո-բ , Ֆերու՛մ դուլլանըլլալ՝ թա'ղիմ'
մագամընտա , Ֆեմեկէն , Ֆեշարըն էկէն իսթի'մալ օ-
լունուր , շիսէ Ֆէլլո-բ , ալլէ Ֆեմեկէն , փաշէ Ֆե-
շարըն էկէն կիպի :

349 Միւթէքէլլիմ եէրինէ՝ յէնթէնէն եախօտ
յէնթէլէրէ , Գա'նէրէ , Ֆեիլէլէրէ դուլլանըլլալ՝ միւ-
լսաթէպէ շալլէ ալեկէլէրէ , շալլէ Գեվէլէլէրէ իսթի'մալ
օլունուր :

350 Իամի թէճրիտ , Քէնթի : Իամի թէճրիտ՝ էք-
սերկյէ ճիւմէնին միւլթէտասընա միւրէճա'աթ
էտէր , էֆէնթի Գարընդաշընը ալլալ Գէնթի էվէնէ կէլթի
կիպի քի , էֆէնտինին էվլինէ կիթտի տէմէք
տիր :

ՊԱՊԸ ԽԱՄԻՍ

ՖԻԻԼԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

(1) ՄԻԻՊԵՏԱՅԱ ՕԼԱՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐ

351 Ֆի'իլ՝ քէնտի միւլթէտասընա Գեմէլէլ վէ
շիսէլէլ իտսուսուրնտա միւթապադաթ էտէր ,

դէն կետեմ, «իւ կետեմիւ, ծաւր կետեմէ կիպի :

552 Պաղաթ միւսկթէտա զիքր օլունմուշ օլունայ ճէմի՝ զայս օլունսա՝ ֆի՛իլ միւֆրէտի զայս օլմասը ճաիզ վէ միւսթա՛մէլ տիր, կեմէն կետեմ, ծաւր դաի կեմէ կիպի :

Միւսկթէտա ճէմի՝ օլունայ զիքր օլունմասըլ զը հալտա, ֆի՛իլ ճէմի՝ օլմալը, կեմէն կետեմ ճէվապէն կետեմէ կիպի :

553 Պիր ֆի՛իլէ պիր դաշ միւսկթէտա վալ զը՝ օլունսա՝ ֆի՛իլին միւֆրէտ գալմասը տալի ճայիզ տիր, փաշ վէ եֆէմէնէն շէմէ կետեմ կիպի :

554 Պիր ֆի՛իլէ շախսիյէթի ֆարգլը օլան միւսկթէտալար օլունսա՝ միւթէքէլլիմ պոլունտուղու հալտա, ֆի՛իլ ճէմի՝ միւթէքէլլիմ օլուն, վէ եախստ միւթէքէլլիմ պոլունմայըլ, մուխաթէպ պոլունտուղու հալտա, ֆի՛իլ ճէմի՝ միւսաթէպ օլուն, պէն վէ «էն վէ գաւընդաւըն կեմէն, «էն վէ գաւընդաւըն վէ ահմէ կեմէնիւ կիպի :

555 Թա՛շէմ ճափաւընա ճէմի՝ մուխաթէպ՝ միւֆրէտի մուխաթէպ եէրինէ իաթի՛մալ օլունուր, կետեմ եէրինէ՝ կետեմիւ, Նէ եափայըստն եէրինէ՝ Նէ եափայըստնու կիպի :

556 Պա՛ղէն տախի պոլունուն եէրինէ՝ իֆրաթ տէրէճէ թա՛ղիմ իշխուն ճէմի՝ զայս գուլլանըլըր, ինկլէրըյա կեմէնէն ճէմի՝ փաթէշա հալքէթէրէ պէշէ լփ իհաւն եմէնէն կիպի :

557 ՄՈՒՀԻՄՄԷ: Հէր ճիւմլէնին միւսկթէտասը՝
պիր նէվ՝ շիւպհէ օլմամագ տէրէճէսինտէ պէ-
յան օլունմագ կէրէք տիր, ապէ՛ օգուար, քիւսալ օ-
գուար կիպի:

558 Պա՛ղէն ճիւմլէնին էվլէլինտէ խապէր
վազը՝ օլան իամ՝ միւքէրրէր օլմայարագ՝ սօնկ-
րատան միւսկթէտա կէթիրիլիր, նիթէքիմ՝ հե-
թէ շահապէյէ ղերհէ՛ քիւսալ ՚իւն էթիթիւ շիֆա վե-
աահաթ պալտա տէնիլտիքտէ, շահղատէ շիֆա
պուլտուղու տէրքեար տըր:

559 Միւսկթէտա զամիրի շախսի օլտուղու հալ-
տա, ֆիրիլտէ մա՛լիւմ օլտուղունտան՝ էքսէրիյէ
ֆիրիլ եալընըզ վազ՝ օլունուր, կէլթի՛, էաղըն,
կէթիթի էթի, լաքին թէէքիտ իշիւն վազ՝ օլուն-
մասը ճայիզ տիր, պէն կէլթի՛, օ էաթմաթը կիպի քի,
պէն՝ վէ տէյիլ պաշգասը, վէ օ՝ տէյիլ օլ պիրի
էթտի տէմէք տիր:

(2) ԽԱՊԵՐԷ ՕԼԱՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԷԹԼԷՐ

560 (ա) ԼԱԶԸՄ ՖԻ՛ԻԼԼԷՐ: Խապէր մագա-
մընտա էքսէրիյէ քէնտիլէրէ մէֆո՛ւլ ալմայըպ
հարէքէթ մա՛նասընա շամիլ օլտուղլարը հալ-
տա, մէֆո՛ւլուն իլէյհ ճէրը էտէրլէր, ղէթիպէ կէթ-
ի, օնա աղար էյլթի կիպի:

վարմադ
պագմադ }
նազար էթմէք
նիկէրան օլմադ }
պաշլամադ
դըյմադ
պէհկդէմէք
տէյմէք
տօդանմադ
եափըշմադ
դաշընմադ
սըղընմադ }
իլթիճա էթմէք }
միւրաճա'աթ էթմէք
թա'աճիւպ էթմէք
հէյրան օլմադ }
միւթէհայիր օլմադ }
օթուրմադ
պինմէք
կիթմէք

էէթմէք
էէթիշմէք
էրմէք }
էրիշմէք }
ուլաշմադ }
եարամադ
դալիպ օլմադ
'իթիպար էթմէք
դաղըմադ
սաթաշմադ
բաթ էէլմէք
տիւշ օլմադ
մուդապիլ օլմադ
իսթիպպալ էթմէք }
հասէտ էթմէք
սապր էթմէք
թէհամիւլ էթմէք }
վուրմադ
դաղմադ

թապաթ էէթիրմէք
սայ էթմէք
սայ ու տիդդաթ էթմէք }
քիւշիշ էթմէք
ճէհտ էթմէք
շալըշմադ
շօղլ էթմէք
իշթիդալ էթմէք }
մէշղուլ օլմադ
թէգայյիւտ էթմէք }
մուդայյէտ օլմադ
իճաղէթ վէրմէք
տէճնմէք
տիւշմէք
վադը' օլմադ
միւպթէլա օլմադ }
հիճապ էթմէք
իքրամ էթմէք
իլթիֆաթ էթմէք

[illegible]

563 Պու գառիկունն օլանլարըն էքսերիտի զիրտէ եազըլ-
մըչ տըր :

ՀԱՄԷՔԻԹԷ ՇԱՄԻԼ ՕԼԱՆԼԱՐ

կէչմէք
ո՛ւպուր էթմէք
վաղ՝ կէչմէք
Ֆէրաղաթ էթմէք
Ֆարիղ օլմադ
դաչմադ
խճթիհնապ էթմէք
չէքիլմէք
չէքիհմէք
ակեա՛ն օլմադ
աչմադ
դօփմադ
աչմադ

հազըր էթմէք
իհթիրազ էթմէք
սազընմադ
'իպարէթ օլմադ
իպա էթմէք
միւրիւր էթմէք
թէճավուդ էթմէք']
չըգմադ
իհթիյաթ էթմէք
պէրի օլմադ
աճիզ դալմադ
միւշթազդ օլմադ

ԴԱԼՊ ԷՖԲԵԱՐԸ ՄԱՐԵԱՍԸՆՏԱ ՕԼԱՆԼԱՐ

գ օրգ մագ
 խաֆվ էթմէք
 օսանմագ
 պիզար օլմագ
 պէշմէք
 պըզ մագ
 իյրէնմէք
 իքրահ էթմէք
 հիւնապ էթմէք
 ութանմագ
 հաղզ էթմէք
 ղաֆիլ օլմագ
 պիւհթան էթմէք
 էօյիւնմէք
 ֆախը ըլանմագ
 իֆթիխար էթմէք
 մաղըրուրանմագ

364 Պա՛ղը դալալ էֆ.քեարը մա՛նասընտա օլան
ֆի՛ղլէր՝ էֆ.քեարըն նէշէթ էթտիյի եէրէ նա-
ղարէն մէֆու՛լուն մի՛հ ալըպ՝ օլ էֆ.քեարըն վար-
տըղը եէրէ նաղար օլունտուղու հալտա , մէֆու՛-
լուն իլէյհի ճէրը էտէր , նիթէ.քիմ՝ ծնաան բաղ-
էլաւմ տէնիլտի.քտէ , բաղէլէյի՛ ծնա տօղըու օլ-
տուղու անկլաշըլըր :

365 պունլարըն է.քսէրիսի զիրտէ եաղըլմըշ
տըր :

ալեհա՛ն օլմադ	դօրդմադ
բաղի օլմադ	դաշմադ
մէ՛մուուն օլմադ	հիճապ էթմէ.ք
թա՛ճճիւպ էթմէ.ք	ու.թանմադ
հէյրան օլմադ	նիթէ.քիմ՝ ծնաան հիճապ էթմէ.ք ,
խաֆիլ էթմէ.ք	վէ.թէ.քիմէ.ք հիճապ էթմէ.ք , տէնիլիր :

366 Միւթաւաթ վէ սայր լաղըմ՝ ֆի՛ղլէր՝
քէնտի իշլէրինին իճրասընա գուլլանըլան շէյին
իսմինի մէֆու՛լուն պի՛հ հալընա ճէրը էտէրլէր ,
բաշմէ բաշմաթ , էմալ իյէնմէ , էմաթու-թ լաւրա-
նէլէ լաւրա , Թէնէթ լաւրա , Դաշընը Թէմաթ լաւրա-
կիպի :

Շէհ՝ : Վուրմադ , էօլտիւրմէ.ք , թէլէֆ էթմէ.ք մա՛նասընա
կէլնճէ , մէֆու՛լուն պի՛հ հալընը ճէրը էտէր , ծնա լաւրա-
նէլէ էթմէ.ք լաւրա-նէլէ կիպի :

367 Ֆի՛ղլի միւշարէ.քէթ՝ է.քսէրիյէ մէֆու՛-
լունա պիր տէ էլէ լաֆղընը կէթիրիր , էֆէնաթ էլէ
էթմէ.ք լաւրա-նէլէ կիպի :

368 (բ) Միթիւ.ՍՏՏի ի ՆԱԳԸՄ՝ մէֆու՛լուն պի՛հ

ճէրը հտիպ՝ սլու մէֆու'լուն պիհ տախի ի.քի նէվ'տէն տիր:

(1) Մէֆու'լ մա'լիւմ վէ թախսիս օլունմուշ պիր շէյ օլուրսա՝ մէֆու'լուն պիհ հալընտա վազ՝ օլունուր, +իւսալլ օգուսուս, պուսուս կեօրօրէմ, պէնի իշիւսիւէր, պապաճ սեվերէմ, կիպի:

(2) Էկէր մէֆու'լ մա'լիւմ վէ թախսիս օլունմուշ պիր շէյ օլմազսա՝ միւճէրրէտ շէ.քլինտէ վազ՝ օլունուր, պիւ եվ եաֆաճ, պիւ ապէմ կեօրօրէմ, պիւ +իւսալլ օգուսուս կիպի:

369 Ի.քի եա զիյատէ իամլէր պէյնլէրլինտէ վէ լաֆզը պուլունուսա՝ պիր ֆի'լիէ մէֆու'լ օլուրսա՝ է.քսէրիյէ սօնկրա.քի մէֆու'լուն պիհ հալընա վազ՝ օլունուր, եվ վէ Ռաֆըճնը եիւլ լերայս սալալ կիպի:

370 (դ) ՄիիթէՍՏՏԻ Ի ՔԵՍՄԻԼ՝ մէֆու'լուն պիհ իլէ պիր տէ մէֆու'լուն իլէյհ ճէրը հտէր, +իւսալլ եֆէնիյէ վերրիմ, խօնայա պիւ եվ սալալ կիպի:

371 Միւթէա'տտի ի քեամիլ օլանլարըն չօղու՝ կէթիրտիյի շէյին իամլինի մէֆու'լուն պիհ հալընա ճէր հտէր, նիթէ.քիմ՝ Կեօհ, սօրմաֆ, սիւսլ ելիւհ, եօյրեկիւհ, Ռա'լիս ելիւհ, ինսեար ելիւհ, իգրար ելիւհ, ի'լիւրաֆ ելիւհ, Ռասալաֆ ելիւհ, իսպէր վերօհ, պիւսրիւհ, ա'ջվ ելիւհ կիպի:

372 Սալմաֆ վէ սալալ ալմաֆ պահա պէյանը իշիւն պիր մէֆու'լուն իլէյհ զիյատէ ճէրը հտէրլէր. եվի խօնայա եիւլ լերայս սալալ կիպի:

373 Էմրի հազըրտան սօնկրա պա'զէն թէէ.քիտ

իշխան պիր «առաւ լափզը իլլափէ օլունուպ՝ իշպու-
լափզ էմրի հազըրտուան ճէրը օլունմայըպ՝ պէլքի
սայը զիքը օլունմամըշ ֆի՛իլտէն ճէրը օլունուր,
էլ «առաւ կիպի քի, սանա տէյօրում տէմէք օլուր»

Յ74 Միւթէ՛ատտի ի քեամիլ օլանլարըն պա՛-
զըսը՝ խամի մէֆու՛լուն միհ հալընա տախի ճէրը
էտէր, ժնդան օլ մադդէի սօրդոմ կիպի»

Յ75 Պունլարըն պա՛զըսը զիրտէ եազըլմըշ տըր.

սուալ էթմէք
ալմադ
սօրմադ
րիճա էթմէք
տիրիլ էթմէք

մէէմուլ էթմէք
դուրթարմադ
խէլաս էթմէք
խապէր ալմադ

Յ76 Պիր ֆի՛լ՝ մէֆու՛լուն իլէյհ եախօտ մէ-
ֆու՛լուն միհ ճէրը էտէրսէ՛ մէճհուլու հէման
օլ հալը ճէրը էտէր, Ֆեթիլէ Կէթիլէր, Գո-զազա
Լուխուլու, զընթոնա իլէա օլմադոն, Խօճադան սի-ալ
օլմադոն կիպի»

Յ77 Միւթէա՛տտի ֆի՛իլլէր՝ պա՛զէն իքիսի պիր
զաթ, եախօտ պիր շէյէ մանսուպ իքի մէֆո՛ւլ
ալըպ՝ պիրի մախսուս օլարադ՝ մէֆու՛լուն պիհ՛
օլ պիրի միւճէրրէտ հալընտա վադ՝ օլունուր,
Պաթիլան պադոմը Բեշէր Էլէթի, ժո- Գրալ Գէթիլէր
կիպի»

Յ78 Իամ վէրմէք պապընտա վէրիլէն իամ միւ-
ճէրրէտ օլուպ՝ ալան զաթ՝ մէֆու՛լուն իլէյհ
հալընտա վադ՝ օլունուր. Գարընդալմա Խալադի՛ս Բե-
Ֆեյէ Էթիլէր, Գո- շէհրէ հուլէդ Գէրլէր, Կոնանա տըլ-

և՝ Ապրիլ-ընդհանուր հիմնի :

379 Պա՛ղը ֆի՛լի միւրէ.ք.քէպին ճէրը էթ-
տիյի մէֆու՛՛ Ա՛րապի մատտարըն ա՛դապինճէ-
կէլիպ՝ եէնի պիր ֆի՛լի միւրէ.ք.քէպ նէվ՛ինտէ
օլուր , պո- ճադդէն լաճիէ լաճի-ճէ եթի , քի վու-
գուֆ թահսիլ էթտի , վէ լաճիէ լաճի եթի , քի ,
զապթը թահսիլ էթմէ.ք տէմէ.ք տիր . վէ ապրիլ-
ընդհանուր հիմնի :

380 Պա՛ղէն տաթի թէր.քիպ օլունան մատտարը
թիւր.քի դաթ՝ օլունուպ՝ Ա՛րապի մատտար եա-
լընըզ գալըր . պո- լաճիէ լաճի-ճէ եթի , քի
թէֆհիմ էթմէ.ք տէմէ.ք տիր :

381 Պալտաա (* 322) զի.քը օլունան է , աի ,
աի , զայրի գըյաա ֆի՛լի է.քի նէվ՛ իսթի՛մալ օ-
լունուպ՝ պիրի էտաթըր ըսալթ օլմագ՝ վէ օլ պի-
րի մէվճուտիյէթ պէյանը օլան լաճ լաֆղը իլէ
թէր.քիպ էթմէ.ք տիր :

(1) էտաթըր ըսալթ օլունուպ ճալտա , միւպ-
թէտայը լապէրէ ըսալթ էտէր , իսնէ լաճի՛ աի ,
ապիլէն հիւսնիւտիւր պըր , պապա եթի աի հիմնի :

382 Պունուն մէնֆիսինտէ աիլի լաֆղը գու-
լանըլըր , պապա եթի աիլի աի , իսնէ լաճի՛ աիլի
աի , պո- լաճի էն աիլի աի հիմնի :

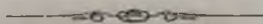
383 (2) վաճ լաֆղը գուլլանըլըր ճալտա , պիր
շէյին մէվճուտիյէթինի իսալար էթմէ.ք իլիւն
իսթի՛մալ օլունուր , եթի պի ապիլ լաճի աի , եա-
պա լաճի աի , պի եթի լաճի աի հիմնի :

384 Պիր տէ միւղաֆըն իլէյն վէ զամիրի իլա-

ֆիլէրոսէն պիւրի թէղատաւում էթալիյի հալաա ,
 թէմլիք մա'նասընը իշա'ր էթմէք իշխւն իա-
 թի'մալ օլունուր , պէնի' Վար Կըր , Էթէն-Կէնի'ն ի'ի'ն է՛վ
 Վար Կըր , Էթէնի' Վար Կըր , Էթէն Էթէն Էթէն Վար Կըր
 կիպի :

385 Պունուն մէնֆիսինտէ Էթ լաֆղը գուլլա-
 նըլըր , Էթէ պի' Էթէ Էթէ Էթէ , Էթէ Էթէ Էթէ Էթէ ,
 պէնի' Էթէ Էթէ , Էթէնի' Էթէ Էթէ կիպի : Վէ իշպու-
 Էթ լաֆղը գա'իտէի մա'լիւմէ իւղըէ Էթ օլունու'
 Էթ Էթէն տէնիլի'ր . վէ սուրէթի շարթիյէտէ' Էթ
 Էթ , պա'ղէն տալի' Էթէն վէ Էթէն տէնիլի'ր :

386 Իշպու թէմլիք մա'նասը տալի' հարֆը
 ճէրը օլան Կէ լաֆղը իլէ իֆատէ օլունուր ,
 պէնի' Վար , պէնի' Վար Էթ , Էթէ Էթէ , Էթէ Էթէ
 Էթ կիպի , քի պէնի' վար մա'նասընա տըր :

ՖԵՐԻ՝ ՖԻՆԼԼԵՐԻՆ ՄԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

387 (1) Սըֆ-Էթ ֆէ'նիյէ' Էթ-Էթ կիպի իամ Էթրինի
 թութարազ' ճիւմէնին ֆի'իլինէ թէպիյէթ է-
 տէր , Էթէնի' Վէր , Էթէնի' պա'մա , Էթէնի' Էթէն
 Էթ Էթէնի' Էթէն կիպի :

388 Ֆի'իլ մազամընտա տալի' ֆի'իլէրին ճէրը
 էթալիլէրի ահվալը ճէրը Էթէրէր , Էթէնի'
 Էթէն , Էթէ պա'մա , Սըլաւիտա Էթէն , պա'մա Էթէն
 Էթէն Էթէն Էթէն , պա'մա Էթէնի' Էթէն , պա'մա Էթէնի'

առեմ լար մը , ե+մե+ +ե+թի+լերի պըշտ , Գափոյոս աշ-
տըքլարը անախլար կիպլի :

Շերհ : Աըֆաթը ֆի'իլիյէ իամ մագամընտա պուլանըրըսա ,
ճիւմլէյէ պէյան օլմուշ , եախտ սպըր եօլ իլէ մա'լիւմ օլմուշ
պիր զաթա միւրաճա'աթ եթմէք կերէք աիր , Գափոյոս աշ-
(եա'նի առեմ ,) ե+մե+ +ե+թի+լերի (եա'նի պըշտ) պո-
կիպի :

389 Ա'րապի վէ Ֆարսի սըֆաթը ֆի'իլիյէ՝
սլա'զէն սըֆաթը թիւրքիյէ կիպի իամի ճէրը
էաէր , +եյֆիէիլի մեղա-բէյի մեղեյն , իլէ լաւա , +եթերի
մե-ճիւ կիպի :

390 Լաքին էքսէրիյէ իզաֆէթ հալընտա պու-
լունուպ՝ իամէր կիպի վազ՝ օլունուր , խալիքի պո-
ճէնան , պո- ճէնանըն խալիքի . մախլա-բո- եեթի Գո-թըրիլի ,
եեթի Գո-թըրիլիլն մախլա-բո- . ին ո- ան աֆէրիլիլաթի ,
աֆէրիլիլաթի ին ո- ան կիպի :

391 (2) ՍԻՂԱՅԸ ԲԱՊԹԻՅԷ : Պունըարըն ճիւմ-
լէսի՝ ֆի'իլ մագամընտա իամի ճէրը էաէր , +ե-
լապը օբոյո-պ , եվէ կիթերէ+ , պո-նո- կեթիւնճէ , ֆերման
սիլէ լապը օլմա-բ կիպի :

392 Սիլաթի րապթիյէլէրին շախսիյէթի օլմատը-
զընտան՝ օնըարըն միւսլթէտատընըն աչըզ պէ-
յան օլունմատը լաղըմ՝ կէլիր , պէն օբոյո-պ , +ե-
լա-նո- կեթերէ+ , եֆէնաթի կէլիւնճէ կիպի :

ՄԱՍՏՅԱՐ Վ.Է ԻՍՄԻ ՖԻ'ԻԼԻՆԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

393 Պունըար տախի ֆի'իլ մագամընտա իամի
ճէրը էաէրէր , օլ իլի իմե+ , օնո- եալմաթլըք , օնո-

պագագ , ելլիկէ կէլեճէյն , ֆէլան մահալարան կէլեյն ,
 Եւս կէրմէ կիպի :

394 Իսմ մագամընտա իզաֆէթտէ վագը՝ օ-
 լուպ՝ զամիրի իզաֆիլէր իլալէսի իլէ միւզաֆ
 օլուրլար , Ահմէթն կէլեհ , փաշանն կէլեյն , Էֆեն-
 փէնն կէլեճէյն , «էնն կէլեհ , Եւսըն կէլեհէրէ կիպի :

395 Իսմէր կիպի ֆի՛իլլէրտէն ճէրր օլունուպ՝
 ահվալը համտա վագը՝ օլուրլար , պագագան
 Եօրուպ , Եօր-մաղա պաշլար , Եօր-մասնն պիլիկի ,
 կէլեհէյնն պիլեհ , կէլեճէյնն իշիկի , կէլեհէրէ , կէլ-
 Եւս իւլէ կիպի :

396 Մաստար վէ իսմի ֆի՛իլլէր՝ Եալընըզ
 Եախտ ճէրր էթտիյի քէլիմէլէր իլէ պերա-
 պէր , կէրէք միւպթէտա կէրէք խապէր վագը՝
 օլուր , Եօր-մագ էյի պիլ , կէլեհն լալը՝ Եւս , իւլ լահ-
 Եւս ֆարը Եւս , Եւսն մալլապո- Ալլահան Եօր-մագ
 Եւս , Իշիկէ կէլեհէն վար Եւ կիպի :

397 Ա՛րապի մաստարլար պա՛ղէն իսմի ճէրր
 էտէր , մագագո-սարֆ , ֆէնն ճալաֆէյալ լահ-
 Եւս Եւս կիպի , քի պունտա Եւս Եւս լաֆ-
 զը կէթիլիկիպ՝ սարֆ Եւս , լահ-Եւս Եւս տէմէք
 տիր :

398 Պա՛ղէն տախի իզաֆէթտէ վագը՝ օլուր .
 սարֆ մագագո- , Եա մագագո-սարֆ , ֆէնն ճալաֆէ-
 յանն լահ-Եւս , Եա լահ-Եւս ֆէնն ճալաֆէյա կիպի :

399 Ա՛րապի մաստարլար իսմ մագամընտա ի-
 զաֆէթտէ վագը՝ օլուպ՝ զամիրի իզաֆիլէր ի-
 լալէսի իլէ միւզաֆ օլուրլար , պէնն վիլապո- ,

«Էնին Լահախին, Ծնուն Լահրիտի, պիղի Էնֆիաւլըն, Լահ-
րիաւի ուլահ, Էպարէի զէֆն կիպի :

ՊԱՊԸ ՍԱՏԻ

ԶԱՐԾԸՆ ՄԻՒՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

600 Զարֆ ֆի'իլ, եախօտ սըֆաթ, եախօտ զայրի
զարֆ վասֆ էտիպ, ծնա թէգաստիւմ էտէր,
շիֆի կէլի, շի կէ-զէլ րի, փէ Լաֆ-է Է-րի-ր կիպի :

601 Էտաթը իսթիֆհամ տայիմա սուալ օլու-
նան շէյին ա'գապինճէ կէթիրիլի, նիթէ-
քիմ Էն Պրոսայա կիֆին Է տէնիլաիքաէ, կիթ-
մէք ֆի'իլին վադի' օլուպ օլմատըղը սուալ օ-
լունուր : Վէ Էն Պրոսայա Է կիֆին տէնիլաիք-
աէ, կիթտիյի եէր Պրուսա մը տըր տէյու
սուալ օլունմուշ օլուր . վէ Էն Պրոսայա Է-
փըլ Է կիֆին տէնիլաիքաէ, Պրուսայա կիթ-
տիյի մա'լիւմ, անճագ նէ իլէ կիթտիյի մէճ-
հուլ օլտուղունտան՝ վափօր իլէ մի եօգ իսէ
տիկէր սուրէթ իլէ մի տիր տէյու սուալ օլու-
նուր . վէ Էն Է Պրոսայա կիթտին տէնիլաիքաէ,
պիր կիտէն օլտուղու մա'լիւմ, ամմա քիմին օլ-
տուղու սուալ օլունուր :

602 Էտաթը իսթիֆհամ, Էի, նէ, հանլը վէ սայ-
րիհում ի'պարէտէ պուլունուրսա՝ Է լաֆղը Է-

ճապ էթմէզ , նիթէքիմ՝ Զէ Եօյլէյօր Բ տէյիլ՝
անճազ Զէ Եօյլէյօր տէնիլկր :

603 Էտաթը թասարզ էլէ Էտաթը նէֆի սուա-
լըն ճէվապընա կէլինճէ՝ Էքսէրիյէ եալընըզ
գուլլանըլմայըս՝ սուալ օլունան խուսուս միւ-
քէրէր գըլընըր , Բէթէպէ կէլին Բ — Էվլէթ
կէլին Բ Բէթէպէ Բ կէլին — Էվլէթ Բէթէպէ կիպի :

Պա՛ղէն տախի Էտաթը թասարզ գաթ՝ օլու-
նուալ՝ եալընըզ ֆի՛իլ իսթի՛մալ օլունուր , կէ-
թի , կէթի Բ կիպի :

604 Ֆի՛իլի մէնֆինին Էտաթը օլան , Բ , Ժապիլ
ճիւմէտէ պուլունան զաթը ֆի՛իլէ , եախօտ իս-
մի ֆի՛իլէյէ իլապէ օլունուրու Զալտա , մա՛-
նապը օնա մէրպութ օլան սիղա ի ըապթիյէլէ-
րինէ ըիւճո՛ւ Էտիպ՝ օնլարը մէնֆի գըլար , կէլի
կէթի կիպի , քի կէլմէտի վէ կիթմէտի տէմէք
տիր Բ Բա՛աթ Էթի Էվլէ կէթի Բ Բաթի Բ կիպի ,
քի իթա՛աթ Էթմէտի , վէ Էվլէ կիթմէտի , վէ խա-
պէր վէրմէտի տէմէք տիր , վէ ալլա օլունապըլը
Ժա՛լի Բ Բէթի կիպի :

Շէրհ : 1 իսանը օսմանին ուսուլունտան պու գա՛իտէ ըա-
զըմ կէլըքտէ տէ , ֆիլ վագի՛ իսթիմալտա պու գա՛իտէյի իսլաֆ
Էթմէք նատիրաթտան տէյիլ տիր :

Ֆադաթ զաթը ֆի՛իլ , եախօտ իսմի ֆի՛իլ , վէ
սիղա ի ըապթիյէ պիլ մաստարտան օլուրտա՝
մէնֆի մա՛նապը ըիւճո՛ւ Էթմէզ , օլապ օլապըլը
Ժա՛լի Բ Բէթի կիպի , քի , օլունուրու վէ օլմատըլը
տէմէք տիր :

605 Հիշ էտաթը թէէքիտ օլարագ՝ եալընըդ
մէնֆիլէրէ 'իլավէ օլունուր , հիշ եօգ Կոնստանտինոպոլիս , հիշ
Կիւսիս Կիւսիս , հիշ Կիւսիս Կիւսիս :

ՊԱՊԸ ՍԱՊԻ՝

ՀԱՐՅԸ ՃԵՐՐԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

606 Հարֆը ճերրի թիւրքի՝ ճերր էթտիյի
քէլիմէնին ա'գապիւնէ կէլիր , Կիւսիս Կիւսիս , Կիւսիս
Կիւսիս :

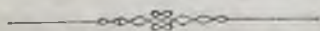
ՄԻԻՃԵՐԵՑ ՎԵ՝ ՄԻԻՃԱՅԸՆ ԻԼԵՅԻՃԻ ՃԵՐՐ ԷՏԵՆԼԵՐԻ

607 Իւլը , Իւլընէ . Իւլընէ՝ միւնէրէտ , վէ
Իւլընէնէ՝ միւլաֆըն իլէյնէ 'իլավէ օլունուր , հալ
Իւլը , հալըն Իւլընէնէ կիւսիս : Անճագ զամիր իլէ
Խամի իշարէթլէրին միւֆրէտի՝ տայիմա միւլա
ֆըն իլէյն հալընտա իրատ օլունարագ՝ Իւլընէնէ
լաֆըր իլէ գուլլանըլըր , Կիւսիս Իւլընէնէ , Կիւսիս
Իւլընէնէ տէնիլիր , վէ օ Իւլըն , Կիւսիս Իւլըն տէնիլմէզ :

608 Իւլընէ լաֆըր մաստարլարա 'իլավէ օլուն
տուղտա՝ շարթ մա'նասընը իֆատէ էտէր , նի
թէքիմ՝ օգոստոս Իւլըն Կիւսիս օլուն , քի շարթ Ի
լէ տէմէք տիր :

609 Պա'զէն տախի կէլէնէք ղէմանը շիմտիքի

620 Պուսկար միւճերդէս ճէրր էտէրլէր , աբ
 Բնվալը հաւաքեր , պա հալաւնիւ , Դեր հաւ , իւել ան ,
 Բն զայրէ Դեպեպ , պիւ իննիճաթ , պիւ հաւաքեմէ կիպի .
 Փաղաթ ֆարսիսէն օլան ասա իլէ վէլ թէգատ
 տիւմ էթմէյիպ՝ քէլ իմէյէ իլալէ օլունուր , Բն
 ասա , հաւ վէլ կիպի :

ՊԱՊԸ ԹԱՄԻՆ

(1) ՀԱՐՅԱԸ Ա՛ԹՅ

621 ԻՅԻ ՔԷԼԻՄԷ ՐԱՊԹ ԷՏԷՆ պուսկար տըր ,
 Ետ՛նի վէ , վէ- , աս ,

վէ , վէ- Իքի քէլիմէյի պիր պիրինէ րապթ է-
 տիպ՝ պիր հէօքիւմտէ թէշրիք էտէր , Բն վէ
 Եղլը , Բնաղլը վէ- Բալէմ , Եպրո- վէ- Վէշ կիպի :

622 Ո՛- Փարսի վէ ա՛րապի լաֆզլարա մոխ-
 ուս օլուպ՝ պէյնինտէ միւշապէհէթլէրի օլան ,
 Եախստ պիր սընըֆտան օլանլարըն արասընտա
 վազ՝ օլունուպ՝ էվլէլքիսինէ իթթիսալ օլունուր ,
 Ե-իճ աս Էնայէն , Դէվլէն աս Իգալ , Բալէ աս Էնայէն-
 Էն-ն կիպի :

Եեր , Լիսանի օ՛սմանիտէ թէշրիք իլուն օլան հարֆի ա՛թֆ-
 լէր՝ Էքսերիյէ իհմալ օլունուր , նիթէքիմ՝ Բնաղլը Բալէմ Էնին ,
 տէնիլը , քի քեսաղլտ վէ գալէմ տէմէք տիր . վէ Էն-ն Էն-ն ,
 տէնիլը , քի կէլտի վէ կիթտի տէմէք տիր :

623 ՃԻԻՄԼԷԼԷՐԻ ՐԱՊԹ ԷՏԷՆ հուրուֆու

ա'թֆ' ի.քինճի ճիւմէնին իպթիտասընտա կելիր ,
 դէն կելտի՛ վէ օ կէրտի կիպի . ֆաղաթ Դաթի , Դա
 լաֆղը՝ օլ ճիւմէնին թէէ.քիտ օլունաճաղ- լաֆ-
 զըն ա'գապինճէ կելիր , օ Դաթի կելտի , Ընթաճօլ-
 Դաթ Դաթի Լեփ կելտի , ԸնթաճօլԴաթ Լեփ Դաթի կելտի
 կիպի :

624 Իշպու Դաթի լաֆղը՝ չօղ տէֆա՛ շարթը
 թէէ.ք.քիտ էթմէ.ք իչիւն՝ սուրէթի շարթիյէյէ
 թէախսիւր էտէր , կելտ Դաթի , կէրտ իտ Դաթի ,
 Եաթաշըր Դաթի կիպի :

625 Լիկը՝ վէ էկէր մա՛նասընա կելէն Էնէր , Է-
 կէրտ , կէրտ՝ քէնտիլէրինէ սուրէթի շարթիյէյի
 ճէրր էտէրլէր , Էկէր կելտ Էտ , Էկէրտ կելտ իտ
 կիպի :

626 Իշպու էկէր լաֆղը՝ չօղ տէֆա՛ դաթ՝ օ-
 լունարաղ՝ սուրէթի շարթիյէ շարթըն իֆատէ-
 սի իչիւն Եալընըղ կէթիւրիւր , կելտէտ , Էրտէլէն ,
 կելտէլէյիտի կիպի :

626 (ա) Հի.քեայէի մաղը ի շարթի ի.քինէվ՝ օլա-
 րաղ , Էրտի Էտ , վէ Էրտիտի կելիր : Պունլարըն
 իտ մա՛նատա ֆարգը օլուպ՝ էթտի իտ տէ-
 նիլտիյի հալտա՛ էթտիյինէ տէլալէթ , վէ էթ-
 սէյիտի տէնիլտի.քտէ՛ էթմէտիյինէ տէլալէթ օ-
 լունուր , մէսէլա , դա՛նա Էրտի Էտ Լա՛յալ օլունաճաթ
 շէ Դէյիլ Դիւ տէնիլիւրսէ՛ Էրտի՛ աճա տէմէ.ք տիր .
 դա՛նա Էրտի.քի՛ Լա՛յալ օլ-րտ-Դաթ տէնիլտի.ք-
 տէ , Էրտիտի՛ Է լայըղ օլայըմ՝ տէմէ.ք տիր :

627 Ճիւմէ ի ճէզայիյէ ճիւմէ ի շարթիյէնին

ա'դապընճա վազը՝ օլուպ՝ ճիւմէն ի շարթիյէ
ֆի'իլինին զէմանը միւզարի օլուրսա՝ ճէզա
ճիւմէսինին ֆի'իլի տախի միւզարի եախօտ
միւսթազպիլ զէմանընտա օլուր , կէլէն կէտէրէ՝ ,
էյէ օլուրսա՝ սեվէլէճէտէն կիպի :

628 Էկէր հիքեայէ ի միւզարի օլուրսա՝ ճէզա
ճիւմէսինին զէմանը՝ հիքեայէ ի միւսթազպիլ
օլուր , կէլէսէտէն կէլէրէտէ՝ , էյէ օլուրսա՝ սեվէլէճէյէ-
տէն կիպի :

629 Հալան , նէ զէման , նէ վալի լաֆզլարը տախի՝
միւզահէմաթ իշիւն կէլաթիքաճ՝ սուրէթի շար-
թիյէյի ճէրը էտէր . նէ զէման իսկէրէն կէլ կիպի :

630 Հէր նէ , հէր տէ՝ վէ հէր ֆանդա լաֆզլար՝ սու-
րէթի շարթիյէյի ճէրը էտէրէր , հէր տէ՝ կէլէրէ՝ ,
հէր նէ կէտէրէ՝ տէ , հէր հանիլ ճահալտէ օլուր տէ
կիպի :

631 Ֆի'իլի ի'անէսին միւզարի զէմանը տէ՝
պա'զէն պիւր շէյէ բապթ օլունմամըշ կիպի պը-
րազըլըպ՝ ապլ բապթ օլունտուղու իհմալ օ-
լունմուշ սայըլմալը տըր , նիթէքիմ՝ իստէնտէ
տէ , Հի'տէ կէլտէ տէնիլաթի կիպի քի՝ սօրուր
տէ , եախօտ փազըրսա՝ տէնիլէր տէ , իսքէնտէր
կիլթաթի տէմէք տիւր :

632 Մէյէր , Ֆէյէր տէ , շայէր տէ , լատի , ճադա՝ տէ ,
Ֆոդադա տէ , տէալէ լաֆզլարը՝ սուրէթի իլզամիյէյի
ճէրը էտէր , Ֆէյէր կէ-դէլ օլա , շայէր տէ օլ տէտէյէ
օլա , լատի լիհաճիլէ- ֆալմայա , ճադա՝ տէ հայալիսա օ-
լուր կիպի . ֆազաթ մատաւրի պա'զէն պիւր

խապէրէ տէլալէթ էտէրէք՝ սուրէթի իխպա-
րիյէյի ճէրր էտէր , մաս՝ + Ե Են Ե՛լԵ Են կիպի :

633 Թա՝ սիղա ի ինթիհաիյէյէ մէրպուլթ օլտու-
ղունտա մէնֆի օլունտուղու հալտէ՝ Երէ+ կէթի-
րիլմէլի , մէնֆի օլմատրղը հալտա՝ մէֆու՛լուն ի-
լէյհ ճէրր էտիպ՝ ԴԵ+ Եախսոտ ԴԵԻԽ՝ իլապէսի իլէ
դուլլանըլըր , Ե Են ԵԵլէյինճէ ԵԵԼԵ , Ե Են ԵԵ-
լէճէյէ ԴԵԻԽ՝ ԵԵԼԵ կիպի : Պու թէէքիտ մա՛նա-
սընա շամիլ օլարագ՝ էքսէրիյէ , Երէ+ , ԵրէԻԽ՝
լաֆղլարը իլէ իքթիֆա օլունտուր . Եախսոտ Ե-
խթի՛մալ օլունտուղտա , Երէ+ , ԵրէԻԽ՝ իսթի՛մալ
օլունմալ :

634 Կերէ+ լաֆղը՝ էքսէրիյէ սուրէթի էմրիյէյի
ճէրր էտէր , Կերէ+ ԿԵԽ՝ Կերէ+ ԿԵԽ՝ կիպի . Փա-
ղաթ պա՛ղէն սուրէթի շարթիյէյի ալըր , Կերէ+
ԿԵԼԵ Կերէ+ ԿԵԼԵԼԵ կիպի :

635 Իլլա էտաթը իսթիսնա՝ անճագ ֆի՛լի մէն-
ֆինին ա՛ղսպընա կէլիլ , ԿԵԼԵԻ՛ ԳէնԴԵԽ՝ ԴԵԾԵԻԴԵԻ՛
Ելլա ԴԵԼԵ կիպի :

636 Բէ լաֆղը՝ իքի ճիւմէյի պիրի պիրինէ
բապլթ էտիպ , ճիւմէյի տանիյէնին օլ պիրինէ
նէթիճէ Եախսոտ սէպէսլ օլտուղունա տէլալէթ
էտէր , մա՛լԵ՛ Ել + Դալա հաղբէլլէրի ԴԵԼԵ ԵԴԵ Ե-
լԵԻ , ԵԼԵԼԵ + ԴԵԴԵԼԵ Ելլա օլալ՝ կիպի :

637 Պա՛ղէն տախի իքինճի ճիւմէ իսմի վասֆ
մագսամընտա՝ իլք ճիւմէտէ պուլունան իսմի
թէվսիֆ էտէր , հաճո օլուն օլ Բապղէ Թա՛լլա +
ԿԵԼԵ հլլա Ե Դաբէ ԵԵԼԵ տէնիլաիյի կիպի , քի

հըֆզ ու խտարէ էտէն տէմէք օլուր :

638 Տեհէ՛ վէ «եյլէհէ՛ մա'նասընտա օլան ֆի'իլ-
լէրտէն սօնկրա + գուլլանըլըսլ՝ տէնիլէն շէյ
սլիր թէսլտիլաթ օլմայարադ թէքրարլանըր ,
դեհիլէր + եարըն իհեբիլլ , սօրդո- + դո-նէ դիւր կիպի :
Պա'զէն տախի սլու + դաթ՝ օլունուր , դեհի
եա շահը՝ կիպի :

639 Իշսլու մա'նա տախի , + լաֆզը գուլլա-
նըլմայարադ տէնիլէն շէյ ֆի'իլլէ թէգաստիլամ
էթմէյիլէ , իֆատէ օլունուր , իլէիբի՛ դեհի , իեօրհէ-
դի՛ դեյօր կիպի :

640 Ֆազաթ կէթիրիլէն ֆի'իլ՝ դեհէ՛դէն զայրի
օլուրսա՝ արայա տէյերէք մա'նասընտա օլան դեյի-
լաֆզը վազ՝ էթմէք կէրէք տիր , +եյֆիլիլ էյի դ
դեյի- սօրդո- , դիլհեյօրո-լ դեյի- ինեադ էյլիլի :

641 Սայր հուրուֆու ա'թֆ սուրէթի իխալա-
րիյէյի ճէրը էտէրլէր :

(2) ՀՈՒՐՈՒՖՈՒ ՆԻՏԱ

642 Եալընըզ գուլլանըլըր , եախօտ խիթապ օ-
լունան քէլիմէյէ թէգաստիլամ էտէր , եա քադի-
շահը՛ , էյ էֆէնդի՛ կիպի : Պա'զըսլ տախի մէֆու-
լուն իլէյհ հալընը ճէրը էտէր , եալըֆ սանա , էյ-
վա դիլլէ կիպի :

ՊԱՊԸ ԹԱՍԻ

ՔԵԼԻՄԵԼԵՐԻՆ ՍԸՐԱՍԸ

643 Պ'իւլ՝ ճիւմէնին ախրընտա կելիր , վէ
էկէր սուրէթի շարթիկէլէրի օլուպ՝ ճիւմէ ի
միւրէ,քքէպ օլուրսա՝ ճիւմէ ի ճէղաիյէ թէախ-
սիւր էտիպ՝ ֆի'իլի իխալարի ճիւմէնին ախր-
ընտա կելիր , պապադ Գիւն Սիւմայուրան կէլտի ,
Պրոսպա կիտէրսէն շէֆա պուլ-բասան կիպի :

644 Միւպլթէտա՝ վէ օնու վասֆ էտէն քէլի-
մէլէր՝ ճիւմէտէ սայր լաֆիլարա թէգատաիւմ՝
էտէր , Մուհամեդ Գաշա կէլտի , Գաշան օլու Սայիթ
դէ կէլտի կիպի :

645 Միւպլթէտա՝ վէ օնու վասֆ էտէն քէլի-
մէլէրտէն սօնկրա ֆի'իլի վասֆ էտէն քէլիմէ-
լէր կելիր , Գաշա Գիւն Սիւմայուրան կէլտի կիպի :

646 Պապաթ թէէ,քիա իշիւն միւպլթէտանըն
ֆի'իլէ թէգարըրիւպ էթմէսի ճայիլ տիր , վէ իւ-
միւմէն մախսուս թէէ,քիա օլունաճադ լաֆիլ
ֆի'իլէ թէգատաիւմ էտէր , Գիւն Սիւմայուրան Գա-
շա կէլտի , Գաշա Գիւն կէլտի , Գաշա Գիւն դէշ դէն առէր
իւլէ Սիւմայուրան Հալէպէ կէլտի կիպի :

647 Պիր տէ պա'ղէն թէ,քէլլիւմտէ թէէ,քիա
իշիւն օլարադ՝ իսիլաֆը դա'իտէ միւպլթէտա
ֆի'իլէ թէախսիւր էտէր , Նիթէ,քիւմ՝ Նաշլ էլ

որի պատենիւր , քի պաւ լափզը Գեւորդեան , վէ
նապէս եւ խապեր կէլիր :

648 Միւսլթէտա՝ իամ եախօտ զամիր օլտուղու
կիպի , (եալընըղ եախօտ ճէրը եթալիյի քէլիմէ-
լէր իլէ պէրապէր) , մաստար վէ իամի ֆի'իլ
տախի օլուր , օգոյսոյ եալմա՛ն էյէ որի , Ընթապօլու
կիպի պաւ շէլէրէ սախօն ալմա՛ն լալմա՛ն որը կիպի :

649 Մէֆո'ւլարտան եքսէրիյէ մէֆո'ւլուն պիհ
թէգատտիւմ էտէր , շա Գիլէրի պանա կիլիւր կիպի :

650 Թէէքիտ իչիւն մէֆո'ւլուն պիհ մէֆո'ւլուն
իլէյհէ թէախիւր էտէրէք՝ ֆի'իլէ եանաշըր ,
պանա որի Գալէ՛մ Վէր , պանա շա Գիլարը կիլիւր կիպի :

651 Վասֆ էտէն քէլիմէլէր՝ վասֆ օլունան
քէլիմէյէ եազըն օլուսլ՝ թէգատտիւմ էթմէք
կէրէք տիր , իրէ իլիլիյաւ ադէ՛մ իլէ որի որէլէ Գանլը
շօնա՛ն , Գիւր բաալի կէլէն յալը ալմա՛ն կիպի :

652 Պիւր լափզը՝ իամի ա'տէտ պուլունտուղու
հալտէ , սըֆաթլարա թէգատտիւմ էտէր , որի է-
յի Գիլը Գոյա՛ն կիպի . լաքին հարֆը թէնքիւր
(* 212 շէրհ) օլտուղու հալտէ , վասֆ եթալիյի
քէլիմէյէ թէգատտիւմ էտէր , որի ալ Բալէ՛ն է-
Գիլ , կիլիւր որի ադէ՛մ կիպի :

ՃԻԻՄԼԷԼԷՐԻՆ ՀԱԼԼ ՕԼՈՒՆՄԱՍԸ ՀԱԳԳՐԵՍԱ

653 Հէր ճիւմէտէ պիր շէյին հազգընտա պիր
քէյֆիյէթ իսնատ օլունուր : իսնատ օլունան

քէյֆիյէթէ՝ Գեանէս , վէ իսնատ օլունտուղու շէյ-
յէ՝ Գեանէսին իւլէյն տէնիլիը , նիթէքիմ՝ պո- խանէ
կէ-զէլ Գիւր տէնիլտիքտէ , խանէ՝ միւսնէտին իլէյն ,
վէ կիւզէլ տիր՝ միւսնէտ վազը՝ օլուր :

654 Միւսնէտին իլէյն՝ միւսլթէտա , վէ միւս-
նէտ՝ խապէր տախի տէնիլիը : Ճիւմլէսին հէր
դըսմը՝ պունըարըն պիրինէ մէրպուլթ տուր , նի-
թէքիմ՝ շո- կէ-զէլ էվ Գիւն սաա՛ն պէշտէ Եանդը տէ-
նիլտիքտէ , էվ՝ միւսնէտին իլէյն , վէ Եանդը՝ միւս-
նէտ օլարագ՝ շու կիւզէլ լաֆղլարը՝ էվ լաֆ-
ղընա , վէ տիւն սաա՛ն լաֆղլարը՝ Եանտը
լաֆղընա մէրպուլթ օլուր : Տահա զիյատէ հալլ
էթմէքտէ , շո- կէ-զէլ էվ մէրպուլթ սըֆաթ օ-
լուր , վէ պունտան շո- իսմի իշարէթ , վէ կէ-զէլ
սըֆաթ տըր . վէ Գիւն սաա՛ն պէշտէ՝ զարֆ մագա-
մընտա Եանդը լաֆղընա մէրպուլթ տուր , վէ
պունըարտան Գիւն՝ զարֆ , վէ սաա՛ն պէշ իսմ օ-
լարագ , հարֆը ճէրը Գիւն գա՛լտէ իւզըն զարֆ
զըլընըր :

655 Գիւնտ օգո-մագ էն ա՛լ էյլէնճէ Գիւր ճիւմլէսինտէ ,
Գիւնտ օգո-մագ՝ միւսնէտին իլէյն տիր . չիւն օնուն
հագգընտա պիր քէյֆիյէթ զիւր օլունուր , վէ
էն ա՛լ էյլէնճէ Գիւր միւսնէտ տիր : Տահա զիյատէ
հալլ էթմէքտէ , Գիւնտ՝ իսմ տիր , վէ պունտան
ֆի՛իլ սէպէպինտէն մէֆու՛լուն պիհ հալընտա
տըր . օգո-մագ՝ մաստար տըր , վէ միւճէրընտ հա-
լընտա Գիւր ֆի՛իլէ միւսլթէտա օլուր . էն ա՛լ՝
սըֆաթը թաֆղիլիյէ օլուսլ՝ էյլէնճէ լաֆղընը

վասֆ Էտէր, վէ Էյլէնճէ՝ իամ օլարադ միւճէրրէտ
հալլընտա խապէր վազը՝ օլուպ՝ աբէ՝ ֆի՛իլ օլա-
րադ միւսնէտին իլէյհի միւսնէտէ բապթ Էտէր :

656 Էյլէնճէնն ա՛լապ Էլմապ օգոմաթ աբէ թէրքի-
պինտէ, Էյլէնճէնն ա՛լապ միւսնէտին իլէյհ տիր .
չիւնքի ծնուն հագդընտա պիր քէյֆիյէթ զիքր
օլունուր, վէ Էլմապ օգոմաթ՝ միւսնէտ տիր :

657 Շո- Էաղլոյ Էաղան ֆէ+ Էաթիլ աբէ թէրքի-
պինտէ, շո- Էաղլոյ Էաղան՝ միւսնէտին իլէյհ, վէ ֆէ+
Էաթիլ աբէ՝ միւսնէտ տիր . շո- իամի իշարէթ՝ սը-
ֆաթ մադամընտա Էաղանը վասֆ Էտէր . Էաղլոյ՝
իամ օլուպ Էաղան լաֆղընտան մէֆու՛լուն պիհ
հալլընա ճէրր օլունմուշ . Էաղան՝ սըֆաթը ֆի՛իլիյէ
օլարադ, ատէմ լաֆղը Էաղըլմատըլընտան, իամ
մադամընտա, աբէ ֆի՛իլէ միւսլթէտա գըլընմըշ
տըր . ֆէ+ լաֆղը զարֆ օլարադ՝ Էաթիլ լաֆղընը
վասֆ Էտէր, վէ Էաթիլ սըֆաթ օլուպ Էաղանը
վասֆ Էտէրէք խապէր վազը՝ օլմուշ տուր :

658 Հէր Զէ ֆէրբէնն Էլնն Էլէ վէր թէրքիպինտէ,
միւսլթէտա՝ վէր ֆի՛իլինտէ մէվճուտ օլուպ՝ Էն
լաֆղը տըր . Էէր Զէ ֆէրբէնն՝ վէրտիյին շէյ մա՛-
նասընա օլարադ՝ վէր լաֆղընըն մէֆու՛լուն պիհ
տիր . Էլնն Էլէ՝ զարֆ մադամընտա վէր ֆի՛իլինի
վասֆ Էտէր : Տահա զիյատէ հալլ Էտիպ, Էէր՝
քինայէթտէն պիրի օլուպ՝ Զէ լաֆղընը սըֆաթ կի-
պի վասֆ Էտէր, Զէ՝ քինայէթտէն օլուպ՝ իամ մա-
դամընտա ֆէրբէնն ֆի՛իլինէ մէֆու՛լուն պիհ կէ-
լիր . վէրբէնն՝ սուրէթի շարթիյէտէ օլուպ՝ միւսլթէ :

տասը «ն» լափզը անկաշարը . էւն» լափզը իսէ՝
միւճէրէտ հալընտա պիր իսմ՝ օլարագ՝ էւէ լափ-
զընա մէրպուլթ տուր վէ էւէ հարփը ճէրր տիր :

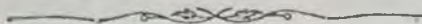
659 Պէնէ՛ս շէտփէյէ՛ս եղա «ն» «ն» «ն» թէր.քիպլինտէ ,
պէնէ՛ս շէտփէյէ՛ս եղա միւսնէտին իլէյհ՝ վէ «ն» «ն»
«ն»՝ միւսնէտ օլուր . պէնէ՛ս՝ զամիրի իզափինին մու-
ղափըն իլէյհի շէտփէյէ՛ս սըփաթը ֆի՛իլիյէյէ մէր-
պուլթ օլարագ՝ օ տալի եղա լափզընը վասփ էթ-
տի.քտէն սլաշգա , մէրճա՛սը՝ պէնէ՛ս լափզը տըր :

660 Պա՛նա-սաֆալլա՛ս էյէ օլապը թէր.քիպլինտէ ,
պա՛նա-սաֆալլա՛ս՝ միւսնէտին իլէյհ՝ , վէ էյէ օլ-
ապը՝ միւսնէտ օլուր . պա՛նա-սաֆալլա՛ս իսմի իշարէթ օ-
լուպ՝ սաֆալլա՛ս լափզընըն ճէրրինտէն մէփու՛լուն
միհ՝ հալընտա տըր . սաֆալլա՛ս իսմի ֆի՛իլի օլա-
րագ՝ ֆի՛իլ մագամընտա պա՛նա-սաֆալլա՛ս ճէրր էտէր . իսմ՝
մագամընտա զամիրի իզափի շա՛սլմըշ օլարագ՝
միւճէրէտ հալընտա օլապը ֆի՛իլինին միւպլթէ-
տասը տըր :

661 Պա՛նա իտրա՛ս էպիլիյէ իշա՛ն պէն օնա իտրա՛ս էյլէ-
րէ՛ս թէր.քիպլինտէ , միւսնէտին իլէյհ՝ պէն լափզը ,
վէ պագիսի միւսնէտ տիր . պա՛նա իտրա՛ս էպիլիյէ ի-
շա՛ն՝ զարփ թէր.քիպլի օլարագ՝ էյլէրէ՛ս ֆի՛իլինի
վասփ էտէր . իտրա՛ս էպիլիյէ՛ս իսմի ֆի՛իլի օլուպ՝ է-
յլէ՛ն լափզընա մէրպուլթ տուր :

662 Պէնէ՛ս էպիլիյէ՛ս պա-սաֆալլա՛ս էյէ էպիլիյէ
թէր.քիպլինտէ , միւսնէտին իլէյհ՝ պէնէ՛ս էպիլիյէ՛ս
լափզլարը օլուպ՝ պագիսի միւսնէտ տիր . ֆա-
ղաթ պուրատա ի.քի ճիւմէ սլալունուպ՝ հար-

Քը ա'թֆ +է իւն ըապթ օլունուրլար : Խըէպէյէ՝
սըֆաթը ֆի'ելիյէ օլուպ` իշ կիպի զի.քը օլմամըշ
պիր իամի վասֆ հտէր . Կէէ՞ն` սուրէթի իլղա-
միյէ տիր , վէ միւթէ.քէլլիմին աըղուսունու պէ-
յան հտէր :

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

DATE	NO.	NAME	PRICE
1891	1	ALPHABETICAL	1.00
1892	2	ALPHABETICAL	1.00
1893	3	ALPHABETICAL	1.00
1894	4	ALPHABETICAL	1.00
1895	5	ALPHABETICAL	1.00
1896	6	ALPHABETICAL	1.00
1897	7	ALPHABETICAL	1.00
1898	8	ALPHABETICAL	1.00
1899	9	ALPHABETICAL	1.00
1900	10	ALPHABETICAL	1.00
1901	11	ALPHABETICAL	1.00
1902	12	ALPHABETICAL	1.00
1903	13	ALPHABETICAL	1.00
1904	14	ALPHABETICAL	1.00
1905	15	ALPHABETICAL	1.00
1906	16	ALPHABETICAL	1.00
1907	17	ALPHABETICAL	1.00
1908	18	ALPHABETICAL	1.00
1909	19	ALPHABETICAL	1.00
1910	20	ALPHABETICAL	1.00
1911	21	ALPHABETICAL	1.00
1912	22	ALPHABETICAL	1.00
1913	23	ALPHABETICAL	1.00
1914	24	ALPHABETICAL	1.00
1915	25	ALPHABETICAL	1.00
1916	26	ALPHABETICAL	1.00
1917	27	ALPHABETICAL	1.00
1918	28	ALPHABETICAL	1.00
1919	29	ALPHABETICAL	1.00
1920	30	ALPHABETICAL	1.00
1921	31	ALPHABETICAL	1.00
1922	32	ALPHABETICAL	1.00
1923	33	ALPHABETICAL	1.00
1924	34	ALPHABETICAL	1.00
1925	35	ALPHABETICAL	1.00
1926	36	ALPHABETICAL	1.00
1927	37	ALPHABETICAL	1.00
1928	38	ALPHABETICAL	1.00
1929	39	ALPHABETICAL	1.00
1930	40	ALPHABETICAL	1.00
1931	41	ALPHABETICAL	1.00
1932	42	ALPHABETICAL	1.00
1933	43	ALPHABETICAL	1.00
1934	44	ALPHABETICAL	1.00
1935	45	ALPHABETICAL	1.00
1936	46	ALPHABETICAL	1.00
1937	47	ALPHABETICAL	1.00
1938	48	ALPHABETICAL	1.00
1939	49	ALPHABETICAL	1.00
1940	50	ALPHABETICAL	1.00
1941	51	ALPHABETICAL	1.00
1942	52	ALPHABETICAL	1.00
1943	53	ALPHABETICAL	1.00
1944	54	ALPHABETICAL	1.00
1945	55	ALPHABETICAL	1.00
1946	56	ALPHABETICAL	1.00
1947	57	ALPHABETICAL	1.00
1948	58	ALPHABETICAL	1.00
1949	59	ALPHABETICAL	1.00
1950	60	ALPHABETICAL	1.00
1951	61	ALPHABETICAL	1.00
1952	62	ALPHABETICAL	1.00
1953	63	ALPHABETICAL	1.00
1954	64	ALPHABETICAL	1.00
1955	65	ALPHABETICAL	1.00
1956	66	ALPHABETICAL	1.00
1957	67	ALPHABETICAL	1.00
1958	68	ALPHABETICAL	1.00
1959	69	ALPHABETICAL	1.00
1960	70	ALPHABETICAL	1.00
1961	71	ALPHABETICAL	1.00
1962	72	ALPHABETICAL	1.00
1963	73	ALPHABETICAL	1.00
1964	74	ALPHABETICAL	1.00
1965	75	ALPHABETICAL	1.00
1966	76	ALPHABETICAL	1.00
1967	77	ALPHABETICAL	1.00
1968	78	ALPHABETICAL	1.00
1969	79	ALPHABETICAL	1.00
1970	80	ALPHABETICAL	1.00
1971	81	ALPHABETICAL	1.00
1972	82	ALPHABETICAL	1.00
1973	83	ALPHABETICAL	1.00
1974	84	ALPHABETICAL	1.00
1975	85	ALPHABETICAL	1.00
1976	86	ALPHABETICAL	1.00
1977	87	ALPHABETICAL	1.00
1978	88	ALPHABETICAL	1.00
1979	89	ALPHABETICAL	1.00
1980	90	ALPHABETICAL	1.00
1981	91	ALPHABETICAL	1.00
1982	92	ALPHABETICAL	1.00
1983	93	ALPHABETICAL	1.00
1984	94	ALPHABETICAL	1.00
1985	95	ALPHABETICAL	1.00
1986	96	ALPHABETICAL	1.00
1987	97	ALPHABETICAL	1.00
1988	98	ALPHABETICAL	1.00
1989	99	ALPHABETICAL	1.00
1990	100	ALPHABETICAL	1.00

ՍԱՀԻՖԷ	ՍԱԹՐ	ԽԱԽԱ	ԻՍԼԱՀ
69	4	Նէչէ	Նիչէ
75	5	Հալ	Հալ
75	13	Հալ	Հալ
77	15	Վեբեա'դդէնէ	Վեբեա'դդէնէ
78	22	էտաթ	էտաթ
78	26	Էրբե'րբե'վե+	Էրբե'րբե'րբե'վե+
79	25	Վաբա-վաբալէ	Վաբա-վաբալէ
81	14	քէնտիսինէ	քէնտիսինտէ
91	4	մէզմուսու	մէզմուսու
97	6	զայպէն	զայպին
98	8	հե'եայէնէ	հե'եայէնէ
98	15	ուսուլու , [թարիֆի	մահվ օլունսուն
99	5	շէբլ	շէբլ
99	9	շուհուտինին	շուհուտինին
99	22	գա'տէսի	գա'տէսի
100	24	իսպարիյէյէ	իսպարիյէյէ
101	15	իսպարիյէյէ	իսպարիյէյէ
102	9	շուհուտինին	շուհուտինին
103	12,15	[թախֆիֆ օլունուպ' մահվ օլունսուն	
105	18	շուհուտի	շուհուտիսի
109	14	իսի իսէ 'իլուլէ օլուն-	
		սուն	վէ Էլա'բեբ
111	9	սէվմէլի	սէվմէլի տիր
111	18	վուճուպի	վուճուպի ի
112	17	Ըհէ	Ըհէ
117	14	հե'եայէնէ մազլէ լա-հա'դդէ սէզվ օլունմուշտուր	
119	11	եազմալը	եազմալը տրը
119	15	եազմամալը	եազմամալը տրը
121	21	մէնֆի	մէնֆի ի
125	25	ի'անէ (տէն սօնրա 'ի-	
		լալէ օլունսուն)	պիր քէյֆիյէթիննէ Հալ-
			տա պուլունտուլունու-
			իշա'ր Էտիպ , օլմագ
			Ֆի'լիլի
125	15	պա'յիտ	զայիտ
127	9	մա'նաուր	մա'նաուր

ԱՄԷԻՖԷ	ԱՄԹՐ	ԽԱԹԱ	ԻՍԼԱՀ
127	11	միւսլթիտա	միւսլթէտա
128	9,10	վա'գը	վազը'
128	28	վա'զ	վազ'
152	25 տէ	օլան Շէրհ * 105ին	ախըրընա կէթիըիտին
154	4	եափաըզըն	եափաըզը
154	14	ԷՖԱ'ԱԼԸ	ԷՖ'ԱԼԸ
154	25	էէէէէ	էէէէէ
155	17	ն գաթ' օլունուսլ	էն , ան եէրինէ է կէ-
		է 'իւսլէսի	թիըիտին
156	5	ԷՖԱ'ԱԼԸ	ԷՖ'ԱԼԸ
158	8	խաւաճ տան սօնկրա	խաւաճ (եազըլսըն)
160	22	միւղէք.քէրէ	միւղէք.քիըէ
164	1	վէէէէէ	վէ էէէէէ
166	12	վա'զ	վազ'
167	8	թալէսլ	թալիսլ
169	25	միւթէքէլիմ'	միւթէքէլի Իմ'
169	26	միւխաթիսլին	միւխաթէսլին
155	15	միւսաճիսլէթ	միւսաճէսլէթ
155	28	ախըր	ախըրը
158	6	նաթի է	նաթի
161	1	օլուսլ տան սօնկրա	իսլարէ (եազըլսըն)
162	25	տախիլ մաճվ օլունուսլ	
165	14	օլունարադ	օլարադ
164	10	իւղէ տախիլ օլուր	իւղէրինէ վազ' օլունուր
167	8	իքինճիսի'	իքինճիսի
170	19	էթմէք	էթմէսի
171	15	մէվգի'	մէվգի'
172	12	էսլիսլթ	էսլսլթ
176	10	վէ բաւէի	վէբաւէի
177	14	ա'ֆլ օլունա պիւլէտէն	18 ստթըր քունա տան
		պէսլէտ	սօնկրա եազըլսըն :
160	9	գուլթուսլէյէն	գուլթուսլէյն
188	4	Հազըր էթմէք	Հազըր էթմէք
189	6	տէնիլտիքտէ ախըրընա	լազըլիյիմ' տան նէշէթ
			էթաի սէմէք օլարադ օ-
			նա բաւէ օլունա տէսիլ-
			տիքտէ (եազըլսըն)

ՍԱՀԻՖԻ	ՍԱԹՐ	ԽՍԹՍ	ԻՍԼԱՀ
490	21	“Հալընա” ախրըրնա	ղէ շախսըն իսմինի մէ- ֆո՛ւլուն իլէյհ հալընա (Եազըլսին)
491	46	Կիթաիլէր	Կիտիլեր
492	6	Բահսէլէ	Բահսէլէ
494	45, 44	պոստա, պոստա	պոստա, պոստա
494	20	օլաճագ	օլաճագ
496	5	ՍԱՏԻ	ՍԱՏԻՍ
497	45	Ֆի’իլէյէ	Ֆի’իլէյէ
499	21	Ճէմ’լէնիւր	Ճէմ’լէնմիշ իսմէ ’իլավէ օլունմազ
200	8	Էա’նի լմահլ օլունսուն :	
204	5	Կէթիլիլմէլի	Կէթիլիլմէյիլ

İBB Atatürk Kitaplığı

★ 1 4 0 5 5 4 ★

1868